

7.6.15
K
S. IGNATII
EPISTOLÆ GENUINÆ,

Juxta Exemplar *Medicæum* denuo recensitæ,
Una cum Veteri Latina Versione:

A N N O T A T I O N I B U S
D. JOANNIS PEARSONI

Nuper Episcopi CESTRIENSIS,

ET

THOMÆ SMITHI S.T.P.

ILLUSTRATÆ

Accedunt ACTA Genuina Martyrii S. IGNATII,
EPISTOLAS POLYCARPI ad Philipenses,
ET

Smyrnenfis Ecclesiæ EPISTOLA de S. POLYCARPI Mar-
tyrio; cum Veteribus Latinis Versionibus, & Annotationibus

THOMÆ SMITHI.

O X O N I I,
E THEATRO SHELDONIANO, Anno MDCCIX.

Imprimatur,

GUIL. LANCASTER

VICE-CAN. OXON.

Oxon. Dec. 10.
1708.

ERUDITO ET CANDIDO
LECTORI

QUO melius de hac nova *Epistolarum S. Ignatii, Actorum Martyrii ejusdem sanctissimi viri, Epistola S. Polycarpi ad Philippenses, & Epistola Ecclesiae Smyrnenfis de Martyrio S. Polycarpi* editione edocearis, & ad illarum lectionem paratior instructiorque accedas; tum maximi Viri, D. Joannis Pearsoni, pridem Episcopi Cestriensis, cujus Annotationes in *Epistolas S. Ignatii* edo, tum mei quoque ipsius causa, pauca in antecessum hoc prologo quasi galeato prælibare necessarium, & plane muneris esse mei ducò. An vero honesto huic proposito aliqua ex parte bene & recte satisfecerim, penes te, erudite Lector, argumentis æqua lance libratis, pro sagacitate tua cum candore temperata arbitrandi jus esto.

Quod ad Annotationes D. Pearsoni (id enim primo loco tractari debet, quum sit secuturi operis fundamentum) attinet, æquum videtur, ut noris, unde acceperim, & quibus rationibus fuerim inductus, ut jam tandem opera mea publica luce donarentur.

Dum anno nonagesimo secundo superioris seculi Cantabrigiæ, quo in isthoc difficili tempore confugeram, aliquantisper commorarer, donec tempestas ista desævierit, subinde conveni veterem Amicum, doctissimum Virum, D. Joannem Allenum, splendidissimi Collegii sanctæ & individuae Trinitatis Socium, qui eidem reverendissimo Præfuli à sacris domesticis fuerat, interque varia colloquiorum argumenta, de schedis Pearsonianis post ipsius mortem in Muséo repertis, multos interposui sermones: an & quales essent, & apud quem reservarentur ejusmodi ceteræ reliquæ quantivis pretii, post edita ejusdem *posthuma opera Chronologica*, pro ingenti, qua erga τὴν μακαρίτην à prima juventute, quamprimum bonarum literarum amore & sensu affici incepissem, ferebar, reverentia explorandi avidissimus. Quum vero

P R Æ F A T I O.

mihi compertissimum esset, tum ex *Vindiciis Ignatianis*, tum plenius & rotundius ex ipsius ore, summum Virum apud se firmissima mente constituisse, si vita, si valetudo, si vel modica à publicis Ecclesiæ negotiis feriatio ex divina benignitate permitteret, se novam harum Epistolarum editionem, cum amplis Annotationibus, quibus Græcus textus simul emendaretur & illustraretur, adornandam, aggressurum esse; præcipue quæsi, an quippiam tale Opusculum suis numeris absolutum, vel saltem quomodolibet affectum, superesset necne: ille statim regerit, D. Pearsonum de hac re serio & summa cum sollicitudine cogitasse, & horas subcesivas, longe antequam vires animi & corporis ex fatali ista ægitudine, quæ illum fere per quadriennium ante mortem occuparat, minuerentur, crebro impendisse, suasque observationes in *Adversaria* pro renata congerere consuevisse, animo tamen ea omnia ad novum strictumque examen revocandi; ultra addens, illa ipsa *Adversaria* penes se esse; quæ mox prolata, una cum duobus exemplaribus *S. Ignatii* editionis Vossianæ, rogatu meo mihi in manus tradidit; ut omni cura in iis corrigendis adhibita, si id cum Ecclesiæ Anglicanæ, sacri ordinis Episcopalis ab ipsis Apostolis instituti retinentissimæ, & Reip. literariæ commodo fieri aut posse aut debere judicarem, ederentur.

Hoc thesauro ditatus, urbe repetita ad hanc ingentem *observationum*, quæ confusim & sæpenumero absque aliqua connexionem sparsæ erant, struem evolvendam me contuli; & inde ea omnia accurate, quantum ista confusio, perplexi characteres, numeri involuti, interpositæque lituræ permiserint, exscripsi, eodem nimirum, quo in manuscripto codice occurrunt, modo, ut de iis maturiori judicio certius & melius statuerem. Sed non longe post D. Alleni ex morbi, qui omnem Medicorum opem & peritiam elusit, violentia è vivis sublato, cujus consiliis, imo & arbitrio me dirigendum volebam, incertior jam redditus, an in hoc proposito urgendo mihi procedendum esset, literis ad reverendum & clarissimum Virum D. Joannem Thanum, Sororis D. Pearsoni filium & Ecclesiæ Cestriensis Præbendarium, scriptis, quum paullo ante didicissem, jus easdem schedas vendicandi ipsi competere, rogavi, ut illæ apud me usque manerent, eo fine, ut tempore opportuno vulgarentur, quod admodum benevole con-

P R Æ F A T I O.

cessit; mox ad me transmissis Avunculi sui in *epigraphen Epistolæ S. Ignatii ad Smyrneos* observationibus, quas propria manu nitide descriptas, unica lacuna relicta, de novo perpoliverat, & schedis V. C. D. Joannis Ledgardi, Collegii Universitatis apud Oxonienses Socii, complectentibus variationes, quas rogatu D. Pearsoni Florentiæ olim ex collatione editionis Amstelodamensis cum originali codice, ex quo Vir præstantissimus, Isaacus Vossius, genuinas has Epistolas orbi Christiano primus Græce communicavit, collegerat, permittente Serenissimo Principe, magno Hetruriæ Duce, munificentissimo literatorum Patrono, quæ est hereditaria & pene propria laus & gloria familiæ Medicæ, & præsentē celeberrimo Viro, Antonio Magliabequio, magni Ducis Bibliothecario, cujus summam benignitatem & humanitatem ipse cum reliquis omnibus, quotquot Urbem illam pulcherrimam studiorum causa adeunt, expertus est, mirisque elogiis prædicavit.

Hoc novo auctoramento adjutus, ad intermissum opus revertor, Amicorum hortatibus non parum quoque stimulatus. Quæ de causa, postquam exeunte anno Christi MDCXCV. librorum MSS. *bibliothecæ Cottonianæ Catalogum* Oxonii è Theatro Sheldoniano excudendum curavissem, mox *specimen* novæ editionis *Epistolarum S. Ignatii*, uti etiam *Epistolæ S. Barnabæ*, cum Annotationibus magnorum Virorum, Pearsoni, Usserii Armachani, Vossii, & Cotelarii (penitus enim me latebat grandem illam SS. Patrum, qui temporibus Apostolicis floruerunt, Collectionem tunc temporis prelis Amstelodamensibus subesse) prodire volui, ut viro- rum judicio & doctrina præpollentium sententiam explorarem: quod viris eruditis tum domi, tum extra patriam, quibuscum literarum commercium contraxeram, identidem communicavi. Omnes sane probum hoc de literis sacris & ecclesiasticis bene merendi institutum approbarunt, & epistolis, & coram, ut id ad felicem exitum citra ulteriorem moram perducere vellem, certatim institerunt. Unicum ex Amicis excipio, illum vero sacris infulis maxime venerabilem, qui potenter intercessit, caussatus, me de summi Viri fama posthuma non bene meriturum, si hasce *Annotationes*, quibus non ultimam manum imposuisset, in publicam lucem darem. Ne vero criminis istius censuram mihi tanta cum acritate impactam incurrere præceps viderer, negotium illud, quantum erat, protenus abjeci, aliis, & longe quidem di-

versu

P R Æ F A T I O.

verſi argumenti, ſtudiis intentus; ſchedas Pearſonianas meaſque cuidam Amicis, poſt mortem meam, ſi ipſi viſum fuerit, publicandas reſicturus. Per duodecim propemodum annos mentem meam contra omnes tum popularium tum exterorum efflagitationes, vota, & conſilia obfirmavi, utpote nullis ſuaſibus expugnandus. Sed illorum auctoritati tandem cedens, eas, pene tamen invitus, typis exſcribi patior, ſpe quoque bona animatus, Lectores candidos operam hanc meam publicis ſacrarum literarum uſibus integerrima mente deſtinatam æqui bonique conſulere velle, nec mihi tanquam flagitioſum & inexplabile crimen, multo minus D. Pearſono, cujus famam uſque ad omnem poſteritatem ſacram & intemeratam eſſe cupio, imputare, ſi quid forte minus recte dictum, aut perperam alicubi citatum, ſint reperi- turi, & etiam meminiffe, quod impenſiſſime rogo, non paucas ex hilce obſervationibus propere effuſas, potius quam attento ſtudio elaboratas fuiſſe: licet compertum habeam ex frequenti iſta, qua me dignatus eſt Vir maximus, converſatione, neminem, ſive inter loquendum, ſive inter ſcribendum, aut ſedatiori animo aut exactiori iudicio, etiam in ipſo primo rerum conceptu, pollere.

Sed, ut quod res eſt dicam, dum hæc Annotationes ex con- fuſis ſchedis, olim juxta ipſius exemplar pari formâ ac verborum ordine, ut dixi, exſcriptas in ſua loca digerere & prelo parare nuper coepiſſem, non ſine gravi ærumna expertus ſum, quanti laboris eſſet, eaſdem ab invicem diſcernere, & tot diverſimode quaſi diſtracta & lacera membra in integrum corpus debitamque compagem reducere. Tam multæ nudæ citationes occurrebant, ut eas omnes ad examen revocare præ tædio & difficultate plane horrerem, illius cura & diligentia omnino fretus. Veruntamen quum, poſt duas treſve philyras typis excluſas, quaſdam aberrationes inibi, ſive ex feſtinatione, ſive ex labilitate memoriæ, quam grandior ætas in valentiſſimis sæpe inducere ſolet, admif- ſas, præter exſpectatum reperiſſem; in reliquis explorandis novum laborem ſubire cogebar, eo factum graviorem, quod anguſtum meum Muſæum non omnes libros, quibus ille uſus fuerat, mihi ſuppeditaverit, nec eadem editiones, quarum paginas citat, quod de Joſepho, Luciano, & S. Epiphanio dicendum habeo, eſſent hic obtinendæ: de quibus tamen, paucis exceptis, pene ſecurus eſſe poſſis.

Quanto

P R Æ F A T I O.

Quanto pulchrius, ornatius, & limatius surrexisset hoc opus, si, secundis curis superadditis, inconditam istam materiam suas in partes sapientissimus ille Architectus disposuisset! Sed quum quam plurima profundæ eruditionis, subacti iudicii, & miræ sagacitatis indicia & documenta ubivis in hisce Annotationibus, ut tumultuario congestis, compareant, quorum ope difficiliora quæque loca in *Epistolis S. Ignatii*, tum quoad verba, tum quoad sensum, explicantur, & novo lumine ex S. Theologiæ artisque Criticæ penetralibus reseratis superfuso illustrantur, credo neminem hisce studiis paullo exercitatum adeo stupido, inepto, & effero fore ingenio, quin, invidia malisque affectibus sepositis, facile concefferit, non leve damnum sacris literis accessurum fuisse, si perpetuis tenebris sepultæ jacuissent: & forte jacuissent, ne dicam, omnino periissent, nisi ipse eruissem, & imprudens licet, obstricta fide hoc inceptum in me suscepissem. Superatis hisce falebris, ad amœniora pergo, in quibus quid in elucidando Græco textu in hac editione præstitum sit, sine omni ambage & fuco, perspicue & candide repræsentabo.

Quæ in editione Amstelodamensi præ festinatione omissa erant, & quæ perperam exscripta, ex nova ista collatione, quam, istud consilium suggerente D. Vossio, fieri procuravit D. Pearsonus, suis in locis inserui & emendavi: additis subinde ad imum paginæ quibusdam breviculis Scholiis & conjecturis, quæ in oculos facile incurrunt, quibus textus faciliior intellectu reddi possit.

Contulit D. Pearsonus *veterem Latinam versionem*, à D. Usserio Armachano primo publicatam, barbaram quidem, sed ad verbum fideliter expressam exactamque, ex codice MS. in Archivis bibliothecæ Collegii Caio-Gonvillani Cantabrigiæ reposito, & ante quadringentos annos aut circiter, ut ex characteribus & figuris literarum conjecturam facere libet, scripto, quem ego quoque ea qua potui accuratione contuli, correctis illius, cujus opera usus est D. Usserius, aberrationibus. Vellem equidem codicem alterum ex bibliotheca Viri Reverendissimi, D. Montacutii, olim Episcopi Norvicensis, quem ab illo mutuo acceperat Armachanus, consuluisse: sed ubi jam reperiendus sit, ne investigando quidem expiscari possum. Veterem harum Epistolarum versionem in bibliotheca Vaticana existare testatur Turrianus libro

a Pag. 8. Lutetiz 1573. 8°. Ignatius in vetere interpretatione Latina manuscripta Epistole ad Philadelphenses, quæ in Vaticano est, non habet, quod in Græca Epistola nuper in publicum emissâ legitur, de Paulo inter eos, qui uxorem habuerunt.

P R Æ F A T I O.

primo *pro Canonibus Apostolorum adversus Magdeburgenses Centuriatores*, cap. secundo, quæ plane cum nostra eadem esse mihi videtur. Sed Romam mittere, ut nova collatio instituat, omnino superfluum videbatur, nec operæ pretium. Alii, quibus volupe est, id curent.

Quum vero uterque codex, Græcus & Latinus, magnæ auctoritatis & usus sit; si qui, hisce studiis addicti, alterutrum, quo magis curiositati satisfiat, inspectis hisce exemplaribus, quibus *Epistolarum S. Ignatii* redintegratio debetur, consulere velint, ex subsequenter indicibus, ubi sine molesta exploratione reperiri possint, constabit.

Exstat hic insignis Græcus codex in bibliotheca Ecclesiæ S. Laurentii Florentiæ, pluteo LVII. ad finem codicis, cui titulus, *Incerti Auctoris Epistola*, in folio haud magno, minutiori characterē descripti, in quo libri sequentes, quorum tituli in initio prænotati sunt, continentur, viz.

Epistola aliquot S. Maximi aut S. Nili.

S. Maximi epistola exhortatoria ad Georgium Expræfectum Africa.

Ejusdem expositio Psalmi LIX.

S. Athanasii epistola ad Rufinianum.

S. Basilii M. epistola.

S. Gregorii Nazianzeni epistola.

S. Ignatii Martyris epistola IX. hoc ordine, quarum titulos (omissis istis supposititiis & falso S. Ignatio adscriptis, quæ in illo codice reperiuntur) hic integros Græce dabo:

Τὴ ἀγία Ἰγνατίου Ἐπιστολὴ Σμύρναίσις.

Σμύρναίσις ἀπὸ Τρωάδος πρὸς Πολύκαρπον Ἰγνάτιον.

Πρὸς Εφεσίους Ἰγνάτιος.

Μαγνησιεύσιν Ἰγνάτιος.

Φιλαδελφεύσιν Ἰγνάτιος.

Τραλλιανοῖς Ἰγνάτιος.

Inter genuinas has Epistolas S. Ignatii deest illa *ad Romanos*, cujus omissionis vera ratio esse videtur, quod in *Actis Martyrii ejusdem* semper solita fuerit interponi, tanquam pars eorundem necessaria, & ad historiam istam illustrandam appositissima.

D. Vossius, quem hac ex parte sequendum duxi, omnino superfluum putavit nomen S. Ignatii singularum Epistolarum capiti superaddere. Crêdo autem nudos hosce titulos, qui præfigun-

a Ex schedis D. Ledgardii.

tur,

P R Æ F A T I O.

tur, uti & quandoque eorundem in fine repetitiones, soli Librario adscribi debere, ut Lectorum commodo in iis facilius consulendis prospiceretur.

Titulus ille *Epistola ad S. Polycarpum* præfixus, qui totus, ut hic excuditur, in eadem linea epigraphen præcedente occurrit, videtur in duas partes dividi debere, quarum prior ad *Epistolam ad Smyrnaeos* spectat, *Σμυρναίους ἀπὸ Τρωάδος*, ubi punctum apponendum erat; posterior ad subsequentem, *πρὸς Πολύκαρπον*, casu accusativo, ut in sequente titulo, *πρὸς Εφεσίους*. Nam Librarius variat, nec sibi constat. Vetus tamen hoc mendum videtur, quod retinet vetus Latinus Interpres, vel saltem Librarius, ex defectu interpunctionis debitæ ortum.

Reperitur vetus harum Epistolarum Latina versio in bibliotheca Collegii Caiensis in 4°. num. 37. * ut illic tum notatum reperi, cum hoc titulo, quem integrum exscripsi:

Liber Epistolarum S. Ambrosii, Episcopi & Doctoris summi, numero 81. & Epistolarum S. Dionysii Martyris, numero undecim; & Epistolarum S. Ignatii Episcopi & Martyris, numero 17. & donatus communi Librariæ Sociorum Collegii Annunciationis B. Mariæ in Cantabrigia per Magistrum Walterum Crome, Sacræ Theologiæ Professore, quondam Socium ejusdem Collegii, anno Domini 1444. in festo S. Hugonis.

Epistola S. Ignatii ibi hoc ordine occurrunt:

1. *Smyrnaeis.*
2. *Smyrnaeis à Troade Polycarpo.*
3. *Ephesus.*
4. *Magnesium.*
5. *Philadelphicis.*
6. *Trallesis Asiae.*
7. *Epistola Mariæ Profelytæ Chassabolorum ad Ignatium, Episcopum Antiochiæ.*
8. *Responsio Ignatii Mariæ Profelytæ super eadem Epistola.*
9. *Tharsensibus.*
10. *Antiochenis.*
11. *Eroni, Diacono Ecclesiæ Antiochenorum.*

a Vide catalogum codicum MSS. hujus Collegii in præclarissimo Catalogo librorum MSS. Angliæ & Hiberniæ, Oxonii An. M. DC. XC. VII. edito: in catalogis MSS. Universitatis Cantabrigiæ, pag. 109. b.

P R Æ F A T I O.

12. *Martyrium S. Ignatii, Episcopi Antiochie Syriæ. Epist. XII.*
Sic enim ibi appellatur.

13. *Romanis.*

Post has Epistolas, facta earum recensione, sequuntur hæc verba :

Scripsit beatus Ignatius Smyrnæis à Troade, Polycarpo à Troade, Ephesus à Smyrna, Magnesius à Smyrna, Philadelphicus à Troade, Trallesis à Smyrna, Mariæ Profelytæ ab Antiochia, Tarsensibus à Philippensibus, Antiochenis à Philippensibus, Eroni Diacono à Philippensibus, Romanis à S.... Martyrium Ignatii cum Epistola ad Romanos, scripta ab ipso ad populum Romanorum.

14. *Joanni Evangelistæ.*

15. *Joanni Evangelistæ.*

16. *S. Mariæ.*

17. *Ignatio Sancta Maria.*

De hoc codice rectissime hæc annotavit D. Pearsonus :

Ordo hic Latinarum idem est cum ordine Græcarum in codice Medicæo : licet Usserius eas ediderit eodem ordine, quo Græcæ interpolatæ editæ sunt. Unde non minima Epistola ad Polycarpum injuria facta.

Quum *Epistola ad Romanos* in Medicæo codice desideraretur, D. Vossius in ea redintegranda ope veteris Latinæ versionis utilem impendebat operam : idemque aggredi proposuit D. Pearsonus, confusus, se illam longe integriorem & exactiorem daturum esse. Sed ab hoc labore omnino supersedendum est, ex quo Epistolam illam in *Actis Martyrii S. Ignatii*, à conditoribus istorum *Actorum*, ut par est credere, insertam, cui vetus versio Latina fere in omnibus respondet, in lucem ex codice MS. Colbertino Græce produxerit clarissimus & doctissimus Vir, Theodoricus Ruinartus, ad calcem libri, qui inscribitur, *Acta primorum Martyrum sincera & selecta*, ab ipso editi, Parisiis M. DC. LXXX. IX.

Hanc, prout ibi exstat, in hac nostra editione scrupulose nimis exprimere placuit, & textum emendare pene nefas duximus, licet manifestis erroribus ex negligentia exscriptoris affatim scateat, quos in Annotationibus corrigendos reservavimus.

Post Annotationes D. Pearsoni addidi ejusdem eruditissimam de anno, quo S. Ignatius ab Imperatore Trajano Antiochia condemnatus, & a Smyrna.

gloriosa

P R Æ F A T I O.

glorioso Martyrio Romæ consummatus fuerit, dissertationem; in qua verum illius passionis tempus certis probationibus demonstravit, ut de illo in futurum à nemine dubitari possit. Olim quidem cum D. Usserio sentiebat, agonem hunc anno æræ vulgaris Christianæ cvii. obtigisse: sed tandem post longas Chronologicarum difficultatum evolutiones, calculis accuratissime subductis, Martyrium figit anno Christi cxvi. Qualis etiam est sententia Reverendissimi Viri, D. Guilielmi Lloydi, tunc temporis Episcopi Afaphensis, in literis ad C. V. Antonium Pagi; qui eam in Critica Historico-Chronologica in Annales Card. Baronii ad A. Ch. cvii. & Trajani x. cum insigni elogio publicavit.

Post uberrimas Virorum præstantissimorum, D. D. D. D. Vossii, Usserii, Cotelarii & Pearsoni vindemias, quasdam racemationes ab illis relictas collegi: an vero sint cujuscumque bonæ frugis, aliorum judicium esto. Præter collationes Medicæi codicis cum interpolatis Epistolis, & cum locis à Patribus antiquis, aliisque mediæ ætatis scriptoribus passim citatis, ut inde, ubi quippiam dubii suberat, quoquo modo lectionem eruere possem, præcipue satagebam sanctissimi Scriptoris mentem explorare, & sententias, quæ explicatione indigere viderentur, facili & dilucida paraphrasi illustrare, in usum nimirum Studiosorum & Theologiarum, qui optima methodo, post sacras scripturas, legendis primævæ antiquitatis Patribus sedulam dant operam. Si scopum attigerim; non parum lætabor: sin minus, nova hac via aperta & quasi digito monstrata, aliis, qui hoc argumentum feliciori genio pertractaturi sint, prævisse abunde sufficiat.

In hac Sylloge proxime sequantur *Græca Acta Martyrii S. Ignatii* ex eodem codice Colbertino ad literam fere expressa, ne quicquam in textu temere mutasse viderer: mendas autem, quæ in oculos insiliunt, in notis reservavi corrigendas. *Acta* hæc mihi videntur esse pura & genuina, nec à quoquam juste sollicitanda, si paucissima, præsertim ea de annis Trajani & nominibus Consulium, sub quibus hæc gesta fuisse dicuntur, quæ variationem à Librariis, veræ istorum temporum supputationis omnino ignaris, introductam passas sint, excipiamus. Sed hisce litibus chronologicis in præsens non me immiscebo, quum de anno, quo glorioso hoc agone consummatus fuerat S. Ignatius, ex dissertatione D. Pearsoni certo constet: de aliis circumstantiis juxta Fastorum Consu-

P R Æ F A T I O.

Consularium normam explorandis forsan differendi opportunior postea dabitur occasio. Nihil autem hinc Actorum *αὐθεντία* aut veritati historicae detrahi aut potest aut debet, de quibus quum in Præfatione fufe egerim, ea cum nausea & tædio Lectoris hic repetere nolo.

Epistolam S. Polycarpi ad Philippenses, cui ille genuinarum *S. Ignatii Epistolarum syllogen* subjunxerat, primus Græce^a Petrus Halloix S. J. ex apographo Turriani ad illum à doctissimo Viro, Jacobo Sirmondo, diligentissimo ac felicissimo Antiquitatum Ecclesiasticarum investigatore, transmissio edidit. Genuina certe Epistola est, & in maximo apud Christianos primorum seculorum pretio & honore habita, in quorum solennibus conventibus legi solebat, & ex qua Eusebius dicit, inter alia, quædam testimonia ex priori S. Petri Epistola desumpta esse, quod legenti abunde constabit: nec minus Sanctissimus Martyr *in Epistola S. Clementis Romani ad Corinthios* versatus mihi videtur, cujus verba quoque sæpenumero retinet. Unicum illud exemplar videtur in Christiano orbe adhuc repertum, quo usus est Turrianus, ex quo cetera apographa derivantur. Utinam vero illa Græce integra exstitisset! Dolendum enim est, posteriorem partem, quæ eundem Auctorem plane habet, ibi deesse: sed interim versione veteri Latina contenti esse debemus, donec perfectum exemplar cura Principum & Episcoporum ex Græcia procurari possit. Illa autem antiqua versio est mendosissima, nec operæ pretium duxi in illa restituenda valde sollicitum esse.

Denique parvam hanc Syllogen claudunt *Acta Martyrii S. Polycarpi*, quorum maximam partem conservavit Eusebius in Historiæ Ecclesiasticæ lib. IV. cap. 15. Sed quæ integra D. Ufferius Armachanus è Menologio Græco, MS. n. 238. fol. 14. b. in Archivis Baroccianis bibliothecæ Oxoniensis reposito, sub hoc titulo, *Μαρτύριον τῆς ἁγίας Πολυκάρπου ἐπισκόπου Σμύρνης τῆς Ἀσίας πρὸς ἐπίσκοπον καὶ λαὸν τῶν Φρυγῶν*, edidit.

Aliud exemplar huic par & geminum quoque exstat in bibliotheca Cæsarea Vindobonensi in Menologio Græco mensis Februarii, ut patet ex Petri Lambecii Commentariorum lib. VIII. p. 88. ubi initium hujus Martyrii, & finis, qui definit sectione XIX. nostræ editionis, occurrunt, positus ibi paucis, quæ in Sect.

^a In illustrum Ecclesiæ Orientalium Scriptorum, qui sanctitate juxta & eruditione primo Christi seculo floruerunt & Apostolis convixerunt, vitis & documentis. Duaci M. DC. XXXIII. Tom. I. p. 525.

P R Æ F A T I O.

XVII. melius & rectius collocantur. Paucas inde Variationes in ima pagina apposui, integra collatione iis, qui isto codice postea usuri sint, relictæ.

Latina versio ex codicibus Cottoniano & Sarisberienfi à D. Ufferio desumpta est, potius *paraphrasis* appellanda, passim mendosa, inepta, & corrupta, quam tamen ob antiquitatem, fructumque aliquem inde colligendum, retinendam volui. Supervacanei fuisset laboris aut eam cum originali Græco, aut cum versionibus Latinis, à Bollando aliisque publicatis, conferre conari. Compertissimum habeo, quemlibet exscriptorem, (quod de Græcis quoque Librariis dicendum est) de suo explanationis causa, prout animo lubebat, addere consuevisse. Has minutias sæpe sæpius neglexi, imo & contempsi, utpote quæ nullo modo ad elucidandum Græcum textum conducant. Quid vero, five in *Epistola S. Polycarpi*, five in *Actis Martyrii ejusdem*, emendandis & illustrandis fecerim, malim, ut quispiam à se, si hanc editionem cum præcedentibus conferre velit, quam nostro præconio, ediscat.

Quum spem non illætabilem mente concepissem, quam Viri clarissimi, quorum judicium ab omni suspitione, pariter ac probitas ab omni assentatione vacaverit, crebris suis hortatibus suasibusque, ne dicam prompta & inexpectata commendatione alebant, me in edendis *S. Ignatii Epistolis*, reliquisque, quæ sequuntur, de bonis literis, de Ecclesia Anglicana, de Apostolica hierarchia, deque juvenibus Theologis, sese ad hæc sacra studia accingentibus, bene, aliquantulum saltem, forsitan meritum esse; facile in animum induxi meum, honestum hoc, post tot annos intermissum, imo & abjectum, hæc *Epistolas & Acta* edendi propositum resumere, & si quoquo modo fieri posset, in publicam lucem dare.

Quod jam voti compos fiam, id maxime debetur reverendo & insignissimo Viro, D. Doctori Lancafter, celeberrimæ Academiæ Oxoniensis Vice-Cancellario; qui pro sacræ & politioris literaturæ amore, & pro eximia ista, qua erga nomen & memoriam Viri summi, D. Pearsoni, ferebatur, reverentia, veneranda hæc Antiquitatis Ecclesiasticæ monumenta è Theatro Sheldoniano edenda esse voluit & jussit: quod hic omni cum debito gratitudinis sensu, prout fas exigit, agnosco. Quum vero per ingravescentem ætatem aliaque incommoda Oxonii, ubi magnam vitæ
meæ

P R Æ F A T I O.

meæ partem in Collegio B. Mariæ Magdalenzæ olim feliciter transegeram, dum typothetæ instarent operi, ferveretque prelum, moram facere nequiquam liceret, ad absentis vices supplendas, hunc laborem perquam benevole in se susceperunt, J. Hudsonus, S.T.P. bibliothecæ Bodleianæ Præfectus, vir sane doctissimus, bonisque literis promovendis natus; & T. Hearnius, A.M. cujus industria, virtus, & eruditio ipsum longe meliori sorte, imo & Præfulum Magnatumque favore & patrocínio perquam dignissimum reddunt: quorum junctis operis consiliisque me in hac editione adornanda maxime adjutum esse, prout æquum est, profiteri gestio. Sed non te diutius morabor.

Vale, Lector erudite & candide, & hisce conatibus nostris, quos in sanctissimi Numinis gloriam, inque publicam Ecclesiæ & Reipublicæ literariæ utilitatem, quod hic repetere oportet, sincera mente destinavi, fave, & si tibi allubescant, fruire.

Westmonasterii

21. Octobris

A. Ch. 1708.

T. S.

T O Y

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΓΝΑΤΙΟΥ
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
SANCTI IGNATII
EPISTOLÆ.

ΣΜΥΡΝΑΙΟΙΣ.

AD SMYRNÆOS.

Ιγνάτιος, ὁ καὶ Θεοφόρος, ἐκκλησία
θεοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἡγαπητοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ, ἐλεημένη ἐν παντί χαρίσματι,
πεπληρωμένη ἐν πίστι καὶ ἀγάπῃ, ἀνυπε-
ρήτως ἔσθι πάντος χαρίσματός, θεο-
πρεπέστατη καὶ ἀγιοφόρος, τῇ ἔσθῃ ἐν
Σμύρνῃ τῆς Ἀσίας, ἐν ἀμώμῳ πνεύματι
καὶ λόγῳ θεοῦ, παλεῖται χαίρειν.

*Ignatius, qui & Theophorus, Ec-
clesiæ Dei Patris & dilecti Jesu
Christi, habenti propitiationem in
omni charismate, impletæ in fide
& charitate, indeficienti exi-
scenti omni charismate, Deo-de-
centissima & sanctifera, exi-
scenti in Smyrna Asiæ; in in-
coinquinato spiritu & verbo Dei,
plurimum gaudere.*

α'. **Δ**ΟΞΑΖΩ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸ θεόν, τὸ
ἔσθας ὑμᾶς σοφίσαντα· ἐνόησαι
γὰρ ὑμᾶς κατηρησμένους ἐν ἀκι-
νήτῳ πίστει, ὡς περ κατηλωμένους ἐν τῷ
σταυρῷ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ σαρκί τε καὶ
πνεύματι, καὶ ἐδρασμένους ἐν ἀγάπῃ ἐν
τῷ αἵματι Χριστοῦ, ἡ πεπληροφορημένους
εἰς τὸν κύριον ἡμῶν, ἀληθῶς ὄντα ἐκ
γένους Δαβὶδ καὶ σαρκὰ, υἱὸν θεοῦ καὶ
θέλημα καὶ δύναμιν θεοῦ, γεννημένον
ἀληθῶς ἐκ παρθένου, βεβατισμένον ὑπὸ

I. **G**LORIFICO Jesum Chri-
stum Deum, qui vos
sapientes fecit: intel-
lexi enim vos perfectos in immo-
bili fide, quemadmodum clavifi-
xos in cruce Domini nostri Jesu
Christi & carne & spiritu, &
firmatos in charitate in sanguine
Christi; certificados in Dominum
nostrum Jesum Christum, vere
existentem de genere David se-
cundum carnem, filium Dei se-
cundum voluntatem & potentiam
Dei, genitum vere ex Virgine,

1 Theodoret. Dialog. I.

A

baptizatum

baptizatum à Joanne, ut impleatur omnis justitia ab ipso, vere sub Pontio Pilato & Herode Tetrarcha clavifixum pro nobis in carne. A cujus fructu nos, à divine-beatissima ipsius passione, * ut leveat signum in secula, per resurrectionem, in sanctos & fideles ipsius, & in Judæis & in Gentibus, in uno corpore Ecclesie ipsius.

II. Hæc enim omnia passus est pro nobis, ut salvemur. Et vere passus est, ut & vere resuscitavit seipsum: non, quemadmodum infideles quidam dicunt, secundum videri ipsum passum esse, ipsi secundum videri existentes; & quemadmodum sapiunt, & accidet ipsis, existentibus incorporeis & demoniacis.

III. ^b Ego enim & post resurrectionem in carne ipsum vidi, & credo existentem. Et quum ad eos, qui circa Petrum, venit, ait ipsis: *Apprehendite, palpite me, & videte, quoniam non sum demonium incorporatum.* Et confestim ipsum tetigerunt, & crediderunt, convicti carne ipsius & spiritu. Propter hoc & mortem contempserunt; inventi autem sunt super mortem. ^c Post resurrectionem autem comedit cum eis & bibit, ut carnalis; quamvis spiritualiter unitus Patri.

IV. Hæc autem monefacio vobis, dilecti, sciens quoniam & vos sic habetis. Præmunio autem vos à bestiis anthropomorphis: quos non solum oportet vos non reci-

Ιωάννης, ἵνα πληρωθῇ πᾶσι δικαιοσύνη ὑπὸ αὐτοῦ, ἀληθῶς ὅτι Ποτίου Πιλάτου καὶ Ἡρώδου πτεράρχου καθηλωμένον ὑπὲρ ἡμῶν ἐν σαρκί. Ἀφ' ἧς καρπὸς ἡμεῖς διὰ τῆς Θεομακαρίας αὐτῶν πίδυς, ἵνα ἄρη σόσημον εἰς τὰς αἰῶνας διὰ τῆς ἀναστάσεως εἰς τὰς ἀγίας καὶ πιστὰς αὐτῶν, ἔτι ἐν Ἰερουσαλὴμ, ἔτι ἐν Ἱερουσαλὴμ, ἐν ἐνὶ σῶματι τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς.

Γ'. Ταῦτα γὰρ πάντα ἐπαθεν δι' ἡμᾶς, ἵνα σωθῶμεν. Καὶ ἀληθῶς ἐπαθεν, ὡς καὶ ἀληθῶς ἀνέστη ἐαυτὸν οὐχ' ὡς περ ἀπιστοὶ τινες λέγουσιν τὸ δοκεῖν αὐτὸν πεπνυμέναι, αὐτοὶ τὸ δοκεῖν ὄντες, καὶ καθῶς φρονέσιν καὶ συμβῆσαι αὐτοῖς, ἔσθ' ἀσώματοι καὶ δαίμονιοι.

Δ'. Εγὼ γὰρ καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν σαρκὶ αὐτὸν οἶδα, καὶ πιστεύω ὄντα. Καὶ ὅτι πρὸς τὰς περὶ Πέτρον ἦλθεν, εἶπεν αὐτοῖς· λαβετε, ψηλαφήσατέ με, καὶ ἴδετε, ὅτι ἐκ ἐμὴ δαίμονιον ἀσώματον. Καὶ εὐθὺς αὐτῶν ἠψάτο, καὶ ὁπίσθουσαν, καὶ κρατῆντες τῇ σαρκὶ αὐτῆς καὶ τῷ πνεύματι. Διὰ τὸ καὶ θανάτου κατεφρόνησαν· ἠνέστησαν γὰρ ὑπὲρ θάνατον. Μετὰ γὰρ τῆς ἀνάστασιν συνέφαγεν αὐτοῖς καὶ συνέπιπεν, ὡς σαρκικός, καὶ περ πνευματικῶς ἠνωμένον τῷ πατρὶ.

Ε'. Ταῦτα δὲ ὑμῖν ὑμῖν, ἀγαπητοί, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔτιος ἔχετε. Προφυλάσσω δὲ ὑμᾶς διὰ τὸ τῶν ἀνθρωπομορφῶν ἔς τὸ μόνον δεῖ ὑμᾶς μὴ ὡς

^a MS. Θεομακαρίαν. lege Θεομακαρίαν. ^a MS. ἀναστήναι, compendiarie scriptione. ^a Iſa. V. 26. & XLIX. 22. juxta LXX. Vexillum crucis, in fragmentis S. Polycarpi. ^b Euseb. H. E. I. III. c. 56. Theodoret. Dialog. II. ^c Theodoret. ibid.

δέχεσθαι, ἀλλ' εἰ δυνατόν ἐστι μηδὲ συνα-
ταῖν, μόνον δὲ προσεύχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν,
εἰάν πως μέλανόςσων, ὅπερ δύσκολον. Τύ-
τη δὲ ἔχει ἐξουσίαν Ἰησοῦς Χριστός, τὸ ἀληθι-
νὸν ἡμῶν ζῆν. ¹ Εἰ γὰρ τὸ δοῦν ταῦτα ἐ-
πέσθη ὑπὸ τῆς κυρίας ἡμῶν, καὶ γὰρ τῷ δο-
κεῖν δέδεσθαι. Τί γὰρ ἡ ἐμαυτὸν ἐκδοῖν δέδω-
κα τῷ θανάτῳ, πρὸς πῦρ, πρὸς μάχα-
ραν, πρὸς θηρία; Ἀλλ' ἔγγυς μαχαίρας,
ἐγγυς θεῶ, ⁴ μεταξὺ θηρίων, μεταξὺ
θεῶ. Μόνον ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς
τὸ συμπαθεῖν αὐτῷ, πάντα ὑπομείνω αὐτῷ με
ἐνδυναμῆντος ἔτι πλείους ἀνθρώπων ἡγομένους.

εἰ. Οἱ πῖνες ἀγνοοῦντες ἀμύνται, μάλλον
ἢ ἡρνήθησαν ὑπὸ αὐτῶν, ὅπως συνήγοροι ἔ-
παύοντο μάλλον ἢ τὴν ἀληθείαν. ἔς ἐκ
ἐπεισαν αἱ περφηλείαι, ἐδ' ὁ νόμος Μα-
σείας, ἀλλ' ἐδὲ μέχρι νῦν τὸ εὐαγγέλιον,
ἐδὲ πᾶς ἡμέτερος ἔτι κατ' ἀνδρα παρήμα-
ται. Καὶ γὰρ πᾶσι ἡμῶν τὸ αὐτὸ φρονεῖν.
⁶ Τί γὰρ με ὠφελεῖ τις, εἰ ἐμὲ ἐπαινεῖ, ἢ
δὲ κύριον μὲ βλασφημεῖ, μὴ ἐμολογῶν
αὐτὸν σαρκιφόρον; Ὁ δὲ τῷ μὴ λέγων,
πλείους αὐτὸν ἀπήρηται ⁷ ὡς νεκροφόρος.
Τὰ δὲ ὀνόματα αὐτῶν, ὅντι ἀπίστοι, ἐκ ἐδοῦ-
μοι ἐγγράψαι· ἀλλὰ μηδὲ γινώσκω τοῖς
αὐτῶν μνημονεύειν, μέχρις ἂν μετανοήσω-
σιν εἰς τὸ πᾶσι, ὃ ἐστὶν ἡμῶν ἀνά-
στασις.

ς'. Μηδεὶς πλανᾶσθαι. Καὶ πᾶς ἐπα-
ράναι, καὶ ἡ δοξα τῷ ἀγγέλῳ, καὶ οἱ ἄρχον-
τες ὁρατοί τε καὶ ἀόρατοι, εἰάν μὴ ⁸ πιστεύσωσιν

pere, sed si possibile neque eis ob-
viare; solum autem orare pro
ipsis, si quo modo poeniteant, quod
difficile. Hujus autem habet po-
testatem *Iesus Christus*, verum
nostrum vivere. Si autem secun-
dum videri hæc operata sunt à
Domino nostro: ¹ ergo & ego
secundum videri ligor. Quid au-
tem & meipsum traditum dedi
morti, ad ignem, ad gladium, ad
bestias? Sed prope gladium, pro-
pe Deum: inter medium bestia-
rum, inter medium Dei. Solum
in nomine *Jesu Christi*, ad com-
pati ipsi, omnia sustinebo: ipso
me fortificante, qui perfectus ho-
mo factus est.

V. Quem quidam ignorantes
abnegant; magis autem abnegati
sunt ab ipso; existentes concio-
natores mortis magis, quam ve-
ritatis: quos non persuaserunt
Prophetæ, neque lex *Moyfi*; sed
neque usque nunc Evangelium,
neque nostræ eorum qui secun-
dum virum passionem. Etenim de
nobis idem sapiunt. Quid enim
juvat me quis, si me laudat; Do-
minum autem meum blasphemat,
non confitens ipsum carniſerum?
Qui autem hoc non dicit, ipsum
perfecte abnegavit, existens mor-
tifer. Nomina autem ipsorum,
existentia infidelia, non visum est
mihi inscribere: sed neque fiat
mihi ipsorum recordari, usque
quo poeniteant in passionem, quæ
est nostra resurrectio.

VI. Nullus erret. Et super-
cœlestia, & gloria Angelorum,
^b & Principes visibiles & invisibi-
les, si non credant in sangui-

¹ Theodoret. Dialog. I. ² Theodoret. τῶ. utrobique. ³ Ὁ ἐγγυς, Theodor. ⁴ Hæc male omit-
tuntur à Theodoro. ⁵ Interpol. habet τὰ. sed τὰν potest retineri. ⁶ Theodoret. Dialog. I. ⁷ Theo-
doret. αἱ περφηλείαι. male. ⁸ MS. πιστεύουσιν. ^a Deest ergo in Cod. Caiensi. b. v. Vind. Ignat. II. 90.

nem *Christi*; & illis iudicium est. ^a Qui capit, capiat. Qualitate nullus infletur: totum enim est fides & charitas, quibus nihil prae-positum est. Considerate autem aliter opinantes in gratiam *Iesu Christi*, eam quae in nos venit; qualiter contrarii sunt sententiae Dei. ^b De charitate non est cura ipsis, non de vidua, non de orphano, non de tribulato, non de ligato vel soluto, non de esuriente vel sitiente.

VII. Ab Eucharistia & oratione recedunt; propter non confiteri Eucharistiam carnem esse Salvatoris nostri *Iesu Christi* pro peccatis nostris passam, quam benignitate Pater resuscitavit. Contradicentes ergo ^c huic dono Dei, perscrutantes moriuntur. Conferens autem esset ipsis diligere, ut resurgant. Decens est recedere a talibus, & neque seorsum de ipsis loqui, neque communiter: attendere autem Prophetis, praecipue vero Evangelio, in quo passio nobis ostensa est, & resurrectio perfecta est. Partitiones autem fugite, ut principium malorum.

VIII. Omnes Episcopum sequimini, ut *Iesus Christus* Patrem; & Presbyterium, ut Apostolos: Diaconos autem revereamini, ut Dei mandatum. Nullus sine Episcopo aliquid operetur eorum quae conveniunt in Ecclesiam. Illa firma gratiarum actio reputetur, quae sub ^d ipso est, vel quam utique ipse concesserit. Ubi utique apparet Episcopus, illic multitudo sit, quemadmodum uti-

εις τὴν αἰμαὶ Χριστοῦ, καὶ κενῶις κερμασίς ἐστιν. Ο χωρῶν χωρεῖται. Τόπος μηδένα Φυσιά-
ται τὸ γὰρ ὅλον ἐστὶ πᾶσις ἐ ἀγάπη, ὧν
ἐδὲν προκαίεται. Καταμάτετε δὲ τὰς
ἐπιδροχῶντας εἰς τὴν χάριν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ τὴν εἰς ἡμᾶς ἐλθῶσαν, πῶς ἐναντίοι
εἰσὶν τῇ γνώμῃ τῆς θεῆς. Περὶ ἀγάπης ἐ μέ-
λει αὐτοῖς, ἐ περὶ χήρας, ἐ περὶ ὀρφανῶν,
ἐ περὶ θλιβομένων, ἐ περὶ δεδωμένων ἢ λε-
λυμένων, ἐ περὶ πεινῶντος ἢ διψῶντος.

ζ. ^e Εὐχαριστίας καὶ προσευχῆς ἀπέχον-
ται, διὰ τὸ μὴ ὁμολογεῖν τὴν εὐχαριστί-
αν σάρκα εἶναι τῆς σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ, τὴν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν ἡμῶν παθῆσαν,
ἣν τῇ χρηστότητι ὁ πατὴρ ἡγάγει. Οἱ δὲ ἀν-
τιλέγοντες τῇ δυνάμει τῆς θεῆς συζητῶντες
ἀποθνήσκουσιν. Συνέφερον δὲ αὐτοῖς ἀγα-
πῶν, ἵνα καὶ ἀναστῶσιν. Πρέπον οὖν ἐστὶν ἀπέ-
χεσθαι τῆς πίστεως, καὶ μήτε κατ' ἰδίαν περὶ
αὐτῶν λαλεῖν, μήτε κοινῇ προσέχειν δὲ τοῖς
προφήταις, ἐξαρέτως δὲ τῷ εὐαγγελίῳ, ἐν
ᾧ τὸ πάθος ἡμῶν διεδήλωται, καὶ ἡ ἀνάστασις
πελεείωται. Τὰς δὲ μερισμὸς φύγει, ὡς
ἀρχὴν κακῶν.

η. Πάντες τῷ Ἐπισκόπῳ ἀκολουθεῖτε,
ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς τῷ πατρὶ, καὶ τῷ πρεσβυ-
τηρίῳ, ὡς τοῖς ἀποστόλοις. Τὰς δὲ διακόνους
ἐντρέπετε, ὡς θεὸς ἐντελήν. Μηδεὶς χωρὶς
τοῦ Ἐπισκόπου τὴν πρεσβείαν τῶν ἀνηκόων εἰς τὴν
ἐκκλησίαν. Εκείνη βεβαία εὐχαριστία ἡγεί-
σθω, ἡ ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου ἔσται, ἢ ἢ ἂν αὐτὸς
ἡγορεύῃ. Ὅπως ἂν φανῇ ὁ ἐπίσκοπος,
ὅκαὶ τὸ πλήθος ἔστω ὡς περὶ ὅπου

^a Theodoret. Dialog. III. ^a S. Matt. XIX. 12. ^b V. S. Polycarp. ep. p. 19. ^c Eucharistia. ^d L. episcopo.
αυ

AD SMYRNÆOS EPISTOLA.

ἀν ἡ Χρῆστος Ἰησοῦς, ὁ καὶ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία. οὐκ ἔχον ἐστὶν χωρὶς τοῦ ἐπισκόπου, ἔτι βαπτίζειν, ἔτι ἀγάπην ποιεῖν· ἀλλ' ὁ ἀνὸς ἐκείνος δοκιμάσῃ, ἔτι καὶ τῷ θεῷ εὐάρεστον, ἵνα ἀσφαλὲς ἡ καὶ βέβαιον πάντῳ ὁ πρῶτος.

θ'. Εὐλογίαν ἔστω λοιπὸν ἀναγινώσκων καὶ ὡς ἐπὶ καιρὸν ἔχομεν, εἰς θεὸν μέγαλο. Καλῶς ἔχει καὶ θεὸς καὶ ἐπίσκοπον εἰδέναι. Ὁ τιμὴν ἐπίσκοπον, ὑπὸ θεῷ τιμήται· ὁ λαὸς ἐκ ἐπίσκοπου τί πρῶτον, τῷ διαβόλῳ λατρεῖ. Πάντα οὖν ὑμῖν ἐν χάριτι περισσεύει, ἅξιοι γὰρ ἐστέ. Κατὰ πάντα με ἀνεπαύσατε, καὶ ὑμᾶς Ἰησοῦς Χρῆστος. Ἀπὸνται με καὶ παρόντα ἡγαπήσατε. Ἀμείβῃ ὑμῖν θεός, δι' ὃν πάντα ὑπομένοντες αὐτοῦ τεύχεσθε.

ι'. Φίλωνας, καὶ Γέων Ἀγαθόπων, δι' ἐπηκολούθησάν μοι εἰς λόγον θεῷ, καλῶς ἐποιήσατε ὑποδεξάμενοι ὡς διακόνους Χριστοῦ· οἱ καὶ εὐχαριστοῦν τῷ κυρίῳ ὑπὲρ ὑμῶν, ὅτι αὐτοὺς ἀνεπαύσατε κατὰ πάντα τρόπον. Οὐδὲν ὑμῖν οὐ μὴ δόσολεπται. Ἀντίψυχον ὑμῶν τὸ πνεῦμά μου, καὶ τὰ δεσμά μου, ἀλλ' οὐχ' ὑπερφημῆσατε· ἐδὲ ἐπαυχώθητε· οὐδὲ ὑμᾶς ἐπαυχώθησεται ἡ τελεία πίστις Ἰησοῦς Χρῆστος.

ια'. Ἡ περιστολή ὑμῶν ἀπῆλθεν ἐκ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ καὶ Συρίᾳ. ὅθεν δεδεμένον ἡγεγενησάμην δεσμοῖς πάντας ἀσπάζομαι, ἐκ ὧν ἄξιός ἐστιν εἶναι ἐχθρὸς αὐτῶν ὡς καὶ ἡ γέλημα δι' οὗ κατηξιώθην, ἐκ ὧν σωειδότης, ἀλλ' ἐκ χάριτος θεῷ, καὶ εὐχαριστοῦμαι πε-

que ubi est *Christus Iesus*, illic *Catholica Ecclesia*. Non licitum est sine Episcopo neque baptizare, neque agapen facere : sed quod utique ille probaverit, hoc est & Deo beneplacitum ; ut stabile sit & firmum omne quod agitur.

IX. Rationabile est de cetero evigilare ; & quum adhuc tempus habemus, in Deum poenitere. Bene habet & Deum & Episcopum cognoscere. Honorans Episcopum, à Deo honoratus est : qui occultans ab Episcopo aliquid operatur, Diabolo præstat obsequium. Omnia igitur vobis in gratia superabundent : digni enim estis. Secundum enim omnia me quiescere fecistis : & vos *Iesus Christus*. Absentem me & præsentem dilexistis. Retribuat vobis Deus ; propter quem omnia sustinentes, ipsum adipiscimini.

X. *Philonem & Reum* [&] *Agathoporum*, qui secuti sunt me in verbum Dei, bene fecistis suscipientes ut ministros Dei *Christi* : qui & gratias agunt Domino pro vobis ; quoniam ipsos quiescere fecistis secundum omnem modum. Nihil vobis utique deperibit. Conformis animæ vestræ spiritus meus, & vincula mea, quæ non despexistis, neque erubuitis : neque vos erubescet perfecta fides *Iesus Christus*.

XI. Oratio vestra pervenit ad Ecclesiam quæ est in *Antiochia Syria* ; unde ligatus Deo centissimis vinculis omnes saluto, non existens dignus inde esse, extremus ipsorum existens : secundum voluntatem autem Dei dignus factus sum, non ex conscientia, sed ex gratia Dei ; quam oro perfectam.

S. I G N A T I I

Etiam mihi dari, ut in oratione vestra Deo potiar. Ut igitur perfectum vestri fiat opus in terra & in cælo; decet, ad honorem Dei, ordinare Ecclesiam vestram Deo venerabilem, in factum usque *Syriam* congaudere ipsis, quoniam pacem habent, & acceperunt propriam magnitudinem, & restitutum est ipsis proprium corpusculum. Visum est mihi igitur Deo digna res, mittere aliquem vestrorum cum epistola: ut ^a conglorificent eam, quæ secundum Deum, ipsis factam tranquillitatem; & quoniam portu jam potita est, oratione vestra. Perfecti existentes, perfecta & sapite. Volentibus enim vobis benefacere Deus paratus est ad tribuere.

XII. Salutat vos charitas fratrum, qui in *Troade*: unde & scribo vobis, per *Burrum*, quem misistis mecum simul ^b *Ephesiis* fratribus vestris; qui secundum omnia me quiescere fecit. Et utinam omnes ipsum imitentur, existentem exemplarium Dei ministerii. Remuneret ipsum gratia secundum omnia. Saluto Deo dignum Episcopum, & Deo decens Presbyterium, & conservos meos Diaconos; & singillatim & communiter omnes, in nomine *Jesu Christi*, & carne ipsius, & sanguine, & passione, & resurrectione, carnali & spirituali, in unitate Dei & vestri. Gratia vobis, & misericordia, & pax, & sustententia semper.

XIII. Saluto domos fratrum meorum, cum uxoribus & filiis; & virgines vocatas viduas. Valete mihi in virtute ^c Patris.

^a Redundat: & plane ornittendum videtur.

λείαν μοι δοῦναι, ἵνα ἐν τῇ προσευχῇ ὑμῶν θεῷ ᾤπτύχω. ἵνα οὖν τέλειον ὑμῶν γένηται τὸ ἔργον καὶ ἐπὶ γῆς καὶ ἐν ἑρρανῶ, πρέπει εἰς τιμὴν θεῷ χειροτονήσῃ τὴν ἐκκλησίαν ὑμῶν ἱεροπροσβύτην εἰς τὸ γινόμενον ἕως Συρίας συγχαρῆναι αὐτοῖς ὅτι ἐρηνεύουσιν, καὶ ἀπέλαβον τὸ ἴδιον μέγεθος, καὶ ἀπακατεστέθη αὐτοῖς τὸ ἴδιον σωματεῖον. Εἰδήνη μοι ἐν ἁλίῳ πρᾶγμα πέμψαι τινὰ τῶν ὑμετέρων μετ' ἐπιστολῆς, ἵνα συνδοξάσῃ τὴν κατὰ θεὸν αὐτοῖς ἡγομένην εὐδίαν, καὶ ὅτι λιμένῃ ἤδη ἐτύγχανεν τῇ προσευχῇ ὑμῶν. Τέλειοι ὄντες τέλεια καὶ φρονεῖτε. Θέλῃσιν γὰρ ὑμῖν ἐπ' ἐράσῃν θεὸς εἰ τιμῇ εἰς τὸ ᾤψασθαι.

ιβ'. Αὐπάσκειται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐν Τρωάδι· ὅθεν καὶ γράφω ὑμῖν διὰ βέρρου, ὃν ἀπεστείλατε μετ' ἐμοῦ ἅμα Εφεσίοις τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, ὃς κατὰ πάντα με ἀνέπαυσεν. Καὶ ὄφελον πάντες αὐτὸν ἐμμενῆναι, ὅσα ἐξεμπλάριον θεῷ διακονίας. Αἰμείβεται αὐτὸν ἡ χάρις κατὰ πάντα. Αὐσπάζομαι τὸ ἁγιοθεῖον ἐπισκοπὴν, καὶ ἱεροπρεπίαν πρεσβυτέριον, ἣ τὰς συνδέλφους με διακόνους, καὶ τὰς κατ' ἄνδρα ἑκαστὴν πάντας ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῇ στερὰ αὐτῶν καὶ τῷ αἵματι, πάθει τε καὶ ἀναστάσει, σαρκικῇ τε καὶ πνευματικῇ, ἐν ὀνόματι, ἐν ἐνότῃ θεῷ καὶ ὑμῶν. Χάρις ὑμῖν, εἰς πάντοτε, ἐν ἁπάντων.

ιγ'. Αὐπάσκειται τὰς οἰκὰς τῶν ἀδελφῶν μετ' οὐν γυναῖκα καὶ τέκνοις, ἣ τὰς παρθένους τὰς λεγομένας χήρας. Ἐρρωσάθε μοι ἐν δυνά-

^a L. conglorificet. ^b Euplo & Frontone. ^c Spiritus.

με

AD SMYRNÆOS EPISTOLA.

με¹ πνεύματος. Ασπάζεσθαι ὑμᾶς φίλων,
σὺν ἐμοὶ ὦν. Ασπάζομαι τὸ οἶκον Ταχίας,
ὃν εὐχομαι ἐδραδαίει πίστι καὶ ἀγάπῃ σα-
ρκικῇ καὶ πνευματικῇ. Ασπάζομαι Ἀλκην,
τὸ ποθητὸν με² ὄνομα· Ἐδάφρον, Ἀσύγρι-
τον, καὶ Εὐτεκνον, καὶ πάντας κατ' ὄνομα. Εὐ-
ρωθεὶ ἐν χάριτι Θεῷ.

ΣΜΥΡΝΑΙΟΙΣ ΑΠΟ ΤΡΩΑΔΟΣ.

1 Πατρίε.

Salutat vos *Philon*, mecum exi-
stens. Saluto domum *Tachiae* :
quam oro firmari fide & chari-
tate carnali & spirituali. Sa-
luto *Alken* desideratum mihi no-
men, & *Daphnum* incomparabi-
lem, & *Eutecnum*, & omnes
secundum nomen. Valet in gra-
tia Dei.

ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΝ.

AD POLYCARPUM.

Ἰγνάτιος¹, ὁ καὶ Θεοφόρος², Πολυκάρ-
πῳ Ἐπισκόπῳ Ἐκκλησίας Σμυρναίων,
μάλιστα δὲ ἐπισκοπημένῳ ὑπὸ Θεῷ πατρὸς
καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, πλείους χαίρειν.

*Ignatius, qui & Theophorus, Po-
lycarpo Episcopo Ecclesiae Smyr-
naeorum, magis autem visitato
à Deo Patre & Domino Jesu
Christo, plurimum gaudere.*

α'. **Α**ποδεχόμενός σε τὸ ἐν Θεῷ γινώμενον,
ἡδρασμένην ὡς λίθον πέτραν ἀκί-
νητον, ὑπερδοξάζω, καὶ αἰνάζω, καὶ
προσώπῳ σε ὡς ἀμώμῳ, ὃν ἀνάμνη ἐν Θεῷ.
Παρακαλῶ σε ἐν χάριτι Θεῷ, ἥ ἐδεδύσαί, ³
παραδοῦναι τῷ δρόμῳ σε, ἕως πάντας παρα-
καλεῖν, ἵνα σωζώμεθα. ⁴ Ἐκδικεῖ σε τὸ τῶ-
πον ἐν πίστει ἡμιμελείᾳ, σαρρικῇ τε καὶ πνευ-
ματικῇ. Τῆς ἐνώσεως φρόνιζε, ἥς ἐδὲν
ἀμεινον. Πάντας βάσσει, ὡς καὶ σε ὁ κύ-
ριος. Πάντων ἀνέχεαι ἐν ἀγάπῃ, ὡς ὅτε καὶ
ποιεῖς. Προσέχου ὁλόλαζε ἀδελφεοῖς.
Αἰτῶ σύνεσιν πλείονα ἣς ἔχεις. Γρηγόρει, ἀ-
κρίμην πνεῦμα κεκλιμένον. Τοῖς κατ' ἀν-
δρα κατὰ ⁵ βοήθειαν Θεῷ λάλει. Πάντων
τὰς νόσους βάσσει, ὡς τέλειος ἀθλητῆς.
ὅπου πλείων κόπος, πολὺ κέρδος.

I. **A**cceptans tuam in Deo
sententiam, firmatam ut
supra petram immobi-
lem, superglorifico, dignificatus
tua facie immaculata, qua fruor in
Deo. Deprecor te in Dei gratia,
qua indutus es, ^a apponere cursui
tuo; & omnes deprecari, ut sal-
tur. Justifica locum tuum in
omni cura, carnali & spirituali.
Unionem cura, qua nihil melius.
Omnes supporta; ut & te Do-
minus. Omnes sustine in cha-
ritate; quemadmodum & facis.
Orationibus vaca indefinentibus.
^b Pete intellectum amplio-
rem eo quem habes. Vigila, non dor-
mientem spiritum possidens. Sin-
gulis secundum ^c consuetudinem
Dei loquere. Omnium aegritu-
dines porta, ^d ut perfectus athle-
ta. ubi major labor, multum lu-
crum.

1 Antioch. homil. CXI. τῶν ἡγμένων. 2 Ομοθυμα-
ρον. d Gal. VI. 2.

a 1 Tim. IV. 7. b 1 Thess. V. 17. c Ad-

II. Bonos

S. I G N A T I I

II. Bonos discipulos si diligas, gratia tibi non est: magis deteriores in mansuetudine subjice. Non omne vulnus eodem emplastro curatur. Exacerbationes in pluviis quæta. ^a *Prudens fias, ut serpens*, in omnibus; & ^b *simplex, ut columba*. Propter hoc carnalis es & spiritualis, ut manifesta in tuam faciem blandiaris: invisibilia autem petas, ut tibi manifestentur; ut nullo deficias, & omni charismate abundes. Tempus expetit te, ut gubernatores ventos, & ut qui in procella est portum ad Deo potiendum. Vigila, ut Dei athleta: thema incorruptio & vita æterna; de qua & tu confisus es secundum omnia. Tui refrigerium ego, & vincula mea, quæ dilexisti.

III. Qui videntur fide digni esse & altera docent, non te stupefaciant. ^b Sta firmus, ut incus percussa. Magni est athletæ, ^c discerpi & vincere: maxime autem propter Deum omnia sustinere nos oportet; ut & ipse nos sustineat. Plus studiosus fias, quam es. Tempora considera: cum qui supra tempus expecta; intemporealem, invisibilem, propter nos visibilem; impassibilem, impassibilem, propter nos passibilem; secundum omnem modum propter nos sustinentem.

IV. Viduæ non negligantur. post Dominum tu ipsarum curator esto. Nihil sine sententia tua fiat; neque tu sine Deo quid operare: quod autem operaris, fit

Ε'. Καλὲς μαθητὴς εἶναι φιλῆς, χάρις σοι ἐκ ἐπὶ μᾶλλον τὰς λοιμοτύχας ἐν πραότητι ὑπάκουε. Οὐ πᾶν τραῦμα τῇ αὐτῇ ἐμπαλάσσει θεραπεύεται. Τὰς παροξυσμὰς ἐμβροχαῖς παῖ. Φρόνιμος γίνε, ὡς ὄφεις, ἐν ἀπασιν. Ἐ ἀκέραιος, ¹ ὥστε πειστέρας. Διὰ τῆς σαρκικῆς εἰς πνευματικὸς, ἵνα ² τὰ φαινόμενά σε εἰς πρῶτον καλακεύης: τὰ δὲ ἀόρατα αἴτει ἵνα σοι φανερωθῇ, ὅπως μηδὲν ἐλείπη, καὶ παντὸς χαρίσματος πειστέρας. Ο καὶρὸς ἀπαγγεῖ σε, ὡς κυβερνήτης ἀνέμους, καὶ ὡς χειμαζόμενος λιμένα, εἰς τὸ θεῷ ἁπτανεῖν. Νῆφε ὡς θεῷ ἀθλητῆς: τὸ θέμα ἀφθαρσία καὶ ζωὴ αἰώνιος, ὡς ἡς ἐπὶ πίπτειται. κατὰ πάντας σε ἀντίψυχον ἐγώ, καὶ τὰ δεσμά μου, ἀνθρώποις.

γ'. Οἱ δοκῶντες ἀξιοῦνται εἶναι ἐπιτεδασκαλῶντες, μή σε κατὰ πλοῦτος. Σίγητι ἐδραῖος ὡς ἀκμῶν τυπόμενος. Μεγάλα ἐστὶν ἀθλητῆς τὸ δέρεσθαι καὶ νικᾶν: μάλας ἡ ἐνεκεν θεῷ πάντα ὑπομένειν ἡμᾶς δεῖ, ἵνα καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ὑπομένῃ. Πλέον σωδαῖος γίνε καὶ εἰ. Τὰς καιροὺς κατὰ μέανθαι: τὸ ὑπέρκαιρον προσδοκᾶ, τὸ ἄχρονον, τὸ ἀόρατον, τὸ δὲ ἡμᾶς ὁρατὸν, τὸ ἀφελῆτον, τὸ ἀπαθὲν, τὸ δὲ ἡμᾶς παθητὸν, τὸν κατὰ πάντα τρόπον δὲ ἡμᾶς ὑπομείναντα.

δ'. Χῆραι μὴ ἀμελείδωσαν. μὴ τὸ κύριον οὐ αὐτῶν φροντιστὴς εἶ. Μηδὲν ἀνευ γνώμης σε γνώστω, μηδὲ οὐ ἀνδρὶ θεῷ τὸ πρᾶσσε: ὅπερ καὶ οὐδὲ πράσσεις, εὐσεβῆς.

¹ ἢ MS. ² Antioch. homil. CXL. περί ἡγούμενων. ³ Ita in MS. Mediceo absque γνῶμης, quod sua in editione addidit Vossius. Licet illud occurrat apud Chrysostomum & Interpolat. ⁴ F. τὸ δὲ. ⁵ Matt. X. 16 ^b Antioch. homil. LXXXV. περί ἐκτελέσεως καὶ ἀντιψυχίας. ^c Card.

AD POLYCARPUM EPISTOLA.

9

Πικνότερον συναγωγῇ γνώσωνται· ἐξ ὀνόματος πάντας ζῆται. Δύλας καὶ δούλας μὴ ὑπερφάνει· ἀλλὰ μὴδὲ αὐτοὶ φουσιώδωσαν, ἀλλ' εἰς δόξαν Θεῷ πλέον δαλούετωσαν, ἵνα κρείττονος ἐλευθερίας διὰ Θεῷ τύχωσιν. Μὴ ἐράτωσαν διὰ τὸ ἔχειν ἐλευθεριάται, ἵνα μὴ δούλοι εὐρεθῶσιν τῆς ὁπιθυμίας.

ε'. Τὰς κακοτεχνίας φεύγε· μάλλον δὲ περὶ τῶν ὁμιλίαν μὴ ποιεῖς. Ταῖς ἀδελφαῖς μὲς παρολάλει, ἀγαπᾷν τὸ κύριον, καὶ τοῖς συμβίοις ἀρκείει· σαρκὶ καὶ πνεύματι. Ὁμοίως καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μὲς παρεγγέλλει ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀγαπᾷν τοὺς συμβίους, ὡς ὁ κύριος τὸ ἐκκλησίαν. ² Εἴ τις δύναται ἐν ἀγνείᾳ μένειν, εἰς τιμὴν ἔκκερξαι τὸ σαρκὸς, ἐν ἀκαυχῆσά μὲνέτω. Εάν καυχῶσται, ἀπώλετο· καὶ εάν γνωσθῇ πλέον τῷ ὁπισκόπῳ, ἐφάρται. Πρέπει δὲ τοῖς γαμῶσι ἔσταις γαμμέναις, μετὰ γνώμης τῷ ὁπισκόπῳ τὸ ἔνωση ποιέσθαι· ἵνα ὁ γάμος ἡ κατὰ Θεόν, καὶ μὴ κατὰ ὁπιθυμίαν. Πάντα εἰς τιμὴν Θεῷ γνώσωνται.

ς'. Τῷ ὁπισκόπῳ προσέχετε, ἵνα καὶ ὁ Θεὸς ὑμῖν. Ἀντίψυχον ἐγὼ τὸ ὑποτασσομένων τῷ ὁπισκόπῳ, πρεσβυτέροις, διακονοῖς· καὶ μετὰ αὐτῶν μοι τὸ μέρος γένοιτο ἔχειν ἐν Θεῷ. Συγχοπιᾶται ἀλλήλοις, ³ συναδλεῖτε, σωτρεύετε, συμπαύετε, συγκοιμᾶσθε, συνεγείρεσθε, ὡς Θεῷ οἰκονόμοι, καὶ πατέρες, καὶ ὑπηρέται. Ἀρέσκετε ὡς στρατεύεσθε, ἀφ' ὧν καὶ περὶ ὁφάνια κομίζεσθε. Μή τις ὑμῶν δεσέρτω εὐρεθῇ. Τὸ βάπτισμα ὑμῶν μὲνέτω ὡς ὄπλον, ἡ πίστις ὡς περικεφαλαία, ἡ ἀγάπη ὡς ὄρου, ἡ ὑπομονὴ ὡς πανοπλία. Ταῦτα δὲ

bene stabile. Sæpius congregationes fiant: ex nomine omnes quære. Servos & ancillas ne despicias: sed neque ipsi inflentur; sed in gloriam Dei plus serviant, ut meliori libertate à Deo potiantur. Non desiderant à communi liberi fieri; ut non servi inveniantur concupiscentiæ.

V. Malas artes fuge: magis autem de his homiliam fac. Sorores meas alloquere, diligere Dominum, & viris sufficere carne & spiritu. Similiter & fratribus meis annuncia in nomine Jesu Christi, diligere uxores, ut Dominus Ecclesiam. Si quis potest in castitate manere, in honorem carnis Domini, in ingloriatione Domini maneat. Si gloriatur, perditur: & si videri velit plus Episcopo, corruptus est. Decet autem ducentes & ductas, cum sententia Episcopi unionem facere; ut sit secundum Deum, & non secundum concupiscentiam. Omnia in honorem Dei fiant.

VI. Episcopo attendite, ut & Deus vobis. Unanimis ego cum subjectis Episcopo, Presbyteris, Diaconis: & cum ipsis mihi ^b pars fiat capere in Deo. Collaborate adinvicem, concertate, concurrите, compatimini, condormite, confurgite, ut Dei dispensatores, & afflores, & ministri. Placete cui militatis; à quo & stipendia fertis. Nullus vestrum otiosus inveniat. Baptisma vestrum maneat ut scutum, fides ut galea, charitas ut lancea, sustinentia ut omnis armatura. Deposita vestra,

¹ Deest τῆς in MS. ² Antioch. hom. XXI. καὶ τῶν πατέρων. ³ In MS. συναδλεῖτε. ^a Male repetitur. ^b Cot. partem.

B

opera

opera vestra ; ut accepta vestra digna feratis. Longanimiter ferte igitur vos ad invicem in mansuetudine, ut Deus vos. Fruar vobis semper.

VII. Quia Ecclesia, quæ in *Antiochia Syria*, pacem habet, ut ostensum est mihi, per orationem vestram ; ^a & ego lætior factus sum in ^b sollicitudine Dei : siquidem, per pati, Deo potiar, in inveniri me in ^c oratione vestri discipulum. Decet, *Polycarpe* Deo beatissime, concilium congregare Deo-decentissimum, & ordinare aliquem, quem dilectum valde habetis & impigrum, qui poterit Dei-cursor vocari : & hunc dignificari, ut, vadens in *Syriam*, glorificet vestram impigram charitatem in gloriam Dei. Christianus sui ipsius potestatem non habet, sed Deo vacat. Hoc opus Dei est & vestri, ^d quoniam ipsi perfecti estis. Credo enim gratiæ, quoniam parati estis ad beneficentiam Deo decentem. Sciens vestrum ^e compendium veritatis, per paucas vos literas ^f consolatus sum.

VIII. Quia igitur omnibus Ecclesiis non potui scribere, propter repente navigare me à *Troade* in *Neapolim*, ut voluntas præcipit ; scribes aliis Ecclesiis, ut Dei sententiam possidens, idem & ipsos facere : hi quidem potentes pedites mittere, hi autem Epistolas ^g per à te missos, ut glorificeris æterno opere, ut dignus existens. Saluto omnes ex nomine ; & eam quæ *Epitropi*,

πόσιτα ὑμῶν, τὰ ἔργα ὑμῶν ἵνα τὰ ἀκκεπία ὑμῶν ἀξία κομίζησθε. Μακροθυμήσατε ἐν μετ' ἀλλήλων ἐν πραότητι, ὡς ὁ Θεὸς ὑμῶν. Οὐαίμην ὑμῶν διὰ παντός.

ζ'. Επεὶ δὲ ἡ ἐκκλησία ἡ ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ Συρίας εἰρηνεύει, ὡς ἐδηλώθη μοι, διὰ τὴν προσδοκίαν ὑμῶν, καὶ γὰρ εὐθυμότερος ἐγὼ νόμῳ ἐν ἀμεμνία Θεῷ, εἰάν περ διὰ τῆς παθεῖν Θεῷ ὀπισθώχῳ, εἰς τὸ εὐρεθῆναι με ἐν τῇ ἀναστάσει ὑμῶν μαθητὴν. Πρέπει, Πολύκαρπε θεομακαρίζεσθαι, συμβέβηκεν ἀργεῖν θεοπρεπέστατον, καὶ χειροτονήσασθαι, ὃν ἀγαπητὸν λίαν ἔχετε καὶ ἀοκνον, ὡς δυνήσεται θεόδρομος καλεῖσθαι τῆτον καταξιώσασθαι, ἵνα παρῴθεις εἰς Συρίαν δοξάσῃ ὑμῶν τὴν ἀοκνον ἀγάπην εἰς δόξαν Χριστοῦ. Χριστιανὸς ἑαυτὴν ἐξουσίαν ἐκ ἔχει, ἀλλὰ Θεῷ ἀσολάζει. Τῆτον τὸ ἔργον Θεῷ ἐστὶν καὶ ὑμῶν, ὅταν αὐτὸ ἀπαρτίσῃ. Πιστεύω γὰρ τῇ χάριτι, ὅτι ἐπιμοί εἰς εὐπορίαν Θεῷ ἀνήκουσιν. Εἰδὼς ἐν ὑμῶν τὸ σύνλογον τῆ ἀληθείας, δι' ὀλίγων ὑμᾶς γραμμάτων παρεκάλεσθαι.

η'. Επεὶ πάντας τὰς ἐκκλησίας ἐκ τῆ διωθήλου γράψαι, διὰ τὴν ἐξάφνης πλεῖν με διὰ τὴν Τρωάδος εἰς Νεάπολιν, ὡς τὸ θέλημα προσάσσει, γράψεις τῇ ἐμπροσθεν ἐκκλησίᾳ, ὡς Θεῷ γνώμην κεκτημένος, εἰς τὸ ἐαυτὸς τὸ αὐτὸ ποιῆσαι οἱ μὲν δυνάμιοι πιζὺς πέμψαι οἱ δὲ ὀπισθώχους διὰ τῆ ὑπὸ σε πεμπόμενων, ἵνα δοξαδοῦνται αἰωνίῳ ἔργῳ ὡς ἄξιός ὢν. Αἰσάζομαι πάν-

¹ Or. ² Eod. ³ Inferre γ'. ⁴ L. ἀσολάζει. ^a Ideo etiam ego. ^b In insollicit. ^c Mihi videntur literæ in compendium contractæ pro resurrectione poni, & ita legi debere. ^d Quando illud perfeceritis. ^e εὐπορίαν, sed male. ^f Hortatus. ^g In codice Caisensi à te missas, male.

AD POLYCARPUM EPISTOLA.

11

της ἐξ ὀνόματος, καὶ τὸ ἔπιβόητον σὺν ὅλῳ
τῷ οἴκῳ αὐτῆς ἐστὶν τίκτων. Αἰσάξομαι Αἰ-
πυλον τὸ ἀγαπητὸν μου. Αἰσάξομαι τὸ μέλ-
λοντα κατὰ ἐξουσίαν εἰς Συρίαν πρεσβύτης.
Ἐσθὲν ἡ χάρις μετὰ αὐτῶν διὰ πάντος, καὶ τῶ
πῶποτε αὐτῶν Πολυκάρπ. Ἐρῶνθαί
ὑμᾶς διὰ πάντος ἐν Θεῷ ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στῷ εὐχόμεναι, ἐν ᾧ διαμενώμεν ἐν ἐνότητι Θεῷ
καὶ Πατρὶ. Αἰσάξομαι Αἰκκὴν τὸ ποθη-
τὸν μου ὄνομα. Ἐρῶνθαί ἐν κυρίῳ.

cum domo tota ipsius & filio-
rum. Saluto *Atalum* dilectum
meum. Saluto futurum dignifi-
cari ad eundem in *Syriam*. Erit
gratia cum ipso semper, & mit-
tente ipsum *Polycarpo*. Valere vos
semper in Deo nostro *Iesu Chri-
sto* oro; in quo permaneatis in
unitate Dei & visitatione. Salu-
to *Alken*, desideratum mihi no-
men. Valete in Domino.

ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΝ.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

Ἰγνάτιος, ὁ ἐς Θεοφόρος, τῇ εὐλογημένῃ ἐν
μεγάλῃ Θεῷ πατρὶ καὶ πληρώματι, τῇ
προωρισμένῃ πρὸ αἰώνων εἶναι διὰ παν-
τος εἰς δόξαν παράμονον, ἀτρέπτου, ἡνω-
μένην, καὶ ἐκτελεσμένην ἐν πίστει ἀληθι-
νῷ, ἐν θελήματι τοῦ πατρὸς καὶ Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ
ἀξιομακαρίστῃ τῇ ἐσθῇ ἐν Εφέσῳ τῆς
Ἀσίας, πλεῖστα ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, καὶ ἐν
ἀμώμῳ χάριτι, χαίρειν.

α'. **Α**ποδέξαμενος ἐν Θεῷ τὸ πολυα-
γαπητὸν σου ὄνομα, ὃ κέντησθε
φύσει δικαίᾳ, κατὰ πίσιν καὶ ἀ-
γάπῃ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν,
μιμηταὶ ὄντες Θεῷ, ἀναζωπυρῆσαντες ἐν
αἵματι Θεοῦ, τὸ συνηκὸν ἔργον τελείως
ἀπηρτίσθε. Αἰσάντες γὰρ δεδωμένον δῶρον
Συρίας ὑπὲρ τοῦ κοινῆς ὀνόματος καὶ ἐλπίδος,
ἐλπίζοντες τῇ προσδοκίᾳ ὑμῶν ὁμιλησέμεν
ἐν Ρώμῃ θρηνομαχοῦντες, ἵνα διὰ τοῦ μαρτυ-

AD EPHESIOS.

Ignatius, qui & *Theophorus*, be-
neditur in magnitudine Dei Pa-
tris & plenitudine, prædestinata
ante secula esse semper in glo-
riam permanentem, invertibilem,
unitam, & electam in passione
vera, in voluntate Patris & *Iesu Chri-
sti Dei nostri*, Ecclesie di-
gne-beate existenti in *Epheso*
Asie, plurimum in *Iesu Christo*,
& in immaculata gratia, gaudere.

I. **A**cceptans in Deo multum
dilectum tuum nomen,
quod possedistis natura
iusta, secundum fidem & chari-
tatem in *Christo Iesu* salvatore
nostro, [glorificato *Iesum Chri-
stum Deum*:] quia imitatores exi-
stentes Dei, & reaccendentes in san-
guine *Christi Dei*, cognatum opus
integre perfecistis. Audientes enim
ligatum à *Syria* pro communi no-
mine & spe, sperantem oratione
vestra potiri, in *Roma* cum be-

1 Forte legendum ἱπποκρίτων.

2 Int. Αἰσάξομαι.

3 Assumentum.

stis pugnare, ut potiri possim discipulus esse, videre festinasti. Plurimam enim multitudinem vestram in nomine Dei suscepi in *Onesimo*, qui in charitate inenarrabilis est, vester autem in carne Episcopus: quem oro secundum *Iesum Christum* vos diligere, & omnes vos ipsi in similitudine esse. Benedictus enim qui tribuit vobis dignis existentibus talem Episcopum possidere.

II. De conservo autem meo *Burro*, secundum Deum diacono nostro in omnibus benedicto; oro permanere ipsum in honorem vestri & Episcopi. Sed & *Croesus*, Deo dignus & vobis, quem exemplarium ejus quia a vobis charitatis suscepi, secundum omnia me quiescere fecit, ut & ipsum pater *Iesu Christi* refrigeret, cum *Onesimo*, & *Burro*, & *Euplo*, & *Frontone*; per quos vos omnes secundum charitatem vidi. Fruar vobis semper; siquidem dignus existam. Decens igitur est secundum omnem modum glorificare *Iesum Christum*, qui glorificavit vos: ut in una subjectione perfecti, subiecti Episcopo & Presbyterio, secundum omnia sitis sanctificati.

III. Non dispono vobis, ut existens aliquis. Si enim & ligor in nomine [*Christi*] nequaquam perfectus sum in *Iesu Christo*. Nunc autem principium habeo addiscendi; & alloquor vos, ut doctores mei. Me enim oportuit a vobis suscipi fide, admonitione, sustinentia, longanimitate.

Εἰς Πρωτοχρῆν διωθῶ μαθητὴς εἶναι ἕ
ὑπὲρ ἡμῶν ἑαυτὸν ἀνεγκλόντος θεῷ προσ-
φορὰν καὶ θυσίαν. Ἐπὶ ἔν τὴν πολυπληθῆσαν
ὑμῶν ἐν ὀνόματι θεῷ ἀπέληφα ἐν Οἰησί-
μῳ, τῷ ἑν ἀγάπῃ ἀδελφότητι, ὑμῶν δὲ ἐν
σαρκὶ Πισκόπων· ὃν εὐχομαι κατὰ Ἰησοῦν
Χριστὸν ὑμᾶς ἀγαπᾶν, καὶ πάντας ὑμᾶς
αὐτῷ ἐν ὁμοιότητι εἶναι. Εὐλογητὸς ὃς
καλεῖται ὑμῖν ἀξίους ἔσι πιστὸν Πρί-
σκοπον κεκτηῖται.

Β'. Περὶ δὲ ἑ² συνδύλαξ με Βέρρυς, ἕ
κατὰ θεὸν διακόνει ὑμῶν ἐν πᾶσι εὐλογημέ-
νῃ, εὐχομαι παραμένειν αὐτὸν εἰς τιμὴν ὑ-
μῶν καὶ ἑ³ Πισκόπου. Καὶ Κρόκος δὲ ὁ θεῷ
ἀξίος καὶ ὑμῶν, ὃν ἐξεμετάλαρον τὸ ἀφ' ὑμῶν
ἀγάπης ἀπέλαστον, κατὰ πάντα με ἀνε-
παυσεν, ὡς καὶ αὐτὸν ὁ πατὴρ Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἀναψύξει, ἅμα Οἰησίμῳ, ἑ Βέρρυ, καὶ Εὐ-
πλῳ, καὶ Φρόντωνι, δι' ὧν πάντας ὑμᾶς κα-
τὰ ἀγάπην εἶδον. Οὐαίμην ὑμῶν διὰ παν-
τός, ἰάνπερ ἀξίους ὦ. Πρέπειν ἔν ἐσιν καλὰ
πάντα τρόπον δοξάζειν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸ δο-
ξάσαντα ὑμᾶς ἵνα ἐν μιᾷ ὑπαγωγῇ ἦτε
καθηρτισμένοι. [⁴ τῷ αὐτῷ καὶ ἑ τῇ αὐτῇ
γνώμῃ, καὶ τὸ αὐτὸ λέγετε πάντες ὡς ἑ
αὐτῷ, ἵνα ὑποτασσόμενοι τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τῷ
πρεσβυτέρῳ, καλὰ πάντα ἦτε ἡγιασμένοι.

γ'. Οὐ διατίσσομαι ὑμῖν, ὡς ὧν ἑ τις. Εἰ
γὰρ καὶ δέδεμαι ἐν τῷ ὀνόματι, ἔπω ἀπήρτι-
σμαι ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ. Νῦν γὰρ ἀρχὴν ἔχω ἑ⁵
μαθητεύειν, καὶ πεπολαλῶ ὑμῖν ὡς συνδι-
δασκαλῶν με. Ἐμὲ γὰρ ἐδίδ' ὑφ' ὑμῶν
ὑπαλειφθῆναι πίσει, νεφείᾳ, ὑπομονῇ,
μακροθυμίᾳ. Ἀλλ' ἐπεὶ ἡ ἀγάπη ἐκ ἐσ

¹ Int. 1^a. ² Coloss. I. 7. & IV. 7. ³ Αναψύξει MS. ⁴ Hec inclusa male inserta sunt. ⁵ 1 Cor. 12. 6 Interpol. 7^a. ⁶ L. vestra. ⁷ I. Iesu Christi in MS. ⁸ c Legebat ὑποτασσόμενοι.

AD EPHESIOS EPISTOLA.

13

με σωπαῖν τοῦ ἐν ὑμῶν, διὰ τὸ τοῦ προέλα-
βον παρακαλεῖν ὑμᾶς, ὅπως συνίρῃτε τῇ
γνώμῃ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὃς Ἰησοῦς Χριστός, τὸ ἀ-
διακρίτον ἡμῶν ζῆν, ὁ πατὴρ ἡ γνώμη
ὡς καὶ οἱ ὁπίσθεντες, οἱ κατὰ τὰ πέρατα ὁρι-
σθέντες, ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ γνώμῃ εἰσιν.

Δ'. Οθεν πρέπει ὑμῖν συντρέχειν τῇ τοῦ
Θεοῦ γνώμῃ, ὅπερ καὶ ποιεῖτε. Τὸ ὃς
ἀξιολογεῖσθε ὑμῶν περισσύτερον, τῷ Θεοῦ
ἄξιον, ὅπως συνήμεροισι τοῦ Θεοῦ, ὡς
χορδαὶ καὶ ψαλμοὶ. Διὰ τὸ ἐν τῇ ὁμοσίᾳ ὑ-
μῶν, καὶ συμφώνῳ ἀγάπῃ Ἰησοῦς Χριστός ἀ-
δειῇ. Καὶ οἱ καθ' ἑαυτοὺς χοροὶ γίνεσθε, ἵνα
σύμφωνοι ὄντες ἐν ὁμοσίᾳ, ὡς λα-
βόντες ἐν ἐνότητι, ὡς ἀδελφοὶ ἐν φωνῇ μιᾷ ἀδῇ
Ἰησοῦ Χριστῷ τοῦ πατρὸς, ἵνα ὑμῶν καὶ ἀκρό-
σις, καὶ ὁ ὁπλίσκων δι' ὧν εὐφρανέσθε,
μέλη ὄντας τοῦ ὁμοῦ αὐτοῦ. Χρήσιμον ἔστιν
ὑμᾶς ἐν ἀμώμῳ ἐνότητι εἶναι, ἵνα καὶ Θεὸς
πάντοτε μετέχητε.

Ε'. Εἰ ὃς ἐγὼ ἐν μικρῷ χρόνῳ πιαύτην
συνήθειαν ἔχον πρὸς τὸν Θεόν ὑμῶν,
ἐκ ἀνθρώπων ἔσονται ἀλλὰ πνευματικὴν,
πόσω μᾶλλον ὑμᾶς μακαρίζω, τὸς ἐγκε-
κραμένους ὅπως, ὡς ἡ ἐκκλησία Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστός τοῦ πατρὸς, ἵνα πάν-
τα ἐν ἐνότητι σύμφωνοι ᾖ; Μηδεὶς πλανά-
σθω. Ἐάν τις ἢ ἐν τῷ τοῦ Ἰουδαίου, ὑπερεῖ-
ται τοῦ ἁγίου τοῦ Θεοῦ. Εἰ ὃς ἐνὸς καὶ δευτέρου
προσευχῇ πιαύτην ἰσχύον ἔχει, πόσω μᾶλ-
λον ἢ τῷ Θεῷ ὁπλίσκων καὶ πάσης ἐκκλησίας;
Ὁ ὅς μὴ ἐρχόμενος ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ὅπως ἡδὴ
ὑπερηφανεῖ, ἐὰν τὸν διακρίνῃ γέγραπται ὃς,

Sed quia charitas non finit me fi-
lere pro vobis; propter hoc prae-
occupavi rogare vos, ut concur-
ratis sententiae Dei. Etenim *Iesus*
Christus, incomparabile nostrum
vivere, Patris sententia; ut & ipsi
secundum terrae fines determina-
ti *Iesu Christi* sententia sunt.

IV. Unde decet vos concurre-
re Episcopi sententiae: quod &
facitis. Digne enim nominabile
vestrum Presbyterium, Deo di-
gnum, sic concordatum est Epi-
scopo, ut chordae citharae. Pro-
pter hoc in consensu vestro &
consona charitate *Iesus Christus*
canitur. Sed & singuli chorus fa-
ci estis; ut consoni existentes in
consensu, melos Dei accipientes
in unitate, cantetis in voce una
per *Iesum Christum* Patri; ut &
vos audiat, & cognoscat per quem
bonum operamini, membra exi-
stentes filii eius. Utile igitur
est vos in immaculata unitate
esse; ut & Deo semper partici-
petis.

V. Si enim ego in parvo tem-
pore talem consuetudinem tenui
ad Episcopum vestrum, non hu-
manam existentem sed spiritua-
lem; quanto magis vos beatifico,
conjunctos sic ut Ecclesia *Iesu*
Christo, & ut *Iesus Christus* Pa-
tri, ut omnia in unitate consona
sint! Nullus erret. Si quis non sit
intra altare, privatur pane Dei.
Si enim unius & alterius oratio
tantam vim habet; quanto magis
illa quae Episcopi & omnis Eccle-
siae! Qui igitur non venit in
idem, hic jam superbit, & seipsum
condemnavit: scriptum est enim,

1. ὁ ὁπλίσκων. 2. ὁ ὁπλίσκων. 3. ὁ ὁπλίσκων. 4. δι' ὧν. 5. ὅτι. 6. In MS. τὸς ἰκαρῶν, cum arti-
culo. a Coloss. III. 4. b L. episcopi. Est enim abbreviatio. c Eius in MS. d Distrexit sive separavit.

Superbis

² *Superbis Deus resistit.* Festinemus igitur non resistere Episcopo; ut simus Deo subiecti.

VI. Et quantum videt quis tacentem Episcopum, plus ipsum timeat: omnem enim quem mittit Dominus domus in propriam dispensationem, sic oportet nos ipsum ^b recipere, ut ipsum mittentem. Episcopum igitur manifestum, quoniam ut ipsum Dominum oportet respicere. Ipse igitur quidem *Onesimus* superlaudat vestram divinam ordinationem: quoniam omnes secundum veritatem vivitis, & quoniam in vobis neque una hæresis habitat; sed neque auditis aliquem amplius quam *Iesum Christum*, loquentem in veritate.

VII. Consueverunt enim quidam dolo malo nomen circumferre, sed quædam operantes indigna Deo: quos oportet vos ut bestias declinare. Sunt enim canes rabidi, latenter mordentes: quos oportet vos observare, existentes difficile curabiles. Unus medicus est, carnalis & spiritualis, ^c genitus & ingenuus, in carne factus Deus, in ^d immortalis vita vera, & ex *Maria* & ex Deo, primo passibilis & tunc impassibilis, Dominus *Christus* noster.

VIII. Non igitur quis vos seducat; quemadmodum neque ^e seducemini, toti existentes Dei. Quum enim neque una lis complexa est in vobis, potens vos torquere; tunc secundum Deum vivitis. Peripluma vestri & ^f casti-

ὑποφάνοις ὁ θεὸς ἀντιπρόσεται. Σπῆ-
δάσωμεν ἐν μὴ ἀντιπρόσεται τῷ ἐπισκό-
πῳ, ἵνα ὡμεν θεῷ ὑποφασόμενοι.

ς'. Καὶ ὅσον βλέπῃ τις στῆντα θῆ-
σκον, πασιόως αὐτὸν φοβέσθω· πάντες
γὰρ ὃν πέμπῃ ὁ οἰκονομῶν εἰς ἰδίαν οἰκ-
ομίαν, ἕτως δὲ ἡμᾶς αὐτὸν δέχεσθαι, ὡς
αὐτὸν τὴν πέμψαντα. Τὸν ἐν θῆσκον δῆ-
λον, ὅτι ὡς αὐτὸν τὴν κύριον δεῖ ¹ προσέ-
λθῃ. Αὐτὸς μὲν ἐν ὀνόματι ² ὑπερεπαινεῖ
ὑμῶν τὸ ἐν θεῷ εὐσεβίαν, ὅτι πάντες καθὰ
ἀλήθειαν ζῆτε, ἔστι ἐν ὑμῖν ἐδεμία αἵ-
ρεσις κατοικεῖ· ἀλλ' ἐδὲ ἀκέρτε πνος παλίου
³ ἥπερ Ἰησοῦ Χριστοῦ, λαλῶν ⁴ ἐν ἀλη-
θείᾳ.

ζ'. Εἰώθεσι γάρ τινες δόλω πνηρῶ τὸ
ὄνομα παρέφέρειν, ἀλλὰ τινὰ πράσσοντες
ἀνάξια θεῷ· ὅς δὲ ὑμᾶς ὡς θηρία ἐκ-
κλίνειν. Εἰσὶν γὰρ κύνας λυσσῶντες, λαθρο-
θήκη· ὅς δὲ ὑμᾶς φυλάσσει, ὄντας
δυσθεραπεύτους. Εἰς ἰατρός ἐστιν, σαρκικός
καὶ πνευματικός, θνητός καὶ ἀθνητός, ἐν
σαρκὶ γυνόμενος θεός, ⁵ ἐν ἀθανάτῳ ζωῇ
ἀληθινός, καὶ ἐκ Μαρίας καὶ ἐκ θεοῦ, πρῶτον
παθητός καὶ τότε ἀπαθής, Ἰησοῦς Χριστός
ὁ κύριός ἡμῶν.

η'. Μὴ ἐν τις ὑμᾶς ἐξαπατάτω, ὥσπερ
ἐδὲ ἐξαπατῶντες, ὅλοι ὄντες θεῷ. ὅταν
γὰρ μηδεμία ἔσται ἐνέρις ἐν ὑμῖν,
ἡ δυναμένη ὑμᾶς βασανίσαι, ἀεὶ κα-
τὰ θεὸν ζῆτε. Περίψημα ὑμῶν καὶ ⁶ ἀγνί-

¹ Προβίον MS. Sic etiam Antonius. ² In MS. ὀνομα. ³ Lege, ἐν θανάτῳ καὶ ἀληθείᾳ. ⁴ Ἀγνίζωμαι.
⁵ Jac. IV. 6. Prov. III. 14. ⁶ Pet. V. 5. ^b Matt. X. 40. ^c Γίγνεται ἀγνήτος. ^d L. mortali. ^e Sedu-
cimini. ^f L. castificet. In MS. Caiensis, castificet.

AD EPHESIOS EPISTOLA.

15

ζομαι ὑμῶν Εφεσίων ἐκκλησίας ἡ ἀγα-
θή τις αἰών. Οἱ σαρκικοὶ καὶ πνευμα-
τικὰ πράσσιν ἐ δυνάμει, ἐδὲ οἱ πνευμα-
τικοὶ καὶ σαρκικά· ὡς περ ἐδὲ ἡ πίστις καὶ ἡ
ἀπιστίας, ἐδὲ ἡ ἀπίστια καὶ ἡ πίστις. Ἀ ἡ κατὰ
σάρκα ἡ πράσσει, ταῦτα πνευματικά
ἐσιν ἐν Ἰησοῦ ᾧ Χριστῷ πάντα πράσσει.

θ'. Εγγὺν ἡ παροδύσαντις πᾶς ἐκεί-
θεν, ἔχοντας κακὴν διδασκαλίαν· ἐς ἐκ εἰά-
σατε σπεῖραι εἰς ὑμᾶς, βύσαντες καὶ ὡταί,
εἰς τὸ μὴ ἀρροδοῦναι καὶ ἀπορροδοῦναι
ἐν αὐτῶν, ὡς ὅτις λίθοι καὶ πέτραι,
ἡτοιμασμένοι εἰς οἰκοδομὴν τοῦ πατρὸς,
ἀναφερόμενοι εἰς τὴν ὑψηλὴν ἀγῶν καὶ μηχανήν
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃ ἐστὶν σταυρὸς, ὁ καὶ
ὁ σταυρὸς τοῦ πνεύματος τοῦ ἀγίου. Ἡ ἡ
πίστις ὑμῶν ἀναγωγὴς ὑμῶν, ἡ ἡ ἀγάπη ὁ
δὸς ἡ ἀναφέρουσα εἰς θεόν. Εστέ ἐν καὶ
σωδοὶ πάντες, θεοφόροι, καὶ ναοφόροι,
χριστοφόροι, ἀγαθοφόροι, κατὰ πάντα κε-
κοσμημένοι ἐντολαῖς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ οἷς καὶ ἀ-
γαλλώμαται ὅτι ἡ χάρις, δι' ἣν γράφω, περισσεύ-
μιληται ὑμῶν, ἡ συγχάρηται, ὅτι καὶ ἄλ-
λον βίον ἐδὲν ἀγαπᾷτε, εἰ μὴ μόνον τὸ θεόν.

ι'. Καὶ ὑπὲρ τῶν ἄλλων ἡ ἀνθρώπων ἀδια-
λείτως προσεύχεσθε. Ἐσιν ᾧ ἐν αὐτοῖς ἐλ-
πίς μελαινίας, ἵνα θεὸς τῶν τῶν. Ἐπιτρέ-
ψατε ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκ τῶν ἔργων ὑμῶν μα-
θητευθῆναι. ἡ Πρὸς τὰς ὁρμὰς αὐτῶν ὑμεῖς
πραεῖς, πρὸς τὰς μεγαλορρημοσύνας αὐτῶν
ὑμεῖς ταπεινόφρονες, πρὸς τὰς βλασφη-
μίας αὐτῶν ὑμεῖς τὰς προσευχάς, ὡς τὸ
πάλαν αὐτῶν ὑμεῖς ἐδραῖοι τῇ πίστι, πρὸς
τὸ ἄγριον αὐτῶν ὑμεῖς ἡμεροί. Μὴ ἀποδύ-
σασθε.

1 Περίστασις. 2 Antioch. homil. 1. περίστασις. 3 Or MS. 4 Antioch. homil. 116. περίστασις ἀπὸ τοῦ
ὅτι καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ. 5 Ad finem spiritualem diriguntur. 6 Orate. 1 Thess. V. 7.

ficetur à vestra *Ephesiorum Ec-*
clesia, famosa in seculis. Carna-
les spiritualia operari non pos-
sunt, neque spirituales carnalia :
quemadmodum neque fides quæ
infidelitatis, neque infidelitas quæ
fidelitatis & fidei. Quæ autem &
secundum carnem operata sunt,
hæc spiritualia sunt: in *Jesu*
enim *Christo* omnia operata sunt.

IX. Cognovi autem transeun-
tes quosdam inde, habentes ma-
lam doctrinam : quos non dimi-
sistis seminare in vos, obstruen-
tes aures, ad non recipere semi-
nata ab ipsis; ut existentes lapi-
des templi Patris, parati in ædifi-
catione Dei Patris, relati in ex-
cella per machinam *Jesu Christi*,
quæ est crux, fune utentes *Spiri-*
tu Sancto. Fides autem vestra dux
vester, charitas vero via referens
in Deum. Estis igitur & convia-
tores, deiferi, & templiferi, & *Chri-*
stiferi, sanctifieri, secundum omnia
ornati in mandatis *Jesu Christi* :
quibus & exultans dignificatus
sum, per quæ scribo, alloqui vo-
bis, & congaudere; quoniam se-
cundum aliam vitam nihil diligi-
tis nisi solum Deum.

X. Sed & pro aliis hominibus
indefinenter Deum oratis. Est
enim in ipsis spes poenitentia, ut
Deo potiantur. Monete igitur
ipsum saltem ex operibus à vobis
erudiri. Ad iras ipsorum vos
mansueti, ad magniloquia eo-
rum vos humilia sapientes, ad
blasphemias ipsorum vos ora-
tiones, ad errorem ipsorum vos
firmi fide, ad agreste ipsorum
vos mansueti. Non festinantes
imitari ipsos; fratres ipsorum in-

veniamur

veniamur in mansuetudine: imitatores autem Dei studeamus esse; (quis plus injustum patiat, quis fraudetur, quis contemnatur?) ut non Diaboli herba quis inveniat in vobis, sed in omni castitate & temperantia maneat, in *Iesu Christo*, carnaliter & spiritualiter.

XI. Extrema tempora de cetero: verecundemur & timeamus longanimitatem Dei; ut non nobis in iudicium fiat. Vel enim futuram iram timeamus, vel presentem gratiam diligamus: unum duorum solum in *Christo Iesu* invenitur, in verum vivere. Sine ipso nihil vos deceat; in quo vincula circumfero, spirituales margaritas, in quibus fiat mihi resurgere oratione vestra: qua fiat mihi semper participem esse, ut in sorte *Ephesiorum* inveniar Christianorum; qui & Apostolis semper consenserunt, in virtute *Iesu Christi*.

XII. Novi quis sum, & quibus scribo. Ego condemnatus, vos propitiationem habentes; ego sub periculo, vos firmati. Transitus estis eorum qui in Deum interficiuntur: *Pauli* condiscipuli, sanctificati, martyrizati, digne beati; cuius fiat mihi sub vestigiis inveniri, quando Deo fruar; qui in omni Epistola memoriam facit vestri in *Iesu Christo*.

XIII. Festinate igitur crebrius convenire in gratiarum actionem Dei, & in gloriam. Quum enim crebro in idipsum convenitis, destruantur potentia *Satanæ*; & solvitur perditio ipsius in con-

ζοντες ἀντιμιμήσασθαι αὐτός. ἀδελφοὶ αὐτῶν εὐρηθῶμεν τῇ ἐπιφικείᾳ, μιμηταὶ ᾧ ἔκ' κυρίου παρὰ δ' ἄλλωμεν εἶναι, (τίς παλὸν ἀδικηθῇ, τίς ἀποστρεφθῇ, τίς ἀγνοῖται;) ἵνα μὴ ἔσ' διαβόλος βοτάνη τίς εὐρεθῇ ἐν ὑμῖν, ἀλλ' ἐν πίστει ἀγνείᾳ ἔσ' σωφροσύνη³ μνήσῃ, ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, σαρκικῶς καὶ πνευματικῶς.

ια.⁴ Ἐρχεται καιροὶ λοιπὸν αἰχμνηθῶμεν, φοβηθῶμεν τὴν μακροθυμίαν ἔσ' θεῷ, ἵνα μὴ ἡμῖν εἰς κέλημα γίνῃται. Ἡ γὰρ τὴν μέλλουσαν ὀργὴν φοβηθῶμεν, ἢ τὴν ἐνεσῶσαν χάριν ἀγαπήσωμεν· ἐν τῷ δύο μόνον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εὐρεθῆναι, εἰς τὸ ἀληθινὸν ζῆν. Χωρὶς τούτου μὴδὲν ὑμῖν πρεπέτω, ἐν ᾧ τὰ δεσμά παρὰ φέρω, τὰς πνευματικὰς μαργαρίτας, ἐν οἷς ἡγοιτό μοι ἀναστῆναι τῇ προσευχῇ ὑμῶν, ἥς ἡγοιτό μοι αἰεὶ μέτοχον εἶναι, ἵνα ἐν κλήρῳ Ἐφesusίων εὐρεθῶ τῷ Χριστιανῶν, οἱ καὶ τοῖς ἀποστόλοις πάντοτε⁵ συνήνεσαν ἐν δυνάμει Ἰησοῦ Χριστοῦ.

ιβ'. Οἶδα τίς εἰμι καὶ τίς πονοῦμαι. ἐγὼ κατὰ κράτος, ὑμεῖς ἐλεημόριοι· ἐγὼ ὑπὸ κίνδυνον, ὑμεῖς ἐσπεροῦ. Πάροδος ἐστὶ τῷ εἰς θεὸν ἀναμενέμεν. Παῦλος συμμύσται ἔσ' ἀγιασμένους, ποὺ μεμαρτυρημένους, ἀξιομακαρίστους, ἔσ' ἡγοιτό μοι ὑπὸ τὰ ἔχρη εὐρεθῆναι, ὅτ' ἂν θεοῦ ἰππύχω, ὅς ἐν πίστει ἰππύχῃ μνημονεύει ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

ιγ'. Σπαραξέμε ἐν πυκνότερον συνέχευε εἰς εὐχαρίστησιν θεῷ καὶ εἰς δόξαν. ὅτ' ἂν γὰρ πυκνῶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθε, καθαίρεινται αἱ δυνάμεις ἔσ' Σατανᾶ, καὶ λύεται ὁ ὄλεθρος αὐ-

1 Θω. 2 In MS. τίς παλὸν ἀδικηθῇ, τίς ἀποστρεφθῇ, τίς ἀγνοῖται. 3 In MS. μνήσῃ. 4 Forfan, Ἐρχεται καιροὶ λοιπὸν αἰχμνηθῶμεν. 5 Interpol. συνήνεσαν, conversati sunt cum Apostolis. i. e. Paulo, Joanne, & Timotheo: aut ille explicat. a F. invenitur.

ἔν τῇ ὁμονοίᾳ ὑμῶν τῇ πίστεως. Οὐδέν ἐστιν ἄμενον εἰρήνης, ὅτι ἡ πᾶς πόλεμος καταργεῖται ἐπερανίων ἐπὶ τῶν γένων.

ιδ'. Ὡς ἐδὲν λαμβάνει ὑμᾶς, ἐάν τε λέως εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν ἔχητε τὴν πίσιν, καὶ τὴν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶν ἀρχὴ ζωῆς καὶ τέλος. Ἀρχὴ μὲν πίστις, τέλος δὲ ἀγάπη. Τὰ δὲ δύο, ἐν ἐνότητι ἡρώδου, θεὸς ἐστὶν· τὰ δὲ ἄλλα πάντα εἰς καλοκἀγαθίαν ἀνάγουσιν ἐστίν. Οὐδεὶς πίσιν ἐπαγγελόρμος ἀμαρτάνει, ἐδὲ ἀγάπην κεκτημένος μισοῖ. φανερόν τὸ δένδρον ἀπὸ τοῦ καρπὸς αὐτοῦ· ἕως οἱ ἐπαγγελόμενοι Χριστιανοὶ εἶναι, δι' ὧν πείρασον ὁφθήσονται. Οὐ γὰρ νῦν ἐπαγγελίας τὸ ἐρῶν, ἀλλ' ἐν δυνάμει πίστεως, ἐάν τις εὐρεθῇ εἰς τέλος.

ιε'. Ἀμερόν ἐστιν σιωπᾶν καὶ εἶναι, ἢ λαλῆναι μὴ εἶναι. Καλὸν τὸ διδάσκειν, ἐάν ὁ λέγων ποιῇ. Εἰς ἃν διδάσκαλος, ὅς εἰπεν, ἐργάτο· ἃ σιγῶν δὲ πεποιήκεν, ἄξια ἔπατρος ἐστίν. Ὁ λόγον Ἰησοῦ κεκτημένος, ἀληθῶς δυνάμις καὶ τῇ ἰσχυρίᾳ αὐτοῦ ἀκίβη, ἵνα τίλειος ᾖ· ἵνα δὲ ὧν λαλεῖ πείρασον, καὶ δι' ὧν σιγᾷ γνώσκῃται. Οὐδὲν λαμβάνει τὸ κύριον, ἀλλὰ ἐπὶ κρυψίᾳ ἡμῶν ἐγγὺς αὐτῷ ἐστίν. Πάντα ἃν ποιῶμεν ὡς αὐτῷ ἐν ἡμῖν κατοικοῦντος, ἵνα ὦμεν αὐτῷ ναοί, καὶ αὐτὸς ἢ ἐν ἡμῖν θεὸς ἡμῶν· ὅπερ καὶ ἐστὶν καὶ φανήσεται πρὸς πρὸς ὅπως ἡμῶν, ἐξ ὧν δικαίως ἀγαπῶμεν αὐτόν.

ις'. καὶ τῶν ἀδελφῶν μου. Οἱ οἰκοφθόροι βασιλείαν θεοῦ καὶ κληρονομήσουσιν. Εἰ ἂν οἱ κατὰ σάρκα ταῦτα πράσσοντες ἀπέ-

cordia vestrae fidei. Nihil est melius pace; in qua omne bellum evacuatur cœlestium & terrestrium.

XIV. Quorum nullum latet vos, si perfecte in *Iesum Christum* habeatis fidem & charitatem; ^a quæ sunt principium vitæ & finis. Principium quidem fides; finis autem charitas. Hæc autem duo, in unitate facta, Deus est: alia autem omnia in bonitate sequenda sunt. Nullus fidem repromittens peccat, neque charitatem possidens odit. ^b *Manifesta est arbor à fructu ipsius*: sic repromittentes Christiani esse, per quæ operantur manifesti erunt. Non enim nunc repromissionis opus, sed in virtute fidei, si quis inveniatur in finem.

XV. ^c Melius est filere & esse, quam loquentem non esse. Bonum docere, si dicens facit. Unus igitur Doctor, qui dixit, & factum est: sed & quæ silens fecit, digna Patre sunt. Qui verbum *Iesu* possidet, ^d vere potest & silentium ipsius audire, ut perfectus sit: ut per quæ loquitur operetur, & per quæ filet cognoscatur. Nihil latet Dominum: sed & abscondita nostra prope ipsum sunt. Omnia igitur faciamus, ^e sic ipso in nobis habitante; ut simus ipsius templa, & ipse in nobis Deus noster: quo modo & est, & apparebit ante faciem nostram, ex quibus iuste diligimus ipsum.

XVI. Non ^e erretis, fratres mei. Domus corruptores regnum Dei non hereditabunt. Si igitur qui secundum ^f carnem hæc operantur

¹ Καὶ ἡ σιγῶν MS. ² MS. λαλῶν. ³ Legebat ἀπὸ τοῦ ἰσχυρίου. ^b Matth. XII. 33. ^c Antioch. homil. XXII. ^d *viel prietiviat*. ^e *Forte sic*. ^f 1 Cor. VI. 9. 10. ^f 1 Cor. X. 8.

mortui sunt, quanto magis, si quis fidem Dei in mala doctrina corrumpat, pro qua *Iesus Christus* crucifixus est? Talis, inquinatus factus, in ignem inextinguibilem ibit; similiter & qui audit ipsum.

XVII. Propter hoc unguentum in capite suo recepit Dominus, ut spiret Ecclesie incorruptionem. Non ungimini foetore doctrinae principis seculi hujus: non captivet vos ex presenti vivere. Propter quid autem non omnes prudentes sumus, accipientes Dei cognitionem, qui est *Iesus Christus*? Quid fatue perdimur, ignorantes charisma, quod vere milit Dominus?

XVIII. Peripsuma meus spiritus Crucis; quae est scandalum non credentibus, nobis autem salus & vita aeterna. ^b *Ubi sapiens? ubi conquistor? ubi gloriatio doctorum sapientum?* Deus enim noster *Iesus Christus* conceptus est ex *Maria*, secundum dispensationem Dei, ex femine quidem *David*, Spiritu autem Sancto: qui natus est, & baptizatus est, ut passione aquam purificaret.

XIX. Et latuit principem seculi hujus virginitas *Mariae*, & partus ipsius; similiter & mors Domini: Tria mysteria clamoris, quae in silentio Dei operata sunt. Qualiter igitur manifestatus est seculis? ^c *Astrum in coelo resplenduit super omnia astra, & lumen ipsius ineffabile erat, & stuporem tribuit novitas ipsius.* Reliqua vero omnia astra, simul cum Sole & Luna, chorus facta sunt illi astro: ipsum autem erat

Ἰησον, πῶς μᾶλλον ἐν ἡμῖν πῖπτον θεῷ ἐν κακῇ διδασκαλίᾳ φθείρη, ὡς ἐρ ἡς Ἰησοῦς Χριστὸς ἐσαυρώθη; ὁ ποιῶν, ῥυπαρὸς γενόμενος, οἷς τὸ πῦρ τὸ ἀσβεστον χωρήσεται ὁμοίως ἐκείνων αὐτῶν.

ιζ. Διὰ τῶν μύρων ἔλαβεν ὁ πῖπτον κεφαλῆς αὐτῶν ὁ κύριος, ἵνα πῖπτον τῇ ἐκκλησίᾳ ἀφθαρσίαν. Μὴ ἀλείφωθε δυσωδίαν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἀρχόντων τῶν αἰώνων τῶν ἐκ τῆς αἰχμαλωτίου ὑμῶν ἐκ τῆς προκειμένης ζῆν. Διὰ τὴν ἑκάστην φρόνιμοι γινόμεσθε λαβόντες θεῶν γνῶσιν, ὅ ἐστιν Ἰησοῦς Χριστὸς; Τί μωρῶς ἀπολλύμεθα, ἀγνοοῦντες τὸ χάρισμα, ὃ πέμπειν ἀληθῶς ὁ κύριος;

ιη. Περὶ ψῆμα τὸ ἐμὸν πνεῦμα ἔστειρε, ὅ ἐστιν σκάνδαλον τοῖς ἀπίστοις, ἡμῖν ὅμως σωτηρία καὶ ζωὴ αἰώνιος. Πᾶς σφόδρα; πᾶς συζητήτης; πᾶς καύχησης τῶν λεγομένων συνεινῶν; Ὁ γὰρ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ἐκνοσηρήθη ὑπὸ Μαρίας, κατ' οἰκονομίαν θεῶν, ἐκ ἀνθρώπου μὲν Δαβὶδ, πνεύματος ὅμως ἀγίου ὃς ἐγενήθη, καὶ ἐβαπτίσθη, ἵνα τῷ πᾶσι θεῶν τὸ ὕδωρ καθάρσιν.

ιβ. Καὶ ἔλαβεν τὸ ἀρχόντων τῶν αἰώνων τῶν ἐκ τῆς παρθενίας Μαρίας, καὶ ὁ τοκετὸς αὐτῆς, ὁμοίως καὶ ὁ θάνατος τῶν κυρίων τῶν μυστηρίων κραυγῆς, ἅπαντα ἐν ἡσυχίᾳ θεῶν ἐπραχθη. Πῶς ἐν ἐφανερῶν τοῖς αἰῶσι; Ἀστὴρ ἐν ἐρανῶ ἔλαμψεν ὑπὲρ πάντας τὰς ἀστέρων, καὶ τὸ φῶς αὐτῶν ἀνεκλάλητον ἦν, καὶ ἐξουσίαν παρέχεν ἡ κακότης αὐτῶν. Τὰ ὅλα λοιπὰ πάντα ἀστρά, ἅμα ἡλίῳ ἐσελήνη, χορὸς ἐγένετο τῷ ἀστέρῳ αὐτῶν ὃς ὑπερέβαλεν

^a Tr. inferendum. ² Antioch. hom. I.

^a Psalm XLIV, 8, & CXXXII, 2. ^b I Cor. I, 20. ^c Math. II,

λων τὸ φῶς αὐτῶ ὑπὲρ πάντα. ἰ Ταραχὴ
τε λῶ, πῶθεν ἡ καινότης ἡ ἀνόμοιος αὐτοῖς·
ὅθεν ἐλύετο πᾶσα μαγεία, καὶ πᾶς δεσμὸς
ἡφανίζετο κακίας, ἀγνοία καθήρειτο, πα-
λαιὰ βασιλεία διεφθείρετο, θεὸς ἀνθρω-
πίνως φανερούμενος εἰς καινότητα αἰδίου
ζωῆς. Ἀρχὴν δὲ ἐλάβανεν τὸ πᾶν θεῷ
ἀπηρτισμένον. Ἐνθεν πᾶς πάντες συνεκι-
νεῖτο, διὰ τὸ μελετᾶσαι θανάτου κατὰ-
λυσην.

κ'. Εἰάν με καθ' ἑξῆς ἰησοῦς Χριστὸς
ἐν τῇ προσδοκίᾳ ὑμῶν, καὶ θέλημα ἦ, ἐν τῷ
διδόσκῳ βιβλιδίῳ, ὃ μέλλω γράφειν ὑμῖν,
προσδηλώσω ὑμῖν ἧς ἡρξάμην οἰκονομίας
εἰς τὸ καινὸν ἄνθρωπον ἰησοῦν Χριστόν, ἐν τῇ
αὐτῇ πίστει καὶ ἐν τῇ αὐτῇ ἀγάπῃ, ἐν πάθει
αὐτῆς καὶ ἀναστάσει, μάλιστα εἰάν ὁ κύριός
μοι δοτακαλύψῃ· ὅτι οἱ κατ' ἄνδρα κοινῇ
πάντες ἐν χάριτι ἐξ ὀνόματος συνέρχεσθε ἐν
μία πίστει, καὶ ἐν ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ κατὰ σάρ-
κα ἐκ γένους Δαβὶδ, τῷ ὑῷ ἀνθρώπου, καὶ
ὑῷ θεῷ, εἰς τὸ ὑπακούειν ὑμᾶς τῷ ἱεροκρί-
τῳ ἐν τῷ πνεύματι ὡς ἀποκατάστασις διὰ
νοίας, ἕνα ἄρτον κλῶντες, ὅς ἐστιν φάρμακον
ἀθανασίας, ἀντίδοτος τῇ μὴ ἀποθνήσκειν
ἀλλὰ ζῆν ἐν ἰησοῦ Χριστῷ διὰ παντός.

κα'. Ἀντήψυχον ὑμῶν ἐγὼ, καὶ ὃν ἐπέμ-
ψατε εἰς θεὸν τιμὴν εἰς Σμύρναν· ὅθεν καὶ
γράφω ὑμῖν, εὐχαριστῶν τῷ κυρίῳ, ἀγα-
πῶν Πολύκαρπον ὡς καὶ ὑμᾶς. Μνημονεύετε
με ὡς καὶ ὑμῶν ἰησοῦς Χριστός. Προσέχθε
ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Συρίᾳ· ὅθεν δε-
δεμένον εἰς Ρώμην ἀπύρομαι, ἐξατ-

superferens lumen ipsius super
omnia. Turbatio autem erat, un-
de novitas, quæ dissimilis^a ipsis;
ex qua solvebatur omnis magia,
& omne vinculum disparuit ma-
litæ, ignorantia^b omnis ablata
est, vetus regnum corruptum est;
Deo humanitus apparente, in no-
vitatem vitæ æternæ. Principium
autem assumpsit, quod apud De-
um perfectum. Inde omnia com-
mota erant, propter meditari
mortis dissolutionem.

XX. Si me dignificet *Iesus
Christus* in oratione vestra, &
voluntas sit; in secundo libello,
quem scripturus sum vobis, mani-
festabo vobis quam inceperam
dispensationem in novum homi-
nem *Iesum Christum*, in ipsius
fide & in ipsius dilectione, in pas-
sione ipsius & resurrectione; ma-
xime, si Dominus revelet mihi:
quoniam qui secundum virum
communiter omnes in gratia ex
nomine convenitis in una fide, &
in *Iesu Christo* (secundum carnem
ex genere *David*, filio hominis &
filio Dei) in obedire vos Episcopo
& Presbyterio indiscerpta mente;
unum panem frangentes, quod est
pharmacum immortalitatis, anti-
dotum ejus quod est non mori
sed vivere in *Iesu Christo* semper.

XXI. Unanimis vobiscum e-
go, & quem misistis in Dei hono-
rem in *Smyrnam*: unde & scri-
bo vobis, gratias agens Domino,
diligens *Polycarpum* ut & vos.
Mementote mei, ut vestri *Iesus
Christus*. Orate pro Ecclesia quæ
in *Syria*: unde ligatus in *Ro-
mam* abducor, extremus existens

¹ Ταραχῇ ἢ V. Interpres. ² Ὁ V. Interpres.

^a Ceteris stellis. ^b Abest omnis in cod. Caiensi.

eorum qui ibidem fidelium; quem-
admodum dignificatus sum in ho-
norem Dei inveniri. Valete in
Deo Patre, & in Jesu Christo com-
muni spe nostra.

ὡν τῶν ἐκεί πτωχῶν, ὡς ὅτι ἡζιώθην
εἰς τιμὴν Θεοῦ εὐρεθῆναι. Εὐρωσθε ἐν
Θεῷ πατρὶ, καὶ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ τῇ κοινῇ
ἐλπίδι ἡμῶν.

AD MAGNESIOS.

Ignatius, qui & Theophorus, be-
nedictus in gratia Dei Patris in
Christo Jesu salvatore nostro; in
quo saluto Ecclesiam existentem
in Magnesia ea quæ juxta Me-
andrum, & oro in Deo Patre &
in Jesu Christo plurimum gau-
dere.

I. **C**Ognoscens vestram mul-
ti-bonam ordinationem
ejus quæ secundum De-
um charitatis, exultans
prælegi in fide Jesu Christi allo-
qui vos. Dignificatus enim no-
mine deo-decentissimo, in quibus
circumfero vinculis canto Eccle-
sias, in quibus unionem oro car-
nis & spiritus Jesu Christi, ad nos
semper vivere, fidei, quod & cha-
ritatis, cui nihil præfertur, princi-
palius autem Jesu & Patris, in quo
sustinentes omne nocumentum
principis seculi hujus & perfugi-
entes Deo ^a potimur.

II. Quia igitur dignificatus sum
videre vos per Damas dignum
Deo vestrum Episcopum, & Pres-
byteros dignos Bassum & Apollo-
nium, & conservum meum Dia-
conum ^b Sotionem, quo ego fruar;
quoniam subjectus est Episcopo

ΜΑΓΝΗΣΙΕΤΣΙΝ.

Ἰγνάτιος, ὁ καὶ Θεοφόρος, τῇ εὐλογημένῃ
ἐν χάριτι Θεοῦ πατρὸς ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ
τῷ σωτῇ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἀσπάζομαι τὴν
ἐκκλησίαν τὴν ἔσται ἐν Μαγνησίᾳ τῇ
πρὸς Μαϊάνδρῳ, καὶ εὐχομαι ἐν Θεῷ
πατρὶ καὶ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ πάντες χαί-
ρειν.

α'. **Γ**Νῶς ὑμῶν τὸ πολυεύαγγελον κα-
τὰ Θεὸν ἀγάπης, ἀγαλλιώμενος
πρὸς ἐλπίδα ἐν πίστι Ἰησοῦ Χρι-
στῷ προσλαλήσας ὑμῖν. Καταξιώθεις γὰρ
ὀνόματος Θεοπεποιτιστά, ἐν οἷς ὡς φέρω δε-
σμοῖς ἁδὼ τὰς ἐκκλησίας, ἐν αἷς ἐνωσιν
εὐχομαι πατρὸς καὶ πνεύματος ἁγίου Ἰησοῦ Χρι-
στῷ, ὃ ἀγαπᾷ τοὺς ἡμῶν ζῆν, ² πίστως τε
ἀγάπης, ἧς ἔδεν προσέκριται, τὸ ἡ κυριώ-
τερον Ἰησοῦ καὶ πατρὸς, ἐν ᾧ ὑπομύοις τῇ
πίστει ἐπὶ ἡμῶν ὃ ἀρχόντος τῷ αἰῶνος τῆ-
τα καὶ ἀσφύζοντες Θεῷ τεύχομεθα.

β'. Επεὶ ἐν ἡζιώθῃ ἰδεῖν ὑμᾶς ἀγα-
θάμα τῷ ἀξιοθῆναι ὑμῶν ὁπισκόπου, καὶ
πρεσβυτέρων ἀξίων βάσας ἐν Ἀπολλωνίᾳ,
καὶ ὃ συνδέλας με διακόνος Σωτίωνος, ὃ ἐγὼ
ἐν αἰμῇ, ὅτι ὑποτάσσεται τῷ ὁπισκόπῳ ὡς

^a Interpol. ² Antioch. Homil. 1.

² Potiemur. ^b Caienf. MS. Zenonem.

χάριτι Θεῷ, καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ ὡς νόμῳ
 Ἰησοῦ Χριστοῦ.

γ'. Καὶ ὑμῖν ἢ πρέπει μὴ συγχράσθαι
 τῇ ἡλικίᾳ τῆς ἐπισκοπῆς, ἀλλὰ κατὰ δύ-
 ναμιν Θεῷ πατρὸς πᾶσαν ἐντροπὴν αὐτοῦ ἀ-
 πνέμεν, καθὼς ἔγνω καὶ τὰς ἀγίας πρεσβυ-
 τέρας, καὶ προσληφόντας τὴν φαινομένην
 νεωτερικὴν παῖν, ἀλλ' ὡς φρονίμους ἐν
 Θεῷ συγχωρῶντας αὐτοῖς· οὐκ αὐτοῖς ἢ, ἀλλὰ
 τῷ πατρὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ πάντων ἐπισκό-
 πῳ. Εἰς τιμὴν ἣν ἐκείνους τὴν θελήσαντες
 ἡμᾶς πρέπον ἐστὶν ἐπακχεῖν κατὰ μηδεμί-
 αν ὑπόκρισιν· ἐπεὶ ἔχ' ὅτι τὸ ἐπισκοπεῖν τῆ-
 πον τὸ βλέπετον πλανά τις, ἀλλὰ τὸ ἀόρα-
 τον ὡς φλογίζεταί. Τὸ ἢ πῶς τῶν, καὶ πρὸς
 σάρκα ὁ λόγος, ἀλλὰ πρὸς Θεόν, τὸ τὰ
 κρυφία εἰδόντα.

δ'. Πρέπον ἔν ἐστι μὴ μόνον καλεῖσθαι
 Χριστιανὸς, ἀλλὰ καὶ εἶναι· ὥστε καὶ πᾶς
 ἐπισκοπεῖν μὴ καλεῖσθαι, χωρὶς ἢ αὐτῶν
 πάντα πράσσουσιν. Οἱ πῶς τῶν ἐκ εὐσυνεί-
 δητοῖ μοι εἶναι φαίνονται, ἀλλὰ τὸ μὴ βε-
 βαιῶς κατ' ἐντολὴν συναθροίσασθαι.

ε'. Επεὶ ἔν τέλει τὰ πράγματα ἔχει,
 καὶ ἢ ἐπικεταῖ τὰ δύο ὁμοῦ, ὅτι θανάτου
 καὶ ἢ ζωῆς, καὶ ἕκαστος εἰς τὸ ἴδιον τόπον μέλ-
 λει χωρεῖν. Ὡστε γὰρ ἐστὶν νομίσματα δύο,
 τὸ μὴ Θεοῦ, τὸ δὲ κόσμου, καὶ ἕκαστον αὐτῶν
 ἴδιον χαρακτῆρα ἐπισκεῖν ἔχει, οἱ ἀπι-
 στὴ τὸ κόσμῳ τέττα, οἱ δὲ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ
 χαρακτῆρα Θεῷ πατρὸς ἀλλ' Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 δι' ἃ εἰάν μὴ αὐθαιρέτως ἔχομεν ὁπο-
 θανῶν εἰς τὸ αὐτῶν πᾶσι, τὸ ζῆν αὐτῶν
 ἐκ ἐστὶν ἐν ἡμῖν.

ut gratia Dei, & Presbyterio ut
 legi *Jesu Christi*. [^a glorificato De-
 um patrem Domini *Jesu Christi*.]

III. Sed & vos decet non co-
 uti ætate Episcopi, sed secundum
 virtutem Dei Patris omnem re-
 verentiam ei tribuere, sicut agno-
 vi & sanctos Presbyteros, non
 assumentes apparentem juniorem
 ordinem, sed ut prudentes in
 Deo concedentes ipsi; non ipsi
 autem, sed Patri *Jesu Christi*
 omnium Episcopo. In honorem
 igitur illius volentis ^b nos decens
 est obedire secundum nullam
 hypocrisim: quia nequaquam E-
 piscopum hunc conspectum se-
 ducit quis, sed invisibilem para-
 logizat. Tale autem non ad
 carnem sermo, sed ad Deum
 abscondita scientem.

IV. Decens igitur est, non solum
 vocari Christianos, sed & esse:
 quemadmodum quidam Episco-
 pum quidem vocant, sine ipso au-
 tem omnia operantur. Tales autem
 non bonæ conscientie mihi esse
 videntur, propter non firmiter se-
 cundum præceptum congregari.

V. Quia igitur finem res ha-
 bent, & proponuntur duo simul,
 mors & vita; & unusquisque in
 proprium locum iturus est. Quem-
 admodum enim sunt numismata
 duo, hoc quidem Dei, hoc autem
 Mundi; & unumquodque ipsorum
 proprium characterem superposi-
 tum habet; infideles mundi hujus;
 fideles autem in charitate chara-
 cterem Dei patris per *Jesum Chri-
 stum*, per quem nisi voluntarie ha-
 beamus mori in ipsius passionem,
 vivere ipsius non est in nobis.

1 MS. συγχράσθαι. 2 ὁμοῦ. 3 Int. πρὸς αὐτοῦ. 4 ἔχομεν. 5 Male insertum. 6 Lege vos.

VI. Quia igitur in præscriptis personis omnem multitudinem speculatus sum in fide & dilectione, moneo, in concordia Dei studete omnia operari, præsidente Episcopo in loco Dei, & Presbyteris in loco confessionis Apostolorum, & Diaconis mihi dulcissimis habentibus creditam ministrationem *Jesu Christi*; qui ante secula apud Patrem erat, & in fine apparuit. Omnes igitur, eandem consuetudinem Dei accipientes, veneremini adinvicem; & nullus secundum carnem adspiciat proximum, sed in *Jesu Christo* adinvicem semper diligite. Nihil sit in vobis quod possit vos partiri; sed uniamini Episcopo & præfidentibus, in typum & doctrinam incorruptionis.

VII. Quemadmodum igitur Dominus sine Patre nihil fecit, unitus existens, neque per seipsum, neque per Apostolos; sic neque vos sine Episcopo & Presbyteris aliquid operemini. Neque tentetis rationabile aliquid apparere proprie vobis: sed in idipsum una oratio, una deprecatio, unus intellectus, una spes, in charitate, in gaudio incoinquinato: quod est *Christus Jesus*, quo melius nihil est. Omnes ut in unum templum concurrite Dei, ut in unum altare, ut in unum *Jesum Christum*, ab uno Patre exeuntem, & in unum existentem & revertentem.

VIII. Non erretis extraneis opinionibus, neque fabulis veteribus, inutilibus existentibus. Si enim usque nunc secundum *Yu-*

5'. Επεὶ ἔν ἐν τοῖς προσηγραμμένοις προσώποις τὸ πᾶν πληρὸς ἐθεώρηται ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ, περιαινῶ ἐν ὁμονοίᾳ θεοῦ συνεδάζετε πάντα πρέσβειν, προκαθημένους τῷ Ἐπισκόπῳ εἰς τόπον θεῶ, καὶ τῷ πρεσβυτέρων εἰς τόπον συνεδρίᾳ τῶ ἀποστόλων, καὶ τῷ διακόνων, τῷ ἐμοὶ γλυκυτάτων, πεπιστωμένων διακονίαν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃς πρὸ αἰώνων παρὰ πατρὶ ὡς, καὶ ἐν τέλει ἐφάνη. Πάντες ἔν, ὁμοήθῃαν θεῷ λαβόντες, ἐντρέπεσθε ἀλλήλοις, καὶ μηδεὶς καθ' αἰσῶνα βλεπέτω τῷ πλησίον, ἀλλ' ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ ἀλλήλους διαπαντὸς ἀγαπάτω. Μηδὲν ἔστω ἐν ὑμῖν ὃ διωήσεται ὑμᾶς μερίσσει, ἀλλ' ἐνάσθῃτε τῷ Ἐπισκόπῳ, καὶ τοῖς προκαθημένοις, εἰς τόπον καὶ διδαχῇ ἀφθαρσίας.

ζ'. Ὡστερ ἔν ὁ κύριος ἄνευ τῶ πατρὸς ἔδ' ἐν ἐποίησεν, ἡνωμένος ὢν, ἔτε δι' ἑαυτοῦ, ἔτε διὰ τῶ ἀποστόλων, ἔτος μηδὲ ὑμεῖς ἄνευ τῶ Ἐπισκόπου, καὶ τῶ πρεσβυτέρων, μηδὲν πρέσβετε. Μηδὲ πρέσβετε εὐλογόν τι φαίνεσθαι ἰδίᾳ ὑμῖν· ἀλλ' ὅτι τὸ αὐτὸ μία προσευχή, μία δέησις, ἔς νῦν, μία ἐλπίς, ἐν ἀγάπῃ, ἐν τῇ χαρᾷ τῇ ἀμώμῳ. ³ Εἰς ἔσθῃ Ἰησοῦς Χριστός, ὃ ἄμεινον ἔδ' ἐν ἔσθῃ. Πάντες ἔν ὡς εἰς ναὸν σιωιρέχετε θεῷ, ὡς ὅτι ἐν ἰουσιασέρον, ὡς ὅτι ἓνα Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀφ' ἐνὸς πατρὸς προελθόντα, καὶ εἰς ἓνα ὄντα καὶ χωρήσαντα.

η'. Μὴ πλανᾶσθε ταῖς ἐπιροδοξίαις, μηδὲ μυθεύμασιν τοῖς παλαιαῖς ἀνωφελέσιν οὖσιν. Εἰ γὰρ μέχρι νῦν κατὰ

1 Ἡγάπηκα MS. 2 MS. πρέσβετε. 3 Antioch. homil. LXXX. περί ὁμονοίας. qui habet & ut legebat V. L. & sic interpunctio mutari debet.

a Veneremini in excusis. b 1 Tim. I. 4.

¹ νόμον ἱερατικὸν ζῶμεν, ὁμολογῶμεν χάριν μὴ εἰληφέναι. Οἱ γὰρ θεοποιεῖται πορφηταὶ κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν ἐζήσαν. Διὰ τῆς καὶ ἐδιώχθησαν, ἐμπνέοντες ὑπὸ τοῦ χάριτος αὐτοῦ, εἰς τὸ πληροφορηθῆναι τὰς ἀποφύτας, ὅτι εἰς θεὸς ἐστὶν ὁ φανερώσας ἑαυτὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ ὑποφύτῳ, ὃς ἐστὶν αὐτῷ λόγος αἰδιότης, ἐκ δὲ στήθους πορφελθὼν, ὃς κατὰ πάντα εὐηρέησεν τῷ πῦνφάντι αὐτόν.

θ'. Εἰ γὰρ οἱ ἐν παλαιαῖς ² πράγμασιν ἀναστραφέντες, εἰς κακότητα ἐλπίδος ἡλυθον, μηκέτι σωθεαίμενοι, ἀλλὰ κατὰ κυριακὴν ζωὴν ζῶντες, ἐν ᾗ ἡ ζωὴ ἡμῶν ἀνέτειλεν δι' αὐτοῦ, ἐξ ἧς θανάτου αὐτοῦ, ὅν πνευ ἀρρύνται δι' ἧς μυστηρίου ἐλάβομεν τὸ πιστεύειν, καὶ διὰ τῆς ⁴ ὑπόμενον ἵνα εὐρεθώμεν μαθητὰν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἧς μόνος διδασκάλος ἡμῶν πῶς ἡμεῖς διωκόμεθα ζῶντες χωρὶς αὐτοῦ, ἧς ἐοικω πορφηταὶ μαθητὰν ὄντες, τῷ πνεύματι ὡς διδάσκαλον αὐτὸν πορφεδόκων; καὶ διὰ τῆς ἐν δικαίως ἀνέμενον, παρὼν ἡγείρεν αὐτὸς ἐκ νεκρῶν.

ι'. Μὴ γὰρ ἀναμνησθῶμεν τοῦ χρηστότητος αὐτοῦ. Ἀν γὰρ ἡμᾶς μιμήσεται κατὰ πρᾶσσομεν, ἐκ ἐπὶ ἐσμέν. Διὰ τῆς μαθητὰν αὐτοῦ ἡρώμενοι, μάθωμεν κατὰ Χριστιανισμόν ζῆν. Ὅς γὰρ ἄλλω ὀνόματι καλεῖται πᾶσιον τέτις, ἐκ ἐστὶν τῷ θεῷ. ὅτι πέρθεοτε ἐν τῷ κακῷ ζύμῳ τὸ παλαιωθῆσαν ἐνοχίσασαν, καὶ μεταβάλετε εἰς νέαν ζύμῳ, ὃ ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός. Ἀλλόθεν ἐν

daismum vivimus, confitemur gratiam non recepisse. Divinissimi enim Prophetæ secundum *Christum Jesum* vixerunt. Propter hoc & persecutionem passi sunt, inspirati à gratia ipsius, ad ^a certificare imperfuatos, quoniam unus Deus est, qui manifestavit seipsum per *Jesum Christum* filium ipsius; qui est ipse Verbum æternum, non à silentio progrediens; qui secundum omnia beneplacuit mittenti ipsum.

IX. Si igitur in veteribus rebus conversati, in novitatem spei venerunt, non amplius sabbatizantes, sed secundum Dominicam viventes, in qua & vita nostra orta est per ipsum & mortem ipsius, ^b quod quidam negant: (per quod mysterium accepimus credere, & propter hoc sustinemus, ut inveniamur discipuli *Jesu Christi*, solius Doctoris nostri) quo modo nos poterimus vivere sine ipso; cujus & Prophetæ discipuli existentes, spiritu ipsum ut Doctorem exspectabant? & propter hoc ^c quod ^d juste exspectabant, præsens suscitavit ipsos ex mortuis.

X. ^e Non igitur non sentiamus benignitatem ipsius. Si enim nos persequatur secundum quod operamur; non amplius sumus. Propter hoc discipuli ejus effecti, discamus secundum Christianismum vivere. Qui enim alio nomine vocatur amplius ab hoc, non est Dei. Deponite igitur malum fermentum inveteratum & ^f exacuens; & transponite in novum fermentum, qui est *Jesus Christus*.

¹ Glossæma. ² Interpol. γράμμασι. ³ MS. εἶπες. ⁴ MS. ὑπόμενον. ⁵ ἀποθνήσκει Interpol. & melius. ^a F. certificari. ^b Quem Cod. Catenus. ^c L. quem. ^d Mat. XXVII. 52. ^e Rom. II. 4. ^f Cot. exacuens.

a Salvificemini in ipso, ut non cor-
rumpatur aliquis in vobis, b qui
ab odore redarguemini. Incon-
veniens est *Iesum Christum* c per-
fari, & Judaizare. Christianismus
enim non in Iudaismum credi-
dit, sed Iudaismus in Christianis-
mum, ut omnis lingua credens
in Deum d congregaretur.

XI. Hæc autem, dilecti mei,
non quia cognovi aliquos ex vo-
bis sic habentes; sed, ut minor
vobis, volo præservari vos, ut
non incidatis in hamos vanæ glo-
riæ; sed certificemini in nativi-
tate, & passione, & resurrectione
facta in tempore ducatus *Pontii*
Pilati: quæ facta sunt vere &
firmiter à *Iesu Christo* spe no-
stra, à qua averti nulli vestrum
fiat.

XII. Fruar vobis secundum
omnia, siquidem dignus sim. Et-
si enim ligatus sum; ad unum
solutorum de vobis non sum.
Novi quoniam non inflamini:
Iesum enim Christum habetis in
vobismetipsis. Et magis quando
utique laudo vos, novi quoniam
verecundamini; sicut scriptum
est, quoniam *iustus sui ipsius*
accusator est.

XIII. Studete igitur firmari in
dogmatibus Domini & Apostolo-
rum, ut omnia quæcunque faci-
tis prosperentur, carne & spiri-
tu, fide & charitate, in Filio &
Patre & Spiritu, in principio &
in fine, cum digne-decentissimo
Episcopo vestro, & digne-com-
plexa spirituali corona Presbyte-
rii vestri, & eorum qui secundum
Deum Diaconorum. Subjicimini

αὐτοῖς, ἵνα μὴ διαφθαῖ τις ἐν ὑμῖν, ἐπεὶ
δοτὸ τῷ ὁσμῆς ἐλεγχθήσεται. Αποτὸν ἐστὶν
Χριστὸν Ἰησοῦν λαλεῖν, καὶ Ἰσθαίξεν. Ο γὰρ
Χριστιανισμὸς ἐκ τοῦ Ἰσθαίξεν ὁρισμέ-
σθαι, ἀλλὰ Ἰσθαίξεν εἰς Χριστιανισμὸν, ὡς
πάντα γλώσσα πιστεύσασα εἰς θεὸν ἵ συν-
ήχθη.

ια'. Ταῦτα ἡ ἀγαπητοὶ μου, ἐκ ἐπεὶ
ἐγὼν πᾶς ἐξ ὑμῶν ἔως ἐχούμαι, ἀλλ' ὡς
μικρότερος ὑμῶν, θέλω περισφύλασσεσθαι
ὑμᾶς, μὴ ἐμπίσιν εἰς τὰ ἀγκίστρα τῷ κενο-
δοξίας, ἀλλὰ πεπληροφωρηθῶ ἐν τῇ γνησίᾳ,
καὶ τῷ πατρὶ. καὶ τῇ ἀναστάσει τῇ γενομένη ἐν
καιρῷ τῷ ἡγεμονίας Ποντίου Πιλάτου· πρᾶ-
χθέντα ἀληθῶς ἐν βεβαίᾳ ὑπὸ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ τῷ ἐλπίδος ἡμῶν, ἧς ἐκτραπύσθαι μη-
δεν ὑμῶν γένοιτο.

ιβ'. Οὐαμίην ὑμῶν κατὰ πάντα, ἐάν-
περ ἄξιός εἰμι. Εἰ γὰρ καὶ δέδεμαι, πρὸς
ἐνα τῶν λελυμμένων ὑμῶν οὐκ εἰμί. Οἶ-
δα ὅτι οὐ φουσιᾶσθε· Ἰησοῦν γὰρ Χριστὸν ἔ-
χετε ἐν ἑαυτοῖς. Καὶ μάλλον ὅτι ἂν ἐπι-
νῶ ὑμᾶς, οἶδα ὅτι ἐντρέψετε· ὡς
γέγραπται, ὅτι ὁ δικαίος ἑαυτοῦ κατή-
γορος.

ιγ'. Σπυδαίετε ἐν βεβαιώσθαι ἐν ταῖς
δόγμασιν τοῦ κυρίου καὶ τῷ δοκτοῦσαν, ἵνα
πάντα ὅσα ποιῆτε κατεδωδῆται σαρκὶ καὶ
πνεύματι, πίστι καὶ ἀγάπῃ, ἐν ᾧ ἐστὶν πατρί
καὶ ἐν πνεύματι, ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλει, με-
τὰ τοῦ ἀξιοπροπεσιᾶτος ὁπισκοπῆς ὑμῶν,
καὶ ἀξιοπλοκάς πνευματικῆς σεφάνης τοῦ
πρεσβυτέρους ὑμῶν, καὶ τῷ κατὰ θεὸν ἀγαθῷ

1 Ir. εὐαγγελιστῶν. 2 Cot. ὅταν. 3 Interpol. κατεδωδῆσθαι. 4 Lege, falsificemini. b Cot. quia.
c Forlan, præfari vel præfari. d MS. C. congregetur. e Prov. XXVIII. 17.

AD MAGNESIOS EPISTOLA.

25

νοη. ὑποτάγητε τῷ Ἐπισκόπῳ καὶ ἀδελφοῖς,
ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς τῷ πατρὶ καὶ αἰσχροῖς, ὅτι οἱ
ἀποστόλοι τῷ Χριστῷ ὡς τῷ πατρὶ καὶ τῷ πνεύ-
ματι, ἵνα ἑνωσῶς ἡ σαρκική τε καὶ πνευματική.

ιδ'. Εἰδὼς ὅτι θεὸς γέμετε, συντήμως
ἡ παρεκάλεισθε ὑμᾶς. Μνημονεύετε μου ἐν ᾧ
προσευχῇ ὑμῶν, ἵνα θεὸς Ἐπιτόχω. ὅτι
ἐν Συρίᾳ ἐκκλησίας, ὅθεν ἐκ ἀγίου
ἐμὲ καλεῖσθαι. Ἐπιδέομαι ὅτι ἡνωμένης
ὑμῶν ἐν θεῷ προσευχῇ καὶ ἀγάπῃ, εἰς τὸ
ἀξιοῦσθαι τὴν ἐν Συρίᾳ ἐκκλησίαν διὰ
τῆς ἐκκλησίας ὑμῶν δροσισθῆναι.

ιε'. Αἰσάζονται ὑμᾶς ἐφέσοι διὰ
Σμύρνης, ὅθεν καὶ γράφω ὑμῖν, παρόντες
εἰς δεῖξαι θεῷ, ὡς ὡς καὶ ὑμεῖς, οἱ κα-
τὰ πάντα με ἀνέπαισαν, ἅμα Πολυκάρ-
πῳ Ἐπισκόπῳ Σμυρναίων. Καὶ αἱ λοιπαὶ
ἐκκλησίαι ἐν τῇ Ἰησοῦ Χριστῷ αἰσά-
ζονται ὑμᾶς. Ἐρῶσθε ἐν ὁμονοίᾳ θεῷ,
κακῆτιμῶν ἢ ἀδιάκριτον πνεῦμα, ὅς ἐστιν Ἰη-
σοῦς Χριστός.

Episcopo & adinvicem, ut *Jesus Christus* Patri secundum carnem, & Apostoli *Christo* & Patri & Spiritui; ut unio sit carnalis & spiritualis.

XIV. Sciens quoniam Deo ple-
ni estis, compendiose deprecatus
sum vos. Mementote mei in ora-
tionibus vestris, ut Deo fruar;
& ejus quæ in *Syria* Ecclesie,
unde non dignus sum vocari. Su-
per-indigeo enim unita vestra in
Deo oratione & charitate; in
dignificari eam quæ in *Syria* Ec-
clesiam per Ecclesiam vestram ir-
rorari.

XV. Salutant vos *Epheſi* à
Smyrna (unde & scribo vobis)
præsentes in gloriam Dei, quem-
admodum & vos: qui secundum
omnia me quiescere fecerunt, si-
mul cum *Polycarpo* Episcopo
Smyræorum. Sed & reliquæ
Ecclesie in honore *Jesu Christi*
salutant vos. Valete in concor-
dia Dei, possidentes inseparabi-
lem spiritum, qui est *Jesus Chri-
stus*.

MAGNΗΣΙΕΤΣΙΝ.

ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΥΣΙΝ
IGNATIOΣ.

AD PHILADEL-
PHICOS.

Ἰγνάτιος, ὁ ἐν Θεοφόρῳ, ἐκκλησία θεῷ
πατρὸς καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, τῇ ἔσθῃ
ἐν φιλαδελφίᾳ τῆς Ἀσίας, ἡλεημένη, καὶ
ἡδρασμένη ἐν ὁμονοίᾳ θεῷ, καὶ ἀγαλ-
λωμένη ἐν τῷ πείθει τῶν κυρίων ἡμῶν
ἀδιακρίτως, καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει αὐ-
τῶν πεπληροφωρημένη ἐν παντί ἐλπί.

*Ignatius, qui & Theophorus, Ec-
clesie Dei Patris & Jesu Chri-
sti, quæ est in Philadelphia Asia,
habenti propitiationem, & firma-
ta in concordia Dei, & exultanti
in passione Domini Jesu Christi
inseparabiliter, & in resurrectione
ipsius certificata in omni mi-*

1 Int. παρεκάλεισθε. 2 Οἱ ὡς καὶ ὑμεῖς, κατὰ. 3 MS. ἀδιακρίτως. 4 MS. ἀδιακρίτως.

sericordia: quam saluto in sanguine Jesu Christi, qui est gaudium eternum, & incoinquinatum, maxime si in uno sumus cum Episcopo, & eis qui cum ipso Presbyteris & Diaconis, manifestatis in sententia Jesu Christi, quos secundum propriam voluntatem firmavit in firmitudine sancti spiritus ipsius.

I. **Q**uem Episcopum cognovi, non à seipso, neque per homines, possedisse administrationem in commune convenientem, neque secundum inanem gloriam, sed in charitate Dei Patris & Domini Jesu Christi, cujus obstupui^b mansuetudinem; qui silens plura potest his qui vana loquuntur: ^cconcordes enim estis mandatis, ut chordis cithara. Propter quod beatificat mea anima eam quæ in ^dDomini ipsius sententiam; cognoscens virtuosam & perfectam existentem, immobile ipsius & inirascibile in omni mansuetudine Dei viventis.

II. Filii igitur lucis & veritatis, fugite partitionem, & malas doctrinas: ubi autem Pastor est, illuc ut oves sequimini. Multi enim lupi fide digni delectatione mala captivant in Deum cursores: sed in unitate vestra non habent locum.

III. Recedite à malis herbis, quas non colit *Jesus Christus*; propter non esse ipsas plantationem Patris. Non quoniam apud vos parutionem inveni; sed abs-

την ἀπαράζομαι ἐν αἵματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἥτις ἐστὶν χάρις αἰώνιος καὶ ἀσφύμων, μάλιστα ἐὰν ἐν αὐτῇ σὺν τῷ ἐπισκόπῳ, καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις, ἀποδοθῇ γάρδοις ἐν γνώμῃ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς καὶ τὸ ἴδιον τέλος ἐστὶν ἐν βεβαιότητι τῶ ἀγίῳ αὐτοῦ πνεύματι.

α. **Ο**Ν ἐπίσκοπον ἔγνων, ἐκ αὐτοῦ, & δι' ἀνθρώπων, κεκτημένη τὴν διακονίαν τὴν εἰς τὸ κοινὸν ἀνήκεσαν, ὅς τε κατὰ κενόδοξιαν, ἀλλ' ἐν ἀγάπῃ θεῷ πατρός καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, & καταπέπληγμαι τῇ ὁσιότητι, ὅς σὺν τῷ πλείονα δυνάμει τῇ μάταια λαλήσῃ συνδρῶμις γὰρ ταῖς ἐπιταῖς, ὡς χορδαῖς κιθάρας. Διὸ μακαρίζω με ἡ ψυχὴ τὴν εἰς θεὸν αὐτῷ γνώμῃ, ὁσιγνοῦς ἐνάρετον καὶ πλείαν οὖσαν, τὸ ἀκίνητον αὐτὸ καὶ τὸ ἀόρητον αὐτὸ ἐν πίστει ὁσιότητι θεῷ ζῶντι.

β. Τέκνα ἐν φωτὶ, ἀληθείας, φέρει τὴν μερίσμον, ἐπὶ τὰς κακοδιδασκαλίας ὅπως ἡ ὁσιότης ἐστίν, ὅς τε ὡς πρόβατα ἀπολωθέντα. Πολλοὶ γὰρ λυγροὶ ἀζόποιοι ἡδονῇ κακῇ αἰχμαλωτίζονται τὰς διόδρους· ἀλλ' ἐν τῇ ἐνότητι ὑμῶν ἔχουσιν τόπον.

γ. Απέχεσθε τῶν κακῶν βοτανῶν, ἀσπασαί οὐ γεωργεῖ Ἰησοῦς Χριστός, ἀλλὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτοὺς φυτεῖαν πατρός. Οὐχ' ὅτι παρ' ὑμῶν μερίσμον εὔρον, ἀλλ' ὅτι

¹ Intere vel. ² Interp. autem. ³ Αποδύμενος Voss. ⁴ Alii sancto ipsius spiritu. Et sic in Cod. Cai. ⁵ Modestiam. ⁶ Concordia enim est. Cod. Cai. ⁷ Dominum Cod. Cai. ⁸ Αἰσχυρῶς.

AD PHILADELPHENSES EPISTOLA. 27

διουλισμόν. ὅσοι γὰρ θεοὶ εἰσιν καὶ ἰησοῦς Χριστὸς, ἔστι μετὰ τῶ ἐπισκόπῳ εἶπον· καὶ ὅσοι ἀν μετανοήσαντες ἔλθωσιν ἵνα τὴν ἐνότητά τῃ ἐκκλησίᾳ, ἔστι θεὸς ἑσονται, ἵνα ὡσιν κατὰ ἰησοῦν Χριστὸν ζῶντες. Μὴ παλαιᾶθε, ἀδελφοί μου. Εἴ τις χιζοντι ἀκολυθεῖ, βασιλείαν θεοῦ καὶ κληρονομίαν· τίς ἐν ἀλλοτρίᾳ γνώμῃ περπατεῖ, ἔστι τῷ πατρὶ καὶ συγκαταστήται.

δ'. Σπυδαίετε ἐν μιᾷ εὐχαριστίᾳ κυρίου. Μία γὰρ κυρία τῇ κυρίᾳ ἡμῶν ἰησοῦ Χριστῷ, ἡ ἐν ποτήριον εἰς ἑνώσην ἡ ἀμαρτίας αὐτῶν ἐν θυσιᾶς ἡμῶν, ὡς εἰς ἐπίσκοπος, ἀμα τῷ πρεσβυτερίῳ καὶ διακόνις τοῖς σωδύλοις μου, ἵνα ἐὰν πράσῃτε κατὰ θεὸν πράσῃτε.

ε'. Ἀδελφοί μου, λίαν ἐκκέχυμαι ἀγαπῶν ὑμᾶς, καὶ ὑπεραγαλλόμηνος ἀσφαλίζεσθαι ὑμᾶς· οὐκ ἐγὼ γὰρ, ἀλλ' ἰησοῦς Χριστός, ἐν ᾧ δεδεμένος φοβεύμαι μᾶλλον, ὡς ἐπὶ ὧν ἀνάρπαστος. Ἀλλ' ἡ περιστολή ὑμῶν εἰς θεὸν με ἀπαρτίσει, ἵνα ἐν ᾧ κληρῶ ἐλεήθῃ, ἐπιτύχω· περιστολῶν τῷ εὐαγγελίῳ ὡς σαρκεὶ ἰησοῦ, ἡ τοῖς δόξασιν ὡς πρεσβυτερίῳ ἐκκλησίας. Καὶ τὰς προφῆτας ἡ ἀγαπῶν, διὰ τὸ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ εὐαγγέλιον κατηγελέναι, καὶ εἰς αὐτὸν ἐλπίζειν, καὶ αὐτὸν ἀναμύνην· ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσώθησαν, ἐν ἐνότητι ἰησοῦ Χριστοῦ ὄντες ἀξιαγάπητοι καὶ ἀξιοθαύμαστοι ἄγιοι, ὑπὸ ἰησοῦ Χριστοῦ μεμαρτυρημένοι, καὶ σωτηριζομένοι ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τῇ κοινῇ ἐλπίδι.

ς'. Εὰν δὲ τις ἰσθαίσιμον ἐρμηνεύῃ ὑμῖν, μὴ ἀκούετε αὐτόν. Ἀμείνον γὰρ ἔστιν

tractionem. Quotquot enim Dei sunt & *Iesu Christi*, isti cum ^a Episcopo sunt: & quotquot utique poenitentes veniunt in unitatem Ecclesiae, & isti Dei erunt; ut sint secundum *Iesum Christum* viventes. Non erretis, fratres mei. Si quis schisma facientem sequitur, regnum Dei non hereditat: si quis in aliena sententia circumambulat, iste passioni non concordat.

IV. Studete igitur una gratiarum actione uti. Una enim caro Domini nostri *Iesu Christi*, & unus calix in unionem sanguinis ipsius: unum altare, ^b & unus Episcopus, cum Presbyterio & Diaconis conservis meis; ut quod facitis, secundum Deum faciatis.

V. Fratres mei, valde effusus sum diligens vos, & superexultans corroboro vos: non ego autem, sed *Iesus Christus*, ^c in quo victus timeo magis, ut adhuc existens imperfectus. Sed oratio vestra me perficiet, ut in qua hereditate propitiationem habuero, potiar; confugiens Evangelio ut carni *Iesu*, & Apostolis ut Presbyterio Ecclesiae. Sed & Prophetas diligamus; propter & ipsos in Evangelium annunciasse, & in *Christum* sperare, & ipsum expectare: in quo & credentes salvati sunt, in unitate *Iesu Christi* existentes digne-dilecti & digne-admirabiles sancti, a *Iesu Christo* testificati, & connumerati in Evangelio communis spei.

VI. Si autem ^d Judaïsmum interpretetur vobis, non audiat

^a Καὶ inferendum. ^b Ἀνακρίτης. Interpol. ^c Χριστῷ. ^d Ἰσθ' in Codd. impressis. perperam.

^b Ut. ^c Propter quem. ^d Addendum qui.

ipsum. Melius est enim à viro circumcissionem habente Christianismum audire, quam ab habente præputium Judaismum. Si autem utrique de *Jesu Christo* non loquantur, isti mihi columnæ sunt & sepulchra mortuorum; in quibus scripta sunt solum nomina hominum. Fugite igitur malas artes, & insidias Principis seculi hujus; ne forte tribulati sententia ipsius, infirmemini in charitate. Sed & omnes in idipsum fiat in imparibili corde. Gratias autem ago Deo meo, quoniam bonam habens conscientiam ego sum in vobis; & non habet aliquis gloriari, neque occulte neque manifeste, quoniam gravavi aliquem in parvo vel in magno. Sed & omnibus, in quibus locutus sum, oro, ut non in testimonium ipsum possideant.

VII. Si enim & secundum carnem me quidam voluerant seducere; sed ^a spiritus non seducitur, à Deo existens. Novit enim unde venit, & quo vadit, & occulta redarguit. Clamavi in intermedio existens, locutus sum magna voce, [^b Dei voce:] *Episcopo attendite, & Presbyterio, & diaconis.* Quidam autem suspicati sunt me, ut præscientem divisionem quorundam, dicere hæc: testis autem mihi in quo vinctus sum, quia à carne humana non cognovi. Spiritus autem prædica- vit, dicens hæc: *Sine Episcopo nihil faciatis: carnem vestram, ut templum Dei, servate: unitatem diligite: divisiones fugite: imitatores estote Jesu Christi, ut & ipse Patris ipsius.*

ὡς δὲ ἀνδρὸς πεποιημένῳ ἔχοντι Χρι-
στιανισμόν ἀκρίβει, ἢ ὡς δὲ ἀκροβύτου Ἰου-
δαϊσμόν. Εάν ᾧ ἀμφοτέρω περὶ Ἰησοῦ
Χριστοῦ μὴ λαλῶσιν, ἔτι ἐμοὶ στήλαι εἰσιν
& τάφοι νεκρῶν, ἐφ' οἷς γέγραπται μόνον
ὀνόματα ἀνθρώπων. Φεύγετε ἔν ταις κακο-
πυγίαις, καὶ ἐνεδράς τῶ ἀρχόντος τῶ αἰῶνος τούτου,
μήποτε θλιβέντες τῇ γνώμῃ αὐτοῦ ἐξαπα-
νήσῃτε ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ἀλλὰ πάντες ὅτι
τὸ αὐτὸ γίνεσθε ἐν ἀμελείᾳ καρδία. Εὐ-
χαριστῶ ᾧ τῷ θεῷ μου, ὅτι εὐσυνείδητός
εἰμι ἐν ὑμῖν, καὶ ἐκ ἔχει τις καυχῆσθαι,
ἔτι λάθρα ἔτι φανερώς, ὅτι ἐβάρησά
τινα ἐν μικρῷ ἢ ἐν μεγάλῳ. Καὶ πᾶσι ᾧ,
ἐν οἷς ἐλάλησα, εὐχομαι ἵνα, μὴ εἰς μαρ-
τύριον αὐτὸ κτήσωνται.

ζ'. Εἰ γὰρ καὶ κατὰ σάρκα μέν τις
ἠθέλησεν πλανῆσαι, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα
ὃ πλανᾶται, διὰ θεῶν ὄν. Οἶδεν γὰρ πόθεν
ἔρχεται, καὶ πῶς ὑπάγει, καὶ τὰ κρυπτά
ἐλέγχει. Εκραύνασαι μεταξύ ὧν, ἐλάλην
μεγάλῃ φωνῇ τῷ ἐπισκόπῳ προσεχέει,
καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ, καὶ διακόνοις. Οἱ ᾧ
² ὑποπτεύσαντές με, ὡς πειθεϊσάμενος τῷ με-
ρισμῶν πινῶν, λέγειν ταῦτα· μάρτυς δέ
μοι ἐν ᾧ δέδεμαι, ὅτι διὰ σαρκὸς ἀνθρω-
πίνης ἐκ ἔγγων. Τὰ δὲ πνεῦμα ἐκήρυξεν,
³ λέγων πᾶσι· χωρὶς τῶ ἐπισκόπου καὶ μηδὲν
ποιεῖτε τὴν σάρκα ὑμῶν ὡς ναὸν θεοῦ τη-
ρεῖτε· τὴν ἐνώσιν ἀγαπᾶτε· τὰς μερισμὰς
φεύγετε· μιμηταὶ γίνεσθε Ἰησοῦ Χριστοῦ,
ὡς & αὐτὸς τῶ πατρὸς αὐτοῦ.

^a MS. xvi. ² ὑποπτεύσαν. MS. πειθεϊσάμενος, voce mutilata. ³ Lege λίγη. ^a Joh. III. 8. ^b Inter-
pretamentum, ut videtur.

AD PHILADELPHENSES EPISTOLA 29

η. Εγώ μὲν ὃν τὸ ἴδιον ἐποίησιν, ὡς ἀν-
θρῶπον εἰς ἐνώσιν κατηρητισμένος. Οὐ δὲ
μερισμός ἐστι καὶ ὀργή, θεὸς δὲ κατοικεῖ.
Πᾶσιν ὃν μετανοήσιν ἀφίει ὁ κύριος, εἰς
μετανοήσασιν εἰς ἐνότητα θεῶν, καὶ συνέδριον
τῶν Ἀποστόλων. Πιστεύω τῇ χάριτι Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, ὃς λύσας ἀφ' ὑμῶν πάντα δεσμούς. Πα-
ρακαλῶ δὲ ὑμᾶς μηδὲν κατ' ἐριθείαν
πράσσειν, ἀλλὰ κατὰ Χρισμαθίαν. Ἐπεὶ
ἤκουσα τινῶν λεγόντων, ὅτι εἰὰν μὴ ἐν τοῖς
ἁρχαίοις εὐρω, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ δὲ πι-
στεύω καὶ λέγοντός μου αὐτοῖς, ὅτι γε-
γραπται, ἀπεκρίθησάν μοι, ὅτι πρέσβη-
ται. Ἐμοὶ δὲ ἀρχαία ἐστὶν Ἰησοῦς Χριστός,
καὶ ἡ ἀρχαία ὁ σαυρὸς αὐτοῦ καὶ
ὁ θάνατος, καὶ ἡ ἀνάστασις αὐτοῦ, καὶ
ἡ πίστις ἡ δὲ αὐτοῦ ἐν οἷς θέλω ἐν τῇ
προσευχῇ ὑμῶν δικαιωθῆναι.

θ. Καλοὶ καὶ οἱ ἱερεῖς· κρείσσον δὲ ὁ
ἀρχιερεὺς, ὁ πεπιστευμένος πᾶσι ἀγίοις ἁγί-
ων, ὃς μόνος πεπιστευται πᾶσι κρυπτοῖς τῶν
θεῶν. αὐτὸς ὡς θυρεὸς ὁ πατὴρ, δι' ἧς
εἰσέρχονται Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, καὶ
οἱ ποσφῆται, καὶ οἱ δότες τοῖς, καὶ ἡ ἐκκλη-
σία. Πάντα πάντα εἰς ἐνότητα θεῶν. Ἐξά-
ρετον δὲ πᾶσι τὸ εὐαγγέλιον, τὸ παρθεῖον
Ἰωάννου καὶ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ
πᾶσι αὐτοῦ, καὶ τῷ ἀνάστατον. Οἱ γὰρ
ἀρχαῖοι ποσφῆται κατήγειλαν εἰς αὐ-
τόν· τὸ δὲ εὐαγγέλιον ἀπίστος ἐστὶν
ἀφθαρσίας. Πάντα ὁμῶς καλὰ ἐστὶν, εἰὰν ἐν
ἀγάπῃ πιστεύετε.

1 Ἀρχαίοι archais, uti paullo infra, & apud Interpol. 2 Ἀδελφοί. 3 Interpol. κρείσσον. 4 Inter-
polator habet ταῦτα ἀπὸ τοῦ κυρίου. 5 Πιστεύετε. a Consilium al. b Phil. II. 3. c Dei. d Alii
refert. male.

VIII. Ego quidem igitur pro-
prium faciebam, ut homo in uni-
tatem perfectus. Ubi autem divi-
sio est & ira, Deus non habitat.
Omnibus igitur poenitentibus di-
mittit Deus; si poeniteant in uni-
tatem Dei, & concilium Episco-
pi. Credo gratia *Jesu Christi*, qui
solvat a vobis omne vinculum.
Deprecor autem vos nihil ^b se-
cundum contentionem facere, sed
secundum *Christi* disciplinam.
Quia audiivi quosdam dicentes;
quoniam si non in veteribus in-
venio, in Evangelio non credo:
& dicente me ipsis, quoniam scri-
ptum est; responderunt mihi, quo-
niam praeracet. Mihi autem prin-
cipium est *Jesus Christus*; inap-
proximabilia principia crux ipsi-
us & mors, & resurrectio ipsi-
us, & fides quae per ipsum: in
quibus volo in oratione vestra
justificari.

IX. Boni & Sacerdotes: meli-
us autem Princeps Sacerdotum,
cui credita sunt sancta sancto-
rum, cui soli credita sunt occulta
Dei, qui ipse est janua Patris,
per quam ingrediuntur *Abraham*
& *Isaac* & *Jacob*, & Prophetæ;
& Apostoli, & Ecclesia. Omnia
haec in unitatem fidei. Praeci-
puum autem aliquid habet Evan-
gelium, praesentiam Salvatoris
Domini nostri *Jesu Christi*, pas-
sionem ipsius, & resurrectio-
nem. Dilecti enim Prophetæ an-
nunciaverunt in ipsum: Evan-
gelium autem ^d perfectio est in-
corruptionis. Omnia simul bo-
na sunt, si in charitate creditis.

X. Quia

X. Quia secundum orationem vestram, & secundum viscera misericordiae, quae habetis in *Christo Jesu*, annunciatum est mihi pacem habere Ecclesiam, quae est in *Antiochia Syria*: decens est vos, ut Ecclesiam Dei, ordinare Diaconum ad intercedendum illic Dei intercessionem; in congruere ipsis in idipsum factis, & glorificare nomen. Beatus in *Jesu Christo*, qui dignificabitur [in] tali ministrante: & vos glorificabimini. Volentibus autem vobis non est impossibile, pro nomine Dei; ut & quaedam propinquae Ecclesiae miserunt Episcopos, quaedam autem Presbyteros & Diaconos.

XI. De *Philome* autem Diacono, à *Cilicia* viro, testimonium habente, qui & nunc in verbo Dei ministrat mihi cum *Reo Agathorode* viro electo, qui à *Syria* me sequitur, abrenunciens seculo, qui & testificantur vobis, & ego Deo gratias ago pro vobis, quoniam recepistis ipsos, ut & vos Dominus. Qui autem inhonoraverunt ipsos, liberentur in gratia *Jesu Christi*. Salutat vos charitas multorum qui in *Troade*; unde & scribo vobis per *Burnum*, missum mecum ab *Erbeis* & *Smyrnaeis* in verbum honoris. Honoret ipsos Dominus *Jesus Christus*; in quem sperant carne, anima, spiritu, fide, charitate, concordia. Valete in *Christo Jesu*, communi spe nostra.

ἰ. Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν προσοχὴν ὑμῶν, καὶ κατὰ σωλᾶγγχα ἃ ἔχετε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἀπηγγέλη μοι εἰρηνεύειν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἐν Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας: πρέπον ἐστὶν ὑμῖν, ὡς ἐκκλησία Θεοῦ, χοροπνήσαι Διάκονον εἰς τὸ πρεσβεῦσαι ἐκείνῳ Θεοῦ πρεσβείαν, εἰς τὸ συγχαρῆναι αὐτοῖς ὅτι τὸ αὐτὸ ἡμολοῦντες, καὶ δοξάζοντες τὸ ὄνομα. Μακάρεσσι ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὅς καὶ ἁγιοῦνται τῇ τοιαύτης Διακονίας καὶ ὑμεῖς δοξαδοῦσθε. Θέλουσιν δὲ ὑμῖν ἐκ ἐστὶν ἀδυνατῶν ὑπὲρ ὀνόματος Θεοῦ, ὡς καὶ αἱ ἐγγίστε ἐκκλησίαι ἐπέμψαν ἑπισκόπους, αἱ δὲ πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι.

ἰα. Περὶ δὲ Φίλωνος τῷ Διακόνῳ δότι Κιλικίας ἀνδρὸς μεμαρτυρημένον, ὅς καὶ νῦν ἐν λόγῳ Θεοῦ ὑποστρεφεί μοι ἅμα Ρέῳ Ἀγαθόρῳδῳ ἀνδρὶ ἐκλεκτῷ, ὅς δότι Συρίας μοι ἀκολουθεῖ, δόξα τῷ ἁγίῳ, οἱ ἐμαρτυρῶσιν ὑμῖν, καὶ γὰρ τῷ Θεῷ εὐχαριστῶ ὑπὲρ ὑμῶν, ὅτι ἐδέξασθε αὐτούς, ὡς καὶ ὑμεῖς ὁ κύριος. Οἱ δὲ ἀτιμάσαντες αὐτούς, λυτρωθέντων ἐν τῇ χάριτι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπαλλάξαι ὑμᾶς ἡ ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν τῶν Τρωάδων: ἔθεν καὶ γράφω ὑμῖν διὰ Βύρρου, πεμφθέντος ἅμα ἐμοὶ δότῳ Ἐφεσίων καὶ Σμυρναίων εἰς λόγον τιμῆς. Τιμήσθαι αὐτούς ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εἰς ὃν ἐλπίζουσιν σαρκεῖ, ψυχῇ, πίστι, ἀγάπῃ, ὁμονοίᾳ. Ἐρρωσθε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τῇ κοινῇ ἐλπίδι ἡμῶν.

✠ I A A Δ E Λ Φ E T Σ I N I G N A T I O Σ".

1 *Beauf.* 2 *Forse γνήμιον.* 3 *Infere πνύμαντι.* 4 *Deest in MS.* 5 *Honoris causa.*

T P A Δ-

ΤΡΑΛΛΙΑΝΟΙΣ.

AD TRALLIANOS.

Ιγνάτιος, ὁ καὶ Θεοφόρος, ἡραπηνιδνή
 θεῷ πατρὶ Ἰησοῦ Χριστῷ ἐκκλησία
 ἀγία, τῇ ὄσῃ ἐν Τραλλεσίᾳ τῆς Ἀσί-
 ας, ἐκλεκτῇ καὶ ἀγιῇ, εὐφραν-
 σῇ ἐν σαρκὶ καὶ αἵματι τοῦ πά-
 ῥος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς ἐλπίδος ἡμῶν, ἐν
 τῇ εἰς αὐτὸν ἀναστάσει· καὶ ἀσπάζο-
 μεθα ἐν τῷ πληρώματι, ἐν ἀποστολικῷ
 χαρακτήρι, καὶ εὐχόμεθα πάντας χαί-
 ρειν.

Α. Μνημονεύοντες, καὶ ἀδιάκρι-
 τον ἐν ἑσπορίᾳ, ἔγνω ὑμᾶς
 ἔχοντας, καὶ κατὰ χρῆσιν, ἀλλὰ
 κατὰ φύσιν καθὼς ἐδήλωσέν μοι Πο-
 λύβιος ὁ ἐπίσκοπος ὑμῶν, ὃς παρεγύ-
 ρετο δελήματι θεῷ καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ, ἐν Σμύρ-
 νῃ, καὶ ἔτι μοι συνεχάρη δεδομένη
 ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὥστε μετὰ πάντων πλη-
 ρῶν ὑμῶν ἐν αὐτῷ θεωρήσῃ. Ἀποδεί-
 χναι ἐν τῷ κατὰ θεὸν εὐνοίᾳ δι' αὐ-
 τῶν, ἔδοξα εὐρεῖν ὑμᾶς, ὡς ἔγνω, μιμη-
 τὰς ὄντας θεῷ.

Β. Ὅτι ἂν καὶ τῷ ἐπισκόπῳ ὑποτάσσ-
 εσθε ὡς Ἰησοῦ Χριστῷ, φαίνεται μοι κα-
 τὰ ἀνθρώπων ζῶντες, ἀλλὰ κατὰ Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ, τὸν δι' ἡμᾶς ὑποψυγόντα,
 ἵνα πεινάσῃτε εἰς τὴν θάνατον αὐτοῦ, τὸ
 ὑποψυγῆν ἐκφυγῆτε. Ἀναγκαῖον ὅν ἐστιν,
 ὡς περ ποιεῖτε, ἀνεῖν τῷ ἐπισκόπῳ μηδὲν
 πρῶτον ὑμᾶς· ἀλλ' ὑποτάσσασθε καὶ τῷ

Ignatius, qui & Theophorus, de-
 lecta Deo Patri Jesu Christi
 Ecclesiae sanctae, existenti in
 Trallesibus Asiae, electa & Deo-
 digna, pacem habenti in carne
 & sanguine & passione Jesu
 Christi, spei nostrae, in ea qua
 in ipsum resurrectione: quam &
 saluto in plenitudine, in Aposto-
 lico charactere, & oro plurimum
 gaudere.

I. Incoinquinatam mentem, &
 inseparabilem in sustinentia,
 cognovi vos habentes; non
 secundum usum, sed secun-
 dum naturam: quemadmodum
 ostendit mihi Polybius Episcopus
 vester, qui advenit voluntate
 Dei & Jesu Christi, in Smyrna;
 & sic mihi congavissus est vin-
 cto in Christo Jesu, ut ego omnem
 multitudinem vestram in ipso spe-
 cularer. Recipiens igitur eam,
 quae secundum Deum, aequani-
 mitatem per ipsum, gloriatus sum
 inveniens vos, ut cognovi, imita-
 tores Dei.

II. Quum enim Episcopo sub-
 jecti estis ut Jesu Christo, videmi-
 ni mihi non secundum homines
 viventes, sed secundum Jesum
 Christum; propter vos mortuum,
 ut credentes in mortem ipsi-
 us, mori effugiatis. Necessari-
 um igitur est, quemadmodum
 facitis, sine Episcopo nihil ope-
 rari vos: sed subiaci & Presby-

1 Infere ad. 2 Interpol. ἀποψυγόντα. 3 ἔτι μοι Interpol. 4 MS. διορίσας. 5 Forte ἡμεῖς.
 6 ἡμεῖς. 7 Lege κατὰ τὸ ἀποψυγῆν: vel, ut Interpres habet, κατὰ ἀποψυγῆν. 8 καὶ.

terio;

terio, ut Apostolis *Iesu Christi* spei nostræ; in quo converſantes inveniamur. Oportet autem & Diaconos, ministros existentes myſteriorum *Iesu Christi*, ſecundum omnem modum omnibus placere. Non enim ciborum & potuum ſunt miniſtri; ſed Eccleſiæ Dei Miniſtri. ^a Opportunum igitur vos ^b obſervare accuſationes, ut ignem.

III. Similiter & omnes reve-
reantur Diaconos, ut mandatum
Iesu Christi; & Episcopum, ut
Iesum Christum, exiſtentem filium
Patris: Presbyteros autem, ut concilium Dei, & conjunctionem Apo-
ſtolorum. Sine his Eccleſia non vo-
catur: de quibus ^c ſuadeo vos ſic
habere. Exemplarium enim cha-
ritatis veſtræ accepi, & habeo
cum meipſo in Episcopo veſtro;
cujus ipſa compoſitio magna eſt
diſciplinatio, manſuetudo autem
ipſius potentia: quem exiſtimo &
impios revereri. Diligentes quod
non parco ipſum aliqualem, po-
tens ſcribere pro illo; in hoc ex-
iſtimer, ut exiſtens condemnatus,
velut Apoſtolus vobis præcipiam.

IV. Multa ſapio in Deo: ſed
meipſum meſuro, ut non in
gloriatione perdar. Nunc enim me
oportet plus timere, & non atten-
dere inſtantibus me. Dicentes
enim mihi, flagellant me. Diligo
quidem enim pati; ſed non novi
ſi dignus ſum. Zelus enim multis
quidem non apparet, me autem
plus oppugnat. Indigeo igitur
manſuetudine; in qua diſſolvitur
princeps ſæculi huius.

¹ MS. ἐνδοξομένη. ² Μουσείον. ³ ὕμν. ⁴ Inſere, οἱ ἑταῖοι ἐκ τοῦ Χρῆστος, quod excidit ex Græco
exemplari. ⁵ Lege, & τὸ ἐπισκοπῶν οἱ ἱεροὶ Χρῆστος, ὅτι. ⁶ MS. οὐδὲν. male. ⁷ Tit. II. 3. ⁸ Vi-
detur in MS. eſſe ἐμάντων. ⁹ MS. διατάσσει. ^a Optimum in MS. male. ^b Cavere ab accuſationi-
bus, tanquam ab incendio. ^c Cor. ſuadeo.

πρεσβυτέρω, ὡς τοῖς ἀποστόλοις Ἰησοῦ
Χρῆστος τὸ ἐλπίδω ἡμῶν, ἐν ᾧ διάγοντες
εὐρεθισάμεθα. Δεῖ γὰρ καὶ τὰς διακόνους, ὅτι
² μυθήσων Ἰησοῦ Χρῆστος, κατὰ πάντα τρό-
πον πάντων ἀρίσκειν. Οὐ γὰρ βρωμάτων καὶ
ποτῶν εἰσιν ἀδιάκονοι, ἀλλ' ἐκκλησίας θεοῦ
ὑπακροῦται. Δέον ἔν τούτοις φυλάσσειν
τὰ ἐγκλήματα ὡς πυρ.

γ'. Ομοίως πάντες ἐντρέψονται τὰς
⁴ διακόνους, ὡς Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς καὶ τὸ πᾶν-
σχεπον, ὅτι ἡμῶν τὸ πατέρας. τὰς δὲ
πρεσβυτέρους, ὡς συνέδριον θεοῦ, καὶ ὡς ὁ σύν-
δεσμον ἀποστόλων. Χωρὶς τούτων ἐκκλη-
σία ἐκκλησία, περὶ ᾧ ἐπέστηται ὑμᾶς ἔ-
ως ἔχειν. Τὸ γὰρ ἐξemplarium τὸ ἀγάπης
ὑμῶν ἔλαβον, ἃ ἔχω μετ' ἐμαυτοῦ ἐν τῷ
ἐπισκόπῳ ὑμῶν, ἃ αὐτὸ τὸ κατήχημα
μεγάλη μαθητεία, ἣ δὲ προσηύχθη αὐτῷ
δύναμις. ὃν λογιζομαι καὶ τὰς ἀνάγκας ἐν-
τρέψαι. ἀγαπῶντας, ὡς ἐφείδομαι ἑα-
τὸν πόπρον, διωκόμενος γράφειν ὑπὲρ τούτων
ἀθήλων, ἵνα ᾧ κατέκριται ὡς ἀποστόλος
ὑμῖν ⁹ διατάσσωμαι.

δ'. Πολλὰ φρονῶ ἐν θεῷ ἀλλ' ἐμαυ-
τὸν μετρώ, ἵνα μὴ ἐν καυχῇ δόξωμαι.
Νῦν γὰρ με δεῖ πλέον φοβεῖσθαι, καὶ μὴ
προσέχειν τοῖς φασί με. Οἱ γὰρ λέγον-
τές μοι, μαρτυροῦν με. Ἀγαπῶ μὲν γὰρ τὸ
παθεῖν, ἀλλ' ἐκ οἶδα εἰ ἄξιός εἰμι. Οὐ γὰρ
ζῆλος πολλοῖς μὲν ἐφάνηται, ἐμὲ δὲ πολὺ
ὁ πολέμει. Χρηζῶ οὐκ ἀσότητος, ἐν ᾧ
κατελύεται ὁ ἄρχων τοῦ αἰῶνος τούτου.

ε. Μὴ ἔδυνάμην¹ πὶ ἐπεράνια
γράφαι; ἀλλὰ φοβῶμαι μὴ νηπίοις ἔ-
σιν ὑμῖν βλάβειν ἐξῆς. Καὶ συγνώ-
μοναί μοι μήποτε, ἔδυνήθητε χωρήσαι,
σεραγγαλωθῆτε. Καὶ γὰρ ἐγὼ ἔκαθ' ὅτι
δίδεμαι, καὶ διυάμην² πὶ ἐπερά-
νια, καὶ τὰς τοποθεσίας τὰς ἀγγελικὰς,
καὶ τὰς συστάσεις τὰς ἀρχοντικὰς, ὅρα-
ταί τε καὶ ἀόραται. Παρὰ τῆς, ἥδη καὶ μα-
θητὴς εἰμι. Πολλὰ γὰρ ἡμῖν λείπει, ἵνα
θεῷ μὴ λειπώμεθα.

ς. Παρακαλῶ ἔν' ὑμᾶς, ἐκ ἐγὼ, ἀλλ'
ἡ ἀγάπη Ἰησοῦ Χριστοῦ, μόνῃ τῇ Χριστιανῇ
τροφῇ χρηθεῖται, ἀλλοτριᾶς δὲ βοτάνης ἀπέ-
χεσθαι, ἥτις ἐστὶν αἵρεσις. Οἱ καιροὶ παρεμ-
πλέκασιν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἀξίαν πι-
τυνόμενοι· ὡς περ θανάσιμον φάρμακον
διδόντες μετὰ οἰνομέλι³, ὅπερ ὁ ἀγνοῶν
ἡδέως λαμβάνει ἐν ἡδονῇ, καὶ τὸ
ἀποθανεῖν.

ζ. Φυλάττετε ἔν' τοῖς τοῖς. Τῆς
δὲ ἐσθ' ὑμῖν μὴ φυσικαῖς, καὶ ἔσιν ἀνω-
ρίστοις θεῷ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔ τῶ ἁπλοῦς
καὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἀποστόλων.
Ὁ ἐντὸς θυσιαστηρίου ὢν, καθαρὸς ἐστὶν· ὁ δὲ
ἐκτὸς ὢν, καὶ καθαρὸς ἐστὶ τῆς ἐστὶν, ὁ χωρὶς
ἁπλοῦς καὶ πρεσβυτερίου καὶ δὲ ἀκρόν
πράσων τι, ἔστι καὶ καθαρὸς ἐστὶν τῇ συν-
δήσει.

η. Οὐκ ἐπεὶ ἐγνων τοιοῦτόν τι ἐν ὑμῖν,
ἀλλὰ προσφυλάσσω ὑμᾶς ὅντας μετὰ ἀγα-
πη, προσορῶν τὰς ἐνέδρας τῆς διαβολῆς.

V. Nonne possum vobis super-
cœlestia scribere? Sed timeo ne
parvulis existentibus vobis dam-
num apponam. Et condonate
mihi: ne forte, non potentes ca-
pere, strangulemini. Etenim ego,
non secundum quodcunque li-
gatus sum, sed potens scire cœle-
stia, & loci positiones Angelicas,
& constitutiones, & principationes,
visibiliaque & invisibilia. Præter
hoc, jam & discipulus sum. Mul-
ta enim vobis deficiunt, ut Deo
non deficiamus.

VI. Deprecor igitur vos (non
ego, sed charitas *Jesu Christi*)
solo Christiano alimento c utami-
ni; ab aliena autem herba rece-
dite, quæ est hæresis, quæ & in-
quinatis implicat *Jesum Chri-
stum*: quemadmodum mortife-
rum pharmacum dantes cum vi-
no mellito; quod qui ignorat,
delectabiliter accipit, & in dele-
ctatione mala mori.

VII. Observemini igitur à ta-
libus. Hoc autem erit à vobis non
inflat, & existentibus insepe-
rabilibus à Deo *Jesu Christo*, &
Episcopo, & ordinibus Aposto-
lorum. Qui intra altare est,
mundus est: qui vero extra al-
tare est, non mundus est: hoc
est, qui sine Episcopo & Pres-
bytero & Diacono operatur ali-
quid, iste non mundus est in con-
scientia.

VIII. Non quia cognovi tale
quid in vobis; sed præservo
vos, existentes meos dilectos,
prævidens infidias Diaboli. Vos

¹ Inferre ὕμν. ² Inferre οὐδ. ³ Κακῇ. ⁴ Interpol. οὐδ' οὐκ ἔστιν. & recte. ⁵ Interpol. ἀκρόν.
^a Principales, vel principationis quod vulg. Cotel. ^b Νότι. ^c Legebat χρίστος & ἀνίσταται. sed male.
^d Presbyterio & Diaconis.

igitur, mansuetam patientiam relinquentes, recreate vosmetipsos in fide, quod est caro Domini, & in charitate, quod est sanguis Jesu Christi. Nullus vestrum adversus proximum aliquid habeat. Non occasiones detis gentibus; ut non propter paucos insipientes ea quæ in Deo multitudo blasphemetur. ^a *Vae enim, per quem in vanitate nomen meum in aliquibus blasphematur.*

IX. Obsurdescite igitur, quando vobis sine Jesu Christo loquitur quis, qui ex genere David, qui ex Maria, qui vere natus est, comedit & bibit; vere persecutionem passus est sub Pontio Pilato, vere crucifixus est & mortuus est, adspicientibus cælestibus & terrestribus & infernalibus: qui & vere resurrexit à mortuis, resuscitante ipsum Patre ipsius; qui & ^b secundum similitudinem nos credentes ipsi sic resuscitabit Pater ipsius in Christo Jesu, sine quo verum vivere non habemus.

X. Si autem, quemadmodum quidam sine Deo existentes (hoc est, infideles) dicunt, secundum videri passum esse ipsum; ipsi existentes secundum videri, ego quid victus sum? quid autem ^c & oro cum bestiis pugnare? Gratis igitur morior: ergo non reprehendor mendacii à Domino.

XI. Fugite ergo malas propagines, generantes fructum mortiferum; quem si gustet quis, statim moritur. Isti enim non sunt ^d plantatio ^e Patris. Si enim essent; apparerent utique rami Crucis, &

Τρεῖς οὖν, ¹ πράξειν ἐπαύθησαν ἀναλαβόντες, ² ἀνακτίσασθε ἑαυτοὺς ἐν πίστει, ³ ὅ ἐστιν σωρὺς τῆς κυρίας. Ἐν ἀγάπῃ, ⁴ ὅ ἐστιν αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μηδεὶς ὑμῶν κατὰ ⁵ ἄλλη-
στός ⁶ ἔχεται. Μὴ ἀφορμαὶς δίδωτε τοῖς ἔθνε-
σιν, ἵνα μὴ δι' ὀλίγους ἀφρονεῖς τὸ ἐν Θεῷ
πληθύνῃ βλασφημῆται. Οὐαὶ γάρ δι'
ἐκείνου ματαίότητι τὸ ὄνομα μου Ἰησοῦ πινῶν
βλασφημεῖται.

Θ'. Κωφώθητι ἔν, ὅταν ὑμῖν χωρὶς Ἰησοῦ
Χριστοῦ λαλήῃς, ἔκ ἐκ γένους Δαβὶδ, τῆς
ἐκ Μαρίας, ὅς ἀληθῶς ἐγενήθη, ἐφαγμέν-
ος καὶ ἐπεν, ἀληθῶς ἐδώχθη ὑπὸ Ποντίου
Πιλάτου, ἀληθῶς ἐσταυρώθη καὶ ἀπέθανεν,
βλεπόντων τῶν ἐπερανίων, Ἰππυγίων, καὶ ὑπο-
χθονίων. ὅς καὶ ἀληθῶς ἠγέρθη διὰ νεκρῶν,
ἐγείραντος αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ⁶ Κατὰ τὸ
ὁμοίωμα, ὡς καὶ ἡμεῖς τὰς περὶ αὐτοῦ
ἔσως ἐμερεῖ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
καὶ χωρὶς τοῦ ἀληθινοῦ ζῆν ἐκ ἐχορδῶν.

Ι'. Εἰ δέ, ὡσπερ πινὲς ἀθεοὶ ὄντες,
τὰ ἐν ἀπίσιν, λέγουσιν τὸ δοκεῖν πεπον-
θέναι αὐτὸν, αὐτοὶ ὄντες τὸ δοκεῖν,
ἐγὼ τί δίδεμαι; τί δέ εὐχομαι θηριο-
μαχῆσαι; Δωρεὰν ἔν δοκῇ θήσκειν. Ἄρα ἢ
καταψεύδομαι τῶς κυρίας.

ΙΑ'. Φεύγετε ἔν τὰς κακὰς τῶν σαφυνά-
δας, τὰς γινώσας καρπὸν θανάτουφό-
ρον, ἔάν γευσθῇ τις, ⁷ πῶς αὐτὰ ἀ-
ποθνήσκει. Οὕτοι γὰρ οὐκ εἰσὶν φυτεῖα πα-
τρός. Εἰ γὰρ ᾗσιν, ἐφαίνοντο ἂν κλάδοι ἔ-

¹ Πρεῦσταθίαν. ² Ανακτίσασθε Junius & Cotel. ³ MS. ὅς. ⁴ MS. πλῆστον. ⁵ Inserere τί. ⁶ ὅς
κατὰ τὸ ὁμοίωμα. ⁷ Forte παραύλημα Interpres. ^a Esa. LIII. 5. Ezech. XXXVI. 23. ^b Ad exemplar
ipsius. Hæc verba in Græco textu suo loco mota sunt. ^c Et deest MS. ^d Matt. V. 13. ^e Quod utique
habet Interpol. τὸ παρὶς κλάδοι.

AD TRALLIANOS EPISTOLA. 35

ελευροῦ, καὶ ὡς ἂν ὁ καρπὸς αὐτῶν ἀφθα-
 ρτῶν δι' οὗ, ἐν τῷ πατρὶ αὐτοῦ, προσκα-
 λείπται ὑμᾶς, ὄντας μέλη αὐτοῦ. Οὐ δύνα-
 ται οὖν κεφαλὴ χωρὶς ὑποστηῆναι ἀνὰ
 μελῶν· τὸ θεὸς ἐνωσιν ἐπαγγελιομένης, ὅς
 ἐστιν αὐτός.

ιβ'. Αἰσχύνομαι ὑμᾶς διὰ Σμύρνης,
 ἅμα καὶ συμπαραίτης² με ἐκκλησίας τῆ
 θεῆς, ὅτι καθὰ πάντα με ἀνέπαυσιν σαρ-
 κί τε καὶ πνεύματι. Παρακαλεῖ ὑμᾶς τὰ
 δεσμά με, ὅτι ἐνεκεν Ἰησοῦ Χριστοῦ παρέρω,
 αἰτέμην³ θεῷ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Διαμύνηται ἐν
 τῇ ὁμοιοῦσιν ὑμῶν, καὶ τῇ μετ' ἀλλήλων προσ-
 ευχῇ. Πρέπει γὰρ ὑμῖν τοῖς καθ' ἕνα, ἐξαίρε-
 τως καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, ἀναψύχην⁴ τὴν ἐπι-
 σκοπὴν, εἰς τιμὴν πατρὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι
 διδοῦσιν. Εὐχόμαι ὑμᾶς ἐν ἀγάπῃ ἀκῶσά
 με, ἵνα μὴ εἰς μαρτύριον ὧ ἐν ὑμῖν γε-
 νῆται. Καὶ παρ' ἐμὲ ἡ προσεύχεσθε, τὴν ἀφ'
 ὑμῶν ἀγάπης χρῆζοντος ἐν τῷ ἐλέει τοῦ θεοῦ,
 εἰς τὸ καθαρίσθηνά με ἐκ κλήρου, καὶ παρ' ἐμὲ
 μαρτυρήσιν, ἵνα μὴ ἀδόκιμος εὐρεθῶ.

ια'. Αἰσχύνομαι ὑμᾶς ἡ ἀγάπη Σμυρ-
 ναίων καὶ Εφεσίων. Μνημονεύετε ἐν τῇ προσ-
 δχαίᾳ ὑμῶν τὴν Συρίαν ἐκκλησίαν· ὅθεν
 καὶ ἐκ αἱρέσεως εἰμι λέγεσθαι, ὡς ἐχάτως ἐκεί-
 νων. Εἰρωδοῦ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, ὑποβαστά-
 μνοι τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ ὡς τῇ ἐντολῇ, ὁμοίως
 ὡς τῷ πρεσβυτέρῳ. Καὶ οἱ κατ' ἀνδρα
 ἀλλήλους ἀγαπᾶτε ἐν ἀμεριῶ καρδίᾳ.
 ὅτι ἄγνιζετε ὑμῶν τὸ ἐμὸν πνεῦμα, καὶ μόνον
 νῦν, ἀλλὰ καὶ ὅταν θεῷ ὑποταχῶ. Ἐτι γὰρ
 ὑπὸ κίνδυνόν εἰμι· ἀλλὰ πιστὸς ὁ πατήρ ἐν

effet utique fructus illorum in-
 corruptibilis : per quem , in
 passione ipsius , advocat vos ,
 existentes membra ipsius. Non po-
 test igitur caput nasci sine mem-
 bris ; Deo unionem repromittente,
 quod est ipse.

XII. Saluto vos à Smyrna, cum
 compræsentibus mihi Ecclesiis
 Dei ; qui secundum omnia me
 quiescere fecerunt carne & spi-
 ritu. Deprecantur vos vincula
 mea, quæ pro *Jesu Christo* fero,
 petens Deo frui. Permanete in
 concordia vestra, & ea quæ cum
 adinvicem oratione. Decet enim
 vos singulos, præcipue & Pres-
 byteros, refrigerare Episcopum ;
 in honorem Patris *Jesu Christi*,
 & Apostolorum. Oro vos in
 charitate audire me ; ut non in
 testimonium sim in vobis scri-
 bens. Sed & pro me orate ea,
 quæ à vobis, charitate indigen-
 te in misericordia Dei , ad digni-
 ficari me [in] hereditate, qua co-
 nor potiri, ut non reprobis in-
 veniar.

XIII. Salutat vos charitas
Smyræorum & Epheſiorum. Me-
 mentote in orationibus vestris
 ejus quæ in Syria Ecclesiæ ; unde
 non dignus sum dici, existens ex-
 tremus illorum. Valetate in *Jesu*
Christo ; subiecti Episcopo , ut
 Dei mandato, similiter & Presby-
 terio. Et singuli adinvicem dili-
 gite in impartibili corde. Casti-
 ficate vestrum meum spiritum,
 non solum nunc, sed & quando
 utique Deo fruar. Adhuc enim
 sub periculo sum : sed fidelis Pater

1 ὅτι. 2 Lege με. 3 Αἰ. 4 Forſan ὑπὲρ ἐμῶν. 5 An ὑποταχῶν vel παρ' ἐμὲ. 6 Ἀγνίζετε. 7 Quæ.
 b Contra vos.

in Jesu Christo implere petitionem meam & vestram; in quo inveniamini incoinquinati.

Ἰησοῦ Χριστῷ πληρώσαί με τὴν αἴτησιν καὶ ὑμῶν, ἐν ᾧ εὐρεθήτε ἁμώμιοι.

ΤΡΑΛΛΙΑΝΟΙΣ.

AD ROMANOS.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

Ignatius, qui & Theophorus, habenti propitiationem in magnitudine Patris altissimi, & Jesu Christi solius filii ipsius, Ecclesie dilectae & illuminatae in voluntate volentis omnia, quae sunt secundum dilectionem Jesu Christi Dei nostri (quae & praesidet in loco^a chori Romanorum, digna Deo, digna decetia, digna beatitudine, digna laude, digne ordinata, digne casta, & praesidens in charitate, Christi habens legem, Patris nomen; quam & saluto in nomine Jesu Christi filii Patris) secundum carnem & spiritum unitis in omni mandato ipsius, impletis gratia Dei indivisim, & abstractis ab omni alieno colore; plurimum in Domino Jesu Christo Deo nostro immaculate gaudere.

Ἰγνάτιος, ὁ καὶ Θεοφόρος, τῇ ἡλεημιᾷ καὶ μεγαλειότητι πατρὸς ὑψίστου, καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μόνου ὑποῦ αὐτοῦ, ἐκκλησίᾳ ἡρακλειδῇ καὶ πεφωτισμένῃ ἐν θελήματι τοῦ θελήσαντος τοῦ πάντα, ἃ ἐστὶν κατὰ ἀγάπην Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἥτις καὶ παροικῶν ἐν πόλει χωρὶς Ῥωμαίων, ἀξιόθετος, ἀξιόπρεπτος, ἀξιομακάριστος, ἀξίεπαινος, ἀξιοσπένδυλος, ἀξιοαγνος, καὶ παροικημιᾷ τῇ ἀγάπης, Χριστῶνυμος, πατρῶνυμος, ἣν καὶ ἀσπάζομαι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑποῦ πατρὸς, κατὰ σάρκα καὶ πνεῦμα ἡνωμένοις πίστι καὶ ἐντολῇ αὐτοῦ, πεπληρωμένοις χάριτι τοῦ θεοῦ ἀδιακρίτως, καὶ δοτιῶν ὑμῖν ὅτι πάντες ἀλλοτρίως χρώματός, πλείους ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ θεῷ ἡμῶν ἀμώμως χαίρουσιν.

DEprecans Deum, attigi videre vestras dignas visione facies; ut & amplius petebam accipere. Ligatus enim in Christo Jesu, spero vos salutare, siquidem voluntas sit, ut dignificer in finem esse. Principium quidem enim bene dispensatum est: siquidem gratia (mea)potiar, ad hereditatem meam sine impedimento lucrari. Timeo enim charitatem ve-

EΠεὶ εὐχαρίστος θεῷ ἐπέτυχον ἰδεῖν ὑμῶν τὰ ἀξιώματα προσώπων, ὥς καὶ πλείον ἤτέμην λαβεῖν, διδόμενος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐλπίζω ὑμᾶς ἀσπάζεσθαι, ἐάνπερ θέλημα τοῦ θεοῦ ἢ τοῦ ἀξιοῦναι με εἰς τέλος εἶναι. Ἡ μὲν γὰρ ἀρχὴ εὐοικονόμητος ἐστίν, ἐάνπερ χάρις ἐπιτύχω εἰς τὸ τὸν κληρὸν μου ἀνμποδίσως δοταλαβεῖν. φοβούμαι γάρ τι τὸ ὑμῶν ἀγάπην, μὴ αὐ-

a. L. inuoluntate.

a. Choril. b Dignas Deo.

τή με ἀδικήσῃ. Ἰμῶν γὰρ εὐχερές ἐστιν, ὃ θέλετε ποιήσαί· ἐμοὶ δὲ δύσκολόν ἐστιν τῷ θεῷ ᾠτιτυχεῖν, ἅνπερ ὑμεῖς φέισθε μοῦ.

β'. Οὐ γὰρ θέλω ὑμῶν ἀνθρωποπροσκῆ-
σαι, ἀλλὰ θεῷ ἀρέσαι, ὥσπερ καὶ ἀρέσκε-
τε. Οὐ γὰρ ἐγὼ ποτε ἔχω καιρὸν τῷ θεῷ
ᾠτιτυχεῖν· οὐτε ὑμεῖς, εἰὰν σιωπήσῃτε,
κρείττονι ἔργῳ ἔχετε ᾠτιγραφῆναι. Εἰὰν γὰρ
σιωπήσῃτε ἀπ' ἐμῆ, ἐγὼ ἡγήσομαι θεοῦ·
εἰὰν δὲ ἐραδῇτε τὴν σαρκός μου, πάλιν ἐσ-
σομαι τρέφων. Πλείον μοι μὴ ὡφείλεσθε ἔ-
σσαν διαδοῖναι θεῷ, ὥς ἐπὶ θυσιάζειον
ἐπιμὸν ἐστὶν· ἵνα, ἐν ἀγάπῃ χορὸς ἡμῶν, ἁ-
λῶσθε τῷ πατρὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι τὸν
ᾠπισκοπὴν Συρίας ὁ θεὸς κατήξινωσεν εὐρε-
θῆναι εἰς δύσιν διὰ τὴν ἀνατολῆς μετεπεμ-
ψάμενος. Καλὸν τὸ δύνασθαι ἀπὸ κόσμου
πρὸς θεόν, ἵνα εἰς αὐτὸν ἀνατείλω.

γ'. Οὐδέποτε ἐβασκανάτε ἐδύνα· ἄλ-
λως ἐδιδάχατε. Εγὼ δὲ θέλω, ἵνα καὶ ἐνὰ
βέβαια ἦ, ἃ μαθητεύοντες ἐντέλλεσθε. Μό-
νον μοι δύναμιν αἰτιῶδε ἐσωθῆναι καὶ ἔσω-
θῆναι, ἵνα μὴ μόνον λέγω, ἀλλὰ καὶ θέλω
ἵνα μὴ μόνον λέγωμαι Χριστιανός, ἀλλὰ
καὶ εὐρεθῶ. Εἰὰν γὰρ (καὶ) εὐρεθῶ, καὶ λέγε-
σθαι δύναμαι, καὶ τότε πιστὸς εἶναι, ὅταν
κόσμῳ μὴ φαίνομαι. Οὐδὲν φαινόμενον,
αἰώνιον. Τα γὰρ βλεπόμενα, πρόσκαι-
ρα· τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα, αἰώνια. Ο γὰρ
θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν πατρὶ ὦν
μᾶλλον φαίνεται. Οὐ σιωπῆς μόνον τὸ ἔρ-
γον· ἀλλὰ μετέθετος ἐστὶν ὁ Χριστιανισμός.

stram, ne ipsa me lædat. Vobis enim facile est, quod vultis face-
re: mihi autem difficile est Deo
potiri; siquidem vos non parci-
tis mihi.

II. Non enim volo vos homi-
nibus placere, sed Deo ^a placere, quemadmodum & placetis. Ne-
que enim ego ^b habeo aliquan-
do tempus tale Deo potiendi:
neque vos, si taceatis, meliori
operi habetis inscribi. Si enim
taceatis à me, ego ero Dei: si
autem desideretis carnem meam,
rursus factus sum ^c vox. Plus
autem mihi non tribuetis, quam
sacrificari Deo, dum adhuc sa-
crificatorium paratum est: ut,
in charitate chorus effecti, can-
tetis Patri in *Iesu Christo*, quo-
niam Episcopum *Syriae* dignifica-
vit Deus inveniri, in Occiden-
tem ab Oriente transmittens. Bo-
num occidere à mundo in Deum,
ut in ipso oriar.

III. Nunquam invidistis in
aliquo: alios edoculistis. Ego au-
tem volo, ut & illa firma sint,
quæ docentes præcepistis. Solum
mihi potentiam petatis ab intra
& ab extra, ut non solum dicam,
sed & velim; non ut solum di-
car Christianus, sed & inveni-
ar. Si enim inveniar, & dici
possum, & tunc fidelis esse,
quando utique mundo non ap-
pareo. Nihil apparentia bo-
num est. Deus enim noster *Je-
sus Christus* in Patre existens
magis apparet. Non suasionis
opus sed magnitudinis est Chri-
stianus; quando utique oditur à
mundo.

^a 2 Cor. IV. 18.

^a Posteriorius placere deest MS.

^b MS. habeo. ^c F. velen. Vff.

IV. Scribo Ecclesiis, & præcipio omnibus, quoniam volens pro Deo morior; siquidem vos non prohibeatis. Deprecor vos, non concordia intempestiva fiatis mihi. Dimittite me bestiarum esse cibum: per quas est Deo potiri. Frumentum sum Dei: & per dentes bestiarum molar, ut mundus panis inveniar *Christi*. Magis blandite bestiis, ut mihi sepulchrum fiant, & nihil derelinquant eorum quæ corporis mei; ut non dormiens gravis alicui inveniar. Tunc ero discipulus verus *Jesu Christi*, quando neque corpus meum mundus videbit. Orate *Christum* pro me, ut per organa ista Dei sacrificium inveniar. Non ut *Petrus* & *Paulus* præcipio vobis. Illi Apostoli, ego condemnatus; illi liberi, ego ^b usque nunc servus. Sed si pati ar, manumissus fiam *Jesu Christi*; ^c ut resurgam liber. Et nunc disco, vinctus, nihil concupiscere.

V. A *Syria* usque *Romam* cum bestiis pugno, per terram & per mare, nocte & die; vinctus decem leopardis, quod est militaris ordo: qui & beneficiati deteriores fiunt. In in justificationibus autem ipsorum magis erudior: ^d sed non propter hoc justificatus sum. Sortiar bestiis mihi esse paratis; & oro promptas mihi inveniri: quibus & blandiar cito me devorare; non quemadmodum quosdam timentes non tetigerunt. Sed &, si ipsæ volentem non velint, ego virum faciam. Veniam mihi habete: quid mihi confert,

δ'. Εγὼ γράφω ὑμῖν ἐκκλησίαις, καὶ ἐπιλλομὴ πάντων, ὅτι ἐγὼ ἐκὼν ὑπὲρ θεῶ ἀποθνήσκω, εἴαν περ ὑμεῖς μὴ καλύσῃτε. Παρακαλῶ ὑμᾶς, μὴ εὐνοια ἀκαίρος γένῃ-
 αὶ μοι. Αφετέ με θηρίων εἶναι βεβαίαν, δι' ὧν ἐνέστω θεῶ ἵππυχαῖν. Σίτος εἰμι θεῶ· καὶ δι' ὀδόντων θηρίων ἀλέσθωμαι, ἵνα καθαρός ἄρτος εὐρεθῶ ὑπὸ χριστοῦ. Μᾶλλον κολακεύ-
 σαιτε τὰ θηρία, ἵνα μοι τάφος γένωνται, καὶ μηδὲν κατὰλίπωσι τὸ σῶματός μου, ἵνα μὴ κοιμηθεὶς βαρὺς τινὶ γένωμαι. Τότε ἔσομαι μαθητὴς ἀληθῶς ὑπὸ χριστοῦ, ὅτι ἐδὲ τὸ σῶ-
 μά μου ὁ κόσμος ὄψεται. Λιτανεύσαίτε τὸν Χριστὸν ὑπὲρ ἐμῶ, ἵνα διὰ τῶν ὀργάνων τῶν τῶν θυσία εὐρεθῶ. Οὐχ ὡς Πέτρος καὶ Παῦλος διατίσσομαι ὑμῖν. Εκείνοι δόξασται, ἐγὼ κατὰκριτος· ἐκεῖνοι ἐλεύθεροι, ἐγὼ ἕως μέχρι νῦν δέσλος. Ἀλλ' εἴαν πάντως ἀπελεύθερος ἴησθε, ἐξ ἀναστήσεωμαι ἐν αὐτῷ ἐλεύθερος. Νῦν μανθάνω δεδεμμένος μηδὲν ἱπποθυμεῖν κοσμητὸν ἢ μάταιον.

ε'. Ἀπὸ Συρίας μέχρι Ρώμης θηριομαχῶ, διὰ γῆς καὶ θαλάσσης, νυκτὸς καὶ ἡμέρας, δε-
 δεμμένος δέκα λεοπαρδαῖς, ὅς ἐστιν ἐραβιῶν τῶν τῶν· οἱ καὶ εὐεργετῶν μοι χεῖρας γίνονται. Ἐν τῷ τοῖς ἀδικήμασιν αὐτῶν μᾶλλον μαθη-
 τεύομαι· ἀλλ' ἐπὶ παρὰ τῶν δεδοκίμαται. Ουαί μοι τῷ θηρίων τῶν ἐμοὶ ἡτοιμασμένων, καὶ εὐχομαι ἑτοιμά μοι εὐρεθῆναι· καὶ καὶ κο-
 λακεύσω συντήρας με καταφαγεῖν, ὥς ὡς πρὶν πρὶν δειλασθὲν οὐχ ἤφαιτο. Καὶ αὐτὰ δὲ ἀκοντὰ μὴ θελήσῃ, ἐγὼ προσεβιάσομαι, συζητήσας μοι ἔχει· τί

1 Καὶ διὰ. 2 Deo. 3 Inferre autem. 4 Et. d I Cor. IV. 4.

μοι συμφέρει, ἐγὼ γινώσκω. Νῦν ἀρχομαι μαθητὴς εἶναι. Μηδὲν με ζηλώσῃ τ' ἀρατῶν καὶ ἀσράτων, ἵνα Ἰησοῦ Χριστοῦ ᾔπτύχω. Πῦρ ἔσσυρος, θηρίων τε συστάσις, ἀνάπαι, θλασμοί, σκαρπιοὶ ὁρέων, συγκοπὴ μελῶν, ἀλγισμοὶ ὅλας τ' σώματος, καὶ καλῶς ἔσθ' ἀσάφεια ἐπ' ἐμὲ ἐρχόμενα· μόνον ἵνα Ἰησοῦ Χριστοῦ ᾔπτύχω.

5. Οὐδὲν μοι ὠφελὸς τὰ πρῶτα τῷ κόσμῳ, εἰδὲ αἱ βασιλεῖαι τ' αἰῶνος τέτα. Μᾶλλον μοι δοποθανεῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, ἢ βασιλεύειν τ' περὶ αὐτῶν τ' γῆς. Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, εἰὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιώσῃ; Ἐκείνον ζητῶ τ' ὑπὲρ ἡμῶν δοποθανόντα· ἐκείνον θέλω τ' δι' ἡμᾶς ἀναστάντα. Οὗ δὲ πεκετός μοι ᾔπτωσις. Σύγνωτέ μοι, ἀδελφοί· μὴ ἐμποδιστέ μοι ζῆσθαι, μὴ θελήσῃτέ μοι δοποθανεῖν, τ' ἔσθ' ἡμεῖς θέλοντες εἶναι. Κόσμου μὴ χωρίζομαι. Αἰστέ με καθαρὸν φῶς λαβέτω· ὅκει ὡς ἀκαθάρτος, ἄνθρωπος θεῷ ἵσται. Ἐπηξέφατέ μοι μιμητὴν εἶναι τ' πατρὸς καὶ θεοῦ μου. Εἴ τις αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ ἔχει, νοσῶντι ὁ θέλω, ἔσθ' ὑπακούω μοι, εἰδὼς τὰ συνέχοντά με.

6. Οὐδὲν μοι ὠφελὸς τέτα διαρπάσσει με βίβλη, ἔσθ' εἰς θεόν μου γνώμην διαφθεῖραι. Μηδὲς ἔν τ' παρόντων ὑμῶν βοηθεῖτω αὐτῷ· μᾶλλον ἐμὲ γίνεσθαι, τὸ ἐστὶν ἔσθ' ἡμεῖς. Μὴ λαλέτε Ἰησοῦν Χριστόν, κόσμον δὲ ᾔπτωσις. Βασκανία ἐν ὑμῖν μὴ καταικίτω· μὴδ' ἂν ἐγὼ παρὼν ὡς ἀκαλῶ ὑμᾶς, πείσθητέ μοι· τέτασις δὲ μᾶλλον πείσθητε οἷς γράφω ὑμῖν. Ζῶν γράφω ὑμῖν.

1 Matt. XVI. 26. 2 Χαρίστη.

ego cognosco. Nunc incipio discipulus esse; nihil me zelare visibilibus & invisibilibus, ut *Jesu Christo* fruatur. Ignis & crux, bestiarumque congregationes, desperfiones ossium, concisio membrorum, molitiones totius corporis, malae punitiones Diaboli in me veniant; solum ut *Jesu Christo* fruatur.

VI. Nihil mihi proderunt termini mundi, neque regna seculi hujus. Bonum mihi mori propter *Jesum Christum*, quam regnare super terminos terrarum. Illum quaero qui pro nobis mortuus est; illum volo qui propter nos resurrexit. Ille lucrum mihi adjacet. Ignoscite mihi, fratres: non impediatis me vivere, non velitis me mori. Dei volentem esse, per mundum non separetis me, neque per materiam seducatis. Dimittite me purum lumen accipere: illuc adveniens, homo ero. Sinite me imitatore esse passionis Dei mei. Si quis ipsum in seipso habet, intelligat quod volo; & compatiatur mihi, sciens quae continent me.

VII. Princeps seculi hujus rapere me vult, & eam quae in Deum meum sententiam corrumpere. Nullus igitur praesentium de vobis adjuvet: ipsi autem magis mei fiat, hoc est, Dei mei. Non loquimini *Jesum Christum*, & mundum concupiscatis. Invidia in vobis non inhabitet: neque utique ego vos praesens deprecor, credite mihi. His autem magis credite quae scribo vobis. Vivens enim scribo

vobis;

2 Luc. XIV. 27.

vobis; desiderans mori. Meum desiderium crucifixum est; & non est in me ignis amans aliquam aquam: sed vivens & loquens est in me, intus me dicit; *Veni ad Patrem*. Non delector cibo corruptionis, neque delectationibus vitæ hujus. Panem Dei volo; quod est caro *Jesu Christi*, ejus qui ex genere *David*: & potum volo sanguinem ipsius; quod est charitas incorruptibilis.

VIII. Non amplius volo secundum homines vivere: hoc autem erit, si vos velitis. Velite autem, ut & vos acceptemini. Per paucas literas deprecor vos: credite mihi. *Jesus autem Christus* vobis manifestabit hæc, quoniam vere dico; non mendax os, in quo Pater vere locutus est. Petite pro me, ut attingam. Non secundum carnem vobis scripsi; sed secundum sententiam Dei. Si patiar, voluistis: si reprobis efficiar, odivistis.

IX. Mementote in oratione vestra ejus, quæ in Syria, Ecclesiæ, quæ pro me pastore Deo utitur. Solus a ipse *Jesus Christus* vice Episcopi sit, & vestra charitas. Ego autem erubescō ex ipsis dici. Non enim sum dignus, existens extremus ipsorum, & abortivum: sed misericordiam consecutus sum aliquis esse, si Deo fruar. Salutat vos meus spiritus, & charitas Ecclesiarum quæ receperunt me in nomine *Jesu Christi*, ut non transeuntem. Etenim non advenientes mihi in via quæ secundum carnem secundum civitatem me præcesserunt.

ἐρῶν ἔδοθανέν. Ο ἐμὸς ἐρως ἐσαύρω), καὶ ἔκ ἐστιν ἐν ἐμοὶ πῦρ φιλοῦλον· ὕδαρ δὲ ζῶν καὶ λαλῶν ἐν ἐμοὶ, ἐσαῶθ' ἐν μοι λέγον, δεῦρο παρὸς τὸ πατέρα. Οὐχ ἡδομαι τροφῇ φθοράς, ἐδὲ ἡδοναῖς ἔβίβ' τέττα. Ἄρτον θεῷ θέλω, ἄρτον ἐράνιον, ἄρτον ζωῆς, ὅς ἐστι παρὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔμ' ἔμ' θεῷ, ἔμ' ἡμοιότης ἐν ὑστέρω ἐκ σπέρματος Δαβὶδ καὶ Ἀβραάμ· καὶ πόμα θεῷ θέλω τὸ αἷμα αὐτοῦ, ὅ ἐστι ἀγάπη ἀφθαρτος, καὶ αἰένου ζωῆς.

ή. Οὐκ ἐπὶ θέλω κατὰ ἀνθρώπους ζῆν· τὴν δὲ ἔσται, εἰάν ὑμεῖς θελήσῃτε. Θελήσῃτε, ἵνα καὶ ὑμεῖς θεληθῇτε. Δι' ὀλίγων γραμμάτων αἰτῶμαι ὑμᾶς· πιστεύσατέ μοι. Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς ὑμῖν ταῦτα φανερώσῃ, ὅτι ἀληθῶς λέγω· τὸ ἀψόδ' ἐς σῶμα, ἐν ᾧ ὁ πατὴρ ἐλάλησεν ἀληθῶς. Αἰτήσομαι παρὰ ὑμῶν, ἵνα ὑπάρχω. Οὐ κατὰ σάρκα ὑμῖν ἐχαρῆσα, ἀλλὰ κατὰ γνώμην θεῷ. Εἰάν πίνω, ἡ θελήσῃτε· εἰάν ἀποδοκιμασθῶ, ἐμισήσῃτε.

θ'. Μνημονεύετε ἐν τῇ προσευχῇ ὑμῶν τῆς ἐν Συρίᾳ ἐκκλησίας, ἥτις ἀντὶ ἐμοῦ ποιῶν τῷ θεῷ χρηται. Μόνου αὐτῷ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὑποτασσέσθαι, καὶ ἡ ὑμῶν ἀγάπη. Εγὼ δὲ αἰσχύνομαι ἐξ αὐτῶν λέγειν. Οὐδὲ γὰρ ἅγιός εἰμι, ὡς ἐχαρῆσα αὐτῶν, καὶ ἐκτεῶμαι· ἀλλ' ἡλέημαί τις εἶναι, εἰάν θεῷ ὑπάρχω. Απαράζετε ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα, καὶ ἡ ἀγάπη τῶν ἐκκλησιῶν τῶν δεξαμένων με εἰς ὄνομα Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔχ' ὡς παροδευοῖσα. Καὶ ὅτ' αἱ μὴ προσήκουσά μοι τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ σάρκα κατὰ πόλιν με πρὸς ἡγόν.

1 Non legebat in suo codice V.L. ἡ ὑστέρω. 2 Ως ὡς. 3 Cot. ἰψ. b Domini. Ita habet Cod. Caiensis.

ἰ. Γράφω δὲ ὑμῖν ταῦτα ἀπὸ Σμύρνης
δι' Εφεσίων τῶν ἀξιωμακρίτων. Ἐστὶν δὲ καὶ
ἅμα ἐμοὶ σὺν ἄλλοις πολλοῖς Κρόκος, τὸ
ποθητὸν μοι ὄνομα. Περὶ τῶν παρελθόντων με
ἀπὸ Συρίας εἰς Ῥώμην εἰς δεῦρον ἔθελον
πρὸς ὑμᾶς ἐπιγυμνάσαι, οἷς ἐδελώ-
σατε, ἐγγὺς με ὄντα. Πάντες γάρ εἰσι ἀγιοὶ
ἔθελον καὶ ὑμῶν· ὅς περὶ ὑμῖν ἐστὶν κατὰ
πάντα ἀναπαύσασθαι. Ἐγραψα δὲ ὑμῖν ταῦ-
τα τῇ πρὸς ἐννέα Καλανδῶν Σεπτεμβρίου,
ταύτης Αὐγύστου ἐκείνης τρίτης. Ἐββάσθη εἰς
τέλος, ἐν ὑπομονῇ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀμήν.

X. Scribo autem vobis hæc à
Smyrna per Ephesos digne-bea-
tos. Est autem & simul mecum
alii multis & *Crocus*, deside-
ratum mihi nomen. De adveni-
entibus mecum à Syria in Ro-
mam ad gloriam Dei, credo vos
cognovisse (quibus & manifestis) prope me existentem. Omnes
enim sunt digni Deo & vobis :
quos decessit est vos secundum om-
nia quietare. Scripsi autem vobis
hæc, in ea quæ ante ix Kal.
Sept. Valete in finem, in susti-
nentia *Jesu Christi*.

a Mihi Codex Catenis. b Lege, manifestabit.

PRÆFATIO

P R Æ F A T I O
T H O M Æ S M I T H I

In Acta Martyrii S. IGNATII.

ACTA hæc, quæ recudi oportet, mihi quidem genuina & sincera plane videntur; licet fortasse, quod tamen vix affirmaverim, versus finem quippiam labis admistum habeant. Vetus autem Versio, quam edidit D. Usserius Armachanus ex codice Caiensi, ut cuius ex leviuscula collatione facile constare poterit, maxime convenit cum Græco exemplari Colbertino. Utriusque, mendis, quæ passim irrepserunt, sublatis, editionem, quum sibi invicem mutuam lucem scenerentur, longe integriorem jam damus. A familiaribus S. Ignatii, qui illum ab Antiochia Romam usque comitati sunt, & illius ultimo & maxime glorioso agoni interfuere, descripta fuisse, multa in ipsis Actis id testatissimum reddunt, & extra omne dubium ponunt: & quidem non longe post ipsius consummationem, & proximo, ut verisimillimum videtur, anno, dum res gestæ cum totius itineris ratione in recenti fidelius inhæserint memoria.

Illos autem fuisse Philonem & Agathopodem, quorum meminit sanctissimus Martyr in Epistolis ad Smyrnicos & ad Philadelphenses, hunc Antiochenæ, illum vero Tarsensis Ecclesiæ Diaconum, vix à quoquam dubitari aut potest aut debet. Quædam autem à tertio Ignatianarum Epistolarum Collectore inserta & male addita fuisse affirmat D. Usserius, (consentiente postea D. Pearsono, qui illius auctoritate nimium quantum abreptus, oculis suis, licet perspicacissimis, illud non vidit, quod absque Græci textus lumine vix esset videndum) ad id quidem leviusculis suspicionibus inductus, tum quod in altera versione codicis Cottoniani, in qua multæ absurdæ & fabulosæ narrationes contra fidem historiarum ex novitiis Actis interpolatis desumptæ, & quæ merito illum edidisse puduerit, continentur, abessent, tum quod in istis periochis velit, Interpolatorem ad Epistolarum Ignatianarum Syllogen, tunc recens factam, respexisse. Sed manifestum est, tum alterum istum Interpretem, utpote nullius iudicii, & fidei suæ prodigum, maxime de historia S. Ignatii sollicitum, epistolam ejusdem ad Romanos, quæ necessario erat interponenda, inconsiderate admodum neglexisse, quasi ad ipsius propositum neutiquam attinisset: (ut solent quando-

a. Sect. IV. Πάντε μὲν ἀκούειν ἀπαρτίως εἰσὶν ἐν τῷ αἵματι μίλλαντι, χωρὶς τῷ δικαίῳ γίνεσθαι. & §. V. ἐνικτῶν τοῦ ἀδελφοῦ. & §. VI. ἔσται αὐτὸν γὰρ γοῦμαι.

que Interpretes, vel potius, quod dicendum videtur, Exscriptores, præfationes, aliaque in textu recte collocata, pro libidine sua omittere) tum suspicionem istam de literis præcedentibus, quasi in isthac collectione simul positis (quum longe aliud per ista verba *ἀπὸ τῶν Ἱεράρχων*, h. e. per Præfectos sive Episcopos, intelligi debere, ex integro ante positæ sectionis argumento clarissime liquet) ex mala interpunctione, & legendo *literas appositas* pro *literis appositis*, (quem errorem facile inter festinandum admisit imperitus oscitanque Librarius) utpote non alii fundamento innixam, ortum habuisse; quæ ex Græco textu — *τὰς ἐκκλησίας τὰς ἀναρχίας αὐτῶν διὰ τῶν Ἱεράρχων, χαμυδαῖον ἐχέουσιν ἐκπεφύκτων αὐτῶν*, & restituta jam Latina versione omnino diluitur. Nec tamen abnuerim, si quispiam dixerit, Interpretem nostrum, neglecta solita in vertendis ad literam Græcis diligentia, periocham hanc, juxta facilem debitamque verborum constructionem neutiquam ab ipso intellectam, mala & imperita versione corrupisse.

Miræ & putidæ prorsus sunt exceptiones, quas adversus itineris rationem hisce Actis recensitam obijciunt osores Episcopalis hierarchiæ, iniqui admodum, & hac ex parte parum ingenui Adversarii. Iter vero istud hoc modo institutum erat, quod compendio describam. Primo Antiochia Seleuciam descendit S. Ignatius: illic nave conscensa Smyrnam navigavit: relicta Smyrna Troadem appulit: à Troade Neapolim navi abducebatur: hinc iter terrestre iniens, Philippos, urbem satis celebrem, pervenit, reliquamque Macedoniæ partem, qua itur ad Epidamnum, pedes peragravit: hic reperta nave per Adriam in mare Tyrrhenum delatus, multasque insulas illic sitas, & civitates juxta littora, & præcipue Puteolos, (quos maxime invisisse cupiebat, ut S. Pauli, illuc non longe post naufragium ex insula Meliteni transeuntis, sacra vestigia relegeret, si per sævas, quæ hieme solent ingruere, tempestates licuisset) prætervectus, tandem ad Portum prope Ostiam appulit, & inde mox à militibus abreptus, alacer & cum gaudio, post tot labores terra marique exantlatos, Romam ducitur, laurea martyrii coronandus.

Frustra hic contra fidem Actorum obijciunt hi Censores tot tantasque hujus itineris circuitiones, quod nimirum longe rectiori breviorique cursu è Syria in Italiam esset navigandum: quasi fuisset in potestate S. Ignatii illud, prout lubebat, melius & commodius ordinasse, aut militibus, quorum curæ erat traditus, sive imperata facere, sive pro arbitrio agere per hosce delicatos homines haud licuisset. Qualis autem est ista ingenii perversitas, ex malefano partium studio orta, si quispiam rei gestæ historiam & veritatem frivolis quibusdam argutiis convulsam ire velit, hoc solo nomine, quum eam aliter fieri aut potuisse aut debuisse in animum inducat suum? præsertim quum circumstantiæ rerum, quæ universam, ex tot seculorum intervallo obductam, tollerent obscuritatem, sint incompertæ, nec certum, quo agebantur custodes isti, consilium vel conjectura assequi liceat. Isthoc seculo non qualibet anni tempestate adeo facile aut crebro erat navigatum. Occasiones, prout sese obtulerint, captandæ. Recta ad oras maritimas Syriæ Seleuciam usque Antiochia abducitur S. Ignatius. Illic, ut par est credere, navis in anchoris stabat, Smyrnam versus, urbem nempe commerciis cele-

berrimam, post aliquantillum temporis solutura. Hanc conscendere coactus est S. Ignatius à militibus, qui, ut nostris Censoribus placet, navi conductâ, procul relictis Asiæ minoris littoribus iter destinatum maturare debuissent. Inter Smyrnam & Troadem naviculæ ultro citroque transibant: à Troade autem ad oras Macedoniæ mari finitimas facilis frequensque erat trajectus: quod ex Actis Apostolorum & aliunde ex historiis istorum temporum satis constat. Quum vero naves Italiam directo itinere petituras reperire haud facile esset, quidni dixerim, illos hac mentis intentione & proposito Neapolim tetendisse, ut inde Macedoniam commodo suo peragrarent? Quod de reliquo itinere dici poterat, illos quasi aut necessitate compulso, aut majoris commodi gratia ejusmodi viarum ambagibus usos fuisse. Nolo autem conjecturam hanc amplius venditare, adversus quam an quippiam solidi objici possit, dubito. Scio à quibusdam aliam longeque diversam laboriosæ hujus circumgyrationis causam, aliudque consilium assignari solere: nec eam facile rejiciendam putaverim: quasi hujusmodi ingratis moris, tamque longi & anfractuosi itineris malis incommodisque S. Ignatium fatigare, ejusque constantiam frangere ex instinctu Diaboli animo habuissent Christiani nominis infensissimi hostes, à quibus ferali sententia ad bestias damnatus fuisset: *ἡ μὲν οὖν ἐκ τῆς ἀποστολῆς* sive *ἡ μὲν οὖν ἐκ τῆς ἀποστολῆς*, ut observavit S. Chrysostomus in oratione de laudibus S. Ignatii Antiochiæ habita, qui ad hæc Acta, in quibus totam itineris rationem comprehensam legerat, alludere hic plane mihi videtur. Quicquid fuerit, sive hoc sive illud, ex alterutra hypothefi admiffa, ineptis Magdeburgensium Centuriatorum, Blondelli, aliorumque cavillationibus abunde satisfieri posse cordatus ingeniusque Lector, uti credo, pro candore & sagacitate sua censebit.

Unum eundemque fuisse versionis horum Actorum ac Epistolarum Auctorem, præterquam quod in eodem manuscripto codice Caiensi simul essent conjunganturque, multa sunt, quæ id facile dent evictum. Stylus æque barbarus, & à puritate Latini sermonis abhorrens: & præcipue verborum phrasiumque rigidissima ad literam versio, quasi Interpres opinaretur, de illius fide dubitari posse, nisi hisce apicibus, qui illam plane obscurant, sensumque reddunt intricatiorem, ad superstitionem usque, & quasi affectata nimis diligentis laude, mordicus adhæsisset.

Hactenus de Actis genuinis; quæ sequioribus seculis fœde erant corrupta, & ab impuris Interpolatorum manibus inquinata: qui dum aut credulæ plebis, ad amplexandum avidissimis auribus, quicquid illis figmentorum lenocinio placeret, pronæ, segni stupidæque indoli & ingenio indulgere, aut gloriam Sanctorum & Martyrum inventis fabellis, licet inficetis, prodigiosisque narrationibus, humanam sortem exsuperantibus, augere studuerint, veritatem misere corruerunt, mendacisque suis seræ posteritati ivere illufum, idque quidem citra omne remedium, nisi puriora vetusti ævi monumenta è tenebris quorundam eruditorum diligentia in lucemeducta, illorum fraudes, imposturas, perfidiamque detexissent.

Acta hæc interpolata, quæ *posteriora* appellabimus, sexto aut saltem septimo seculo primum ficta fuisse, veri perquam simile D. Pearsono, aliisque

que Viris doctissimis, videtur: & deinde progressu temporis novis, iisque miris, commentis aucta constat. Præ modestia enim hac ex parte laudandus videbitur Simeon Metaphrastes, hisce malis artibus fraudulentisque incrustationibus ex luxuriantis ingenii vitio satis famosus, si cum aliis Actorum architectis & confarcinatoribus conferatur. Horum Actorum exemplar existat in Bibliothecæ Bodlejanæ Archivis Baroccianis Cod. CXCI. ex quo multa excerpta habentur apud D. Usserium in annotationibus suis ad hujus sanctissimi Præsulis martyrium. Ex hoc impuro fonte profluxerunt, ut ibi quoque vir ille maximus observavit, miræ istæ narrationes, quæ non solum apud Vincentium Bellovacensem, aliosque recentiores, sed quæ apud Bedam & Adonem in Martyrologiis suis occurrunt.

Exstant Latine ejusmodi Acta Martyrii S. Ignatii in Archivis Laudinis ejusdem bibliothecæ. L. 23. quæ dum olim percurri, omnia juxta novum hoc exemplar Græcum mire interpolata, multis quoque de variis sermonibus inter Trajanum, quem fingunt Romæ tunc fuisse, & S. Ignatium habitis, de sententia mortis ab isto Imperatore & Senatu Romano in S. Martyrem prolata, deque cruciatibus huic irrogatis, ubique insertis, (quod pariter quoque legitur in Menæo Græcorum ad natalem S. Ignatii XX. die Decembris celebratum.) ne alia vana, puerilia, falsa, & S. Ignatio indigna memorem, vel perfunctorie legendo reperi. Item prostant in iisdem Archivis L. 21. Acta alia Latina, ejusdem fere in omnibus tenoris. Reperi quoque in eadem bibliotheca alium codicem manuscriptum, NE. E. 7. 5. continentem quædam ex Actis interpolatis, ex quibus pauca hæc exscripti fol. 57. 6.

Legitur autem, quod beatus Ignatius inter tormentorum genera nunquam ab invocatione nominis Jesu Christi cessabat: quem quum tortores requirerent, cur hoc nomen totiens replicaret, ait, hoc nomen cordi meo inscriptum habeo, & ideo ab ejus invocatione cessare non valco. Post mortem igitur ejus illi, qui audierant, volentes curiosius experiri, cor ejus ab ejus corpore avellunt, & illud scindentes per medium, totum cor inscriptum hoc nomine IHC. XPC. literis aureis inveniunt. Unde ex hoc plurimi crediderunt. Sed in hisce putidis frivolisque fabulis enarrandis immorari plane piget.

Quod vero ad alteram Latinam Versionem à D. Usserio ex bibliotheca Cottoniana editam spectat, si excipiamus pudenda ista insomnia & deliria ex Actis Græcis posterioribus versus finem addita, quæ in lucem vulgari, ut supra dixi, merito magnum illum Virum puduerit, Interpretem istum verum Actorum Græcorum exemplar, quoad ea omnia nimirum, quæ in editione Usseriana in adversa columna apponuntur, coram oculis habuisse ex utriusque collatione satis liquet: licet ille verborum Græcorum sensum in multis neutiquam affecutus fuerit. Verum dico exemplar, licet non integrum: quum sectio una & altera in versione ista desideretur: nisi potius dicendum sit, aut ipsum Interpretem aut Exscriptorem ea, quæ seriei historię non adeo bene convenire pro captu suo judicaverint, ex industria omisisse.

Martyrium sacro-sancti Mar-
tyris Ignatii Theophori.

Μαρτύριον τῷ ἁγίῳ ἱερομάρτυρι
Ἰγνατίῳ τῷ Θεοφόρῳ.

I. **N**uper recipiente prin-
cipatum Romanorum
Trajano, Apostoli &
Evangelistæ *Joannis* discipulus
Ignatius, vir in omnibus Apo-
stolicus, gubernabat Ecclesiam
Antiochenorum. Qui quondam
procellas vix mitigans multarum
sub *Domitiano* persecutionum,
quemadmodum gubernator bo-
nus, gubernaculo orationis & je-
junii, continuitate doctrinæ, ro-
bore spirituali, fluctuationi ad-
versantis se opposuit potentix:
timens, ne aliquem eorum qui
pusillanimes & magis simplices
prosterneret. Igitur lætabatur qui-
dem de Ecclesiæ inconcussione,
quiescente ad paucum persecutio-
ne: dubitavit autem secundum
seipsum, quod nondum vere in
Christum charitatem attigerat, ne-
que perfectum discipuli ordinem.
Cogitavit enim eam quæ per Mar-
tyrium confessionem plus ipsum
adducere ad familiaritatem Domi-
ni. Unde annis paucis adhuc per-
manens Ecclesiæ, &, ad lucernæ
modum divinæ, cujusque illumi-
nans cor per Scripturarum enar-
rationem, fortitus est iis, quæ se-
cundum votum.

II. *Trajano* enim, post ^b quar-
tum annum imperii sui, elato de
victoria illa quæ adversus *Scy-*

α'. **A**ρτι Διεδέξαμην τῇ Ῥωμαίων
ἀρχῇ Τραϊανῷ, Ἰγνάτιῳ ὁ
τῷ ἀποστόλῃ Ἰωάννῃ μαθητῆς,
ἀνὴρ ἦν τοῖς πᾶσι ἀποστολικός, καὶ ἐκυ-
βέρνηεν τὴν ἐκκλησίαν Ἀντιοχείων ὁπτιμελῶς,
τὴν πάλαι χειμῶνας μέλεις ὡδραγαγὼν τῇ
πολλῶν ἐπὶ Δομετιανῷ διαγωγῶν, καθότι περ
κυβερνήτης ἀγαθὸς τῷ οἴκῳ τῆς πνευματικῆς
καὶ τῆς νηθείας, [ε'] τῇ συνεχείᾳ τῆς διδασκα-
λίας, τῷ τόνῳ τῷ πνευματικῷ, πρὸς τὴν ζά-
λην τὴν ἀντικειμένην ἀντέστην· δεδοικώς,
μή τινα τῶν ὀλιγοψύχων ἢ ἀκεραιωτέρων
ἀποβάλλῃ. Τοιγαρὲν ἠὲ φραίνετο μὲν ἐπὶ τῷ
τῆς ἐκκλησίας ἀστυλεῦσι, λαφύσαντος
πρὸς ὀλίγον ὁ διαγωγῆς· ἠγαλλεῖν δὲ κατ'
ἐαυτὸν, ὡς μήπω τῷ ὄντως εἰς Χριστὸν ἀγά-
πης ἐφαψάμενος, μηδὲ τῆς τελείας ὁ μα-
θητῆς πείσεως. Εὐενόει γὰρ τὴν Διὰ μαρτυ-
ρίαν γνωσμένην ὁμολογίαν πλεῖστον αὐτὸν προσ-
οικεῖσθαι τῷ κυρίῳ. Οὔτεν ἔστιν ὀλίγοις
ἐπὶ ὡδραμένον τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ λύχνου
δίκην θείου τὴν ἐκάστη φωτίζων Διείνοι-
αν Διὰ τῆς τῆς [θείων] γραφῶν ἐξηγήσεως,
ἐπιτύγγανεν τῇ κατ' εὐχήν.

β'. Τραϊανῷ γὰρ μετὰ ταῦτα ἐννάτω ἐπὶ τῇ
αὐτῆς βασιλείας ἐπαρξέντος ἐπὶ τῇ νίκῃ τῇ

^a Lege adversanti. Ad verbum, tempestati adversanti se opposuit sive resistit. ^b Repone nonum.

κατὰ Σκυθῶν καὶ Δακῶν καὶ ἑτέρων πολλῶν
 ἔθνων, καὶ νομίζοντες ἐπὶ λείπειν αὐτῷ πρὸς
 πάντων ὑποταγὴν τὸ τῶν Χριστιανῶν θεο-
 σεβές σύστημα, ἔει μὴ τῶν δαιμόνων
 ἔλοιτο λατρείαν μὴ πάντων ὑποστάναι τῷ
 ἔθνῳ διωγμὸν ὑπομένειν ἀπειλήσαν-
 τος, [ὁ φόβος] πάντας τὰς εὐσεβῶς ζώντας
 ἢ ἡμέτερον ἢ τελευταῖον κατανάγκαζεν. Τότε
 πῶν φεβηθεὶς ὑπὲρ τῆς Αντιοχείας ἐκ-
 κλησίας ὁ γενναῖος ὁ Χριστὸς στρατιώτης,
 ἐκυσίως ἤγετο πρὸς Τραϊανὸν, διάγοντα μὲν
 κατ' ἐκείνην τὴν καὶ τὴν Αντιόχε-
 αν, ἀπεδράζοντα δὲ ἐπὶ Ἀριδνίαν ἐ Πάρ-
 θους. Ὡς ὅτε κατὰ πείρασμον ἐστὶ Τραϊανὸς
 ὁ βασιλεὺς· τίς ἐστί, κακοδαίμων, τίς ἡμε-
 τέρας ἀπεδράζων ἀγαθὰς ὑπερβαίνειν,
 μετὰ τὸ καὶ ἑτέρως ἀναπέμψαι, ἵνα κακῶς
 ἀπολῇται. Ἰγνάτιος εἶπεν· ἐδὲς Θεοφό-
 ρον ἀποκαλεῖ κακοδαίμονα· ἀφιστήκοι γὰρ
 διὰ τῶν ἔθλων ὁ θεὸς τὰ δαιμόνια. Εἰ ὅτι
 ὅτι τῆς ἐπεχθῆς εἰμι, ² [καὶ] κακὸν με
 πρὸς τὰς δαίμονας ἀποκαλεῖς, συνομολο-
 γῶ· Χριστὸν γὰρ ἔχων ἐπεράνιον βασιλεῖα,
 τὰς τέτων καταλύω διπλοῦς. Τραϊα-
 νὸς εἶπεν· καὶ τίς ἐστὶ Θεοφόρος; Ἰγνάτιος
 ἀπεκρίνατο· ὁ Χριστὸν ἔχων ἐν στήθεσι. Τραϊ-
 ανὸς εἶπεν· ἡμεῖς ἐν σοὶ δοκῶμεν κατὰ νῦν
 μὴ ἔχειν θεὸν, οἷς καὶ χρώμεθα συμμεάχοις
 πρὸς τὰς πολεμίας; Ἰγνάτιος εἶπεν· τὰ
 δαιμόνια τῶν ἔθνων θεὸς προσγορεῖς παλα-
 νώματος. Εἰς γὰρ ἐστὶν θεός, ὁ ποιήσας τὸ ἐ-
 ρανὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. Ἐπείγετα
 τὰ ἐν αὐτοῖς· καὶ εἰς Χριστὸς Ἰησοῦς ὁ υἱὸς
 τοῦ θεοῦ ὁ μονογενὴς, ὁ βασιλεὺς ὁ ἀνάμνη.

thas & ^a Thraces & alteras multas
 & diversas gentes; & existimante
 adhuc deficere ipsi ad omnem
 subjectionem Christianorum Deum
 venerantem congregationem, ^b ni-
 si daemoniacam cogeret culturam
 cum omnibus subintrare gentibus:
 persecutionem comminans, omnes
 ipsos Dei cultores existentes vel
 sacrificare vel mori cogeabat. Tunc
 igitur timens pro Antiochenorum
 Ecclesia virilis Christi miles, vo-
 luntarie ductus est ad Trajanum;
 agentem quidem secundum illud
 tempus apud Antiochiam, festi-
 nantem autem ad Armeniam &
 Parthos. Ut autem coram facie
 stetit Imperatoris Trajani, Tra-
 janus dixit: Quis est cacodemon,
 nostras festinans præceptiones
 transcendere; cum & alios per-
 suadere, ut perdantur mali? Ignatius
 dixit: Nullus Theophorum
 vocat cacodemonem: Receperunt
 enim longe à servis Dei demonia.
 Si autem quoniam iis gra-
 tis sum, malum me adversus de-
 mones vocas; confiteor. Christum
 enim habens supercaelestem Re-
 gem, dissolvo horum insidias. Tra-
 janus dixit: Et quis est Theop-
 phorus? Ignatius respondit: Qui
 Christum habet in pectore. Traja-
 nus dixit: Nos igitur tibi vide-
 mur non habere secundum intel-
 lectum Deos, quibus utimur
 compugnatoribus adversus adver-
 sarios? Ignatius dixit: Demon-
 ia gentium Deos appellas er-
 rans. Unus enim est Deus, qui
 fecit cælum & terram & mare
 & omnia quæ in ipsis: & unus
 Christus Jesus, filius ipsius uni-
 genitus, cujus amicitia fruatur.

1 T. 2 Παρίκην. 3 Αὐτὴ V. L. a Dacos. b Ut MS. c Lege v.

Trajanus dixit: *Crucifixum dicis sub Pontio Pilato?* Ignatius dixit: *Crucifixentem peccatum, cum ipsius inventore; & omnem condemnantem demoniacam malitiam sub pedibus eorum qui ipsum in corde ferunt.* Trajanus dixit: *Tu igitur in teipso Christum circumfers?* Ignatius dixit: *Etiā. Scriptum est enim: "Inhabitabo in ipsis, & inambulabo.* Trajanus sententiavit: *Ignatium præcipimus, in seipso dicentem circumferre Crucifixum, vincitum à militibus duci in magnam Romam; cibum bestiarum, in spectaculum plebis, futurum.* Hanc audiens sanctus martyr sententiam, cum gaudio exclamavit: *Gratias ago tibi, Domine, quia me perfecta ad te charitate honorare dignatus es, cum Apostolo tuo Paulo vinculis collocari ferreis.* Hæc dicens, & cum gaudio circumponens vincula, oransque prius pro Ecclesia, & hanc cum lachrymis commendans Domino; velut aries insignis boni gregis dux, à bestiali militari duritia raptus est, bestiis cruda vorantibus ad Romam ad cibum adducendus.

III. Cum multa igitur promptitudine & gaudio, ex desiderio passionis, descendens ab Antiochia in Seleuciam, b illinc habebat navigationem: & applicans post multum laborem Smyrnaeorum civitati, cum multo gaudio descendens de navi festinabat sanctum Polycarpum Episcopum coauditorem videre: fuerant enim

Τραϊανὸς εἶπεν· Ἦ *σταυρωθέντα λέγεις ἐπὶ Πόντιου Πιλάτου;* Ἰγνάτιος εἶπεν· Ἦ *ἀνασταυρώσαντά τ' ἐμὴν ἁμαρτίαν μετὰ τὸ τοῦτος εὐρεῖν, καὶ πᾶσαν καθαρὰν καὶ δαιμονικὴν πλάνην καὶ κακίαν ὑπὸ τὰς πόδας τ' αὐτὸν ἐν καρδίᾳ φερόντων.* Τραϊανὸς εἶπεν· οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ φέρεται ἡ σταυρωθέντα; Ἰγνάτιος εἶπεν· καί. Γέγραπται γάρ· ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς, & ἐμὴν οἰκατεθήσω. Τραϊανὸς ἀπεφώνησεν· Ἰγνάτιον προστάξαι μὲν, ἵνα ἐν αὐτῷ λέγοντα περὶ σταυρωθέντων, δέξιναι ὑπὸ στρατιωτῶν γενόμενον ἀγῶνι ὡς τὴν μεγάλην Ῥώμην, βρώμα γενόμενον θηρίων εἰς πύριν & δῆμιν. Ταύτης ὁ ἅγιος μάρτυς ἐπικύσας τὸ δόξαζομαι, μετὰ χαρᾶς ἐδόξουν· εὐχαριστοῦσι, διαπόρῳ, ἐπὶ μετὰ τὴν πρὸς σε ἀγάπην τιμῆσαι κατηύθυνται, τῷ ἀποστόλῳ τε Παύλῳ δέσμοις συνδεδεμένους σιδηροῖς. Ταῦτα εἰπὼν, & μετὰ εὐφροσύνης περὶ δέσμων, ἐπευχόμενος πρὸς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ταύτην παραγγέλλων μετὰ δακρύων τῷ κυρίῳ, ὡς κριὸς ἐπίσημος, ἀγέλης καλῆς ἡγούμενος, ὑπὸ θηριώδους βραβευτικῆς δεινότητος συνηρπύζετο, θηρίοις ἀμοσφοροῖς ὅτι τὴν Ῥώμην ἀπεχθισμένος πρὸς Βορρᾶν.

γ'. Μετὰ πολλῆς τίνυν προσθυμίας καὶ χαρᾶς, ἡθυσμία & πάθος, κατελθὼν δὲ τὸν Ἀντιοχείας εἰς τὴν Σελευκίαν, ἐκείθεν ἔρχετο & πλοῖος καὶ πλοῦν μετὰ πολλὴν κάματον τῇ Σμυρναίων πόλει, σὺν πολλῇ χαρᾷ καὶ ἑσθλῇ τῇ νηὶ, ἑσπευδεὶς τὸν ἅγιον Πολύκαρπον τὸν Σμυρναίων ἐπίσκοπον τὸν συνακρατικῶς θεάσαντα ἐξεργάζεσθαι ὅτι πύλαι

a Χρῆς. Ita enim legebant ambo Interpretes.

a 2 Cor. VI. 16. b Illuc in codice Caiensi.

μαθηταὶ [ἔ' ἀγίῃ δυνάμει] Ἰωάννη· παρ' ὃ κατωχθεὶς, καὶ πνευματικῶν αὐτοῦ κοινωνήσας χαρισμάτων, καὶ τοῖς δεσμοῖς ἐγκαυχώμενος, παρεκάλει συναθροῦν τῇ αὐτῷ πατρὶσι, μάλιστα μὲν κοινῇ πᾶσιν ἐκκλησίαν· (ἐδεξάντο γὰρ τ' ἅγιον Διὰ τ' ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων ἐ' Διόκωνων αἱ τ' Ἀσίαι πόλεις καὶ ἐκκλησίαι, πάντων ἐπεργομένων πρὸς αὐτὸν, ὥπως μέρος χαρίσματος λαβῶσι πνευματικῶν) ἐξαίρετως δ' τ' ἅγιον Πολύκαρπον, ἵνα Διὰ τ' θηρίων θάτον ἀφανῆς τῷ κόσμῳ γενόμενος, ἐμφανισθῇ τῷ παρσώπῳ ἔ' Χριστῷ.

δ'. Καὶ ταῦτα ἔ'τως ἐλεγεν, καὶ ἔ'τως διμαρτύρατο ποσῶν ἐπεκλείων τ' πρὸς Χριστὸν ἀγάπην, ὡς ἔ'ραν μάλιστα Ὀπιλαμβάνου Διὰ τ' καλῆς ὁμολογίας καὶ τ' συνδουλεύων ὑπὲρ τ' ἀθλήσεως σωθῆς, ἀποδῆναι δ' τ' μισθὸν ἔ' ἐκκλησίας ἔ' ὑπαυτησιόσις αὐτῷ Διὰ τῶν ἡγεμόνων, χραμμάτων εὐχαριστῶν ἐκπεμφθέντων πρὸς αὐτὰς, πνευματικὴν μὲν εὐχὴν καὶ παραινέσεως ἀποστέλλον χάριν. Τοιγαρὲν τὰς πάντας ὁρῶν εὐνοϊκῶς Διευκρινόμενος πρὸς αὐτὸν, φοβηθεὶς μήποτε ἡ τ' ἀδελφότητος σιργὴ τ' πρὸς κύριον αὐτῷ σωθῇ ἐκκόψῃ, καλῆς ἀνταχθείσης αὐτῷ θύρας ἔ' μαρτυρίας, οἷα πρὸς τ' ἐκκλησίαν Ὀπισθέλκει Ῥωμαίων, ὑποτέτακται.

[Hic inserta est S. Ignatii Epistola ad Romanos, in epistolis S. Ignatii posita.]

ε'. Καταρπίσας τῶν, ὡς ἡβέλει, τὰς ἐν Ῥώμῃ τ' ἀδελφῶν ἀκούσας Διὰ τ' ἐπιστολῆς, ἔ'τως ἀναχθεὶς διὰ τ' Σμεύρης (κατέπεμψε γὰρ ὑπὸ τ' στρατιωτῶν ὁ Χριστοφόρος φθάσαι τὰς φιλοτιμίας ἐν τῇ μεγάλῃ

quondam discipuli Joannis. Apud quem adductus, & spiritualibus cum ipso communicans charismatibus, & vinculis glorians, deprecabatur concertare ipsius proposito, maxime quidem communiter omnem Ecclesiam: (honorabant enim Sanctum, per Episcopos, Presbyteros & Diaconos, Asiae civitates & Ecclesiae; omnibus festinantibus ad ipsum, si quo aliquam partem charismatis accipiant spiritualis) praecipue autem sanctum Polycarpum; ut velocius, per bestias disparsens mundo factus, appareat faciei Christi.

IV. Et hoc sic dixit, sic testificatus est: tamen extendens eam, quae circa Christum, charitatem, ut coelum quidem apprehendere per bonam confessionem & per coorantium pro certamine studium, reddi autem mercedem Ecclesiis obviantibus Christi, per praecedentes literas gratias agens, appositas ad ipsas; spirituales cum a orationibus & admonitionibus b amplexantes gratiam. Igitur omnes videns amicabiliter dispositos ad ipsum, timens ne forte fraternitatis dilectio ad Dominum ipsius festinationem abscindat, bona aperta ipsi porta martyrii; talia ad Ecclesiam mittit Romanorum, ut subordinata sunt.

V. Perficiens igitur, ut volebat, eos qui in Roma fratrum absentes per epistolam, sic ductus a Smyrna (urgebatur enim a militibus Christophorus occupare honores in magna civitate;

te; ut in conspectu plebis *Romanorum* bestius feris projectus, corona justitiæ per tale certamen potiatur) attigit ad *Troadem*. Deinde illinc ductus ad *Neapolim*, per *Philippenses* pertransiit *Macedoniam* pedes, & terram quæ ad *Epidamnium*. Cujus in juxta marinis nave positus, navigavit *Adriacum* pelagus, & ^b illinc ascendens *Tyrannicum*, & transiens insulas & civitates; ostensis Sancto ^d *Puteolis*, ipse quidem exire festinavit, secundum vestigia ambulare volens Apostoli ^e *Pauli*. Ut autem incidens violentus non concessit ventus, nave à prora repulsa; beatificans illam, quæ in illo loco, fratrum charitatem, sic transnavigavit. Igitur in una die & nocte eadem prosperis ventis utentes, NOS quidem nolentes abducimur, gementes de ea quæ à NOBIS futura separatione: iusto autem fieri ipsi secundum votum accidit; festinanti citius recedere de mundo, ut attingat ad quem dilexit Dominum. Navigantes igitur in *Portum Romanorum*, debente finem habere mundi inani gloria, milites quidem pro tarditate offendeabantur, Episcopus autem gaudens festinantibus obediēbat.

VI. Illinc igitur expulsi à vocato *Portu* (diffamabantur enim jam quæ secundum sanctum Martyrem) obviamus fratribus, timore & gaudio repletis, gaudentibus quidem in quibus dignificabantur, ^f eo quod *Theo-*

^a Ρωμῆ, ἵνα ἐπ' ὄψει τῶν Ῥωμαίων θύσῃ ἀγρίοις ὡς δόδοις, & ἐφάνη τῷ ἀθλήσαντι ὁ Πόντος) προσῆλθε τῇ Τροάδι. Εἶτα ἐκεῖθεν κατὰ χεῖρας ὁ Πῆ τῇ Νεάπολιν, ἀπὸ Φιλίππων παρὰ δυνεὺς Μακεδονίαν, ὡς καὶ τὸ ἥκειρον τιμὴ πρὸς Ἐπίδαμον, ἐν τῷ ὡς ἀπὸ θαλάσσης τῆς ὁ Πόντος, ἐπὶ τὸ Ἀδριατικὸν πέρατος, καὶ κεῖθεν ἐπὶ τὰς τῶν Τυρρηνικῶν, καὶ τῶν Ὠκεανῶν νήσους καὶ πόλεις, ὑποδεχθέντων τῷ ἀγῶνι Ποπύλων, αὐτὸς μὲν ἐξελθεῖν ἑαυτὸν δὲν, κατ' ἴχθυος βαδίζον ἐθέλων τῷ ἀποστόλῃ Παύλῳ. Ὡς δὲ ὁ Πόντος βίαιον πνεῦμα ἐ συνεχώρει, τῷ νηὶ ἐκ πύμνης ἐπειγομένης, μακαρίστως τὸ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ τῶν ἀδελφῶν ἀρετῆν, ἔτω παρέσθῃ. Τοιγαρὲν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ τῇ αὐτῇ ἔργοις ἀνέμοις πρὸς χρησάμενοι, ἡμεῖς μὲν ἀκούεις ἀπηγόμεθα, ἐνείησιν ὁ Πῆ τῷ ἀφ' ἡμῶν μέλλοντι χωρισμῷ τῷ δικαίῳ γίνεσθαι. Τῷ δὲ κατ' εὐχὴν ἀπέβλεπεν ἀπευδόντι ἰδεῖν ἀναχωρῆσαι τῷ κόσμῳ, ἵνα φθάσῃ πρὸς ὃν ἠγάπησεν κύριον. Κατὰ πλεονεξίας γὰρ εἰς τὰς λιμένας Ῥωμαίων, μελλόντος λήξαν τῷ ἀκατάργιστον φιλοτιμίας, οἱ μὲν στρατιῶται ὑπὲρ τῆς βραδύτητος ἡσυχάζοντες, ὁ δὲ ὁ Πῆ σκοπὸν χαίρων κατεπέγχετο ἵνα ἴκασεν.

γ'. Εκείθεν γὰρ ἐώησαν διὰ τὴν καλὴν μὲν Πόρταν διεπεφήμετο ὅδ' ἤδη κατὰ τὴν ἄλκον μάρτυρα σὺν αὐτῷ μὲν τοῖς ἀδελφοῖς φόβῳ καὶ χαρᾷ πεπληρωμένοις, χαίροντες μὲν ἐφ' οἷς ἤζωντο τῷ τῷ Θεο-

^a Πῆνι legebat V.L. ^a Philippos transivit. ^b Illuc MS. ^c Tyrrenicum. ^d Puteolis. ^e Act. XXVIII. 13. ^f Hæc duo vocabula redundare videntur. Ita tamen in Cod. MS. exstare reperi. Distin-
gue igitur hac punctatione, eo, quod Theophori [nempe eius] consortia.

MARTYRIUM S. IGNATII.

31

φόρῃ συντυχίας φοβημένοις δὲ δότι περ
ἐπὶ θάνατον πεισθέντες ἦσαν. Τισὶ δὲ
καὶ παρήγαλλεν ἡσυχάζουσιν, ζέουσι καὶ λέ-
γουσι καταπαύειν τὴν δῆμον πρὸς τὸ μὴ
ἐπιζητεῖν διασώζεσθαι τὸν δίκαιον, ὅς εὐδὺς
γενῆς τῷ πνεύματι, καὶ πάντας ἀσπασά-
μενος, αἰτήσας τι περὶ αὐτῶν τὴν ἀληθινὴν
ἀγάπην, παλεύσας τι τῶν ἐν τῇ ἐπιστολῇ
διαλεχθεὶς, καὶ πείσας μὴ φθνήσκειν τῷ
συνέδρῳ πρὸς τὸ κύριον, ἕτω μετὰ γονυ-
κλισίας πάντων τῶν ἀδελφῶν, ὡς καλέ-
σας τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν, ὑπὲρ
τοῦ διωγμοῦ καὶ καταπαύσεως, ὑπὲρ τῶν ἀ-
δελφῶν εἰς ἀλλήλους ἀγάπης, ἀπήχθη μετὰ
συνδῆς εἰς τὸ ἀμφιθέατρον. Εἶπα εὐδὺς
ἐμβληθεὶς καὶ τὸ πύλαι πρὸς αἶμα ἔ-
καίσατος, μελλόντων καταπαύειν τὴν φιλο-
τιμίαν ἢ ἢ ἐπιφανῆς, ὡς εἶδον, ἢ λε-
γομένη τῇ Ῥωμαίων φωνῇ τρισκαίδεκάτη,
καὶ ἢ ἢ συνήσαν ἕως θηροῦ
ὡμοῖς ὡς τῷ ναῶ παρεβάλλετο, ὡς περὶ
αὐτῆς ἔστιν ἁγίος μάρτυρος Ἰγνατίου πατρὸς τῆς
ἐπιστομίας κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἐπιθυ-
μία δίκαιε δεκτὴ ἵνα μηδεὶ τῶν ἀδελφῶν
ἐπαχθῆς διὰ τὴν συλλογὴν ἔστιν λεβάνων γέ-
νηται, καὶ ὡς φησὶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ τὴν ἰδι-
αν ἐπεθύμει γενέσθαι πελείωσιν. Μόνα γὰρ τῇ
τραχύτῃ τῶν ἁγίων αὐτῶν λεβάνων πε-
ριλείφθη, ἅπαντα εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἀπεκομι-
θεῖ, καὶ ἐν λίνῳ κατετίθη, ὅς θησαυρὸς ἀτί-
μητος ὑπὸ τῇ ἐν τῷ μάρτυρι χάριτι τῇ
ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ καταλειφθέντα.

phori consortio; timentibus au-
tem, quod ad mortem talis du-
cebatur. Quibusdam autem &
annunciavit silere, ferventibus
& dicentibus quietare plebem ad
non expetere perdere justum.
Quos confestim spiritu cogno-
scens, & omnes salutans, pe-
tensque ab ipsis veram charita-
tem, pluraque iis quæ in Episto-
la disputans, & suadens non in-
videre festinanti ad Dominum,
sic[que] (cum genuflexione om-
nium fratrum, deprecans filium
Dei pro Ecclesiis, pro persecu-
tionis quietatione, pro fratrum
adinvicem charitate) subductus
est cum festinatione in Amphithe-
atrum. Deinde confestim pro-
jectus, secundum quondam præ-
ceptum *Cæsaris*, debentibus quie-
scere gloriationibus, (erat enim
solennis, ut putabant, dicta Ro-
mana voce ^a *tertindecima*; se-
cundum quam studiose conve-
nerunt:) sic bestiis crudelibus ab
impiis apponebatur, ut confe-
stim sancti martyris *Ignatii* com-
pleretur desiderium (secundum
quod scriptum est: ^b *Deside-
rium iusti acceptabile*) ut sit
nulli fratrum gravis per col-
lectionem reliquiarum; secun-
dum quod, præoccupans in Epi-
stola, propriam concupiscit fieri
fruitionem. Sola enim asperio-
ra sanctorum ossium derelicta
sunt: quæ in *Antiochiam* repor-
tata sunt, & in capsâ reposita,
sicut thesaurus inappreciabilis;
ab ea quæ in Martyris gratia
sanctæ Ecclesiæ relicta.

¹ ἡσυχάζουσιν. ² Legebat v. g. ὤσ. ³ Συναγ. ⁴ Τῶν λεβάνων. ⁵ ὡς θηρ. V. I. ^a Kalendas Ja-
nuarias, uti mox sequitur. ^b Prov. X. 24.

VII. Facta autem sunt hæc die ante XIII. Kalendas Januarias; præsidentibus apud Romanos ^a Syria & Senecio secundo. Horum IPSIMET conspectores effecti cum lacrimis, & domi per totam noctem vigilantes, & multum cum genuflexione & oratione deprecantes Dominum certificare infirmos nos de prius factis: parum obdormitantes, hi quidem repente astantem & amplexantem nos videbant; hi autem rursus superorantem nobis videbant ^b beatum Ignatium, quemadmodum ex labore multo advenientem, & astantem Domino [in multa confidentia & ineffabili gloria.] Impleti autem gaudio hæc videntes, & glorificantes Deum datorem bonorum, & beatificantes Sanctum, manifestavimus vobis diem & tempus: ut secundum tempus martyrii congregati, communicemus athletæ & virili Christi Martyri, qui conculcavit Diabolum & hujus insidias in finem prostravit; glorificantes in ipsius venerabili & sancta memoria Dominum nostrum Jesum Christum; per quem & cum quo Patri gloria & potentia cum Spiritu sancto in sancta Ecclesia in secula seculorum. Amen.

Ζ'. Εγένετο ἡ ταῦτα τῇ πρὸ δεκατριῶν Καλανδῶν Ἰαννουαρίων, τετάρτῃ Δεκεμβρίῳ εἰκάδι, ὑπατεύουσιν τῶν Ρωμαίων Σύρα & Σενεκίῳ τὸ δεύτερον. Τέτων αὐτῶν γινόμενοι μὲν δακρύων, καὶ οἰκόν τε παινυχυσώϊες, καὶ πολλὰ μὲν γονυκλισίας καὶ δέησεως παρακαλέσασθαι τὸ κύριον παρηγορησάμενος τὰς αἰδεύεις ἡμᾶς ὅτι τῆς παρεχόμενης, μικρὸν ἀφυπνώσασθαι, οἱ μὲν ἐξ αἴφνης ἐπιστάντες καὶ περιήλασόμενοι ἡμᾶς ἐβλέπομεν, οἱ δὲ πάλιν ἐπευχόμενοι ἡμῖν ἐωρῶμεν τὸ μακάριον Ἰγνάτιον, ἄλλοι δὲ ταῖς ὁμιλίαις ὑφ' ἰδρωτός ὡς ἐκ καμάτων πολλὰ τῶν ἀσθενέμενων, καὶ περιεσώτα τῷ κυρίῳ. Μετὰ πολλῆς τοίνυν χαρᾶς ταῦτα ἰδόντες [καὶ συμβαλόντες πᾶς ὁμοφρονῶντων,] ὑμνήσαντες τὸ θεὸν καὶ δοτῆρα τῶν ἀγαθῶν, καὶ μακαρίζοντες τὸ ἄγιον, ἐφανερῶσαι μὲν ὑμῖν καὶ τὴν ἡμέραν καὶ τὸν χρόνον ἵνα, κατὰ τὸ καιρὸν ἡ μαρτυρίᾳ συναγόμενοι, κοινωνήσωμεν τῷ ἀθλητῇ καὶ γενναίῳ μάρτυρι Χριστῷ, καὶ πατήσαντες τὸν διάβολον, [ὅτι τὸ φιλοχρίστου αὐτῷ θελήματι πελειώσονται δρόμον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,] δι' οὗ καὶ μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ ἁγίῳ πνεύματι εἰς αἰῶνας. Ἀμήν.

^a Syria. ^b Sanctum MS.

VETERUM TESTIMONIA
DE EPISTOLA
S. POLYCARPI.

Irenæus adv. hæreses lib. III. cap. 3. Græce apud Eusebium
lib. IV. c. 14.

Ἐστὶ δὲ καὶ ἐπιστολὴ Πολυκάρπου πρὸς Φιλιππησίους ἡγεμὸν ἱκανοτάτη· ἐξ ἧς καὶ ἡ
ραββίνα τὴν πίστιν αὐτοῦ, καὶ τὸ κήρυγμα τὴν ἀληθείαν, οἱ βαλόμενοι καὶ φρογίζοντες τὴν ἑαυτῶν σωτη-
ρίαν διώκοντες μαθεῖν. Addit Eusebius, Ο μὲν τῷ Πολυκάρπῳ, ἐν τῇ ἀληθείᾳ πρὸς
Φιλιππησίους αὐτοῦ γραφῇ, φερμένη εἰς δῶρον, κίχεται πρὸς μαρτυρίαν ἀπὸ τοῦ Πάπῃ πρὸς τῆς
ἐπιστολῆς.

Eusebius H. E. lib. III. cap. 36.

Καὶ ὁ Πολυκάρπος δὲ τέτων αὐτῶν ἐν τῇ φερμένῃ αὐτοῦ πρὸς Φιλιππησίους ἐπιστολῇ —
nempe hac in epistola S. Polycarpus epistolarum S. Ignatii meminit.

Hieronymus in Catalogo:

*Polycarpus Joannis Apostoli discipulus, & ab eo Smyrnæ Episcopus ordi-
natus, totius Asiæ princeps fuit. &c. Scripsit ad Philippenses valde utilem
Epistolam, quæ usque hodie in Asiæ conventu legitur.*

Photius in Bibliothecæ cod. CXXVI.

Ἀντιγράφη καὶ Πολυκάρπου ἐπιστολὴ πρὸς Φιλιππησίους, γέμυσται πολλῆς τοιοῦτης μὲν σαφ-
νοῦς καὶ ἀπολόγησός, καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τὴν ἑρμηνείαν ἔχουσα. λέγει δὲ καὶ τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ
Ἰγνατίου τῷ Θεοφόρῳ ἀπεσταλμένας, καὶ αὐτῶν ἀναδεδραχθῆναι παρ' αὐτῶν, οἱ πρὸς τὴν ἐκείνου
ἀγάσονται.

Τ Ο Υ

ΑΓΙΟΥ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ,

Επισκόπου Σμύρνης ἡ ἱερομάρτυρος, πρὸς Φιλιππησίους
Επιστολή.

SANCTI POLYCARPI

Martyris, Smyrnæorum Episcopi, Discipuli S. Jo-
annis Evangelistæ, ad Philippenses Epistola.*Polycarpus & qui cum eo sunt
Presbyteri Ecclesie Dei quæ
est Philippis: Misericordia vo-
bis & pax à Deo omnipotente
& Jesu Christo salvatore nostro
abundet.*Πολύκαρπος & οἱ σὺν αὐτῷ Προσβύτροι
τῇ ἐκκλησίᾳ τῆ Θεῷ τῇ παροικίᾳ φι-
λίπποις· ἔλεος ὑμῶν ἐκείνην ὡς θεὸς
παντοκράτωρ ἐκείνην Ἰησοῦ Χριστοῦ
σωτήρος ἡμῶν παλθὺν θείῃ.

I. **C**ongratulatus sum vobis
magnifice, in Domi-
no nostro Jesu Chri-
sto, suscipiens imita-
bilia verba dilectionis quam
ostenditis in illis (qui præmissi
sunt) viris sanctis, decorosis
vinculis connexis, quæ sunt co-
ronæ electæ Deo, illius veri re-
gni, per Dominum nostrum Je-
sum Christum. Et quia firmi-
tas fidei vestræ à principio us-
que nunc permanet, & fructi-
ficat in Domino Jesu Christo,
qui sustinuit pro peccatis nostris
usque ad mortem^b: *quem re-
suscitavit Deus, dissolvens dolo-*

α'. **Σ**υνεχάρην ὑμῶν μετὰ τῶν
κυρίων ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δε-
ξαμένοις τὰ μιμήματα τῆ ἀ-
ληθοῦς ἀγάπης, ἐπεσπόμενοι, ὡς ἐπέ-
βαλεν ὑμῖν, ὅτι ἐκκλησούμενοι τοῖς ἀγί-
οις δέσμοις, ἀπὸ ἐκείνης διαδήματα τῆ
ἀληθοῦς ὑπὸ Θεοῦ, ἐκείνην κυρίως ἡμῶν ἐκλε-
λεγμένων. Καὶ ὅτι ἡ βεβαιότης τῆ πίστεως ὑ-
μῶν ῥίζα, ἐκ δευτέρου κατὰ γένησιν ἡρώ-
νων, μέχρι νῦν διαμένει, καὶ καρποφορεῖ εἰς τὸ
κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὃς ὑπέμεινεν ὑπὲρ
τῶν ἀμαρτιῶν ἡμῶν ἕως θανάτου κατὰ τὴν
συνήθειαν ἣν ἡμεῖς οὐκ ἐκείνην ὁ Θεὸς λύσας τοὺς ὀδόντας

a L. ostenditis. b Adde, pervenire. c Act. II. 24.

τῇ αὐτῇ. Εἰς ὃν οὐκ ἰδόντες πεισυνέτε, πεισύνοντες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρὰ ἀνεκλαλήτῳ καὶ δεδοξασμένῃ· εἰς αὐτὸ πολλοὶ ὁπιθυμοῦσιν εἰσελθεῖν, εἰδότες ὅτι χάρις ἐστὶ σεσωσμένοι, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλὰ θελήματι θεοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

β'. Διὸ ἀναζωοποιήσομαι πᾶς ὁσφύας δελευσαίτε τῷ θεῷ ἐν φόβῳ καὶ ἀληθείᾳ, δοταλιπόντες τὴν κενὴν μαλακολογίαν, καὶ τὴν πολλῶν πλανῶν, πεισύνοντες εἰς τὴν ἐρείσαντα τὸ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ δόντα αὐτῷ δόξαν καὶ θρόνον ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· ὃ ὑπεπέραν τὰ πάντα ἐπεράνια καὶ ὁπύγνια· ὃ πᾶσα πνοὴ λατρεύει· ὃς ἐρχεται κερθεῖς ζώντων καὶ νεκρῶν· ὃ τὸ αἷμα ἐκζητήσει ὁ θεὸς διὰ τὴν ἀπειθείαν αὐτοῦ. ὁ δὲ ἐγγέρων αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἡμᾶς ἐγείρει, ἐὰν ποιῶμεν αὐτῷ τὸ θέλημα, καὶ πορεύομεθα ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν αὐτὸν ὡς ἀποκρίσαν· ἀπεχόμενοι πίστεως ἀδικίας, πλεονεξίας, φιλαργυρίας, καταλαλιᾶς, ψευδομαρτυρίας· μὴ δοποδιδόντες κακὸν ἀντι κακῷ, ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας, ἢ γέρονθον ἀντὶ γέρονθου, ἢ κατάραν ἀντὶ κατάρας. ² Μνημονεύσαντες δὲ ὡς εἶπεν ὁ κύριος διδάσκων· Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε· ἀφίεπε, καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν· ἐλεεῖτε, ἵνα ἐλεηθῆτε. ³ ὅτι

res inferni. ² Quem quum non videritis, nunc diligitis; in quem nunc non aspicientes, creditis: credentes autem gaudebitis gaudio inenarrabili & glorificato: in quod multi desiderant introire, icientes quia gratia ^b salvi facti estis, non ex operibus, sed in voluntate Dei, per Jesum Christum.

II. ^c Propter quod succincti lumbos vestros servite ^d Deo cum timore & in veritate: dimisso inani vaniloquio & multo errore. ^e Credite ergo in illum qui resuscitavit Dominum nostrum Jesum Christum ex mortuis, & dedit ei gloriam & sedem in dextera sua; cui subjecta sunt omnia coelestia, & terrestria, & subterranea; cui omnis spiritus servit; qui venturus est judicare vivos & mortuos; cujus sanguinem requirit Deus ab eis qui non crediderunt in eum: qui & resuscitavit eum a mortuis; qui & nos resuscitaturus est in ^f vita, si fecerimus voluntatem ejus, & ambulaverimus in mandatis ipsius, & dilexerimus quae ipse dilexit; abstinentes nos ab omni injustitia, ^g [hoc est] a concupiscentia, ab avaritia, a detractione, a falso testimonio; ^h non reddentes malum pro malo, aut injuriam pro injuria, aut contumeliam pro contumelia, aut maledictum pro maledicto. ⁱ Mementote quod Dominus docens dixit: ^k Nolite judicare, ne judicemini; dimittite, & dimittetur vobis; misere mini, & Dominus miserebitur vestri: ^l quia

¹ Al. λατρεύου. ² Μνημονεύοντες. ³ Dele. ⁴ 1 Pet. I. 8. ^b Ephes. II. 8. ^c 1 Pet. I. 13. ^d Psal. II. 11. ^e 1 Pet. I. 21. ^f Forte ad vitam. ^g Tò hoc est omnino superfluum & delendum. ^h 1 Pet. III. 9. ⁱ Μνημονεύετε. ^k Luc. VI. 37. 38. Mat. VII. 1. 2. ^l Mar. V. 3. 10.

enim mensura mensi fueritis, re-
metietur eadem vobis. Et quod
dictum est: *Beati pauperes spiritu,*
& qui persecutionem patiuntur
propter justitiam: quoniam ipsorum
est regnum caelorum.

III. Hæc autem, fratres mei,
non à meipso imperans scribo vo-
bis de justitia; sed quoniam vos
provocastis. Propter quod neque
ego, neque similis alius mei pore-
rit sequi sapientiam beati & glo-
riofì Pauli: qui fuit apud vos, &
visus est secundum faciem illis,
qui tunc erant, hominibus; qui
docuit certissime atque firmissime
verbum veritatis; qui & absens
scripsit vobis Epistolas, ad quas
deflectamini, ut possitis ædificari
in fide quæ data est vobis, quæ est
mater omnium vestrum, subse-
quente spe, præcedente dilectio-
ne, quæ est in Deo, & in Christo,
& in proximo. Si enim quis ho-
rum intrinsecus repletus fuerit
mandatis justitiæ, & habuerit di-
lectionem; longe est ab omni
peccato.

IV. Principium autem omni-
um malorum est avaritia. Scitote
ergo, quia nihil intulimus in hunc
mundum, neque auferre possu-
mus. Armemur armis justitiæ: &
doceamus nosmet ipsos primum
ambulare in mandatis Domini, &
post hoc etiam mulieres vestras in
fide quæ data est eis & dilectio-
ne & castitate (amantes suos vi-
ros in omni veritate ^b & charita-
te), diligentes omnes æqualiter in
omni continentia) & filios eru-
dire in disciplina & timore Dei.
Vidua vero pudicæ circa fidem
Dei interpellent incessanter pro

ᾧ μέτρῳ ¹ μετρήσῃ, ἀντιμετρήσῃσθαι
ὑμῖν. Καὶ, ὅτι μακάριοι οἱ πτωχοὶ,
καὶ οἱ διωκόμενοι ἕνεκεν δικαιοσύνης· ὅτι
αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

γ'. Ταῦτα, ἀδελφοί, ἐκ ἐμαυτοῦ ᾤψα-
μαι γράφω ὑμῖν περὶ τῆς δικαιο-
σύνης· ἀλλ' ἐπεὶ ὑμεῖς παρεπικαλέσασθε
με. Οὐτε γὰρ ἐγὼ, ὥς ἄλλος ὅμοιος ἐμοὶ
δύναμαι κατακολουθῆσαι τῇ σοφίᾳ τοῦ μα-
καρίου καὶ ἐνδόξου Παύλου· ὅς ἡρώδης ἐν
ὑμῖν κατὰ πρόσωπον τῷ τότε ἀνθρώπῳ,
ἐδίδασκεν ἀκριβῶς καὶ βεβαίως τὴν ἀλη-
θείας λόγον· ὅς καὶ ἀπὸν ὑμῖν ἐγραψεν
ἐπιστολάς, εἰς αἷς εἰς ἐγκύπτητε, δυνήσθε-
σθε οἰκοδομεῖσθαι εἰς τὸ δοθεῖσθαι ὑμῖν πίστιν,
ἥτις ἐστὶ μητὴρ πάντων ὑμῶν, ἐπεκαλεσθῆ-
σης τὴν ἐλπίδος, προαγάσης τὴν ἀγάπης, τὴν
εἰς Θεὸν καὶ Χριστὸν καὶ εἰς τὸ πλησίον. Εἰς
γὰρ τις τούτων ἐν τῇ, πεπλήρωκεν ἐντολὴν
δικαιοσύνης· ὁ γὰρ ἔχων ἀγάπην, μακρὰν
ἐστὶ πάσης ἀμαρτίας.

δ'. Ἀρχὴ τῇ πάντων χαλεπῶν φιλαργυ-
ρία. Εἰδότες ὅτι ὅτι ἂν εἰσηγέμεθα
εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' ἂν ἐξωγεύμεθα τι ἐχο-
μεν, ὁπλισώμεθα τοῖς ὅπλοις τῆς δικαιο-
σύνης, καὶ διδασκώμεθα ἑαυτοὺς πρῶτον, πο-
ρεύεσθαι ἐν τῇ ἐντολῇ τοῦ κυρίου, ἐπὶ καὶ τὰς
γυναικάς ἐν ὑμῶν τῇ δοθείσῃ αὐταῖς πίστι
καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγνείᾳ (σεργάσασθαι τὰς ἑαυτῶν
ἀνδράς ἐν πίστει ἀληθείᾳ, καὶ ἀγαπῶσαι πάν-
τας ἑξ ἑσθ' ἐν πίστει ἐγκρατεῖα) καὶ τὰ τέκνα
παιδεύειν τὴν παιδείαν τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ.
Τὰς χήρας σωφρονέσας περὶ τὸν κύριον
πίστιν, ἐντυγχανέσας ἀδιαλείπτως περὶ

¹ Μετρήσῃ. ² F. ἡμῶν. ³ 1 Tim. VI. 7. ^b Redundare videtur.

πάντων, μακρὰν ὑμῶν πίσιν διαβολῆς, καὶ αλαλιᾶς, ψευδομαρτυρίας, φιλαργυρίας, καὶ πάντος κακῶ· γνωσκύσας ὅτι εἰς ἡμῶν ἰσχυασθέντα θεῶ· καὶ ὅτι πάντα ἡμῶν σκοπεῖται, καὶ λέληθεν αὐτὸν εἶδεν, ἔτι λογισμῶν, ἔτι ἐννοιῶν, ἔτι τι τῷ κρυπτῶν τῇ καρδίᾳ.

εἰ. Εἰδότες ἔν, ὅτι θεὸς ἐμνηστεύεται, ὁφείλομεν ἀξίως τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ καὶ δοξῆς ὑπεπατεῖν. Ομοίως Διάκονοι ἀμεμπτοὶ κατενώπιον αὐτοῦ τῆς δικαιοσύνης, ὡς θεῶ· ἐν Χριστῷ Διάκονοι, καὶ ἐκ ἀνθρώπων· μὴ Διάβολοι, μὴ ἡγλαστοί, ἀφιλάργυροι, ἐγκρατεῖς ὡς πάντα, εὐσπλαγχνοί, ἡμετέροις, πρὸς ὅλους κατὰ τὴν ἀλήθειαν ἔκκερται, ὅς ἐγίνετο Διάκονος πάντων ὡς εἰς εὐαρεστήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, ἀποληψόμεθα καὶ τὸν μέλλοντα, καθὼς ὑπέσχετο ἡμῖν ἐγγεῖραι ἡμᾶς ἐκ νεκρῶν καὶ ὅτι εἰς πολυδοσώμεθα ἀξίως αὐτοῦ, καὶ συμβασιλεύσωμεν αὐτῷ, ἔργα πιστεύομεν. Ομοίως ἐν νεώτεροις ἀμεμπτοὶ ἐν πᾶσι, ὡς πάντος ὡς ἐννοῶντες ἀγνείας, καὶ χαλινὰ ἀγωγῆς ἑαυτὰς ὁπότε πάντος κακῶ. Καλὸν γὰρ τὸ ἀνακύνειν ὁπότε τῇ ἐπιθυμίᾳ ἐν τῷ κόσμῳ· ὅτι πᾶσι Πιπυμία καὶ ἔστι πνεύματος στρατεύεται· καὶ ἔτι πῆνοι, ἔτι μαλακοί, ἔτι ἀρτενοκοῖται βασιλείαν θεῶ κληρονομήσασιν, ἔτι οἱ ποιεῖντες τὰ ἀτοπα. Διὸ δέον ἀπέχεσθαι ὁπότε πάντων τῶν, ὑποτασσόμενοις τοῖς πρεσβυτέροις καὶ Διάκονοις, ὡς θεῶ· ἐν Χριστῷ. Τὰς παρθένους ἐν ἀμώμῃ καὶ ἀγνῇ συνειδήσει ὑπεπατεῖν.

omnibus; elongantes se ab omnibus diabolicis detractionibus, & falso testimonio, & ab omni malo: cognoscentes seipsas, quia sunt sacrarium Dei. Quoniam omnia Deus prospicit, & nihil eum latet; neque cogitatio, neque conscientia, neque aliquod abditum cordis.

V. Scientes ergo quia Deus non deridetur; debemus digne in mandatis ejus & gloria ambulare. Similiter Diaconi inculpabiles sint in conspectu justitiae ejus, sicut Dei & Christi ministri, & non hominum: non criminatores, neque detractores, neque avari; sed omnia tolerantes in omnibus, misericordes, diligentes in omnibus, ambulantes in veritate Domini, qui factus est minister omnium: cui si complacemus in hoc seculo, percipiemus ea quae futura sunt, secundum quod repromisit resuscitare nos à mortuis: & si digne eo conversati fuerimus, & si crediderimus, conregnabimus cum eo. Juvenes similiter inculpabiles sint in omnibus: omnem ignorantiam & praevidentes, refrenantes se ab omni malo. Bonum est enim abscidi ab omnibus concupiscentiis mundi: quoniam omnis concupiscentia adversus spiritum militat. Quia neque fornicarii, neque molles, neque masculorum concubitores regnum Dei possidebunt, neque illicita facientes. Propter quod abstineri oportet ab omnibus his. Subjecti estote Presbyteris & Diaconis, sicut Deo & Christo. Virgines, immaculatae & casta conscientia ambulate.

1 Al. ὑποτασσόμενοι. 2 Al. μαρτυροῦντες. 3 Legebat I. καὶ Χριστῷ. 4 Al. ἀγαθοί. 5 ἑγίνετο. 6 Gal. VI. 7. b Al. huic si placet. c Al. providentes. d 1 Pet. II. 11. e 1 Cor. VI. 9, 10.

VI. Presbyteri simplices sint, in omnibus misericordes, omnes ab errore convertentes, omnes infirmos visitantes; viduas & pupillos & pauperes non negligentes: sed semper ^a *providentes bona* coram Deo & hominibus. Abstinetes vos ab omni iracundia, à judicio injusto: longe ab omni avaritia estote. Non cito consentiatis adversus aliquem, ne pravaricemini in judicio: scientes, quia debitores sumus peccati. Si ergo deprecamur Dominum, ut nobis dimittat; debemus etiam nos dimittere. Ante conspectum enim oculorum Domini sumus; & ^b *omnes oportet astare ante tribunal Christi*, & unumquemque pro se rationem reddere. Sic ergo serviamus ei cum timore, & omni reverentia; secundum quod evangelizaverunt nobis Apostoli Domini, & Prophetæ annunciarunt adventum Domini nostri Jesu Christi: zelantes bona; abstinentes vos à scandalis, & falsis fratribus, & qui ^c in hypocrisim portant nomen Domini, qui aberrare faciunt inanes homines.

VII. Omnis enim ^d *qui non confitetur Jesum Christum in carne venisse*, hic *Antichristus* est; & qui non confitetur martyrium crucis, ex diabolo est: & qui deviaverit eloquia Domini ad propria desideria, & dixerit neque resurrectionem, neque judicium esse, hic primogenitus est Satanæ. Propter quod relinquentes vanitatem multorum, & falsas doctrinas, ad illud quod traditum est

ε'. Καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὃ εὐαγγέλιοι, εἰς πάντας ἐλεήμονες, ὁμιλοῦντες ἡ δόξα πλανημάτων, ὁμιλοῦντες πάντας ἀδελφεῖς, μὴ ἀμελεῖντες χήρας, ἢ ὀρφανῶν, ἢ πένητος· ἀλλὰ προσνοήεις αἰετὶ καλῶ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀπεχόμενοι πάσης ὀργῆς, προσωποληψίας, κρίσεως ἀδικίας· μακαρὰν ὄντες πάσης φιλαργυρίας· μὴ ταχέως πτενέοντες κατὰ πνοῶν· μὴ δόπητοι ἐν κρίσει· εἰδότες ὅτι πάντες ὀφειλέται ἐσμὲν ἁμαρτίας. Εἰ ἔν δεόμεθα ὁ κύριος, ἵνα ἡμῖν ἀφῇ, ὀφειλομένη ἡμεῖς ἀφίεναι. Ἀπέναντι γὰρ τῷ κυρίῳ καὶ Θεῷ ἐσμὲν ὀφθαλμῶν, ἔτι πάντας δεόμενοι ὡς ἡμεῖς ἀφίεναι. ὁ Χριστὸς καὶ ἕκαστος ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγον δύναι. Οὕτως ἔν δαλευσώμεν αὐτῷ μετὰ φόβου, ἔτι πάσης εὐλαβείας, καθὼς αὐτὸς ἐπέειλεται, καὶ οἱ εὐαγγελισταὶ ἡμᾶς ἀπόστολοι, καὶ οἱ προφῆται οἱ περικηρυτταί, τὴν ἐλάσσην τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ζήλωται περὶ τὸ καλὸν, ἀπεχόμενοι τῶν σκανδάλων καὶ τῶν ψευδῶν ἀδελφῶν, καὶ τῶν ὑποκρίσιν φερόντων τὸ ὄνομα ὁ κυρίου, οἵτινες δόξα λαμβάνουσιν ἐν ἀνθρώποις.

ζ'. Πᾶς γὰρ, ὅς ἐάν μὴ ὁμολογῇ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθῆναι, ἀντίχριστός ἐστι· καὶ ὅς ἐάν μὴ ὁμολογῇ τὸ μαρτύριον ὁ σταυροῦ, ὅτι ὁ διαβόλος ἐστὶ καὶ ὅς ἐάν μεθοδεύῃ τὰ λόγια ὁ κυρίου πρὸς τὰς ἰδίας ὁμιθυμίας, καὶ λέγῃ μήτι ἀνάστασις, μήτι κέρισμα εἶναι, ὅτος πρωτότοκος ἐστὶ ὁ Σατανᾶ. Διὸ ³ δόξαλιπόντες τὴν ματαιότητα τῶν πολλῶν, ἔτι τὰς ψευδοδιδασκαλίας, ὁμιλοῦντες

^a Τὸς ἀποστολικαῖς Junius. ² ἡμῶν. ³ Ἀποστόλων. ^a Rom. XII. 17. ^b Mat. VI. 12. Rom. XIV. 10. ² Cor. V. 10. ^c Potius in hypocrisi. ^d 1 Joh. IV. 3.

ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν ὡς ἀδοξάζετε λόγον ἐπιστρέψωμεν, νήφοντες πρὸς τὰς εὐχὰς, καὶ προσκαρτερῶντες νηστείας· δεήσεται αὐτῶν οἱ μὲν οἱ πάντες πόσιν θεόν, μὴ εἰσενεγκεῖν ἡμῶς εἰς πειρασμόν, καθὼς εἶπεν ὁ κύριος· τὸ μὲν πνεῦμα προθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀδυνατῶν.

ἢ. Αἰδομένης ἡμετέρας ἐν προσκαρτερῶμεν τῇ ἐλπίδι ἡμῶν, καὶ τῷ ἀρεσκῶνι τῆς δικαιοσύνης ἡμῶν, ὅς ἐστι Χριστὸς Ἰησοῦς· ὅς ἀνένεγκεν ἡμῶν τὰς ἁμαρτίας τῷ ἰδίῳ σώματι ὅτι τὸ ξύλον· ὅς ἁμαρτίαν ἐκ ἐπίσησεν, ἐδὲ εὗρεθῇ δόλος ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ· ἀλλὰ δι' ἡμᾶς, ἵνα ζήσωμεν ἐν αὐτῷ, πάντα ὑπέμεινε. Μιμηταὶ ἐν γενώμεθα τῆς ὑπομονῆς αὐτοῦ· καὶ ἐὰν πάσχωμεν διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἡ δόξα τοῦ κυρίου αὐτοῦ. τῶν γὰρ ἡμῶν τὸ ὑπογραμμὸν ἐθηκε δι' αὐτοῦ· καὶ ἡμεῖς τῶν ὁμοιωσάμεν.

θ'. Παρακαλῶ ἐν πάντας ὑμᾶς παρβαλεῖν τῷ λόγῳ τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἀσπείναι πᾶσαν ὑπομονήν, ἣν ἴδετε κατ' ὀφθαλμούς, καὶ μόνον ἐν τοῖς μακαρίοις Ἰγνατίῳ, καὶ Ζωσίμῳ καὶ Ῥέφῳ· ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις τοῖς ἐξ ὑμῶν, καὶ ἐν αὐτῷ Παύλῳ, καὶ τοῖς λοιποῖς ἀποστόλοις· ἡ πεπρωμένης ὅτι ἔτι πάντες ἐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, ἀλλ' ἐν πίστι καὶ δικαιοσύνῃ· καὶ ὅτι εἰς τὸ ὀφειλόμενον αὐτοῖς· τὸν εἰς ὡς τῷ κυρίῳ, ὃ καὶ συνέπαθον. οὐ γὰρ τὸν ἠγάπησαν αἰῶνα· ἀλλὰ τὸ ὑπὲρ ἡμῶν δοξαζόμενον, καὶ δι' ἡμᾶς ὅτι ἐκ θεοῦ ἡ ἀναστήντα.

nobis à principio verbum reverentur. ^a Sobrii sumus in orationibus, & jejunia tolerant; supplicationibus petentes omnium perspectorem Dominum, ^b ne nos inducat in tentationem: secundum quod dixit Dominus; ^c Spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.

VIII. Indeficienter ergo toleremus propter spem nostram & pignus justitiæ, quod est Jesus Christus: ^d qui sustulit peccata nostra in corpore suo super lignum: qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus; ^e sed propter nos omnia sustinuit, ut vivamus in ipso. Imitatores ergo efficiamur tolerantiae ejus; & si passi fuerimus pro nomine ejus, glorificemus eum. hoc enim nobis indicium posuit ^f de seipso; & nos hoc credidimus.

IX. Rogo igitur vos omnes insistere verbo justitiæ & patientiæ, quam & oculata fide vidistis, non solum in beatissimis illis Ignatio & Zosimo & Rufo; sed & in aliis qui ex vobis sunt, & in ipso Paulo, & ceteris Apostolis: confidentes quia hi omnes non in vacuo cucurrerunt, sed in fide & justitia; & ad debitum sibi locum ^h à Domino, cui & compassi sunt, abierunt. quia non hoc seculum dilexerunt; sed eum qui pro ipsis & pro nobis mortuus est, & à Deo resuscitatus.

1 Al. δεξάζομαι. 2 Produciuntur ista ab Eusebio, lib. III. hist. Ecclesiast. cap. 27. 3 MS. ἡ καὶ ἡμεῖς. Euseb. ἡ καὶ ἡμεῖς. 4 Al. πιστεύομεν. 5 Adde πορευόμενοι, ut V. I. legebat. 6 Hæc posteriora verba ex Eusebio & Nicephoro supplavit Usserius. 7 Αναστήντα. a 1 Pet. IV. 7. b Mat. VI. 13. c Mat. XXVI. 41. d 1 Pet. II. 24. e 1 Pet. II. 22. f Per seipsum. g V. Martyrolog. Romanum ad XVIII. Dec. h Al. cum Dom.

60 S. POLYCARPI EPISTOLA

X. In his ergo state, & Domini exemplar sequimini; firmi in fide & immutabiles, fraternitatis amatores, diligentes invicem, in veritate sociati, mansuetudinem alterutri ^b præstantes, nullum despicientes. Quum potestis benefacere, nolite differre: quia ^c *elemosyna de morte liberat*. Omnes vobis invicem subjecti estote; ^d *conversationem vestram irreprehensibilem* ^e *habentes in gentibus*: ut ex bonis operibus vestris & vos laudem accipiat, & Dominus in vobis non blasphemetur. Væ autem illi, per quem nomen Domini blasphematur. Sobrietatem ergo docete omnes: in qua & vos conversamini.

XI. Nimis contristatus sum pro *Valente*, qui Presbyter factus est aliquando apud vos: quod sic ignoret is locum, qui datus est ei. Moneo itaque vos ut abstineatis ab avaritia, & sitis casti, & veraces. Abstinete vos ab omni malo. Qui autem in his non potest se gubernare, quo modo ^f alii pronunciat hoc? Si quis non abstinuerit se ab avaritia, ab idololatria coinquinabitur; & tanquam inter gentes judicabitur. Qui autem ignorat iudicium Domini? ^g *An nescimus, quia sancti mundum judicabunt?* sicut *Paulus* docet. Ego autem nihil tale sensi in vobis, vel audiui, in quibus laboravit beatus ^h *Paulus*; qui estis in principio Epistolæ ejus. De vobis etenim gloriatur in omnibus Ecclesiis, quæ Deum solæ tunc cognoverant: nos autem nondum noveramus. Valde ergo, fratres, contristor pro illo & pro conjuge ejus: quibus det Dominus poenitentiam veram. Sobrii ergo estote & vos in hoc; & non sicut inimicos tales existimetis, sed sicut passibilia membra & errantia eos revocate; ut omnium vestrum corpus salvetis. Hoc enim agentes, vos ipsos ædificatis.

XII. Confido enim vos bene exercitatos esse in sacris literis, & nihil vos latet; mihi autem non est concessum modo. Ut his scripturis dictum est; ⁱ *Iraſcimini, & nolite peccare*. Et, ^k *Sol non occidat super iracundiam vestram*. Beatus qui ^l meminerit: quod ego credo esse in vobis. Deus autem & Pater Domini nostri Jesu Christi, & ipse sempiternus Pontifex, Dei filius, Jesus Christus ædificet vos in fide & veritate, & in omni mansuetudine; & sine iracundia, & in patientia & longanimitate & tolerantia & castitate: & det vobis sortem & partem inter sanctos suos; & nobis vobiscum & omnibus qui sunt sub cœlo, qui credituri sunt in Dominum nostrum Jesum Christum, & in ipsius Patrem, qui resuscitavit eum à mortuis. Pro omnibus sanctis orate. Orate etiam pro Regibus & Potestatibus & Principibus, atque pro persequentibus & odientibus vos, & pro inimicis crucis: ut fructus vester manifestus sit in omnibus; ut sitis in illo perfecti.

XIII. Scripsistis mihi & vos & *Ignatius*, ut si quis vadit ad Syriam, deferat literas meas, quas fecero ad vos; si habuerimus

εγ. Ἐγράψατέ μοι καὶ ὑμεῖς Ἐὐστάθιος, ἵνα ἰδὼν τις ἀπέρχῃ εἰς Συρίαν, καὶ πρὸς πάντας ὑμῶν διαπομπήσῃ γράμματα ὅπως μάλιστα.

ⁱ Habentur Græca hæc apud Eusebium, in loco citato. ^a Desiderantur Græca. ^b Al. præstantes. ^c Tob. XII. 9. ^d 1 Pet. II. 12. ^e Al. considerantes. ^f Lege alius. ^g 1 Cor. VI. 2. ^h Philip. I. ⁱ Psal. IV. 5. ^k Eph. IV. 26. ^l Al. credideris.

ἐὰν λάβω καιρὸν εὐχρησάμενος, ἔτι ἐγὼ, ἔτι δὲ
 πέμψω πρεσβεύοντα καὶ πρὸς ὑμῶν. Τὰς
 ἐπιστολάς Ἰγνατίου τὰς πεμφθείσας ἡμῖν
 ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἄλλας, ὅσας ἔχομεν παρ' ἡ-
 μῖν, ἐπέμψαμεν ὑμῖν, καθὼς ἐπέταλα-
 δεῖ αὐτοὺς ὑποπεργυρίσαι εἰς τὴν ἐπιστο-
 λὴν ταύτην· ἧς ὡν μεγάλα ἰσχυρὰ ἐστὶν
 δυνάμις. Περιέχουσι γὰρ πίσιν, καὶ ὑπομο-
 νήν, καὶ πᾶσαν οἰκοδομὴν τὴν εἰς τὸ κύριον
 ἡμῶν ἀνήκεισαν.

tempus opportunum, sive ego,
 seu legatus quem misero pro vo-
 bis. Epistolas sane *Ignatii*, quæ
 transmissæ sunt vobis ab eo, &
 alias, quantascunque apud nos ha-
 buimus, transmissimus vobis, se-
 cundum quod mandastis; quæ
 sunt subjectæ huic Epistolæ: ex
 quibus magnus vobis erit profe-
 ctus. Continent enim fidem, pa-
 tientiam, & omnem ædificatio-
 nem ad Dominum nostrum perti-
 nentem.

Et de ipso *Ignatio*, & de his qui cum eo sunt, quod certius agnoveritis, significate.

XIV. Hæc vobis scripsi per *Crescentem*, quem in præsentî commendavi vobis, & nunc commendo. Conversatus est enim nobiscum inculpabili-
 ter: credo quia & vobiscum similiter. Sororem autem ejus habebitis com-
 mendatam, quum venerit ad vos. Incolumes estote in Domino Jesu Christo
^b in gratia cum omnibus vestris. Amen.

1. περιεχούσιν. 2. Al. ἰσχυρὰ. 3. Al. & gratia ἰσχυρὰ.

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ
Π Ο Λ Υ Κ Α Ρ Π Ο Υ

Επισκόπου Σμύρνης τῆς Ασίας.

DE
S. POLYCARPI MARTYRIO
Smyrnenfis Ecclesiae Epistola.

Ecclesia Dei, quae est apud Smyrnam, Ecclesius Dei salutem, Philomeliae & universis, quae in locis sunt catholicis, civitatibus, misericordia & pax & amor Dei Patris ac Domini nostri Jesu Christi cum omnibus abundet in seculo.

Ἡ ἐκκλησία τῆς θεῆς, ἡ παροικοῦσα Σμύρναν, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ παροικίᾳ ἐν φιλαδέλφειᾳ, καὶ πάσης τῆς καθ' ὅλην τὴν ἀγίαν καὶ καθολικὴν ἐκκλησίαν παροικίας, ἐλεος, εἰρήνη, καὶ ἀγάπη διὰ τοῦ θεοῦ πατρὸς ἑ & κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀληθινῆς.

I. **S**cripsimus vobis, fratres, de martyribus, & de beato Polycarpo, qui^a velut signaculum fidei persecutionem sedavit inimici. Omnia enim quae transacta sunt Domino auctore praedicta sunt, secundum Evangelium: in quo quid sequi deberemus ostendit. In quo se & tradi passus est & ^b crucifigi, per quem nos liberaremur, ^c affixi. Amullos nos ergo sibi esse voluit; ac primus, virtute coelesti, injustorum justus obtemperavit ^d im-

α'. **Ε**γράψαμεν ὑμῖν, ἀδελφοί, κατὰ τὰς μαρτυρήσοντας, καὶ τὸν μακάριον Πολύκαρπον, ὅς τις ὡσπερ ὀπισθοφραγίσκος² τῇ μαρτυρίᾳ αὐτῆς κατέπαυσεν τὸν διωγμὸν. Σχεδὸν γὰρ πάντα τὰ παρόντα ἐγένετο, ἵνα ἡμῖν ὁ κύριος³ ἀνῶθεν ὤψινδῃ τὸ κατὰ τὸ εὐαγγέλιον μαρτύριον. Περὶ μέντοι γὰρ ἵνα ὡς καὶ ὁ κύριος³, ἵνα μητὶ καὶ ἡμεῖς αὐτὸ γενώμεθα⁴ μὴ μόνον σκοπῶντες τὸ κατ' ἐαυτοὺς, ἀλλὰ καὶ τὸ

¹ Deest τὸ in MS. sed exstat in codice Viennensi. ² Euseb. διὰ τῆς μαρτυρίας. ³ Per Colb. ^b Cruci, simpliciter. ^c L. affigi. ^d Arbitrio Colb.

κατὰ τὸ πέλας ἀγάπης ἢ ἀληθῆς ἐ-
βουλόμην εἶναι, μὴ μόνον ἐαυτὸν θέλει σω-
ζεσθαι, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀδελφούς.

tur. Pertulit ante illa, quæ aliis perferenda mandavit : quo omnes ita formavit & docuit, ut non solum nos ipsos, sed etiam per nos fratres singulos salvaremus.

β'. Μακαρία μὲν ἔν καὶ γενναῖα τὰ
μαρτύρια πάντα τὰ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ
θεοῦ γεγονότα. Ἐπεὶ οὐλαβερέως ἡμᾶς
ὑπερχοντας, τῷ θεῷ τὴν κατὰ πάντων
ἐξουσίαν ἀνατεθῆναι τὸ ἢ γενναῖον αὐ-
τῶν, καὶ ὑπομονητικόν, καὶ φιλοδέστοτον,
τίς ἐκ ἡμῶν θαυμάσει; οἱ μάλιστα μὲν κα-
ταξανθέντες, ὥστε μέχρι τῶν ἑσθ' φλεβῶν
καὶ ἀρτηριῶν τὴν τοῦ σώματος οἰκονομίαν θω-
ρεῖσθαι ὑπέμεναν ὥς καὶ τὰς περὶ τοῦ σώματος
ἐλπίδας καὶ οὐδ' ὀύρεσθαι. ὅτε δὲ καὶ εἰς πῶτον
γενναῖότητι ἐλθεῖν, ὥστε μήτι βρῆται
μήτι στεῖλαι τινὰ ἐσθ' ἑσθ' ἑσθ' ἑσθ'. Εἰδοκνυμέ-
νης ἅπασιν ἡμῖν, ὅτι ἐκείνη τῇ ὥρᾳ βα-
σανιζόμενοι τοῦ σώματος ἀπεδήμιον οἱ μαρ-
τυροὶ Χριστοῦ. μᾶλλον δὲ ὅτι παρὲς ὁ
κύριος ὡμίλει αὐτοῖς καὶ προσέχοντες τῇ
ἐκ Χριστοῦ χάριτι, τῶν κοσμητικῶν κατεφρό-
νεν βασιλέων, διὰ μίαν ὥραν τὴν αὐ-
τῶν χάλασιν ἐξαγοραζόμενοι, καὶ τὸ πῦρ ἦν
αὐτοῖς ψυχρὸν τὸ τῶν ἀπηνῶν βασανιστῶν.
Πρὸ ὀφθαλμῶν ἢ ἔχον φυγεῖν τὸ αἰώ-
νιον καὶ μηδέποτε σκεννύμενον, καὶ τοῖς τοῦ
καρδίας ὀφθαλμοῖς ἀνέβλεπον τὰ τηρέ-

perio : dans scilicet secuturis vi-
am, ut pius Dominus exemplum
famulis se præbendo, ne onero-
sus præceptor à quoquam putaretur.

II. Beatæ enim passiones cœ-
lestia tolerantibus regna parturi-
unt : & post contempta hæc om-
nia, opes, honores, parentes, co-
ronæ consummatio plena marty-
rium est. Quid enim dignum tam
pio Domino famulorum reddat
obsequium ; si majora constat pro
servis Dominum, quam servos
pertulisse pro Domino ? Unde o-
portet doctiores nos redditos om-
nia cum timore narrare, & sin-
gulorum militum Christi fidelia
devotionum trophæa, ut gesta
constat, exponere; quo amore cir-
ca Deum fuerint, qua patientia
cuncta pertulerint. Quis enim non
tanta admiratione teneatur; dul-
cia fuisse singulis dirorum verbe-
ra flagellorum, craticulas, ecule-
os, flammæ, ferientis amabile
gaudium, & initia crepitantia tor-
menta flammæ ? quum fluente
utriusque lateris cruore, patefa-
ctis vitalibus omnia apparerent
interna membrorum : ut ipsa
etiam corona popularis viso fletet
tantæ crudelitatis horrore, nec sine
lacrimis posset aspicere quod
fieri ipse voluisset. Nullus tamen
erat patientium martyrum gemitus,
aut ejulatio aliqua vi doloris
exorta : ut libenter susci-

piebantur singula, ita fortiter tolerabantur accepta. Præsens enim Dominus,
susceptam fidelium oblationem servorum respiciens non solum æternam
vitam & illa quæ solet devotis præstare, sed etiam doloris illius violen-

1 Τὸς ὕψι. 2 Ἀνατεθῆναι vel ἀνατεθῆναι Cot. 3 Τὸς ὕψι. 4 Amabilem gladium. 5 ἴψα Colb.
c Extorta Colb. d Sed ut Colb. e Suscepta oblatione. f ὕψι. præstare.

64 ECCLESIAE SMYRNENSIS EPISTOLA

tiam temperabat: scilicet ne potentiam cruciatus corporis frangerent animi. Loquebatur enim cum illis Dominus, & ^a expectator ac roborator animorum: & praesentia ^b medebatur mala, & coronae illis coelestia, si perdurassent, promittebat imperia. Inde iudicis ille contemptus; inde gloriosa patientia. Exui enim hac luce cupiebant; ut ad illa clara atque aeterna salutis habitacula, Domino iubente, transfirent. Praeponebant vera falsis, terrenis sempiterna: morituris enim parabatur unius horae exitio gaudium nulla vetustate perituum.

III. Diabolus tamen multa machinatus est. Sed gratia Domino nostro Jesu Christo: qui contra omnes fidus fervorum suorum defensor adfuit. Nam fortissimus *Germanicus*, & omni Deo mente devotus, incredulorum animos potentia suae virtutis exstinxit. Hic feris traditus, quum Proconsulis in se miserationem cerneret, & ab eo persuaderetur, ut saltem vel aetatem suam cogitaret, si alia forte in se contemneret omnia; dolentem in se inimicum aspernatus est, & dedignatus est veniam, quam suaderet injustus. Quare ipse ad se feram bestiam vocabat: festinans mature mundi huius labe exui, vel iniquitate privari. His visis vulgus universum, stupore confectum, Christianorum animum mirabatur intentius; & clamatum est: *Torqueantur innocentes: quærat Polycarpus.*

IV. Tunc unus, ^c incognitus nomine, *Phrygius*, superveniens forte de patria, pronus ad pati-

μενα πῶς ὑπομένουσιν ἀγαθὰ, ἃ ἔτι ἔς ἡκαστον, ἔτι ὀφθαλμοῦς ἰδεῖν, ἔτι ὁπὶ καρδίαν ἀνθρώπου ἀνέβη, ἐκείνοις δὲ ὑπεδείκνυτο ὑπὸ τοῦ κυρίου οἵπερ μηκέτι ἀνθρώποι, ἀλλ' ἤδη ἄγγελοι ἦσαν. Ομοίως δὲ καὶ εἰς τὰ θηρία κερθέντες ἰχθύων δεινὰς κολάσεις, κήρυκας μὲν ὑποστροφονῶντες, καὶ ἄλλας τοικίλους βασάνους κολαφίζομενοι, ἵνα, εἰ δυνήσῃ, ὁ τύραννος ἀλγὲ τῆς ὅτι μόνος κολάσεως εἰς ἀρετὴν αὐτὸς τρέψῃ.

γ'. Πολλὰ γὰρ ἐμπεριπατοῦν κατ' αὐτῶν ὁ διάβολος, ἀλλὰ χάρις τῷ θεῷ κατὰ πάντων γὰρ αὐκ ἰσχυρεῖ. Ο γὰρ γενναῖός ἐστι Γερμανικὸς ἑπερρώνηεν αὐτῶν τὴν δαίαν ἀλγὲ τῆς ἐν αὐτῷ ὑπομονῆς ὅς ἐστι πεισθίμως ἐξηκολογήσεν. Βαλεμένους γὰρ τῶ ἀνθυπάτῃ περὶ αὐτὸν, καὶ λέγον τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ κατοικεῖν, αὐτῷ ἐπεσπασατο τὸ θηρίον προσβιασόμενος, πύχον τῶ ἀδίκῃ ἐνόμην βίαν αὐτῶν ἀπὸ πλῆθους βεβλόμενος. Ἐκ τούτου ἐν παντὶ τὸ πᾶν, θαυμάσας τὴν γενναϊότητα τῶ θεοφιλῆς καὶ θεοσεβῆς γένους τῶν Χριστιανῶν, ἐπέσπευσεν. Αἶρε τὰς ἀλγεις, ζήτει δὲ πολὺ καρπὸν.

δ'. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κοινῆς φρυγίας, πρὸς φάτως ἐλελυθὼς διὰ τῆς φρυγίας, ἰδὼν

¹ Junius substituit ἰταλῶν. ² Hæc non intellexit, vel potius perversit Interpres. ³ Junius ἀγνῶτος. ^a Spectator. ^b Moderatur Colb. ^c Cognitus, i. e. *Quintus*.

τὰ θηρία ἐδειλίασεν. οὐτὸς γὰρ ἦν ὁ ἀνδρα-
 βιασάμενος¹ ἑαυτὸν τε καὶ τινὰς προσελ-
 θεῖν ἐκόντας. Τῶτον ὁ ἀνδύπαιτος² πολλὰ
 ἐκλιπαρήσας, ἔπειτεν ὁμῶς καὶ ὑπιδύσασθαι.
 Διὰ τῆς οὖν, ἀδελφοί, ἐκ ἐπαρῶμεν τὴν
 προσόψαν³ ἑαυτοῖς. Ἐπειδὴ ἔχ' ἔτιως δι-
 δάσκει τὸ εὐαγγέλιον.

persuasit. Ideo non eos, fratres, laudare debemus qui se ultro offerunt, sed
 eos qui inventi latentes in passione potius perseverant. Sic nos namque
 Evangelicus sermo confirmat, & hoc hortatur exemplo, quo cessasse vide-
 mus ultroneum, & vicisse compulsum.

ε'. Ο δὲ θαυμασιώτατος⁴ Πολύκαρ-
 πος, τὸ μὲν πρῶτον ἀκίστας ἐκ ἐπα-
 ράχθης, ἀλλ' ἐβόλετο κατὰ πόλιν μένειν·
 οἱ δὲ πολλοὶ ἐπειθον αὐτὸν ὑπερῆλθεῖν·
 καὶ ὑπερῆλθεν εἰς ἀγρίδιον, ὃ μακρὸν
 ἀπέχον διὰ τῆς πόλεως, καὶ ἔτριβε μετ'
 ὀλίγων νύκτας καὶ ἡμέρας, ἐδὲν ἔπρον
 ποιῶν, ἢ προσδύχόμενος⁵ περὶ πάντων καὶ
 τῶν καὶ αὐτῶν οἰκημένων ἐκκλησιῶν ὅπερ
 ἦν σύνηθες αὐτῷ. Καὶ προσδύχόμενος⁶ ἐν
 ὁπλίστῃ γέγονε περὶ τριῶν ἡμερῶν ὅσον
 ληθῆναι αὐτόν. Καὶ εἶδεν προσκεφά-
 λαιον αὐτὸν ὑπὸ πυρὸς κατακαυόμενον καὶ
 στεφάνος εἶπεν πρὸς τὴν συνόψαν αὐτῷ
 προσφητικῶς· δεῖ με ζῶντα κατακαυθῆναι.

sanctissimus senex, vix adhuc stratis gravia membra subtraxerat, & ait his,
 qui cum eo erant, ignibus se cremandum.

ς'. Καὶ ἡ Παιμὸν⁷ τῶν ζήτῶντων
 αὐτόν, μετέβη εἰς ἔπρον ἀγρίδιον, καὶ εὐ-
 θέως ἐπίσησαν οἱ ζήτῶντες αὐτόν καὶ μὴ
 εὐρόντες, συνελάβοντο παμδαρία δύο, ὧν

endum, voluntate festinans, cru-
 ento iudici se securus objecit. Sed
 voluntatem vicit infirmitas. Mis-
 sis namque ad se feris, his aspe-
 ctis timore percussus, coepit velle
 quod nolisset; & conversa ad
 Diabolum voluntate, probare il-
 lud, ad quod venerat destruen-
 endum. Hunc itaque Proconsul
 multis pellectionibus sacrificare

V. Unde Polycarpus, vir exi-
 mæ prudentiæ robustique confi-
 lii, his auditis latebram petiit.
 Nec tamen mente turbatus fugie-
 bat hæc, sed potius differebat : qui
 per singulas civitates ambulans,
 hortantes, ut celerius exiret, ac se
 quærentibus aliqua ratione sub-
 traheret, aspernatus, diutius mo-
 rabatur. Tandem in agrum ci-
 vitati proximum secedendum pu-
 tavit. Ibi diebus ac noctibus sine
 intermissione orationi impenden-
 do operam, Dei implorabat auxi-
 lium, quo fortior esset in pœna.
 Signum tamen, ante triduum
 quam comprehenderetur, revela-
 tionis accepit. Intuebatur cervi-
 calem capitis sui flamma ambiente
 circumdari. Expergefactus itaque

VI. Ecce in alium agrum forte
 concesserat: statim quærentes eum
 adfuerunt custodes. Sed quum ab
 his ille investigari non posset, uno
 ex his etiam verberato, latebram

¹ Ολίγων Ussler. Euseb. ἐν ὀλίγοις. ² Επικυμῶν Euseb. ³ Sic emendandum & distinguendum
 ex codice Colbertino. Non, ut in editione Ussleriana, hortabatur ne &c. subtraheret. Aspernatus &c.
 quasi ab aspernatus vocabulo sententia proxima incepisset.

66 ECCLESIAE SMYRNENSIS EPISTOLA

confessione infans aperuit. Nec enim ipse celari poterat, quem passio ipsa poscebat. Proditores ejus domestici, Irenarcha & Herodes festinabant in arenam eum citius exhibere: ut & ille Christi, finita passione, sit socius; & proditores, exemplo Jude, pœnam, quam merentur, accipiant.

τὸν δὲ πρὸς αὐτὸν, τὴν αὐτὴν τὴν ἰδέα ὑποχρεῖται τιμωρίαν.

VII. Habentes itaque infantulum, ante sabbatum hora ipsius cœnæ egressi sunt, Polycarpum perquirentes, cum equorum magna copia vel armorum: quasi vero non servum Christi comprehenderent, sed latronem. Inven- runt eum nocte in tegulis se prementem. Fuerat quidem transgre- diendi in alium agrum facultas: sed jam fellus ostendere se maluit quam celare, dicens: *Compleatur voluntas Dei: quamdiu voluit ille, distuli; & quando jussit, optavi.* Visis itaque illis, descen- dit: habuitque sermonem, qua- lem aut illa ætas potuerat, aut Spiritus gratiæ cœlestis infude- rat. Quum mirarentur in his annis tantam velocitatem pedum, tan- tam habitudinem esse membro- rum, ad cujus investigationem vix summa celeritate pervenerint: nihil stupentibus ille respondit, sed statim his alimenta cibi præ- buit, & mensam jussit adponi. Nec hoc sine divini magisterii mandato faciens: quum scriptum sit, *inimicos nostros potu & cibo debere satiari.* Tunc deprecatus est, ut ei horam concederent qua posset orare & omnipotenti Deo debita precum vota persolvere. Præbentibus facultatem, stans petebat donum Dei præceptumque compleri. Jugiter autem per duas fere horas oratio illa duravit: stupefactis audientibus, &,

τὸ ἕτερον βασιλευσόμενον ἀμολόγησεν. Ἦν γὰρ καὶ ἀδύνατον λαβεῖν αὐτὸν, ἐπεὶ καὶ οἱ πρὸς διδόντες αὐτὸν οἰκέοι ὑπῆρχον. Καὶ ὁ εἰρη- ναρχος, ὁ καὶ κληρονόμος, τὸ αὐτὸ ὄνομα Ἡρώδης, Πιλιεγόμυρος, ἑστώδεν εἰς τὸ σπείδων αὐτὸν εἰσαγαγεῖν ἵνα ἐκείνος μὲν τὸ ἴδιον κλῆρον ἀπαρτίσῃ, Χρὶς δὲ κοινῶς γε-

ζ'. Εχόντες ἔν τὸ παλαιόν, τῇ πα- ραπολεῖ δέπνυ ὥραν, ἐξήλθον διωγμῆται καὶ ἰππῆες, μὲν τῶν συνήθων αὐτοῖς ὄπλων, ὡς Πιλιεγόμυρος τρέχοντες. Καὶ ὅτε τὸ ὥρας συναπελθόντες, ἐκείνον μὲν εὖρον ἐν πύλῃ δωματίου καὶ ἀκρίβειαν ὑπερώων καὶ ἐκεί- νον ἡδύνατο εἰς ἔπρον χωρίον ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἐκ ἐκείνης, ἐπὶ τὸν τὸ θέλημα τῷ Κυρίου γινώσκω. Ακρίβειαν ἔν τὸς παρόν- τας, καὶ καταβάς, διελέχθη αὐτοῖς. Θαυ- μαζόντων δὲ τῶν παρόντων τὴν ἡλικίαν αὐτῶν καὶ τὸ εὐσεβές, πῶς ἔλεγον ἡ το- σούτη σωτὴρ, ἡ τῷ συλλεφεθῆναι τοῦτον πρὸς αὐτὸν ἄνδρα ἦν; Εὐθείας ἔν αὐτοῖς ἐκείλῳσι ἀποδοθῆναι φαγεῖν ἔπειτα ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ὅσην ἂν βέλωνται ἐξήτη- σαι δὲ αὐτοῖς, ἵνα δώσω αὐτῷ ὥραν προσωχάσας ἀδελφούς. Τῶν δὲ Πιλιεγόμυ- ρων, σπείδεις προσήγαγον, πλήρης ὦν τῆς χάριτος τῷ Θεῷ, ἕτως ὥστε Πιλιεγόμυρος μὴ δύνανται σιωπῆσαι, καὶ ἐκπατήσας τὰς

1. Εὐθείας Euf. Recte ergo σωτὴρ αὐτοῖς legit Usser. 2. Euf. st. 3. Nulli Colb. 4. S. Spiritus gratia. c. Rom. XII. 20. d. Insister Colb.

ἀκρότης, πάλιν τε μετὰ τοῦτον ἵππῃ τὸ ἐ-
ληλυθεναι ἐπὶ τοῖσιν ἡσυχαστῶν προεβύτην.

ἦ. Ὡς δὲ κατέβαινε τὴν προσυχήν,
μνημονεύσας ἀπάντων ἐ τῶν² ποτὶ³ συμ-
βεβηκότων αὐτῷ, μικρῶν τε καὶ μεγάλων,
ἐνδοξῶν τε καὶ ἀδόξων, καὶ ἀπίστων⁴ καὶ κατὰ
τὴν οἰκουμενὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, τῶν
ἔσχατος ἐλθόντων τῶν ἐξέταται, ἐν ὧν καθί-
σωντες αὐτὸν ἦγον εἰς τὴν πόλιν ὄντων⁵
Σαββάτου μεγάλου καὶ ἱερῆς αὐτῷ ὁ
ἐπίσκοπος⁶ Ἡρώδης ἐ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Νι-
κήτης [ἵππῃ τὸ ὄχημα,] οἱ καὶ μετὰ αὐτὸν
αὐτὸν ἐπὶ τὴν καρχαν, ἐπειθὺν ὡς
καθεζόμενοι, ἐ λέγοντες· Τί γὰρ κακὸν
ἐστὶν εἶπεν, Κύριε Καῖσαρ, καὶ ἵππῃσαι,
(⁷ καὶ τὰ τέτοις ἀκόλουθα,) καὶ διασωθήσῃ;
Ὁ δὲ, τὰ μὲν πρῶτα ἐν ἀπεκρίνατο αὐ-
τοῖς⁸ ἐπιμενόντων ἢ αὐτῶν, ἔφη· Οὐ μέλ-
λω ποιῆν ὁ συμβεβηκέναι μοι. Οἱ δὲ δόπ-
τοχόντες⁹ ἔπεισαν αὐτὸν, δυνάμει ῥήματι
ἔλεγον αὐτῷ, καὶ μὴ σπασθῆς καθήρεν αὐ-
τὸν δόπτο¹⁰ ὄχημα¹¹, ὡς καὶ κατόντα
δόπτο¹² τῆς καρχαν¹³ δόπουρηται τὸ ἀντικνή-
μιον. Καὶ μὴ ἵππῃσαι, ὡς ἔδεν πεπον-
θῶς περὶ τῆς μετὰ σπασθῆς ἐπιδέετο,
ἀγόμενοι¹⁴ εἰς τὸ στάδιον· Θορύβος τελικῶς
τῶν ὄντων¹⁵ ἐν τῷ στάδιῳ, ὡς μηδὲ¹⁶ ἀκ-
οῦσθαι τινα δύνασθαι.

Ἰ. Τῷ δὲ Πολυκάρπῳ, εἰσόντι εἰς τὸ
στάδιον, φωνὴ ἐξ ἑρανοῦ ἐγένετο· Ἰαυε καὶ
ἀνδράξ, Πολύκαρπε. Καὶ τὸ μὲν εἰσὶν
ἐδεῖς εἶδε, τὴν δὲ φωνὴν τῶν ἡμετέρων οἱ
παρόντες ἤκουσαν. Καὶ προσεχθόντων¹⁷

quod majoris palma² videretur,
inimicis.

VIII. Orationis postmodum
voce completa; facta in precibus
omnium mentione, notorum
ignotorumque, bonorum ac malo-
rum, & catholicorum omnium,
qui per singula loca Ecclesiae col-
liguntur: tandem hora illius ad-
venit, qua^b custodiendae accipe-
ret coronam justitiae. Impositus
itaque asino, quum appropinqua-
ret civitati majori Sabbato, obvi-
us Irenarchae Herodi & patri ejus
c Niceteri, vehiculoque susceptus;
ut vel obsequio vinceretur, qui
vinci poenae dolore non poterat.
Quum ergo subdolo crebroque
fermone profanum aliquid ab illo
exigerent adfidentes, dicerentque;
Quid mali est dicere, Domine, &
sacrificare? & reliqua quae solent
Diabolo instigante narrari: fre-
nato paullisper ore, omnibus pa-
tienter auditis, tandem iratus an-
nunciat; ad hoc se nunquam pos-
se perducī, non igne, non ferro,
non arctorum doloribus vinculo-
rum, non fame, non exilio, non
flagellis. Commoti tunc illi, vehi-
culo summa velocitate currente,
Polycarpum perturbarunt; ita ut
furas aliqua ex parte quassaret.
Tanta tamen per arenam veloci-
tate currebat, ut^d nullius corpo-
ris damna sentiret.

IX. Sed quum arenam fuisset
ingressus, ex coelo statim missa vox
sonuit, clamans: Polycarpe, habe-
to virtutem. Hanc vocem qui in
arena erant audierunt; ex aliis au-
tem nullus audivit. Quum igitur

1 Tō. 2 Euf. πάντες. 3 Συμβεβηκότων Euseb. 4 Parenthesi inclusa defunt in Eusebio. 5 Euf.
πολλοὶ ἀκούοντες. 6 Euf. πῶς. 7 Videtur Colb. 8 Custodia Colb. 9 Niceta (ut postea.) d Nulla Colb.

68 ECCLESIAE SMYRNEENSIS EPISTOLA

Proconsuli fuisset oblatus, Deum toto corde confessus, imperia judicis cruenta contempsit. Quumque ab eo ad blasphemum quodcumque cogeretur, diceretque ei Proconsul: *Vel etatem hanc cogita, si alia in te sorte contemnis: non poterit haec senectus juvenibus etiam exproscenda sufferre. Debes jurare per Caesarem Caesarisque fortunam: praeterea habere poenitentiam, & dicere; Impios tolle.* Tunc Polycarpus ore semiclusos, & qui non suo sed alieno sermone loqueretur, clausis pene faucibus, populum qui in arena erat respexit universum impium & profanum: tractoque ex intimo corde suspirio, majestatem coeli intuens, ait; *Tolle impios.* Et quum assiduus praeceptor assisteret, enunciavit; *Jura, & poteris relaxari, Christumque contemne:* tunc ait Polycarpus; *Octogesimum jam & sextum annum etatis ingredior, nomini ejus probatus & serviens semper, nunquam ab eo laesus, semperque servatus: quo modo possum eum odisse quem colui, quem probavi, quem semper auctorem optavi, imperatorem meum, salvatorem salutis & gloriae, persecutorem malorum, ultoremque iustorum?*

X. Quum ille diceret, per Caesaris jurandum esse fortunam; ait: *Quid me cogis jurare per Caesarem? aut professionem meam fortasse non nosti? Palam me Christianum dico: & quo magis irascaris, ego gaudeo. Tu si vis legis hujus scire rationem; diem da, a quo incipies audire vel discere.* Respondit ei Proconsul: *Satisfac populo.* Polycarpus ait: *Tibi dignissimum reor satisfacere proba-*

αὐτῷ, ὁρῶν ἦν μέγας ἀκασίντων, ὅτι Πολύκαρπος συνέληπται. ¹ Λοιπὸν προσ-
αχθέντα αὐτὸν ἀνηγάτω ὁ ἀνθύπατος, εἰ
αὐτὸς ἐπὶ Πολύκαρπον. Τῷ δὲ ὁμολο-
γῶντι, ἐπειθεν ἀρνεῖσθαι, λέγων· Αἰ-
δέομαι σὲ πλὴν ἡλικίαν· καὶ ἔτι τούτοις
ἀκόλως, ² ὡς ἔθος αὐτοῖς, λέγων· Ὁμο-
σον τὴν Καίσαρος τύχην, μετανόησον·
εἰπέ, Αἰρε τὰς ἀθέτας. Ὁ δὲ Πολύκαρπος
ἐμριθεί τῷ προσώπῳ εἰς πάντα τὸ ὄχλον
τῶν ἐν ³ σιδηρῶν ἀνόμων ἰθύνων ἐμβλέψας,
καὶ ἰπποκρίσας αὐτοῖς τὴν χεῖρα, σπασάρας
τὴν ἀναβλέψας εἰς τὸν ἕρανόν, ἔειπεν·
Αἰρε τὰς ἀθέτας. Εὐκλειδὴς δὲ τῷ ἀνθυ-
πάτῃ καὶ λέγοντι, Ὁμοσον, καὶ ἀπαλύω σε,
λοιδορήσων τὸν Χριστὸν ὁ Πολύκαρπος· ἔφη·
Ὁμολοῦμαι καὶ ἐγὼ ἐπὶ ⁴ ἔχω δελεύων αὐ-
τῷ, καὶ ἐδέν με ἠδύκασεν καὶ πῶς δύνα-
μαι βλασφημῆσαι τὸν βασιλέα μου, τὸ
σώσωσάν με;

1. Επιμύροντι δὲ πάλιν αὐτῷ ἐλέ-
γοντι, Ὁμοσον τὴν Καίσαρος τύχην,
ἀπεκρίνατο· Εἰ κενοδοξῆς ἵνα ὁμολώω
τὴν Καίσαρος τύχην, (ὡς σὺ λέγεις) ⁵
⁶ προσποιεῖς δὲ ἀγνοεῖν με, τίς εἰμι μὲν
παρησίαις ἄκατε, Χριστιανὸς εἰμι. Εἰ δὲ
μαθεῖν θέλεις τὴν Χριστιανισμὸν λόγον,
δοῦς ἡμέραν καὶ ἀκασον. Ὁ ἀνθύπατος ἔφη,
Πείσων τὸ δῆμον. Ὁ δὲ Πολύκαρπος ἔειπεν·

¹ Διὸς οὐκ ἐπὶ προσώπῳ Euf. & quidem rectius. ² Euf. δὲ συνεθέσεν αὐτῷ ἐπὶ λόγον, recte. ³ Euf. τῶν ἐν
τῷ καλῷ tantum. ⁴ Euf. δυνάμει. ⁵ Euf. δὲ λέγει MS. ex incerta Librarii. ⁶ Euf. ἐπὶ προσώπῳ.
2. Ut. Ullier.

Σὺ μὲν καὶ λόγῳ ἡζήωσα. Δεδιδάγμεθα γὰρ ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ παραγινώσκοντες τὴν μὴ βλάβην αὐτῶν ἡμῶν, δαπνέμενοι ἐκείνων δὲ ἐκ τῆς γῆρας αἰῶνος, τὰ δόξαζοντες αὐτοῖς.

inde iudici me equum est parere, non populo.

α'. Ο δὲ ἀνθύπατος πρὸς αὐτὸν εἶπε· θηρία ἔχω, τέτις σε ὀφθαλμοῖς, εἰ μὴ μετανοήσης. Ο δὲ εἶπεν· Κάλει, ἀμειψάμεθα γὰρ ἡμῖν ἢ δὸς τῶν κρεττόνων ὅτι τὰ χεῖρας μετάνοια. Καλὸν δὲ μεταθεῖσθαι με δὸς τῶν χαλεπῶν ἐπὶ τὰ δίκαια. Ο δὲ πάλιν πρὸς αὐτόν· Πυρὶ σε ποιῶ δαπανηθῆναι (εἰ τῶν θηρίων καὶ ἀφρονεῖς) εἰ μὴ μετανοήσης. Ὁ δὲ Πολύκαρπος· πῦρ ἀπειλῆς τὸ πρὸς ὥραν καυόμενον καὶ μετ' ὀλίγον σβεννύμενον. Ἀγνοεῖς γὰρ τὸ τῆς μαλᾶς κρίσεως καὶ αἰώνιου κολάσεως τοῖς ἀσεβέσι τηρούμενον πῦρ. Ἀλλὰ τί βραδύνεις; Φέρε δὲ βάλει.

Ignem mihi minaris, inquit, qui unius horæ spatio aestuat, & post frigescit; ignorans futuri iudicii & æterni ignis impiis tormenta perpetua. Sed quid voluntatem tuam longa oratione suspendimus? Fac ex me illa quæ cogitas: & quodcunque aliud pœnæ genus casus obtulerit, d accelera.

β'. Ταῦτα δὲ καὶ ἄλλα πλείονα λέγων, θάρσας καὶ χαρᾶς ἐκτεπνύων, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ χαρὸς ἐπληρέτο, ὥστε ἔμεινον μὴ συμπεσόντα παραχθέντα ὑπὸ τῶν λεγομένων πρὸς αὐτόν, ἀλλὰ τὸν ἀντίον τῶν ἀνθύπατον ἐκστῆσαι· πῦρ μὲν τὸν ἑαυτοῦ κήρυκα ἐν μέσῳ τῶν σιδηρῶν κηρύττειν τριτον, Πολύκαρπος ἀμολόγησεν ἑαυτὸν Χριστιανὸν εἶναι. Τότε λαχόντων ὑπὸ τοῦ καὶ

tus, & obaudientes esse quæ jufferis; tantum ne injuste secleris. Docti enim sumus potestatibus, & qui Deo ordinante procedunt, morem gerere, mandatisque servire. Illos vero indignos iudico, nec ad satisfaciendum idoneos puto: pro-

XI. Respondit Proconsul: *Feras atroces habeo: his te tradam per frustra lacerandum, si penitentiam habere contempseris. Respondit ille: In me leonum rabies cruenta deserviat, & quicquid gravius iudex durus inveneris: gloriabor in pœna, tripudiabo letus in vulnere, & merita mea doloris æstimatione pensabo. Quanto graviora pertulero, tanto præmia majora percipiam. Est mihi paratus ad superiora animus: ex humilioribus enim ad summa procedimus.* Respondit Proconsul: *Si feratam morsus nova præsumptione contemnis, ignibus te cremabo.* Tunc Polycarpus respondit:

XII. Hæc forte dum loquitur, vultum ejus vel sensum gratiæ celestis splendor intravit, ut ipse etiam Proconsul terreretur. Tunc voce præconis in arena media ter clamatum est: *Polycarpus Christianum se semper esse confessus est.* Universus itaque populus Judæorum & gentium, qui *Smyrnam* colebat, ira commotus exclamat: *Hic est Asiæ magister, Christianorum pater, nostrorum*

1 Euf. ἀπό. 2 Μετατίθηται ἀπὸ Euf. 3 Τρις Euf. ut ter apud V. I. 4 Obaudienti eis esse iusser. b Rom. XIII. 1. c Honorem. d Accipere Colb. e Fortè, in tantum. Ull. Codex vero Colberlinus habet ac sensum.

70 ECCLESIAE SMYRNENSIS EPISTOLA

Deorum destructor pertinax, violatorque templorum; qui dicebat non sacrificandum, nec Deorum adoranda esse simulachra: tandem quod peccarat inveniat. Petebant Asiarcham Philippum, ut ei leonem iratus immitteret: qui sibi non licere respondit, tempore jam muneris exsoluto. Tunc placuit illis omnibus, æquo unoque consensu, ut vivum Polycarpum ignis exureret. Oportuerat enim id fieri, quod ille ante prædixerat. Orans itaque omnipotentem Deum, venerabilem ad suos vultum retorquens ait: Videtis eam esse, per quam prophetaveram, passionem.

Ἰππὶ δὲ ἰδὼν αὐτὸ καὶ ἰδὼν, προσδύχοντος, ἔπειν Ἰππιστραφεὶς τοῖς σὺν αὐτῷ πσις περὶ φηκῶς, Δεῖ με ζῶντι καὶ καυθῆναι.

XIII. Tunc populus ad balneum & ad ² artificia convolvit, ligna & malleola perquirentes, præcipue Judæi. Per hæc igitur ministeria quum flamma fuisset adlata, Polycarpus cingulum solvit, vestemque deposuit; vincula etiam parabat exuere: quæ facere non solebat; quia singuli fideles viri nuda ejus tangere vel osculari membra cupiebant. Plenitudine enim bonæ conscientie redundabat, etiam antequam ad martyrii certamen accederet. ³Potius ergo in medium his quæ ex more parabantur arfuro. Quum [ergo] eum ferro vincire cuperent consuetudinem legemque servantes; *Permittite me sic*, inquit. *Qui enim mihi dedit velle, largietur & posse; atque ipsum tolerabilem faciet voluntati ignem ardentem.*

δῶς δὲ χαρὶς τῷ ὑμετέραις ἐκ τῶν ἁλῶν ἀσφαλείας ἁπάλευτον ἐπιμεῖναι τῇ πυρᾷ.

ρυκος, ἄπειν τὸ παλῆθος ἐθνῶν τε καὶ ἰσθαίων τῶν Σμύρναν κατοικούντων, ἀκαταχέτω θυμῷ καὶ μεγάλῃ φωνῇ ἐπέβόα. Οὗτός ἐστιν ὁ τῷ ἀσφαλείας διδάσκαλος, ὁ πατὴρ τῷ Χριστιανῶν, ὁ τῷ ἡμετέρων θεῶν καθαίρετης, ὁ πολλὰς διδάσκων μὴ ἴσκειν μηδὲ προσκυνεῖν τοῖς θεοῖς. Ταῦτα λέγοντες, ἐπέβόων καὶ ἡρώτων τῷ Ἀσιάρχῃ Φίλιππον, ἵνα ἐπαφῇ τῷ Πολυκάρπῳ λέοντι. Ο ἰ Φίλιππος ἔφη, μὴ εἶναι ἔξω αὐτῷ, ἐπεὶ δὲ ἔπαλιν ἡρώκει τὴν κυνηγέστα. Τότε ἔδοξεν αὐτοῖς ὁμοθυμαδὸν Ἰππιστραφῆναι, ὥστε τῷ Πολυκάρπῳ καὶ καυθῆναι. Ἐδὲ γὰρ τὸ τῷ φανερωθείσης Ἰππὶ δὲ προσκεφαλὰς ὁπλίστας παλιν ἡρώκει.

19. Ταῦτα οὖν μετὰ πᾶσι πάχους ἐγένετο, ἵνα τὸν τῷ λεχθῆναι τῷ ὄχλῳ πᾶσι χεῖμα συναχθόντων ἐκ τῶν ἐργασίων καὶ βαλανείων ξύλα ἐφύρανα. μάστιγι ἰσθαίων περὶ θυμῶς, ὡς ἔθος αὐτοῖς, εἰς πάντα ὑπεργύντων. Οπὲρ ἡ πυρκαϊὰ ἡπιμάθη, ἀπεδέχοντο ἑαυτῷ πάντα τὰ ἰμάτια, ἐλύσαν τὴν ζώνην αὐτῶν, ἐπειράτω καὶ ὑπὸ λυγρῶν αὐτῶν μὴ πᾶσι τῶν πᾶσι, ἀλλὰ τὸ αἰεὶ ἔκαστον τῶν πᾶσι ἀσφαλείας ὡς ἔθος αὐτῶν ἀφῆται. 3 [ἐν] παντὶ γὰρ καλῶ, ἀρχαῖς ἐνεκεν ἡ πολιτείας, καὶ πρὸς τὴν μαρτυρίαν ἐκείνην. Εὐθὺς ἐν αὐτῷ περὶ τῶν πᾶσι τῶν πυρᾶν ἡρμοσμένα ὄργανα. Μελλόντων δὲ αὐτῶν καὶ τῷ περὶ τῶν, ἔπειν, Ἀφιετέ με ἔτι. Ο γὰρ δὲς μοι ὑπὸ μεῖναι τὸ πῦρ,

1 Euseb. καταρῶν. & sic habet MS. 2 Euseb. MS. 3 Deest in MS. 4 Πολὺς Euseb. 5 Euseb. ὡς ἔθος αὐτῶν. 6 Euseb. ἀσφαλείας. a Lege ex Græco ergasteria. b Forte, positi.

ιδ'. Οἱ ᾧ ἐ καθήλωσαν μὲν, ἔδρασαν ᾧ αὐτόν. Ο ᾧ ὀπίσω τοῖς χεῖρας ποιήσας καὶ προσδεχθεῖς, ὡσπερ κρῖος ὁπίσθημος ἐκ μελάλα πιμνίς εἰς προσφορὰν, ¹ ὁλοκάρπωμα δέκλον τῷ Θεῷ ἡτοιμασμένον, ἀναβλέψας εἰς τὸ ἔρανον, ἔπε· Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἔ ἀραπητῆ καὶ εὐλογητῆ πατὴρ, δι' ᾧ τὸν ² πατέρα σου Ἰησοῦ Χριστοῦ πατὴρ, δι' ᾧ τὸν ³ πατέρα σου ἐπίγνωσιν εἰλήφαμεν, ὁ Θεὸς ἀγγέλων καὶ δυνάμεων, καὶ πνεύματος καὶ κτίσεως, καὶ πάντες ἔ ἡμέρας τῶ δικαίων, οἱ ζῶσιν ἐνώπιόν σου· εὐλογῶ σε, ὅτι ἡξίωσάς με τῇ ἡμέρας ἔ ὥρας ταύτης, ἔ λαβὼν με μέρος ἐν δριβμῶ τῷ μαρτύρων σου, ἐν τῷ πτηρίῳ ἔ Χριστοῦ σου, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς αἰωνίας, ψυχῆς τε καὶ σώματος, ἐν ἀφθαρσίᾳ Πνεύματος ἁγίου· ἐν οἷς προσδεχθεῖν ἐνώπιόν σου σήμερον ἐν ἡσυχίᾳ πῖον ἔ προσδεκτῆ, καθὼς προσήλμασας ⁴ καὶ προσφανερώσας καὶ πληρώσας, ὁ ἀψάδης καὶ ἀληθινὸς Θεός. Διὰ τῆς καὶ πατρὸς πάντων αἰῶν σε, εὐλογῶ σε, δόξαζω σε, ⁵ σὺν τῷ αἰωνίῳ ἔ ἐπερανίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ, ἀραπητῷ σου πατρί· μετ' ᾧ σοὶ καὶ Πνεύματι ἁγίῳ ἡ δόξα, ἔ νῦν καὶ εἰς τὰς μέλλοντας αἰῶνας. Ἀμήν.

ιέ. Ἀναπέμφαντ' ἔ αὐτὸν τὸ Ἀμήν, καὶ πληρώσαντ' ἔ τὸν εὐχλὺν, οἱ ἔ πῦρ ἀνθρακί· ἔφαν τὸ πῦρ. Μεγάλῃς δὲ ἐκλαμψάσης φλογός, θαῦμα μέγα εἶδομεν οἷς ἰδὲν ἔδοθη· οἱ καὶ ἔ τηρήθημεν, εἰς τὸ ἀναγγεῖλαι τοῖς λοιποῖς τὰ ἡρόμνη. Τὸ γὰρ πῦρ καμάρας εἶδος ποιῶσιν, ὡσπερ ὁβόνη παλὴς ὑπὸ πνεύματος πληρουμένη, κύκλῳ περικεῖχται τὸ σῶμα.

XIV. Itaque ferro illum nemo vinxit: sed post tergum ligatis manibus, ut devotus [ad] altaria, presentis passionis limen ingressus est. Tunc sidera caelumque respiciens, dixit: *Deus angelorum, Deus archangelorum, resurrectio nostra solutioque peccati, rector elementorum omnium et totius habitaculi, omne justorum genus qui in conspectu tuo vivunt protegens: te benedico, tibi serviens, qui me dignum hac passione duxisti, ut percipiam partem coronamque martyrii, initium calicis, per Jesum Christum in unitate Spiritus sancti; ut, completo sacrificio istius diei, promissa tua veritatis accipiam.* Ob hanc rem te benedico in omnibus, et glorior, per aeternum Pontificem omnipotentem Jesum Christum: per quem tibi, et cum ipso, et cum Spiritu sancto, gloria nunc et in futurum in secula seculorum. Amen.

XV. Completa itaque oratione, flammaque supposita, quum usque ad caelum tolleretur incendium, miraculi novitas repentina processit: illis videntibus quos videre jusserat coeleste mandatum, ut possint ceteris ostensa narrare. Curvus namque in littora arcus apparuit, in aliquantam latitudinem cornua utraque flectendo, velum navis imitatus: qui martyris corpus molli velabat amplexu,

¹ Euseb. ὁλοκάρπωμα. ² Πατὴρ εἰ Euseb. ³ Euseb. προσφανερώσας καὶ πληρώσας. ⁴ Euseb. διὰ τῶ αἰωνίου καὶ ἐπερανίῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ (ubi habet V. I.) τὸ ἀραπητῷ σου πατρί. ⁵ ἐτηρήθημεν.

72 ECCLESIAE SMYRNENSIS EPISTOLA

ne aliquid ex sanctis artubus flamma vastaret. Ipsum autem corpus, ut panis grata decoctio vel argenti & auri, qui conflato pulchro colore resplendens singulorum juvabat aspectum. Odor etiam thuris aut myrrhæ, aut pretiosi alieujus unguenti, tractum nidorem totius fugabat incendii.

XVI. Quum hoc itaque peccatoribus fuisset ostensum, ut intelligerent eum non posse comburi: præceperunt congestorem ignis accingi, gladiunculum sancto corpori injicere, illis etiam sancto probato. Quumque hoc ita fuisset effectum, ecce subito fluente sanguinis copia, columba processit de corpore; statim sopitum cruore cessit incendium. Tunc populus totus obstupuit; atque omnibus inter justos & injustos quanta esset probata discretio est; & quid esset præcipuum: etiam si non est secutum vulgus, quod certum tamen constat, agnovit. Tali itaque Polycarpus, sanctæ Smyrnenſium magister Ecclesiæ, passionis munus implevit: semper quæcunque ei revelata fuisse constat, impleta sunt.

XVII. Diabolus tamen, qui justorum semper inimicus est, quum perspexisset & vim Martyris, & magnitudinem passionis impletam, inreprehensibilem omnem vitam & meritum majus in morte, hoc excogitavit, ut corpus ejus à nostris non possit auferri; quamvis multi essent qui sanctis ejus optarent communicare^b generibus. Summisit namque Nicetem, patrem Herodis, fratrem vero Alces, interpellare Rectorem, ut reliquiæ ejus ne-

τὴν μάρτυρ. Καὶ ὡς μέσον οὐχ ὡς σὺρξ καυομένη, ἀλλ' ὡς ἄρτος ὁπλωμένος, ἢ ὡς χρυσὸς καὶ ἄργυρος ἐν καμίνῳ πυρᾷ. καὶ γὰρ εὐωδίας τοσαύτης ἀντελαβόμεθα, ὡς λιβανωτοῦ πνέοντος, ἢ ἄλλας πνὸς τῶν τιμίων δρωμάτων.

15. Πέρας οὖν ἰδόντες οἱ ἄνομοι, οὐ διυνάμενον αὐτὸ τὸ σῶμα ὑπὸ τῆς πυρὸς δαπανηθῆναι, ἐκέλευσαν προσελθόντα αὐτῷ κομψέτερον ὄργανον ζυφίδιον. Καὶ τὸ τοιοῦτον, ἐξήλθε περιστερὰ καὶ πᾶσι τοῖς αἵματι, ὥστε καλεῖσθαι τὸ πῦρ, καὶ θαυμάσαι πάντα τὸ ὄχλον, εἰ ποσῶν τῆς διαφορᾶς μεταξὺ τῶν ἀπίστων καὶ τῶν ἐκκλησιῶν. ὧν εἰς καὶ ἔτι γέγονεν ὁ θαυμασιώτατος μάρτυς Πολύκαρπος, ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις διδάσκαλος δόξολογῶν καὶ σοφιστικῶν γενόμενος, ἐπισκοπὸς τε τῆς ἐν Σμύρνῃ καθολικῆς ἐκκλησίας. Πᾶν γὰρ ῥῆμα ὃ ἐξαφῆκεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ ἐπικειώθη, καὶ πελειώθη.

16. Οὗτος ὁ ἀντίχριστος καὶ βασκανὸς ἐπὶ πονηρὸς ὁ ἀντικείμενος τῷ ἁγίῳ δικαίῳ, ἰδὼν τὸ μέγεθος αὐτοῦ τῆς μαρτυρίας, καὶ τὸ ἀπ' ἀρχῆς ἀνεπλήρητον πολυέλεον, ἐπεφανώμενον τε τῷ τῆς ἀφθαρσίας σεφάνῳ, καὶ βραβεῖον ἀναντήρητον ἀπηνειγμένον, ἐπετίθει ὡς μηδὲ τὸ λεύκανον αὐτῷ ὑφ' ἡμῶν ληφθεῖν, καίπερ πολλῶν ὁπθυμένων τὸ τοιοῦτον, καὶ κοινωνήσας τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ σαρκί. Ὡς περὶ γὰρ Νικήτην τὸν τῆς Ἡρώδους πατέρα, ἀδελφὸν τῆς Αλκῆς, ἐβύχων τῷ ἄρχοντι,

1 Ἀντιόχεια MS. 2 Ὡς ἔστιν γὰρ τοῖς Euseb. 3 Euseb. ἡ γὰρ.

3 Euseb. ἡ γὰρ. 4 Forlan: præcipuum, etiam si non ὡς

ὥστε μὴ δύναι αὐτὸ τὸ σῶμα ταφῆ· μὴ, φησὶν, ἀφέντες τὸ ἱερουργεῖν. τὸν ἄρ-
ξωνία σέβει. Καὶ ταῦτα ἔπει, ὑποβαλ-
λόντων καὶ ἐνισχυόντων Ἰουδαίων, οἱ καὶ ἐτήρη-
σαν μιλόντων ἡμῶν ἐκ τῆς πυρὸς λαμβά-
νεν· ἀγνοῦντες ὅτι ἔτι τὸ Χριστὸν ποτε κατε-
λιπὼν δυνήσμεθα, τὸ ὑπὲρ τοῦ πάντες
χρόνου τὸ σωζομένου σωτηρίας παθόντα,
3 [ἀμαρμον ὑπὲρ ἀμαρτωλῶν,] ἔτι ἐπὶ πόν-
τινα 4 σέβει. Τὸν μὲν γὰρ, ὃν ὄντα ἔ-
θει, προσκυνοῦμεν· τὸν δὲ μάρτυρας, ὡς
μαθητὰς καὶ μιμητὰς τοῦ Κυρίου, ἀπαπώμεν
ἀξίως, ἐνεκα εὐνοίας ἀνυπερβλήτης τῆς εἰς
τὸν ἴδιον βασιλείαν καὶ διδάσκαλον ὡς
ἡγοῖτο καὶ ἡμᾶς κοινωνῆς τε καὶ συμμαθητὰς ἡγούμεθα.

17. Ἰδὼν ἔν ὁ ἐκατόνταρχος (6 κεῖ-
ρίαν) 7 τὸ Ἰουδαίων ἡγεμόνην φιλονεικίαν,
θεῖς αὐτὸν ἐν μέσῳ τῆς πυρὸς ἔκαυσεν. Οὐ-
τω τε ἡμεῖς ὑς ἐρον ἀνελόμενοι καὶ τιμωτέ-
ρα λίθων πολυτελῶν καὶ δοκιμώτερα ὑπὲρ
χρυσίου ὅσα αὐτῶν, ἀπετέμεθα ὅπως καὶ ἀκα-
λεστον ἔσται. ἔνθα ὡς δυνατόν ἡμῖν συναγο-
μήκοις ἐν ἀγαλλιάσει καὶ χαρῇ, παρέχει ὁ
κύριος αὐτῶν ἡμέραν γενέθλιον, εἰς τὴν τῶν
18 ἡθλητῶν μνήμην, καὶ τῶν μελ-
λόντων ἀσκήσιν τε καὶ ἐπιμασίαν.

19. Τοιαῦτα καὶ κατὰ τὸ μακάριον Πολύ-
καρπον, ὅς σὺν τοῖς ἀπὸ φιλαδέλφειας 9 δω-
δεκάτοισ ἐν Σμύρῃ μαρτυρήσας, μόνος ὑπὸ
πάντων [10 μάλλον] μνημονεύεται, ὡς καὶ
ὑπὸ τῶν ἐθνῶν ἐν παντὶ τόπῳ λαλεῖται 11. ὁ
12 μόνος διδάσκαλος γενόμενος ἡπίσιμος,

garentur omnibus Christianis; ad-
lerens quod, relictis omnibus,
huic fundenda esset oratio singu-
lorum: itaque summittentibus Ju-
daeis, quum voluissent auferre
eum de flamma. Ignorantes, quia
nunquam Christum relinquere
possumus Christiani, qui pro pec-
catis nostris pati tanta dignatus
est, neque alteri cuiquam pre-
cem orationis impendere. Hunc
namque Dei filium adoramus &
colimus: ejus tamen Martyres, ut
discipulos fideles & devotos mi-
lites, honorifice ac libenter am-
plexamur; oramus etiam, ut nos
socii ipsorum & condiscipuli esse
mereamur.

XVIII. Contentione itaque
nostra & Judaeorum, Centurio
posuit corpus in medium. Nos
collegimus, ut aurum gemmam-
que pretiosam, & sepulturae ossa
mandavimus. Conventus itaque
alacriter factus, ut praecepit Do-
minus, ad diem natalemque mar-
tyrii.

κύριος ὁ Θεὸς πᾶσι τῶν μαρ-
τύρων ἡθλητῶν μνήμην, καὶ τῶν μελ-
λόντων ἀσκήσιν τε καὶ ἐπιμασίαν.

XIX. Talia circa beatum Poly-
carpum acta sunt; cum his qui
ex Philadelphis fuerunt duode-
cim, martyrium 1 Smyrna videtur
impleffe. Solus tamen inter cete-
ros culturae meruit principatum.
Martyrium ergo excelsum susti-
net, & Magister adhuc vocatur

1 L. αὐτῶν. 2 Euseb. λαμβάνει αὐτόν. 3 Non habetur apud Eusebium, nec legebat V. I. 4 Euseb.
εἶπεν. 5 τὴν ἀσκήσιν ὅσα Cod. Vien. 6 Redundat: ex margine in textum assumptum. 7 L. 7 καὶ.
8 Euseb. προσεβλήθη. 9 Euseb. δώδεκα. 10 Ex Euf. additum. Uss. Deest autem in codice Vien-
nensi. 11 Hic definit Euseb. nec ultra perrexit. 12 ὅς μόνος ut in codice Vienn. cui additur γὰρ.
2 L. in Smyrna.

74 ECCLESIAE SMYRNENSIS EPISTOLA

à populo. Hunc omnes optemus, secundum exemplum Domini nostri *Jesu Christi*, qui persecutionem vicit Recloris injusti, & in corruptionis coronam fugata peccatorum nostrorum morte suscepit. Cum Apostolis & omnibus iustis alacriter benedicamus Deum & *Patrem* omnipotentem, & Dominum nostrum *Jesum Christum*, salvatorem animarum nostrarum, gubernatorem corporum, & pastorem *Catholicae* totius Ecclesiae, & *Spiritum Sanctum* per quem eundem cognoscimus.

XX. Vos frequenter petieratis, ut quae gesta fuerant, nunciarem de beato *Polycarpo*: quae omnia nunciavit per fratrem *Martianum*. Vos jam quia scitis, omnibus per epistolas nunciate: ut ubique benedicatur Dominus bonorum electione servorum. Potens est enim & nos salvare per Dominum nostrum *Jesum Christum* salvatorem: per quem ipse est, & cum ipso gloria, honor, potentia, magnitudo, in secula seculorum. Amen. Salutate omnes sanctos. Hi qui nobiscum sunt omnes salutant; *Evaristus*, qui scripsit, cum omni domo sua.

XXI. Martyrium sancti *Polycarpi* mense Aprilio, VII. Kalend. Maji, majore Sabbato, hora octava. Captus est ab *Herode*, Pontifice *Philippo* ^b *Traiano*, Proconsule *Statii Quadrati*. Gratias Domino nostro *Jesu Christi*. *Pro*: cui gloria, honor, magni-

ἀλλὰ ἔ· μάρτυς ἔσχοτος· ἔ· τὸ μαρτύριον πάντες ἐπιστομῶσι μιμνήσκειν, κατὰ τὸ εὐαγγέλιον Χριστοῦ γενόμενον. Διὰ τὴν ὑπομονὴν γὰρ καθάρωνται οἱ τὸν ἀδικὸν ἄρχοντα, ἔ· ὅπως τὸ τὸ ἀφθαρσίας ἐφάνον δοξαζόντων, σὺν τοῖς ἀποστόλοις καὶ πάνσι δικαίοις ἀγαλλώμενος, δοξάζει τὸ Θεὸν καὶ πατέρα, καὶ εὐλογεῖ τὸ Κύριον ἡμῶν, καὶ κυβερνήτην τῶν σωμάτων ἡμῶν, καὶ ποιητὴν τῆς κατὰ τὴν οἰκονομίαν καθολικῆς ἐκκλησίας.

κ'. ἡμεῖς μὲν οὖν ἡγιασάμεθα διὰ τῶν δεινῶν δηλωθῆναι ὑμῖν τὰ γενόμενα. ἡμεῖς δὲ κατὰ τὸ παρὸν ἐπὶ κεφαλῇ μεμνημένοι καμὲν διὰ τὸ ἀδελφῶν ἡμῶν Μάρκην. Μακάριος οὖν ταῦτα, ἔ· τοῖς ἐπὶ κεφαλῇ ἀδελφοῖς τὸ ἐπιστολῶν ² διατίμωσθε. ἵνα καὶ οἱ ἐκεῖνοι δοξάζωσι τὸ Κύριον, τὸ ἐκλογὰς ποιῶντα ὅσοι τὸ ἰδεῖν δέλων, ³ τῷ διωκόμενῳ πάντας ἡμᾶς εἰσπαρεῖν ἐν τῇ αὐτῇ χάριτι καὶ δωρεᾷ εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ βασιλείαν, διὰ τῶν παίδων αὐτῆς τῆς μονογενῆς Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃς ἡ δόξα, τιμὴ, κράτος, μεγαλοσύνη, εἰς αἰῶνας. Ἀμήν.

Προσχωροῦντες πάντας ὅντι ἀγίους. ἡμεῖς οὖν εὐάρεστοι, ὁ γράψας, πανοικεῖ.

κ'. Μαρτυρεῖ δὲ ὁ μακάριος Πολύκαρπος μὲν ὁ ξανθὸς δευτέρα ἡμέρα, πρὸς ἐπὶ καλανδῶν Μαΐων, σάββατον μέγα, ὥρα ὀγδόη. Συνελήφθη ὑπὸ Ἡρώδης, ἐπὶ ἀρχιερέως Φιλίππου Τραλλιανῆς, ἀνθυπαίου ἐκείνου στρατῆρος ⁴ Κοράτης, βασιλεύοντος δὲ εἰς τὰς αἰῶνας Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃς ἡ δόξα, τιμὴ, με-

¹ Cod. Vien. μάρτυς τίμος· ἔ· ἐκλογὰς. ² Lege διατίμωσθε. ³ Τὸν διωκόμενον. ⁴ Lege, Κοράτιον.

a. Nunciavi. b. Lege Traiano.

DE S. POLYCARPI MARTYRIO. 75

γαλοσύνη, θρόνος αιώνιος, δόξα ἡμεῶς εἰς
ἡμεῖν. Ἀμήν.

tudo, thronus sempiternus, à
generatione in generationem.
Amen.

κβ'. Ερρῶσαι ὑμᾶς εὐχόμεθα, ἀδελφοί, σιγχῆντας τῷ κατὰ τὴν εὐαγγέλιον
λόγῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ, μετ' ἧς δόξα τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ καὶ ἁγίῳ πνεύματι, ὅτι σω-
τηρία τῇ τῷ ἁγίων ἐκλεκτῶν. Καθὼς ἐμαρτύρησεν ὁ μακάριος Πολύκαρπος,
ὃς ἦν ἐν τῇ βασιλείᾳ Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὰ ἔχρη εὐμετελεῖν ἡμᾶς.

Ταῦτα μετεγράψατο μὲν Γάιος, ἐκ τῶν Εἰ-
ρηναίᾳ μαθητῶν ὁ Πολυκάρπος, ὃς καὶ
συνεπιλείψας τῷ Εἰρηναίῳ. Εγὼ δὲ Σω-
κράτης ἐν τῷ ῥήθῳ ἐκ τῶν Γαίῳ ἀντεγράφων
ἔγραψα. Ἰ χάρις μὲν πάντων.

Exemplaria hæc ex *Irenæi*, disci-
puli *Polycarpi*, doctrina scri-
psit *Gajus*, qui conversatus est
una cum *Irenæo*: ego autem
hæc *Socrates* ex *Gaji* exempla-
ribus scripsi.

Εγὼ δὲ Πιόνιος ἐκ τῶν προαναγεγραμμένων
ἔγραψα, ἀναζητήσας αὐτὰ, καὶ ἀπὸ
κάλλυβιν φανερώσας μοι Πολυκάρπου·
καθὼς δηλώσω ἐν τῷ καθεξῆς· συναγα-
γὼν αὐτὰ ἡδὴ σχεδὸν ἐκ τῶν χρόνων κεκτη-
μένη· ἵνα καὶ με συναγάγῃ ὁ Κύριος Ἰησοῦς
Χριστὸς μὲν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ, ὃς ἡ δόξα,
σὺν Πατρὶ καὶ ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς πάν-
τους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ego *Pionius* memorata exem-
plaria investigavi & scripsi,
ex revelatione quæ mihi pa-
tefacta est de beato *Polycar-
po*; sicut enunciaui in con-
ventu reliquis ex tempore quo
laboravit, cum electis, & ut
me colligat Dominus *Iesus
Christus* in regno cælorum,
cum *Patre & Filio & Spiritu
sancto*, in secula seculorum.
Amen.

a Hæc pessime vertuntur.

FINIS.

DE S. POLYCARPI MARTYRI.

Polycarpus, discipulus Petri, et
magister ecclesie, qui in
Christo baptizatus est, et
in Christo vivens, et in
Christo moriens, et in
Christo resurrexerat.

Polycarpus, discipulus Petri, et
magister ecclesie, qui in
Christo baptizatus est, et
in Christo vivens, et in
Christo moriens, et in
Christo resurrexerat.

Polycarpus, discipulus Petri, et
magister ecclesie, qui in
Christo baptizatus est, et
in Christo vivens, et in
Christo moriens, et in
Christo resurrexerat.

FINIS

ANNOTATIONES
D. JOANNIS PEARSONI,
Nuper Episcopi CESTRIENSIS,
ET
THOMÆ SMITHI,
S. T. P.

ANNOTATIONES
D. JOHANNIS PEARSONI

Super Epistolam Cypriani

ET

THOMAE SMITHI

S. T. P.

[1]

ANNOTATIONES
D. JOANNIS PEARSONI
IN
EPISTOLAM
AD SMYRNÆOS.

Pag. I. **[Ivanis]** Nomen *Ignatii* videtur omnino esse Romanum, idemque quod antiquitus *Egnatius* dicebatur: ut urbs *Eyranta* dicta est *Iyranta*, & via nunc *Egnatia*, nunc *Ignatia* sive *Ignazzo* dicta est. Egnatios haud paucos enumerat in Onomastico suo Glandorpius, quibus multo plures ad-
jungi possent. Certe ætate Ignatii nostri nomen illud erat Romæ maxime familiare; uti in antiquioribus seculis. Nam in una inscriptione de domo Vespasiani apud Gruterum, p. CCXL. hi quinque reperiuntur; C. Egnatius primus, C. Egnatius quartus, C. Egnatius Trallus, C. Egnatius Speratus, C. Egnatius Cosmus: ut multos alios pene ubivis obvios omittam. Et licet exstet inscriptio Græca, quæ representat *Eyránnov Οὐίαντα Αὐδύαντον*, tamen Græci libentius *Iyránnov* scribebant, ut diximus. In Græca inscriptione apud Gruterum, pag. CCLXXXV. inter nomina Gallieni Imperatoris reperitur *Iyránnov*. V. Reines. 317. 705. Idemque apparet in duobus nummis apud Tristandum, pag. 90. 91. Neque mirum est Episcopum Antiochenum nomen Romanum habuisse, non Syriacum; tum quod Antiochia Præsidum Syriæ sedes erat, & legiones Romanas per multos jam annos receperat; tum quod Romani multi eo loci primo fidem Christianam amplexi esse videantur: quoniam Antiochiæ primum fideles *Christiani* dicti sunt, nomine Latina forma à *Christo*, non Græca, deducto. Quamvis autem inter Romanos idem nomen esset Egnatius & Ignatius; noster tamen apud Antiochiam semper Ignatius dictus est, ut eum omnes veteres Patres, licet in aliis varient, tum Græci, tum Latini, nominant. Unde Syri, putantes illud nomen Romanum ab igne deductum esse, *Ignatium* sua lingua *Nurani* vocabant; quasi diceret, *illustrum*, *splendidum*, *gloriosum*. Ita *Nurani* interpretor, non de loco, unde ortus est; sed de nomine, quo vocatus. *Nur* enim Syriace *ignis*. Epiphanius XLI. 11. Abul-Pharagius pag. 119. 120.

Ab hoc Ignatio, clarissimo Martyre, secundum Ecclesie morem plurimi postea Ignatii dicti sunt. Eodem seculo Ignatius fuit, qui Celerini (A. D. 250. Confessoris facti) avunculus fuerat, & martyrium subierat, ut legimus apud S. Cyprianum. Nilus epist. lib. I. *Ἰγνατίου ἀνδραγαθῶν* sæpe scribit. Ignatius Præses Beticæ sub Constantino Juniore, Cod. Theod. Ignatius Diaconus scripsit vitam Theodori Studitæ. V. Suidam & Vossium de Historicis Græcis. Ignatius Diaconus edidit tetrasticha in fabellas Æsopicas sub nomine Gabriz. Ignatius Patriarcha Constantinopolitanus seculo nono. Ignatius Presbyter Monasterii S. Anastasie. Ignatius Monachus ex secunda Cappadocum provincia. In Chronologia Nicephori, *Ἰγνάτιος ὁ ἐκ τῆς Θυοφύου*. Ignatius adhuc junior Symeoni Thessalonicensi memoratus. Vide Vindicias Ignat. parte II. p. 152. Quod Ignatius fuerit Episcopus Antiochiæ, tum ipse ostendit in Epistolis, tum alii omnes agnoscunt. Quamdiu fuderit, & quo tempore ordinatus, nemo hætenus diligenter quæsit, aut quicquam probabile attulit. A S. Petro ordinatum fuisse scribunt S. Chrysostomus, ejusdem Ecclesie Presbyter, & Theodoretus, ejusdem Dioceseos Episcopus. Eusebius in Chronico ad 14. Neronis annum, sed post Othonis mortem; *Antiochiæ secundus Episcopus ordinatur Ignatius*: post mortem Petri scilicet. Quo modo igitur S. Petri dextra ordinatus est? Baronius autem vult Petrum ordinasse Ignatium Presbyterum, sc. anno secundo Claudii, h. e. A. D. 42. Nec igitur puer fuit, quem Christus suscepit in manus; neque certe videtur fuisse Episcopus ille, qui anno 107. ut vult Usserius, exeuare passus est: hoc est, nisi 65. annis fuderit. Halloixius, cui non placuit sententia Baronii, statuit quidem Ignatium ordinatum esse; quando certum habuit S. Petrus, & apud se constituit, Romæ deinceps domicilium collocari. Sed quod illud tempus fuit, non indicat. Videamus igitur, si aliunde ordinationis ejus tempus certius erui possit. Post annum 107. vel 115. non sedit: quare, quot annos ante fuderit. In Chronico, quod Nicephoro attribuitur, legimus, *Ἰγνάτιος ἐν δ'.* in editione Parisina, quæ corruptissima est: *Ἰγνάτιος ὁ ἐκ τῆς Θυοφύου ἐν δ'.* Quare Bollandus, vir sane doctus & diligens, suspicatus est legendum esse *μ'*. pro *δ'*. 40. pro 4. Sed in codice Londinensi, pro *δ'*. legitur *λ'*. *Ἀντοχίας ἐπίσκοπος Ἰγνάτιος ὁ ἐκ τῆς Θυοφύου ἐν λ'.* Habemus igitur Ignatium sedisse Antiochiæ per 30 annos: quod etiam testatur Syncellus. *Ἀντοχίας ἐπίσκοπος Ἰγνάτιος ὁ ἐκ τῆς Θυοφύου ἐν λ'.* idque ex Eusebio sumpsit, qui Ignatium ordinatum tradit Neronis 14. denatum Trajani decimo. In Anastasii Historia deest annorum numerus. Sed nondum ascendimus ad ætatem S. Petri. Quare videndum, quid senserit Eutychius, qui diserte annum ipsum indigitat, quo creatus est, p. 336. Porro anno imperii Neronis Cæsaris duodecimo constitutus est Ignatius Patriarcha Antiochiæ: h. e. A. D. 65. Quæ satis cum veteribus consentiunt. Nam omnes fere veteres putabant tunc Petrum superstitem fuisse. Fateor autem numerum annorum, quem addit Eutychius, non competere. Sequuntur enim hæc verba, *qui quum annos triginta duos præfuisset, morte affectus est.* Nam 32. additi 65. efficiunt annos 97, qui vix pertingunt ad imperium

rium Trajani. Ipse tamen postea docet, Ignatium Romæ passum esse sub Trajano, & Heronem ejus Successorem anno Trajani 6. ordinatum esse. De anno ordinationis nihil puto certi colligi posse: de anno autem passionis, & de anno, quo epistolas scripsit, quod magis cognitu necessarium est, accuratius postea tractabo.

Pag. 1. v. 1. *Ἰγνατίου ἐπιστολὴ*] *Epistole Ignatii*, i. e. ab ipso Ignatio, Episcopo Antiochiæ & Martyre, scriptæ. Hæ autem septem sunt, Eusebio visæ & laudatæ, & distincte nominatæ, suisque characteribus discriminatæ: & loco & tempore, quibus scriptæ sunt, designatis; & ecclesiis, ad quas scriptæ sunt, nominatis; & argumentis etiam explicatis, & ipsissimis verbis haud semel recitatis. Hæ, inquam, septem Epistolæ, & flectarum consortio & Interpolatoris manu liberatæ, jam tandem eadem facie nobis apparent, quæ Eusebio & reliquis Patribus apparuerunt. Hæ septem Epistolæ non potuerunt esse S. Polycarpo incognitæ, Smyrnæ tunc temporis Episcopo; quum earum quatuor in ipsa urbe Smyrnenfi scriptæ sint, tres reliquæ Troadæ paullo post Smyrnam missæ, quarum una ad ipsum data est Polycarpum.

P. 1. v. 6. *Ἰγνατίου, ὁ καὶ Θεοφόρου*] De nomine hujus Martyris, *Ignatio*, diximus: de hoc epitheto, quod loco cognominis ei adhaesit, dicendum est: & eo quidem latius, quod à viris quibusdam eruditis rejicitur & deridetur. *Θεοφόρος* à veteri Interprete, uti & Vulgari, semper *Theophorus* redditur, ab Ambrosio *Theoforus*, ab Anastasio *Deifer*. Quippe erat, ut Menza indicant, *Θεοφόρος* *καὶ Θεοφόρος* *καὶ Θεοφόρος*, quasi qui alio nomine vulgari adjecto gauderet: quod & *ἰ* *ἐ* fatis aperte ostendunt. Sic enim in Inscriptionibus Gruterianis legimus, p. CCCXIII. 10. & DCCCXV. 1. M. *Αἰγ. Αὐτοκράτορος, ὁ καὶ Θεοφόρος*. Hoc nomen Ignatio nostro attributum fuisse testantur ejus Acta: & ipse, ut opinor, idem agnoscit in Epistola; ut postea ostendemus. Interim ne hoc vocabulum nimis insolens videatur, quid significat, & quam frequenter eodem seculo & sequentibus usitatum sit, indicabimus. *Θεοφόρος* proprie *deifer*, sive *portans Deum*; i. e. *in se habens Deum*, compositione apud Græcos omnium tritissima. In veteri Latino Interprete 1 Cor. VI. 20. *Glorificate, & portate Deum in corpore vestro* legimus: quum in Græcis codicibus legatur tantum, *δοξάζετε*. Sed sine dubio Interpres ille in suo Græco codice vocem aliam aliquam vidit, quam *portate* reddidit. Certe Tertullianus ea verba sic habet, *Glorificate & tollite Deum*: & S. Cyprianus in Orationem Dominicam, *Clarificate & portate Deum in corpore vestro*; & libro Testimoniorum tertio eadem verba repetit. Nec aliter Auctor libri De duplici Martyrio. Ambrosiaster etiam, vetus Scriptor, non tantum verba recitat, sed & hanc expositionem addit: *Hoc est clarificare & portare Deum in corpore, ut secundum legem ejus ambulemus. Per legem enim suam ipse videtur in nobis. Portare tamen Deum, hoc est, imaginem Dei in rebus bene gestis ostendere.* Omnium primus Irenæus, licet hoc loco tantum *δοξάζετε* legisse videatur, sæpe tamen ea phrasi Græce usus est, quam Interpres ejus *portare Deum* transtulit: ut I. IV. c. 27. *Videbitur Deus ab hominibus, qui portant Spiritum ejus*: & I. V. c. 8. *Paullatim assuescentes capere & portare Deum.* Sic idem, *portare Christum & portare Deum*, I. III.

c. 18. *Ut per eum adoptionem percipiamus, portante homine, & capiente, & complectente Filium Dei.* Idem certe est *διωφθ*, & *ἰ διωφθόν*. quæ vox de quolibet sancto usurpari potest: ut eodem seculo Clemens Alexandrinus Stromat. lib. VII. de suo Gnostico; *Θεὸς ἄρα ὁ γινώσκων καὶ ἡδὴ ἄνθρωπος διωφθόν καὶ διωφθόμενος*. Ut enim *portare Deum*, sic & *vestiri Deo aut Spiritu* veteres usurpabant. Tertullianus, laudans Apostolorum Act. XV. 29. sententiam, sic eam repetit: *vestiente vos Spiritu S.* ubi legendum esse voluit Josephus Scaliger, *vestite vos. Spiritui S. sufficit.* Sed emendatio hæc ex Viri magni ingenio tantum. Tertullianus tantummodo interpretatus est ea verba, quæ in suo codice Græco vidit. Sic enim Codex Cantabrigienfis antiquus ea verba addita habet, *οφθόμενος ἐν ἁγίῳ πνεύματι* & ante Tertullianum eadem lectio apud Irenæum exstabat: ita enim ejus Interpres, l. III. c. 12. *Bene agitis, ambulantes in Spiritu sancto.*

P. I. v. 6. *Εκκλησίᾳ τοῦ πατρὸς*] Interpolator nihil habuit, quod huic loco adjiceret, præter nomen *Altissimi*: quæ vox etiam inserta est Epistolæ ad Romanos. Notandum autem est, S. Ignatium signanter vocare *Ecclesiam Patris & Christi*; quibus verbis explicare videtur S. Paulum, qui vocare solet *ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ*. 1 Cor. I. 2. X. 32. XI. 16. 22. XV. 9. 2 Cor. I. 1. Sed in epistola I. ad Thessalonicenses, *τῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονικιῶν ἐν θεῷ πατρὶ καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ* & rursus in ep. II. ad eisdem.

P. I. v. 7. *Καὶ σὺ ἠγαπημένῳ Ἰησοῦ Χριστῷ*] Interpolator hic inseruit, quod autem, sed sine ulla necessitate. Nam *ἠγαπημένῳ* & *dilectum filium* significat, præcipue ubi ad Deum respectus habetur: ut Ephes. I. 6. *eis ἡγαπητοὶ δέξασθε τὸ χάριτος αὐτοῦ, ἐν τῷ ἠγαπημένῳ ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ*.

P. I. v. 8. *ἡλεμένη ἐν παντὶ χάρισματι*] *ἡλεμένη*. V. I. *habenti propitiationem*: minus apposite. Melius Vulg. *misericordiam consecuta*. Ut Rom. XI. 30. *νῦν δὲ ἡλεμένη, nunc autem misericordiam consecuti estis*: & 31. *ἵνα καὶ αὐτοὶ ἡλεθῶσι, ut & ipsi misericordiam consequantur*. Sed quum addatur *ἐν παντὶ χάρισματι*, ostendit, quid consecuta fuerit Ecclesia Smyrnxorum per misericordiam, qua donata est: nempe varia Dei dona. Ut S. Paulus de seipso 1 Cor. VII. 25. *ὡς ἡλεμένη ἐστὶ κυρίου πρὸς εἶναι, tanquam misericordiam consecutus à Domino, ut sim fidelis*: i. e. per misericordiam Domini hoc ab eo consecutus sum, ut fidelis essem. Sic igitur interpretor *ἡλεμένη ἐν παντὶ χάρισματι*, *omne donum per misericordiam Christi consecuta*. 1 Pet. II. 10. *οἱ ἐν ἡλεμένοις, νῦν δὲ ἡλεμένους* ubi Apostolus aperte locum respicit Osee, cap. II. 24. quem locum sic citat S. Paulus ad Romanos, IX. 25. *ὡς ἐν τῷ Ωση λέγει, χαλίσσω τὸ ὅτι λαβὼν με, λαβὼν με καὶ τὴν ἐν ἡγαπημένῳ, ἡγαπημένῳ* & hunc locum sic reddit V. I. *Sicut in Osee dixit, vocabo non plebem, plebem meam, & non dilectam, dilectam*: & tunc addit, *& non misericordiam consecutam, misericordiam consecutam*. quæ nunc in codicibus S. Pauli non apparent. Sic tamen Veteres nonnulli legebant, ut Irenzi Interpres, lib. IV. c. 37. *Quemadmodum Apostolus ait, Fiat qui non populus, populus, & ea, quæ non est misericordiam consecuta, misericordiam consecuta*. Ita Tertullianus adversus Marcionem, l. IV. c. 16. *Cæpit expungi, quod dictum est per Osee, Non populus meus, populus meus, & non misericordiam consecuta, misericordiam consecuta*.

In Epistolam ad Smyrnæos.

5

consecrata, natio scilicet. Alii tamen habent tantum, & non *dilecta, dilecta*: ut legitur apud S. Paulum, qui eo loco sequitur LXX. apud quos legitur; καὶ ἀγαπητὸν τὸν ἐκ ἡγαπητόν. Et tamen in Alexandrino Codice LXX. Interpretum etiamnum legitur, καὶ ἐλεῖται τὸν ἐκ ἐλεημένον. & Hieronymus in suo codice ita scriptum invenit: nam eorum versionem in hunc modum interpretatur, & *miserebor ejus, quæ fuit absque misericordia.* Quinetiam Theodoretus ad locum sic legit: καὶ ἐλεῖται τὸν ἐκ ἐλεημένον, & ipse Hieronymus ita interpretatur, *primum Iezreel, secundum absque misericordia.*

P. I. v. 9. Πνευματικὸν ἐν πίστι καὶ ἀγάπῃ.] Modus hic loquendi haud quidem usitatus, est tamen Apostolicus. Ephes. V. 38. πλησθε ἐν πνεύματι, implemini Spiritu. Sic hoc loco, *repleta fide & dilectione, sive fidei & dilectionis plenæ*: ut Apostolus loquitur ad Romanos XV. 14. μισοὶ ἐστὶ ἀγαθούμιν, πνευματικοὶ πάντες γνώσκουσιν. Quod quum non animadverteret Interpolator, in πνευματικῶν μὲν nulla necessitate convertit. Sic Clemens Romanus ad Corinthios, καὶ πλήρης πνεύματος ἀγίου ἐκχυσὶς ἐστὶ πάντος ἐν ἡμῖν. & plena S. Spiritus effusio super omnes facta est.

Ibid. Ἀνεπάρκῃ ὅσῃ πάντες χάρισματα.] V. I. *indeficienti.* Vulg. *infraudata*: potius, *indefectæ*; & satis hæc eleganter. *Indefectæ* passive. Phædrus lib. I. fab. XXI. *defectus annis, & desertus viribus.* De Sejano Paternus lib. I. II. c. 216. *non merito sed materia adipiscendi triumphalia defectus est*: & c. 120. ait, *Varum magis Imperatoris defectum consilio quam virtute destitutum.* Apul. 32. *argumentis defecta.* Ad rem ipsam quod spectat, S. Ignatius sequitur Apostolum, 1 Cor. I. 7. ὅτι ὁμοῦς μετ' ὑμῶν ἐν μυστηρίῳ χάρισμάτων. Ita ut nihil vobis desit in ulla gratia. Sic ipse ad Polycarpum, ἐν μυστηρίῳ λέγει, καὶ πάντες χάρισματα ἀπολαύετε. Hic igitur Ignatius declarat, Ecclesiam Smyrnæorum non tantum omnia dona per misericordiam Dei accepisse, sed & ea conservasse, & quum scriberet, nullo eorum destitutam fuisse. Quod quidem antiquitati harum Epistolarum haud parum patrocinator. Nam quod de Corinthiis dictum est à S. Paulo, ut de Smyrnæis etiam affirmaretur tot annis postea, insigne illius Ecclesiæ præconium fuit. Post Ignatii tempora legimus in aliquibus Ecclesiis aliqua charismata perdurasse. De dono prophetiæ Justinus in Dialogo: πρὸς δὲ ἡμῖν καὶ μέλει τῶν προφητικῶν χάρισμάτων εἶναι. Nam apud nos etiamnum sunt prophetica charismata. De dono prophetico aliisque nonnullis adhuc in Ecclesia manentibus Irenæus lib. I. II. c. 56. & 57. præcipue ad conversionem Gentium. De dono prophetico, & sanationis, & ejectionis Demonum ad sua usque tempora durante Origenes lib. I. contra Celsum p. 34. & alibi.

P. I. v. 10. Θεωρητικῶν.] Interpretes uterque, *Deo-decentissima.* Origenes in exhortatione ad Martyrium, Θεωρητικῶν ἀρετῶν. & Dionysius Alexandrinus apud Eusebium lib. VI. c. 41. καὶ τῶν ὁ Θεωρητικῶν οὐκ ἔμειν ἐν Διόσκωρ. De Christo ipso Origenes adv. Celsum l. III. Θεωρητικῶν καὶ ἀλλὰ δὲ διδόντων ἡμῶς κατανόαν.

P. I. v. 11. Ἀγιόφορος.] V. I. *sanctifieræ.* Uno verbo dixit, quod Apostolus plures dicere solebat, πληθεύετε ἀγίοις, vel πάντων ἀγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ecclesia autem recte *sanctifiera* dicitur, quia sanctis referta est, eosque quasi

quasi parere videtur: ideoque *ferax sanctorum* habetur; ut *ἀνέμφορ*, *fragifer*: *ἀνέμφορ* γὰρ. Sic Ephesii dicuntur *ἀνέμφοι*.

P. I. V. II. Τῇ ὕπῃ ἐν Σμύρῃ] Phrasis plane Apostolica, ubi ad Ecclesiam alicujus urbis scribitur: ut 1 Cor. I. 2. Τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ τῇ ὕπῃ ἐν Κορίνθῳ. & 2 Cor. I. 1. & ubi Ecclesiae nomen non usurpat, τῆς ἀγίας τῆς ὕπῃ ἐν Ρώμῃ, ἐν Ἐφέσῳ, ἐν Κολοσσαίᾳ, &c. Rom. XII. 3. πάντες τῇ ὕπῃ ἐν ὁμῇ.

P. I. V. 12. Τῶν Ἀσίων] Apoc. I. 4. 11. Ad Episcopos quinque urbium Asiaticarum scribit Ignatius. Erasmus vult plures ecclesias in Asia, quam septem, non fuisse, quum Joannes Apocalypsin scripsit. Sed quare. Undecim urbes Asiae certant apud Tacitum lib. IV. Annalium pro templo Tiberii. Urbes autem ad Commune Asiae pertinentes erant tredecim. Quatuor vero ex hisce quinque nomen *Asiae* adjungit Ignatius, quarum tres memorantur inter Septem Asiae Ecclesias Apocalypticas; quintam autem, ut distinguat ab urbe ejusdem nominis satis celebri in eadem Asia sita, illa appellatione omissa, aliter describit, viz. ἐν Μαγνησίᾳ τῇ περὶ Μανδραγῶν. Eodem igitur sensu hic intelligenda est *Asia*, quo locuti sunt Apostoli, Petrus, Paulus, & Joannes. Scriptores alii has urbes, figillatim recensitas, aut Lydiae, aut Aesolidi, aut Ioniae adscribunt, non Asiae. Lydia autem Aesolidem & Ioniam complectebatur, & Asiam proprie dictam constituiebant: *Ἀσία, τὴν περὶ τὴν ἑσπέρην ἢ Ἀσσίαν*. De qua re videndus omnino Aristides in *ἑορταστικῇ Σμυρναϊκῇ*. t. I. p. 475. Smyrna urbs sub Tiberio omnium pulcherrima, ut testatur Strabo, hujus *Asiae* metropolis. V. Marm. Oxon. p. 47.

Ibid. ἐν ἀμύμῳ πνεύματι καὶ λόγῳ Θεοῦ] Haec ad posteriora pertinent, ut ex aliis salutationibus patet. Ita enim ad Ephesios optans loquitur, *πνεῦμα ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ καὶ ἐν ἀμύμῳ χάριτι χαίρειν* & ad Romanos, *πνεῦμα ἐν Θεῷ καὶ Πατρὶ καὶ Κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ ἀμύμους χαίρειν*.

P. I. V. 13. Πάντα χαίρειν] plurimum gaudere: ut, plurimum valere. Digestorum l. VIII. t. 3. 37. *ἄνευ Τίμῃ Γαίῃ Σείῃ πάντα χαίρειν*. Solita haec in Epistolis salutatio, brevis & concisa. Ἰδὼν γὰρ πάντες ἀποστόλοις τὸ χαίρειν καὶ ἔχοντες λέγειν, inquit Artemidorus l. III. c. 42. Ita S. Jacobus *πάντες δόξατε πάντες ἐν τῇ ἀγάπῃ χαίρειν*. Neque tantum in Epistolis, sed & in congressibus & allocutionibus quotidianis, praesertim matutinis, eadem forma à Graecis usurpata est. De qua familiari salutatione intelligenda est illa S. Joannis cautio epistola secunda de seductore, *χαίρειν αὐτῷ μὴ λέγετε*. Quamvis haec allocutio, quam *ἀσπασμός*, *πρόσποντος*, & *προσπρόσποντος* Graeci vocant, antiquissima fuerit, & ab ipsis Homeri temporibus deducta; eam tamen Plato, Homero semper iniquior, cum in Charmide, tum in Philebo, rejecit: unde Lucianus in *Salutationis lapsu* de Platone loquens: *Τὸ μὲν χαίρειν χαίρειν παλαιόν, καὶ πάλιν Σανδίου μάλιστά*: ut eum locum Luciani & supplendum & emendandum puto. Loco autem *χαίρειν* Plato posuit *τὸ εὐαρέσκειν*. *Τὸ δὲ εὐαρέσκειν ἀπὸ αὐτοῦ εἰσάγειν, ὡς καὶ ἰδοὺ σάματις τε καὶ Ἀρχὴς εὐαρέσκουσιν οὐ μόνον*. Pythagorae semper *τὸ ὑμναῖν* usurpabant: de quibus iterum Lucianus: *καὶ ὅλος ἦν τὸ μὲν ὑμναῖν τὸ εὐαρέσκειν καὶ τὸ χαίρειν εἶναι ὅτι δὲ τὸ εὐαρέσκειν, ὅτι τὸ χαίρειν πάντες καὶ τὸ ὑμναῖν*. ut eum locum etiam supplevimus. Et ab his Pythagoraeis, qui in Italia sive Magna Graecia vivebant, Romani, ut opinor, suas formulas derivarunt, *Salutem* scilicet.

In Epistolam ad Smyrnaeos.

7

& Bene valere. Huc usque Inscriptio, quam nimis longam esse putant homines nimis delicati. S. Paulum utique imitatur noster: neque magis usquam, quam in Salutationibus. Inscriptio Epistolæ Paulinæ ad Romanos hac ipsa longior est, septem priores versiculos complectens.

P. I. v. 14. Δοξάζω Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Θεόν.] Vetus Interpres, *Glorifico Jesum Christum Deum*. In MS. legitur Δοξάζω, satis bene. Interpolator pro sua libidine, Δοξάζω τὸν Θεόν καὶ πατέρα Ἰησοῦ Χριστοῦ quibus verbis sententiam Ignatii de verâ & summa divinitate Christi obscuravit, quam tamen ipse Ignatius semper aperte agnoscit & profitetur. Non aliter intelligi potest — *Quia τὸν Θεόν in hac ipsa epistola, & Ἀγαθὸς Χριστὸς Θεὸς in epistola ad Polycarpum, ἐν Θεῷ Ἰησοῦ Χριστῷ in epistola ad Ephesios, καὶ αὐτὸς ἢ ἐν ἡμῖν Θεὸς ἡμῶν, & λαβόντες Θεὸν γνῶντες, ὁ Θεὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ.* & ad Romanos, καὶ ἄλλοι καὶ ἀγάντες τὸν Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν. Quæ omnia ad imitationem S. Johannis & S. Thomæ dicta sunt, qui aperte *Christum* ἱσχυρίζονται, ut loquuntur Veteres, i. e. *diserte nobis ut Deum representabant*. Ita certe Ignatii ætate loquebantur, & qui statim postea secuti sunt. V. Plinii epistolam ad Trajanum, & Euseb. H. E. l. V. c. 28. p. 196. & IX. l. p. 348. D. Clem. Alexandr. 790. A. b. Insignis locus est Origenis adv. Celsum, 230. & in Joan. 139. Arnobius adv. Gentes, l. II. p. 85. *Et ideo Christus, licet vobis invisibilis, Deus: (Deus inquam Christus.) Hoc enim sæpe dicendum est, ut infidelium diffiliat & dirumpatur auditus.* Unde peculiari notione *Θεολογία* doctrina de deitate Christi: cui opponitur doctrina de humanitate, quæ *ὀικονομία* dicebatur: & *Θεολογία* dicebantur, quæ tractabant de deitate Christi. Ephraïmus apud Phot. 776. 20. De *ὀικονομία* v. Irenæum l. 4. c. 62. Græce, & p. 80. Vide eundem in penultima pagina Græcorum fragmentorum. Orig. 129. in Joan. ex Heracléone. Justin. 264. A. 331. A. *ὀικονομία* καὶ *Θεολογία* Euseb. lib. 1. p. 4. D. Theodoret. proœmio ad Hebræos. Illud etiam ex verbo Δοξάζω apparet, quoniam toties in S. literis occurrit Δοξάζω τὸν Θεόν. In vetustissima doxologia in codice Trevirensi ante mille annos descripto, & in codice Cyrilli ante annos mille ducentos:

Κύριε ὁ Θεός,
Ὁ ἀμὲν τὸν Θεόν,
Ὁ υἱὸς τοῦ Πατρὸς.
Domine Deus,
Agnus Dei,
Filius Patris.

Sub nomine *αἰωνίου ἱαδίου* ab ipso Athanasio agnita *de Virginitate* versus finem: & fortasse ὡς πολυδύναμος à Luciano circa medium secundi seculi notata est: ut observatum est à Viro erudito, & Amico nostro, Smitho Oxoniensi. Hoc maxime notabile, quod vetustissimi Christiani Christum Deum simpliciter vocabant: posteriores Hæretici *Dominum* tantum. V. Phœbadium.

Ibid. Τὸν Θεόν] Christum vocat Ignatius Deum cum articulo. Ephraïm apud Phot. Cod. CCXXVIII, pag. 810. 21. Καὶ ὁ Θεός ἐστιν Ἰησοῦς καὶ μὴ Σωτὴρ ὁ Θεὸς ὁμοῖος κτίσθαι τῷ ἁπλῶς eo sc. modo, quo ante S. Mattheus & S. Paulus, non tantum in casu recto, sed etiam in obliquo. De articulo

in

in Jo. 109. B. ipse tamen usurpat contra Cels. 321. 322. 323. 325. Valefius in epistola ad Abgarum apud Euseb. in annotationibus pag. 22. condemnat vulgarem lectionem, ὁ κύριος ἡμῶν καὶ διὸς Ἰησοῦς ὁ Χριστός, propter auctoritatem aliquorum MSS. & rationem addit duplicem, quarum neutra mihi probatur. Artemon Hæreticus post Apostolos fatebatur, Christianos Christum διολογῶν. Theodoret. IV. 220. B. Quum dixisset Libanius Sophista de Christianis, τὸν ἐκ Παλαιστίνης ἀνδραποῖν διὸν τὴν καὶ διὸν πᾶσιν ποιῶν, *Hominem quendam ex Palestina Deum Deique filium faciunt*; recte ei respondit Socrates III. 23. ὅπως μὲν οὖν &c. p. 201. quem consule. An inde veteres inscriptiones I. X. Θ. Ἰησοῦς Χριστός Θεός; unde IΧΘΥΣ Tertulliani. V. Rutgerf. Var. Lect. l. I. c. 1.

P. I. v. 14. Τὸν ὅπως ὑμᾶς σοφία] *Qui tanta vos sapientia imbuit & instruxit: qui vos adeo sapientes reddidit*; sapientia sc. salutari atque divina. Ita enim loquitur more Apostolico: ut 2 Tim. III. 15. τὰ δυνάμειν σε σοφίαν εἰς σωτηρίαν. V. I. *que te possunt instruere ad salutem*. N. I. *que te possunt sapientem reddere*. Hac voce solus inter N. T. Scriptores S. Paulus usus est. Reperitur vero identidem cum accusativo personæ in Græca Versione Psalmorum. Psalm. XVIII. 8. & CIV. 22. Vetus Interpres ὅπως non agnoscit: agnoscit autem Interpolator cum suo Interprete: & sine dubio ita scripsit Ignatius. Veram igitur sapientiam atque divinam à Christo tribui ostendit, qui est διὸς δυνάμειν & διὸς σοφία. 1 Cor. I. 18. & factus est nobis σοφία διὸς διὸς. 1 Cor. I. 30. De Mose Epiphanius: ὁ δὲ Μωϋσῆς συνένοι ἐκ διὸς καυχαινομένη. Ita Deus ἐν ἐντοναῖς σοφίας dicitur Josephum Naz. Orat. XXVIII. 281. B. Σοφιδόντες Justin. 247. B. 250. C. Barnabas pag. 228. ἐν ἀγγελῶν ποιεῖς ἐσθίον αὐτῶν. Cyrill. Lex. Σωτηρὸς σε, σοφίᾳ σε. Glossa, Σοφίζω, sapientiam præsto. Aliter quoque usurpabant: Σοφίζω, λέγοις ἀπατῶ. ita scribendum, non λέγεις.

P. I. v. 15. Ἐβόσα γάρ] *Observavi enim*. Quapropter jam fuerat ipse Smyrnæ, & eorum conversationem, dum apud eos esset, observaverat, & ad Smyrnæos hæc Troade constitutus scribit, jam Asiæ valedicturus, & in Thraciam perrecturus.

P. I. v. 16. Κατηρισμένοι ἐν ἀκινήτῳ πίστι] V. I. *perfectos in immobili fide*. Effectum hic explicat, quem divinæ sapientiæ, à Christo datæ, tanquam causæ, adscribit: agnoscit enim Smyrnæos divina sapientia non mediocriter esse imbutos, quod fide immobili eos esse præditos cognosceret. Quod enim à Corinthiis in causâ schismatis expetebat S. Paulus 1 Cor. I. 10. ἥτις ἡ κατηρισμένοι ἐν τῇ αὐτῇ πίστι καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ, illud in Smyrnæis agnoscit Ignatius, compactos sc. seu instructos eos esse in fide, eaque immobili & indissolubili: quod eam sc. à Schismaticorum & Hæreticorum insultibus inconcussam confervarent. Ἀκίνητοι autem vocat, ut S. Paulus ἀκινήτῳ v. postea ubi ad Ephesios utitur verbis S. Pauli ipsissimis: sed illa videntur affuta. 1 Cor. XV. 58. Ἐδραῖον γίνεσθαι καὶ ἀμειψάνητοι. Ad Polycarpum, ἀδρασμένοι, ὡς ἐστὶν πίστις ἀκίνητος.

P. I. v. 17. Ὡσπερ καδλωμένοι] Describit eos quasi καδλωμένοις clavifixos: quasi inquam: nam V. I. male, *quemadmodum*; ac si clavis fixi essent. Immobilitatem & firmitatem fidei illustrat Ignatius, dum eos adeo stabiles pronunciat, ac si clavis quibusdam fixi essent. Crucifixus cum Christo: Gal. II. 20.

& VI. 14. Hesychius, καὶ δὴ λῶσθαι τοῖς ἡλοῖς ἐσφίγγει. V. Æschyli Prometheus.

Ἀραὸς μᾶλλον, σφίγγει, μὴ δὲ μὴ χεῖρα.

Lucianus poenam Promethei describit, quam τρώων vocat. Celsus apud Orig. 298. ὁ δὲ πρὸ διδασκαλίας αὐτῶν τρώων ἀνελθόν. Suidas, Ἀνέστης, ἡ δὲ τῶν καὶ δὴ λῶσθαι. Ita in Actis Pionii καὶ δὴ λῶσθαι illius Martyris memorabantur, ut tradit Eusebius. Eleganter hæc exprimuntur à Clem. Alex. Pædagogi I. III. c. 12. Naz. 276. A. Vide etiam Theodotum Ancyrantum, p. 25. Καὶ δὴ λῶσθαι τοῖς σάρκασι μὴ Psalm. CXVIII. 121. De Christo aliqui interpretati sunt: ut Barnabas, p. 219.

P. I. v. 18. Σαρκὶ τε καὶ πνεύματι] Phrasis Ignatio maxime familiaris: i.e. toti ac penitus, ac si ita Christo deservirent tum corpore tum animo, ut ab illo avelli non possent. Empti enim sumus Christo, sanguine sc. Jesu Christi in cruce effuso: unde oportet Deum glorificare & in corpore & in Spiritu, quæ sunt Dei. 1 Cor. VI. 20. Quod Clemens Alex. dixit πνεύματι καὶ σώματι, 275. B. Ecclesia Gallicana σώματι καὶ ψυχῇ apud Euseb. 159. C. Διότι ἀναγκάζον πνεύματι καὶ σωματικῶς χειρουργεῖν. Orig. in Jo. 9. D.

P. I. v. 19. Καὶ ἰδρασμένους ἐν ἀγάπῃ] Secunda firmitatis metaphora: ut in epist. ad Polycarpum, ἰδρασμένους ὡς ὅτι πέσαν ἀκίνητοι, & hac ipsa, ὡς εὐχόμενοι ἰδρασθῆναι καὶ ἀγάπῃ & in epist. ad Ephes. ἰδραστοὶ ἐν τῇ πίστει. S. Paulo ἰδραστοί. 1 Cor. VII. 37. & XV. 58. Coloss. I. 23. Clem. Alex. ἡ ἀληθεία ἰδραστός, 317. D. Hesychius, ἰδρασμένοι, βέλαιωδεις. ἰδρα, βάσις unde ἰδραστον, firmamentum, stabilimentum. Ancoram Poëta satis eleganter dixit τῶν ἰδραστον ἀσπίδων per quam metaphoram liber Epiphanius ab ipso dictus Ἀγκυρωτός, firmus, stabilis, vel more ancoræ firmans & stabiliens.

P. I. v. 20. Πληροφόρημένους] V. I. certificatos; Vulgatus, confirmatos: minus recte, ut opinor. Vox hæc à LXX. adhibita est, Eccles. VII. 11. ad exprimendam vocem Hebræam מָלֵא, quod alibi πλησθῆναι redditur. Hesych. πληροφεία, βέλαιωδης. Gloss. πληροφύμα, plenitudo, satisfactio. πληροφῶ, πωρίγρο, satisfacio. Licet autem πληροφορημένοι nihil aliud significat, ut videtur, quam πληρομένοι, hic tamen aliquid ulterius significat, ut ex adjunctis patet, εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν. & ejus significatio omnino petenda est à Luc. I. 1. in quem locum Homilia ex interpretatione Hieronymi, Effectum suum Lucas indicat ex sermone, quo ait, in nobis manifestissime sunt ostensæ, id est, πληροφορημένων, quod uno verbo Latinus sermo non explicat. Certa enim fide & ratione cognoverat, neque in aliquo fluctuabat, utrum ita esset, an aliter. Novi quidem Fœderis Scriptores ea non uno modo utuntur. Solus Paulus cum Luca suo. Πληροφύουσιν, 2 Tim. IV. 5. nihil aliud hic quam implere significat. Πληροφεία ἀγάπης, Epiphan. p. 15. C. unde Clemens πληροφορημένοι ἀγάπης. Hegefippus apud Euseb. I. II. c. 23. Καὶ πολλῶν πληροφορημένων καὶ διδάσκοντων ὅτι τῇ μαρτυρίᾳ τοῦ Ἰακώβου Rom. IV. 21. & XIV. 5.

Ibid. Πληροφορημένοι εἰς τὸν Κύριον] Ut περὶ ὧν εἰς τὸν Κύριον, firmissima fide penitus persuasos in Dominum nostrum. Basil. Ascet. Τὸ ἴδιον πῶς; ἀδελφεοὶ πληροφεία. Ita explicare videtur Hebr. X. 22. Unde postea πληροφῶν. Evagr. 347. D. Clem. Alex. p. 54. de Apostolis, πληροφορηθέντες ἀπὸ τῆς ἀναστάσεως, & μετὰ πληροφείας πνεύματι βέλαιωδοι. V. Heinf. 46. Ipse in epistola ad Magnes.

πεπληροφορηθῆναι ἐν τῇ γενέσει, καὶ τοῦ πάτρους, καὶ τῇ ἀναστάσει τῇ γενουμένη ἐν χειρὶ τοῦ ἡγεμονίας Πορτίου Πιλάτου.

P. I. v. antepenult. Τὸν Θεὸν καὶ δέλημα καὶ δύναμιν Θεῷ] Locum hunc exscripsit Theodoreus Dial. I. ubi ἀλυσῶς male transponitur, & καὶ δέλημα καὶ δύναμιν, pro κατὰ δέλημα καὶ δυνάμιν, ut varia lectio, observari potest. Puto apud Theodoretum potius eam vocem mutatam fuisse. Certe ab Interpolatore non est. Quænam vero fuerit vera Ignatii lectio, dubitari potest ob auctoritatem Theodoretī, qui caute legendus est post Concilium Ephesinum: utraque tamen satis sana. Licet enim κατὰ δέλημα ad divinam naturam hæc referre videtur, & κατὰ δέλημα generationi divinæ contradicere videatur, neutrum tamen verum est. Verbum enim non tantum κατὰ δέλημα Filius Dei recte dicitur, sed & κατὰ δέλημα à Veteribus sæpe dicitur. Certe Justino Martyri Dialog. cum Tryphone p. 289. dicitur ἐκ τοῦ Πατρὸς διλήσει γεννηθῆναι & postea seipsum exponens, ἐν ταῖς περὶ τῶν ἀποστόλων ἀλλὰ βραχέως τὸν λόγον ἐξήτασα, οἰκῶν τῇ δυνάμει τῆς γενέσεως καὶ τῇ Πατρὸς δυνάμει καὶ βελῇ αὐτῇ. Vide etiam p. 284. Tatianus, Justinī discipulus, διλήματι δὲ τῆς ἀπλότητος αὐτῆς περιέχεται λόγος & ὁ λόγος περιέχεται ἐκ τοῦ τοῦ Πατρὸς δυνάμειος. Tertull. adversus Praxeam, *Quis Deus in ea natus? Sermo & Spiritus, qui cum Sermonis de Dei voluntate natus est.* Origenes Homil. II. in Cant. *Quia secundum dispensationem carnis ex Virgine cum voluntate Patris crevit.* Utcunque sit, videtur Ignatius de Incarnatione loqui. Nazianzenus culpateos, qui unam naturam Dei ita tradiderunt, ὡς καὶ μὴ, μικροπεριέχον δὲ πᾶσι καὶ γενέσθαι, ἐκ ἑχέσθαι τὸ μέγαλον εἶναι ἀρχὴν, ὥστε καὶ δυνάμειος καὶ μὴ διλήσεως. 208. D. Hæc ad Trallianos è Smyrna brevius, eadem nunc è Troade ad Smyrnæos Ignatius scribit plenius & explicatius.

P. I. v. penult. Γεννημένον] Forte γέννημένον. V. I. *genitum*: ut in ep. ad Trallianos, ὅς ἀλυσῶς ἐγεννήθη. V. I. *vere natus est.* Ex Maria natus an genitus dicatur Christus, non refert: certe eam distinctionem non curabant veteres; & apud Græcos γέννησις pro γέννησις sæpe scripta reperitur.

P. I. v. ult. Βεβαπλισμένον ἐπὶ τοῦ Ἰωάννου] Hæc ad veritatem naturæ humanæ spectant, quod fuerit Joannis manibus contrectatus, quod aquis immersus, quod ablutus, ut alii.

P. 2. v. 2. Ἐπὶ Πορτίου Πιλάτου] ut in Ep. ad Magnes. ἐν χειρὶ τοῦ ἡγεμονίας Πορτίου Πιλάτου. Præter eos, qui enarrarunt Historice, primus Paulus, 1 Tim. VI. 13. *Temporibus Pontii Pilati Præsidis, qui fuit Procurator Tiberii Cæsaris.* Iren. I. I. c. 29. ἐπὶ Πορτίου Πιλάτου σαυρωθέντα. Justin. Apol. juxta Symbolum Apostolicum.

P. 2. v. 3. Καὶ Ἡρώδης τετραάρχῃ] Sub Herode. Justin. 247. c. 330. D. Sic Euseb. I. II. c. 4. Οὗτος ἦν ὡς καὶ πάρος τῷ Σωτῆρι. Optime Herodem Pilato adjungit Ignatius, quia sub ejus imperio & jurisdictione Christus tunc fuit, quum judicaretur à Pilato, & à Pilato ad Herodem missus, ab eo ad Pilatum remissus est. Luc. XXIII. 7. Ἡρώδης τὴν καὶ Πόντιον Πιλάτον Αἰ. IV. 27. Inde explicatio Psalmi versu præcedente. Lactant. I. IV. c. 18. *Tum Pontius illorum clamoribus & Herodis Tetrarchæ instigatione, metuentis ne regno pelleretur, victus est.* Hic autem erat Herodes Antipas, Galileæ Tetrarcha, in qua erat Nazareth, Josephi habitatio: unde Christus sub ejus jurisdictione esse censebatur.

In Epistolam ad Smyrnaeos.

II

sebatur. V. Origen. in Matt. 265. & Huetium ibi. Herodes Tetrarcha Luc. III. 19. ut ab Herode magno distingueretur : unde etiam Herodes i *νι* & five Junior vocatur. Erat enim filius Herodis magni, cujus regnum, in tres partes divisum, tribus filiis traditum est, Archelao, Philippo, & Herodi. Tacitus lib. V. Hist. *Gentem coërcitam liberi Herodis tripartito rexere.* Unde Philo vocat tetrarchiam Philippi & *παράδας διέξωσ τετάρτη μοίρα*. Jam ex sua tertia parte ejectus erat Archelaus, sc. Judæa, eique præfectus erat Pilatus, ut Procurator Tiberii. Philippus autem & Herodes suas partes adhuc tenebant : Philippus Trachonitidem, Galilæam Herodes. Antipatro nullam tetrarchiam dedit. Aët. XIII. 1. *Μαυλὺ Ἡρόδης τῷ τετάρτῳ σὺντροπῶ.* An Agrippa? *In Herodis locum Archelaus ab Augusto substituitur, & Tetrarchæ fiunt quatuor fratres ejus, Herodes, Antipater, Lysias, & Philippus.* Ita Euseb. in Chronico. V. Scaligerum ibi. Hæc videtur quibusdam maxime idonea ratio statuendi tetrarchias : sed vera non est. Non enim quatuor fratres habuit Archelaus : nam Antipater vivo Herode patre mortuus est, & Lysias aut Lysanias nullus ad eam familiam spectabat. Philippus & Herodes soli fratres erant. Luc. III. 1.

P. 2. v. 4. *ἀπ' ἧς καὶ ἐγώ*] V. I. *à cujus fructu*, ligni sc. quod hic subintelligendum est. Patet hoc ex epist. ad Trallianos, p. 52. Ipse enim Christus, pendens in ligno, quasi fructus ejus intelligitur. Interpolator, quum non videret, quo modo hæc recte intelligi possent, expuncta voce *καρπῷ, ἀπ' ἧς ἐγώ* *ἡμεῖς* simpliciter dixit, *à quo*, sc. Christo, *nos sumus.*

P. 2. v. 5. *Θεομαρτυρίαν*] MS. habet *Θεομαρτυρίαν* : forte pro *Θεομαρτυρίαν*. ut in epistola ad Polycarpum, *Πολύκαρπε Θεομαρτυρίαν*.

Ibid. *Ἰνα*] Ut ante finem baptismi ejus, ita nunc finem seu rationem crucifixionis ostendit.

Ibid. *Ἰνα ἂν ὁ σῶσθαι*] Ita etiam legit Interpolator. Quamvis ejus Interpres mire legit, *ut tollat secum sibi conjunctos* : unde colligit Usserius, eum legisse *σῶσθαι*, non satis firmiter : & frustra eos esse recte monet Vossius, qui aliud substituant. *Σῶσθαι* est *signum*, ut recte noster, *ut levet signum.* *Αἶψιν σῶσθαι* & *σημεῖον*, phrasis Prophetica, Esaia sæpe usurpata. Dñ. Isa. V. 26. *Τοῖς λαοῖς αἶψιν σῶσθαι ἐν τοῖς ἔθνεσι.* Lat. *& elevabit signum in nationibus procul.* XLIX. 22. & LXII. 10. Neque LXX. soli hac voce utuntur, sed & Aquila. Isa. LIX. 19. Hieron ad Isa. V. 26. *Legi in cujusdam Commentariis hoc quod dicitur, Levabit signum in nationibus procul, & sibilabit ad eum de finibus terræ, de vocatione gentium debere intelligi, quod elevato signo crucis, & depositis oneribus peccatorum, velociter venerint atque crediderint.* An intelligit Origenem? *Sed nescio*, inquit, *quo modo huic sensui possint congruere, quæ sequuntur* : quasi vero Prophetæ minis promissiones non permisceant. Sed vide Cyrill. Catech. 62. B. & Lactantium l. IV. c. 26. *Quoniam is, qui patibulo suspenditur, & conspicuus est omnibus, & ceteris altior, crux potius electa est, quæ significaret, illum tam conspicuum, tamque sublimem futurum, ut ad eum cognoscendum, pariter & colendum, cunctæ nationes ex omni orbe concurrerent.* *Αἶψιν σῶσθαι* idem quod Græcis *αἶψιν σημεῖον*, qua phrasi nulla illis usitatior : unde Hesychius & Suidas, *Σῶσθαι, σημεῖον.* Nil

hil igitur hoc in loco σύσημον aliud quam σημεῖον. Sed somniavit aliquid latere vulgatus Interpres in conjunctione σὺν, ut Erasmus & Beza ad Marc. XIV. 44. ubi tamen σύσημον nihil aliud est, quam S. Matthæi σημεῖον. XXVI. Nude etiam in quibusdam MSS. legitur σημεῖον apud S. Marcum. Crux Christi omnes τὸ σημεῖον usus exprimit, (*Si exaltatus fuero*) ad colligendum exercitum, ad collectum convocandum, ubi opus erat; ad expectandum hostem; ad pugnandum; ad victoriam.

P. 2. v. 7. Εἰς τὰς ἀγύας καὶ πρὸς αὐτὸν] Valde signanter hæc scripsit, quia Christus post resurrectionem solis fidelibus apparuit. Potest aliter explicari. Sed per duplex *his* hanc potius explicationem quæ sequuntur postulant.

P. 2. v. 8. Ἐν ἐνὶ σὺμῳ] Ad unionem. Hic enim usus erat signi militaris, ut colligerent se & in unum congregarent, si quando erant dispersi aut dissipati.

P. 2. v. 10. Ταῦτα γὰρ πάντα ἑπαθεν] Omnia quandam passionem includebant. Multa enim sustinuit præter crucem. Passus autem est hæc δι' ἡμᾶς. Phrasim præcipue notanda, an *loco nostri*? ut duo dicat, an *pro nobis*, an *propter nos*? Rom. IV. 24. 25. 1 Cor. VIII. 11. 1 Theff. I. 5. 1 Pet. I. 20. 2 Cor. VIII. 9. Finis passionum Christi, ἵνα σωθῶμεθ' plane Apostolice. Polycarp. p. 21. ἀλλὰ δι' ἡμᾶς, ἵνα ζήσωμεθ' ἐν αὐτῷ, πάντα ὑπέμειν.

P. 2. v. 11. Καὶ ἀληθὺς ἑπαθεν] Hæc expressit Iren. 284. B. Origenes contra Celsum 70. & in sua fidei summa in procemio lib. I. καὶ ἀρχόν. *Et quoniam his Christus natus est, & passus in veritate* — & in Jo. 154. B. Epiphanius Ancorato 483. ὅτι ὁ δοκῶν ἡμῖν τὸ σῶμα, ἀλλὰ ἀληθὺς —

P. 2. v. 12. Ἄπιστοι] i. e. *Hæretici*. Hæreticos jam perstringit, quos *infideles* vocat, quod essent veræ fidei vacui: ut post, καὶ δὲ ὀνύματα αὐτῶν ὄντα ἀπιστα, ut alibi se explicat. Gloss. *Perfidus*, ἀπιστος. Hæreticorum non fides sed perfidia: ut in epist. ad Trallianos de Docetis, Εἰ δὲ, ὡς αὖτε πρὸς Αἰνοὺς ὄντες, τοτέστιν ἀπιστοὶ, λέγεται τὸ δοκεῖν πιστοποιεῖν αὐτῶν. S. Cyprianus ad Demetrianum. p. 195. *Quæ tunc erit fidei gloria, quæ pœna perfidiæ, quum iudicii dies venerit, quæ letitia credentium, quæ mæstitia perfidorum?* Sulpitius Severus l. II. *Frequentibus Conciliis nihil actum, nostris in fide manentibus, illis de perfidia non cedentibus.* Hilarius. *Est autem hæc perfidia, non fides* — Ita reliqui postea locuti sunt. Epiphanius ἀπιστος καὶ ἡσυχιστας distinguit. 504. & ἀπιστους vocat ἑλλήνας seu *Gentiles*. Theodotus Ancyranus in initio, καὶ τὸ ἀπιστίας ζήσαντες.

P. 2. v. 13. Τὸ δοκεῖν] Unde hi hæretici δοκῶντες. Eorum origo à Simone Mago. His autem maxime in Episcopatu infestus est S. Ignatius. Nam Menander, discipulus Simonis & Doceta, Ignatio Synchronus fuit. De eo Justinus Martyr paucis annis post Ignatii Martyrium: Μένανδρον ἐν Ἀντιοχείᾳ γενόμενον πολλὰς ἐξαπατήσεις διὰ μαγικῆς τέχνης οἰδαμένον. Menandri discipulus erat Saturnilus, ut tradit Irenæus l. I. c. 22. & post eum Epiphanius, qui etiam docuit Salvatore putative visum hominem, & καὶ πάντα ἐν τῷ δοκεῖν πιστοποιεῖν. Sententiam Docetarum ita expressit Celsus apud Orig. p. 171. ἥτοι ὡς ἀληθὺς μεταβάλλει ὁ θεὸς εἰς σῶμα θνητὸν, καὶ αὐτὸς μὲν ἐ μεταβάλλει, ποιεῖ δὲ τὰς ὁρῶντας δοκεῖν. Hezychius, Δόκωσις, τὸ μὴ ὄν νομιζόμενον, οἷον φαντασία. Optime Iren. l. I. c. 21. III. 27. 20. 32. IV. 60. & V. 1. Δόκωσις & δόκωσις. III. 19. *Mendaces ostensa sunt*

sunt universæ doctrinæ illorum, qui octonationes & quaternationes putativas adinvenierunt. Ita Interpres, qui Irenæum non intellexit: Græca enim verba sunt, ut ex Theodoro patet, & δοκίμως. Hier. in Isa. LIII. 4. Qui vere languores nostros, & peccata nostra portavit, & pro nobis dolet, non putative, i. e. οἰομένως, ut vetus & nova hæresis suspicantur. Quid οἰομένως, an Græcum? quæ illa nova hæresis?

P. 2. v. 14. Αὐτοὶ τὸ δοκεῖν ὄντες] Ut ad Trallianos, λέγοντες τὸ δοκεῖν πιστοποιεῖται αὐτὸν, αὐτοὶ τὸ δοκεῖν ὄντες. Acute. Hæc imitatus est Tertullianus, dum de Valentinianis agit: Ita omnia in imagines vertunt, plane & ipsi imaginarii Christiani. 300. D. Iren. l. III. c. 46. & IV. 60. Orig. in Jo. 60. D. Οἱ δὲ ἀποφασίζοντες τὸ ὄντος μεταχρῆν τῷ ἐσθρῶς τῷ ὄντος ἐπαρρησιάζοντο ὅτι ὄντες. Epiphanius de Aëtio, & Tior & Θεὸς ἀνθρώπων Παρεὶ λέγον, οὐ ἀνθρώπου γέγονας, κληρώσεις τὸ τοιοῦτον ὄνομα.

P. 2. v. 16. Οὐσιν ἀσωμάτοις & δαιμονικοῖς] V. I. *dæmoniis*, male, *δαιμονιακὸς* & *δαιμονικός* differunt. *δαιμονικός* & *δαιμονιώδης*, *diabolicus*. Jac. III. 15. ubi male Beza, *dæmoniaca*. Orig. contra Celsum. l. VIII. p. 418. ὡς μοχθηρὸν & ἀσώγιον & δαιμονικὸν μᾶλλον ἢ ἀνθρώπινον. Origenes seu Rufinus in procemio lib. de Principiis, In hoc libello incorporeum dæmonium dixit, pro eo, quod ille, quicumque est habitus vel circumscriptio dæmonici corporis, non est similis huic nostro crassiori vel visibili corpori. Hieron. ep. 76. Oppressa est ejus auctoritate & eloquentia, & in morem dæmoniorum Spirituum de terra loquitur. *δαιμονιακὸς* à *δαιμονιάζω*. *δαιμονικός* à *δαιμόνιον* seu *δαιμονίζεν*. nam *δαιμονίζω* πασῶν sumptum aliud. Matth. XII. 22.

P. 2. v. 18. Ἐν σαρκὶ] Hic intelligendum est pro *ἐν σαρκὶ*. Iren. 278. B. ἂν τὸ ἐν σαρκὶ ἀνέλεται αὐτὸς, ὅς ἐστι ἐν τῇ αὐτῇ σαρκὶ, ἐν ᾗ & ἐπαθεν, ἐλευσεται.

P. 2. v. 19. Οἶδα] V. I. *Vidi*. Hefych. ἰδῆμαι, γινώσκω, οἶδα. Gloss. οἶδα, scio, noro, nosco. Scio, ὁρῶμαι, γινώσκω, οἶδα. Certus sum, πίπτομαι, οἶδα. Hieronymus *vidi* etiam transtulit. Vulgatus Interpres, *novi*: rectius multo. Nam & Interpolator hæc retinuit. Rufinus *scio*, optime. Forte vetus Interpres Ignatii Hieronymo antiquior fuit, & illum in errorem duxit. Eusebius & Theodoretus οἶδα habent. Hæc autem mala interpretatio videtur profecta ex Joanne XX. 8. καὶ εἶδε & ὁρίσεν. Scio Act. III. 16. τῶν δὲ διαπίπτει & οἶδα. 1 Jo. IV. 16. Rom. XIV. 14. οἶδα & πίπτομαι.

P. 2. v. 20. Τῶν περὶ Πέτρον] V. I. *ad eos, qui circa Petrum*. Hieronymus in Catalogo, *ad Petrum*, & eos qui cum Petro erant. Mox Rufinus, *ad Petrum ceterosque*. Vulgatus Interpres, *ad eos qui cum Petro erant*. Græca locutio dubia. οἱ περὶ Πέτρον sæpe nihil aliud significat, quam Petrum ipsum: hic autem significat Apostolos, aliosque, qui tunc circa Petrum, συνθηρομένοιους τὸ ἐν δόξῃ & σὺ αὐτοῖς. Luc. XXIV. 33. οἱ περὶ τὸ Παῦλον. Act. XXI. 8. V. Reines. p. 336.

P. 2. v. 22. Οὐκ εἰμὶ δαιμόνιον ἀσώματον] V. Orig. in procemio l. I. περὶ ἀρχῶν. Justin. 267. A. δαιμόνια ἀσώματα. Clem. Alex. 791. C. b. Origenes Evangelium secundum Hebræos admittit & explicat. p. 58. D. in Jo. uti & Testamentum Patriarcharum, 77. E. quod non contemnendam Scripturam vocat. 78. D. Phrasim tralatitia ea ætate pro πνεῦμα. Luc. XXIV. 39. Act. XXIII. 89. Hieronymus in procem. ad XVIII. l. in Esaiam: Quum enim Apostoli cum putarent Spiritum, vel, ut juxta Evangelium Hebræorum lectitant, incorporale dæmonium.

demonium : & rursus de Ignatio nostro & hac epistola differens, in qua &c. Optime Eusebius, ἐκ οἷα ὁπίσθιν τοῖς ἑπτοῖς κέχρηται, non novi, unde ista verba, *demonium incorporale*, sumpsit : quia talis locutio in Evangelistarum nullo exstat. Hieronymus autem, qui Evangelium secundum Hebræos, quo utebantur Nazaræi, tum in Græcum, tum in Latinum Sermonem transtulerat, ex illo Evangelio testimonium hoc Ignatium transtulisse asserit. Sed quum illud Evangelium Hebraice tantum, non Græce, exstitisse ante ætatem Hieronymi videatur, aut certe illud, quo tum utebantur Nazaræi, quodque transtulit Hieronymus, interpolatum fuerit, quumque eadem verba in libello, qui διδαχὴ Πέτρου dictus est, de eadem re exstarent, credibile potius est, hæc tria loca non ex libris aliquibus, sed ex historia verbis illis vulgo tradita desumi. Rufinus in procemio libri περὶ ἀρχῶν. Si vero quis volet nobis proferre ex illo libello, qui Petri doctrina appellatur, ubi Salvator videtur ad Discipulos dicere, quod non sit *demonium incorporale*.

P. 2. v. 27. Σωθήσονται αὐτοῖς καὶ σωθήσονται] Epiphan. in exposit. fidei. n. 17. Πέφνηκε μὲν ἡ ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐν ἀληθείᾳ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῖς Ἀποστόλοις· σωθήσονται καὶ σωθήσονται καὶ συνηλικίωσιν αὐτῶν πτωχὰ καὶ ἡμέρας. & in Panario, πτωχὸς τε καὶ ἐλπίδος ἡ ἡμετέρας ἡ ἐλπίδος ἐπὶ τὴν ἐποικίαν δι' αὐτοῦ τὰ ὅλα τελείας, καὶ συναυλίζονται ἡ δοκίμοι, ἀλλὰ ἀληθείας. Qui locus à Petavio male versus, utpote mancus, & ex Anacephalæzosi restituendus est.

P. 2. v. 28. ὡς σαρκικός] Iren. l. V. c. 31.

Ibid. Καὶ περὶ πνευματικῶς ἡνωμένων τῷ Πατρὶ] Ut in epist. ad Magnesios, ἡνωμένων ὧν. Clem. Rom. ep. II. sect. IX. ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ κυριός, ὁ σώτας ἡμῶν, ὃν μὲν τὸ πνεῦμα, ἐγένετο σὰρξ, εἰς θεότητα συνενωθεῖς. Epiph. 547. 41.

P. 2. v. antepenult. Περιφύλασσε Ν] In epist. ad Trallianos : περιφύλασσε ὑμᾶς. Clem. Alex. 802. D. ἡ ἀφ' ἧς τὰ μέλλοντα περιφύλαττα. Euseb. l. III. c. 36. D

P. 2. v. penult. Θεῶν] Euseb. IV. c. 24. p. 146. A. οἱ πανταρχοὶ τῶν ἐκκλησιῶν ποιμένες, ὡς πρὶν πρὶν ἡμεῖς ἀρχὴν τῷ Θεῷ Χριστῷ περιφύλαττον ἀποσβολῶντες αὐτὸς ἀνείργον — Lactantius de persecutoribus, *exsecrabile animal Decius*. De Juliano hæretico à Xysto Pontifice dejecto Prosper Aquitanus in Chronico : *Et ita omnes Catholicos dejectione fallacis bestiae gaudere fecit, quasi tum primum superbissimam hæresin Apostolicus gladius detruncasset*.

Ibid. Ἀνθρωπομορφῶν] Epiphan. *Θεομορφοί*, p. 52. 50. *ὁριόμορφοι*, 184. 8. Philo de Abrahamo p. 354. C. Διχῶς μὲν ἔθεντο ὄντος ἀνθρώπου, κυριώτερον δ' εἶπεν ἀνθρωπομορφῶς θεῖν, μόνον δὲ, ὅς ἂν ζῆλων ἢ διανοητικῶς. p. 350. E. ἀνθρωποειδὲς θεῖον. p. 366. A. ἀνθρωπομορφῶς ἰδιαν· & de vita Mosis, ἀνθρωποειδὲς θεῖα καὶ τὸ σῶμα τοῦ μορφῶς εἰς ἡμετέρας δόκον ἐπὶ θύρας καὶ ἀπάτη περιβεβλημένοι. Vulg. Intepres, *hominum figuras habentibus*. Ita quidem origo hæc accipitur. Inde Ἀνθρωπομορφῶν hæretici, qui Deum tanquam ἀνθρωπομορφον sub figura hominis colebant. Hic autem loquitur de hæreticis, qui sub forma humana sive essentia naturam bestialem habebant : ut apud S. Paulum μορφή θεοῦ & μορφή δούλου duas essentias, divinam & humanam, significant. Μορφή enim proprie non est figura, sed forma : quam vocem Latini ab Æolibus acceperunt, apud quos μορφή Doricum erat φορμά. Æoles enim permutatione literarum gaudebant.

P. 3. v. 2. Περιμένετε ὑπὲρ αὐτῶν] Oratio pro hæreticis, quam antiqua ! Irenæus, l. III. c. 46. Talis oratio exstat in libris Sacramentorum quarta feria magnæ hebdomadis, & parasceve, p. 62, 63.

In Epistolam ad Smyrnæos.

15

P. 3. v. 3. Οτι δὲ σκοποῦν] Iren. lib. III. c. 2. *Etenim si non facile est ab errore apprehensam resipiscere animam, sed non omnino impossibile errorem effugere, apposita veritate.* Pseudo-Tertullianus, vetus Auctor. l. 1.

*Sed revocare pedem sævi latronis ab antro,
Dum spatium datur, & patiens pietate perennis
Facta per errorem miseris Deus omnia donat.*

Ibid. τίς δὲ ἐξουσίαν] Nullo modo communicandum Hæreticis docuit, donec pœnitentiam agerent, & sic, ut pœnitentes, admitterentur in Ecclesiam. Durum autem videri poterat, quod Catholici ad eorum pœnitentiam nihil agerent. Hoc igitur relinquendum esse Christo innuit, qui, uti nos ab illorum communione abstinere iussit, ita *habet*, inquit, *potestatem huius*, dandi sc. illis pœnitentiam, ut recipiantur.

P. 3. v. 4. τὸ ἀληθινὸν ἡμῶν ζῆν] In epist. ad Magnes. τὸ ἀληθινὸν ἡμῶν ζῆν. Infinitus pro substantivo. Lucian. 289. 25. 178. 8. & 48. ὡς περ ἐκ ἐχόντων τὸ ἀληθινὸν φῶς, ὅπως ἐστὶν τὸ ἀληθινὸν ζῆν. Orig. in Jo. 29. A. & 44. A. describit λόγον ἰδίαν περὶ ἑαυτοῦ ἔχοντα, οἷον πυλῶνός τε ζῆν καὶ ἑαυτὸν. contra Celsum 86. B. 113. B. Artemidorus de patre, ὅς ἐστιν τὸ ζῆν, καὶ τὸ φῶς αἰσθητὸν ἔστιν. l. I. c. 2. Idem de parentibus & præceptoribus, οἱ μὲν εἰσαγόντες εἰς τὸ ζῆν, οἱ δὲ ὅπως καὶ τὸ ζῆν καὶ δαῖτα διδάσκοντες. l. II. c. 74.

P. 3. v. 14. Μᾶλλον δὲ ἐνέκησεν] Hæc epanorthosis, ut μᾶλλον ἐπισκοπημένην in epist. ad Polycarpum. V. etiam 2 Tim. II. 12.

P. 3. v. 15. Σωτήροισι] V. I. *Concionatores*, male. Interpolator pro ὅτις συνήγοροι posuit σωτηροῖσι. Vulg. Interp. *consentiunt*. sc. Hæretici, qui pro veritate advocati esse deberent, quæ ducit ad vitam, facti sunt hæreseos patroni, quæ ducit ad mortem. Hæc mens Ignatii. Σωτήροισι eligi solebant, ut & κατήγοροι. V. Harpocrat. & Suid. Gloss. Σωτήροισι, *advocatus, rogatus, patronus.* συνήγορον, *patrocinari.* Clem. Alex. 98. εἰ μὴ σπᾶλλομαι, ἡμῶν τε σωτηροῖσιν. Orig. in Jo. 89. A. contra Celsum. p. 8.

P. 3. v. 19. Οὐδὲ τὰ ἡμέτερα τῷ κατ' ἀνδρα παθήματα] Interpolator, ἀλλ' ἰδὲ minus recte, & pro τῷ κατ' ἀνδρα, τὰ κατ' ἀνδρα. Sed Leicestrensis codex retinet τῶν, & vetus Interpres Medicæi codicis plane repræsentat: *neque nostræ eorum, quæ secundum virum passiones.* Quæ interpretatio, quum valde obscura videretur, Glossator aliquis haud ineptus, ea ad marginem addidit, quæ ut & Usserio, ita & mihi non indigna videntur.

P. 3. v. 23. Σαρκοφῶρον] V. I. *carniferum*. Christus dicitur σαρκοφῶρον, σῶμα φερόν. ut Orig. contra Cels. 340.

P. 3. v. 24. Νεκροφόρος] Dum vivit mortuus, ille νεκροφόρος. 1 Tim. V. 6. Apoc. III. 1. Matth. VIII. 22. νεκρὸν τὸν ἐκείνου. Eleganter. Πτώμα enim cadaver. Gloss. πτώμα δὲ νεκρὸν. ut apud Pythagoræος κατωτάριον significavit. Orig. cont. Cels. 142. Marc. Anton. l. VI. §. 13. Sophocles in Antigone,

— τὰς γὰρ ἡδονὰς

ὅταν περὶ δύνανται ἀνδρὶς, ἐπὶ δὲ ἐγὼ
ζῆν πτότον, ἀλλ' ἐμψυχον ἡγῶμαι νεκρὸν.

Clem. Rom. ep. II. p. 1. καὶ ὁ βίος ἡμῶν ὄλεθ' ἀλλὰ ἰδὲν εἰ μὴ θάνατος.

Ibid. ὡς νεκροφόρος] V. I. *existens mortifer*, male: potius *mortuum ferens*,
aut

aut cadaver portans. Interpolator nostro codici consentit: sed apud eum
 ὡς legisse videtur Interpres vulgatus pro ὡν, sicut mortuum bajulans: & qui-
 dem apud Theodoretum, ὡς νεκροβόρ. Vera est Medicæi codicis lectio, ve-
 tus interpretatio fidelior, vulgata melior. Νεκροβόρ enim potius est mortem
 bajulans, quam mortifer, qui Ignatio nostro θανάτορος est. Gloss. Θανατοφόρος,
 letifer, mortifer. Aliud θάνατος, aliud νεκρός. Onomasticum vetus, Vespillo νε-
 κροβόρ, & Pollinctor νεκροβόρ. Glossarium Philoxeni, Bispello, νεκροβόρ,
 & Sandapila, νεκροφορεῖν. Ubi etiam reperitur Barginna, νεκροβόρ. i. e. opi-
 nor, qui in bargo suspensos atque inde acceptos ad locum sepulture portat.
 Unde verbum νεκροφορεῖν, ut à θεοφόρος θεοφορεῖν. Philo Jud. 988. A. Σπύλλομαι δὲ
 ὁ κακοδαίμων ἐγὼ τῶν ποτὶ νεκροβόρων, ὡς αὐτὸς εἰς ἡλίου. Sic Methodius apud Epipha-
 nium de animis, δίκην ὅπως ὅν ἰδρασαι νεκροφορεῖται ἐδιδρασαν, p. 244. & 247. Orig.
 contra Cels. 88. Christus filium viduæ resuscitasse dicitur, σῆσαι τὸν φέροντα τὸ
 νεκρὸν. i. e. τὸν νεκροβόρ. Breviter enim exposuit illa S. Lucæ VII. 14. ἦλθεν δὲ
 σὺν, οἱ δὲ βασιζόμενοι ἐκείνου. De Maximino tyranno Euseb. l. IX. c. 10. ὡς μὲν
 ἀλλὰ πὺρ ἔσται τὸς παρόντας, ἢ τὰς αὐτῶν τὸ ψυχῆς γαργάρισμα τὸ σῶμα, ἐν ᾧ νεκρὸς ἢ
 πᾶσι τῶν δακτύλων καὶ καὶ ὁμοιωμένων.

P. 3. v. 25. Τὰ δὲ ὀνόματα αὐτῶν] Statuit hic Ignatius nullum hæreticum nomi-
 nare, quod in aliis etiam epistolis religiose observavit. Nullius enim hære-
 tici nominatim meminit. Unde apparet 1º. Interpolatoris inscitia, qui in
 lacinia epistolæ ad Trallianos Menandri, Basilidis, Theodoti, & Cleobuli
 diserte meminit. 2º. Adversariorum ἀπειρία, qui hæc vero Ignatio oppo-
 fuerunt.

Ibid. ὅτι ἀπὸ] Hic animadvertendus mos S. Scripturæ, qui, licet ob-
 scure, hoc loco insinuat. Nam ἐγγράφαι ὀνόματα proprie & vulgari modo di-
 citur de ipsis virorum nominibus. Sed illud ὅτι ἀπὸ alium loquendi mo-
 dum spectat, quo ὄνομα ipsam personam refert.

P. 3. v. antepenult. Καὶ τὰ ἱερὰ] Phil. II. 10. Cælestia. V. I. Superca-
 lestia, uti etiam in epist. ad Trallianos, quod est ἱερὰ ἀνὰ. Orig. in Jo. 15.
 D. contra Celsum 288. 316. in Jo. 15. D.

P. 3. v. penult. Καὶ ἡ δόξα τοῦ ἀγγέλου] Forte ἀγγελοὶ τὸ δόξας. Epiphan. 541.
 ἐπὶ ἀγγελοῖς, ἐπὶ ἀρχαῖς. Rom. VIII. 38.

Ibid. Ἀρχόντες ἑαυτοὶ τε καὶ ἀλλήλοις] An qui apparere solent, & qui nunquam
 apparent?

P. 4. v. 2. Ὁ χωρὶς χωρεῖται] V. I. qui capit, capiat: potius, qui capax est,
 capiat. Matt. XIX. 12. ὁ διὰ τοῦ σώματος χωρεῖν, χωρεῖται. Gloss. χωρεῖν, capacitas.
 Hoc sensu proprie dicitur de vasis seu mensuris vel liquidorum vel arido-
 rum ὁ χωρητικός. Orig. in Jo. 50. E. 66. D. ὡς ἕκαστος χωρεῖ.

Ibid. Τόπος μὲν τῶν πρεσβυτέρων] V. I. Qualitate nullus infletur. Τόπος hic locus
 sive officium Ecclesiasticum, sive ordo & gradus ministerii: qui quidem or-
 do ideo locus dictus est, quia illis ordinibus diversis distincta etiam loca in
 Ecclesia designabantur. Ante Ignatium S. Clemens Roman. 58. Ille autem
 locus insignis est, & maxime consulendus. Non diu post acceptam hanc
 epistolam ita locutus est Polycarpus ad Philippenfes: Nimis contristatus
 sum pro Valente, qui Presbyter factus est aliquando apud vos, quod sic igno-
 ret

ret is locum, qui datus est ei. Sic etiam Latini veteres post Ignatium nostrum locuti sunt. Cyprianus factiosos Presbyteros nec Evangelii, nec loci sui memores fuisse docet. Epist. X. & Diaconum Rogatiani Episcopi contumeliosum acculat, quod immemor Sacerdotalis loci, & officii, ac ministerii sui oblitus esset. Epist. LXV. ubi Sacerdotalis locus est ordo Episcopalis, qui Rogatiano competeat. Talis, inquit, locus, seu ordo, aut gradus, aut dignitas, sive Diaconi supra Laicos, sive Presbyteri supra Diaconos, sive Episcopi supra Presbyteros, μὴ διὰ τοῦτο, neminem inflet. Vox hæc quæ sæpius nostro usurpata est, dum inculcatur admonitio illa maxime necessaria, ut, dum quemque loci sui dignitatem tueri oportuit, nemo tamen inde aliquid sibi superbe arrogaret, aut putaret se maiorem esse, quam revera sit. φουδῶσαι. 2 Cor. XII. 20. Iren. l. IV. c. 44. principalis confessionis tumore elati. MS. concessionis: unde legendum puto, confessionis, ut principalis confessio nihil aliud sit, quam φωτολογισθεῖς; & ita Irenæum scripsisse existimo. 1 Cor. XIV. 16. ὁ ἀπαρχὸν τὸν τόπον τὸ ἰδιώτε, scil. Laici, quod subinnuit alios fuisse locos Cleri.

P. 4. v. 5. Επερδοξῆσαι] Επερδοξοί, vox Origeni familiaris, in Jo. 14. D. 79. E. de Gnosticis 91. E. 114. C. de Valentinianis & Marcionitis 74. C. & sæpe alibi. Clem. Alex. ἡ τὸ ἐπερδοξὸν διδασκαλίας ἐκδοῖς. 805. B.

P. 4. v. 7. Τὴ γνώμην τὴν τοῦ Θεοῦ] V. I. Sententiæ Dei: ut in ep. ad Romanos verus finem. Apoc. XVII. 17. Iren. l. IV. c. 71. Βία τοῦ ἐκείνου, ἀγαθὴ δὲ γνώμην πάντες συμπέριον αὐτῶν.

Ibid. Οὐ μέλει αὐτοῖς] Hinc Polycarpus ad Philipenses, ἐπισκεπτόμενοι πάντας ἀδελφεῖς, μὴ ἀμελεῖν τὰς χάρας, ἢ ὁρᾶν, ἢ πίναντες. De Valentinianis p. 93. Παρ' οἷς ἐκ ἐλπίδος, ἐκ οἰκτιρῶν ἐρίσμεται. De Manichæis Athanasius epist. ad Solitarios. 851. C. Παρὰ Μανιχαίοις ὃ ἐλπίς ἐκ ἐστίν, ἀλλὰ ἐχθρὸν ἐστὶ παρ' αὐτοῖς τὸ ἐλπίν πίναντα.

P. 4. v. 9. Ἐλεεινότης] Barnabas Ep. p. 226. ἀποκερτοῦμενοι τὸ ἐνδεόμενον, καταπονεῖς τὸ ἀλεεινόν. Describit Gnosticum suum Clem. Alex. l. VII. Ἀμείβει ἀλεεινόν ἐπικυρῶν ἑξαμυδίας, παρατίσσει, τὰς βιωτικὰς χρεῖας ἐπικυρῶν ubi τὸ καταπονεῖν apud Barnabam τὸ ἐπικυρῶν apud Clementem opponitur. Fragmentum secundæ epist. Clementis Romani apud Cotelerium p. 183. καὶ πλῆθος πολλὰς μάλλον πνίας ἐδίδου. Hermes apud Coteler. p. 96. & 101. ἀνάσσει τὰς ἀλεεινὰς ψυχὰς. Interp. redimere animas à necessitatibus. ἰσ. ὁρᾶν: ἔτι φορτικὸν ἢ δὲ ἔχον τὸ πατέρα, ἔτι ὑπὸ πνίας ἀλεεινόν. Artemid. l. III. c. ult. Ἀλεεινοί, οἱ ἐν ἐλπίδι. Jac. I. 27. ἐπισκεπτόμενοι ὁρᾶν, καὶ χάρας ἐν τῇ ἐλπίδι αὐτῶν. Ecclesia enim antiquitus viduas & indigentes seu infirmos publico sumptu alebat. Cornelius Episcopus Romanus epist. ad Fabium Episcopum Antiochenum docet suo tempore in Romana ecclesia χάρας συν ἀλεεινοῖς ὑπὲρ τὰς χιλίας πνιχότας, quibus universis, inquit, gratia & benignitas Dei alimenta suppeditat. Euseb. l. VI. c. 43. Inde Valesius satis probabiliter in epistola Cleri Romani Clerum Carthaginensem de secessu Cypriani pro clydomeni legit thlibomeni. Hi sunt, opinor, quos Apostolus Paulus appellat Act. XX. 35. ἀδυνάτους, debiles & infirmos: & huc pertinet illud, Rom. XII. 13. τὰς χρεῖας ἑξ ἑαυτῶν κοινωύετε.

P. 4. v. 12. Εὐχαριστίαν] V. Iren. l. IV. c. 34.

P. 4. v. 15. Ἐν γρηγορήῃ] V. Iren. l. V. c. 11.

P. 4. v. 17. Ἀγαπᾶν] videtur significare ἀγάπην ποιεῖν, *agapen celebrare*, & *Eucharistiam percipere*: unde Resurrectio? Sed cogita. Forte acquiescere.

P. 4. v. 18. Πρέπον ἔν ᾧ] Matth. III. 15. 1 Cor. XI. 13.

Ibid. Ἀπὶ χεῖρας τῶν τοιούτων] Voce ἀπὶ χεῖρας utitur Apostolus semper de rebus malis: hic autem de personis Hæreticorum, à quibus fideles abstinere vult. Unde postea à Latinis excommunicati dicebantur *abstenti*.

P. 4. v. 19. Καὶ ἰδίαν] V. I. *Seorsum*, privatim. Phrasis, Evangelistis præsertim, usitatissima. Sequitur S. Paulum.

Ibid. Περὶ αὐτῶν] V. I. *de ipsis*. Interpolator, μὲν αὐτῶν. ut sensus clarior. An spectat ad *σελαλέην* per tmesin? Sic alibi *οὐδὲ αὐτῶν ὁμιλίαν μὴ ποιεῖν*. A Rustico didicit Marcus Antoninus μὴ τοῖς σελαλέσιν συγχεσθαι τὸν λόγον. V. Orig. in Jo. 31. E. in Matt. 341. C.

P. 4. v. 20. Κοινῇ] V. Lyfiam apud Athen. 534. F.

Ibid. Περὶ στήθεσιν δὲ] Pulchra *ὑπακοή*. ἀπὶ χεῖρας, *abstinere* ab hæreticis jubebat: *προσέχειν*, *adhaerere*, *attendere* Prophetis & Evangelistis jubet. Quæ vox etiam apud Apostolos frequens.

P. 4. v. 21. Τῷ Εὐαγγελίῳ] An unum tantum Evangelium viderat?

P. 4. v. 28. Ὡς δὲ ἐντολῶν] *tanquam Dei præcepto institutos*, ut in epist. ad Trallianos.

Ibid. Χωρὶς τοῦ ἐπισκόπου] V. I. *sine episcopo*, quod est ἀνευ. non satis plene. *Separatim ab Episcopo*, vel *seorsim*. χωρὶς & ἀνευ de eadem re, ubi Interpres tantum *sine* habet. χωρὶς nunc ut adverbium, nunc ut præpositio Græcis usurpatur. Ubi adverbium est, clare *separationem* indicat: sed & eadem significatio est, ubi loco præpositionis ponitur. V. Gatak. Misc. p. 2. 3. ubi ex loco Xenophontis hæc optime explicantur. Jo. XV. 5. χωρὶς ἐμοῦ. ad quem locum vide Bezam.

P. 4. v. 29. Τῶν ἀπικόντων] V. I. *quæ conveniunt in Ecclesiam*. Rectius vulgatus, *quæ ad Ecclesiam pertinent*. Barnab. 247. Clem. Alex. 633. D.

P. 5. v. 1. Ἡ καθολικὴ ἐκκλησία] *Catholicæ cognomen, quando primum adhaeserit Ecclesiae Dei, difficile est dicere*, inquit Valesius ad Euseb. *Prima illius mentio in Polycarpi martyrio sub Marco Antonino, secunda in passione Pionii sub Decio*: male. Hæc ab eo observatio facta est, priusquam verum Ignatium viderat. Nam Interpolator alio hæc traxerat.

P. 5. v. 3. Οὐτε ἀγάπην ποιεῖν] *Agapen facere*. De Eucharistia intelligere videtur, ut & Interpolator, qui pluribus verbis reddit, ἕτερον προσφέρειν, ἕτερον δοῦναι, *προσποιεῖν*, ἕτερον δοῦναι ὁμιλίαν. Sed de Eucharistia antea locutus est. Videtur igitur solennem cœnam significare, qua se excipiebant Christiani. De his cœnis Judas Apostolus. Clem. Alex. 430. C. Tertull. Apolog. C. XXXIX. Faustus Manichæus apud August. l. XXV. c. 20. Canon. XI. Concilii Gangreni. Salmasius ex hoc loco mire concludit, agapas invaluisse ad finem secundi seculi; in Apparatu.

Ibid. Ἀγάπην ποιεῖν, ut δοκὴν ποιεῖν, Luc. V. 29. & XIV. 13. Ita Interpolator, & Constat. l. II. c. 28.

P. 5. v. 8. Καλῶς ἔχει] V. I. hæc non habet, & Interpolator præteritisse videtur.

P. 5. v. 18. φίλων] Nomen viri ubique obvium. Philo ex Cilicia, Agathopus è Syria per Philadelphiam.

Ibid. καὶ φίλον καὶ ἀγαθόπεδον] Lege φίλον ἀγαθόπεδον ut in epistola ad Philadelph. ἄμα φίλον ἀγαθόπεδον. Sunt duo nomina unius viri. V. I. & Reum & Agathopedem, male: nec enim & ibi habetur. Certe duos tantum nominat Ignatii Simia. Sic apud Clementem Romanum ad finem epistolæ quinque personæ ex mala interpunctione exhibentur, quæ tres tantummodo fuere. Τὸ δὲ ἀπεσταλμένος ἀπὸ ἡμῶν, Κλαύδιον, Εὐφροῦν, καὶ Οὐαλέριον, Βίτων, σὺν καὶ Φοβινῶντι. Nam Κλαύδιος Εὐφροῦν, Οὐαλέριος Βίτων duo tantum sunt. Ultimum καὶ addidimus ex MS. Clem. Alex. Strom. l. III. p. 450. Οὐαλερίῳ δὲ ἐν τῇ αὐτῇ ἀγαθόπεδον ἐπιστολῇ. Verisimile est ad hunc Agathopum scriptam fuisse illam Valentini epistolam. De Philone & Agathopede V. Martyrologium Romanum ad April. XXV. Agathopus nomen non infrequens apud Græcos & Romanos. Inter Olympionicas ἀγαθόπους Αἰγυπτίης σάδων. 238. & 239. Inscript. MSS. ΑΓΑΠΟΥΡΕ ΕΥΦΙΜΟΥ, lege ἀγαθόπους Εὐφίμου. Spon. 57. ἀγαθόπους Γερῆ. 162. Agathopus Diaconus Martyr Thessalonicensis in Synaxario Basilii. Apud Latinos in Inscriptiōnibus Gruteri. Agathopus Augg. Lib. Invitator. 605.5. Reines. Agathopo, Successo, & Nicandro 590. Agathopus Lib. 591. 698. Agathopus, Silvanus, Callistus in inscript. Reinesii non raro. Nec videtur aliud nomen fuisse, quod in inscriptione de domo Vespasiani cuditur Agatophus. L. Cassius Agatophus. P. Licinius Agatophus. Agathopus idem nomen Græce, quod Namphanio Punice. Præclarus Martyr apud Afros erat, cujus meminit Maximus Madaurensis in epistola ad S. Augustinum ep. XLIV. *Namphanio quid aliud significat, quam boni pedis hominem, i. e. cujus adventus afferat aliquid felicitatis? sicut solemus dicere, secundo pede introisse, cujus introitum prosperitas aliqua consequuta sit.* Quem locum explicat Petitus Misc. l. 3. c. 3.

P. 5. v. 22. ἀναπαύετε] *Consolati estis.* Euseb. 92. A. Orig. in Jo. 268. D. ἀνάπαυσις αἰώνιος. Heracleon apud Orig. in Jo. 280. D. in Matt. 384. E. ἐν τῇ ἀναπαύσει τῷ θεῷ ἑαδέσθην. 394. E. Matt. XI. 28. κατὰ ἀναπαύσει ὑμῶν. V. Int. & ego reficiam vos. Opus imperfect. & ego reficiam vos, id est, repausabo.

P. 5. v. 24. ἀντίψυχον] V. I. *Conformis animæ vestræ Spiritus meus*: haud bene. Melius Vulgaris, *pro animabus vestris Spiritus meus*. Sæpius hac voce utitur Ignatius: at in epist. ad Polycarpum V. I. mire reddidit, *refrigerium*. quasi esset ἀντίψυχον quod tamen minime Græcum est.

P. 5. v. 25. ὑπερηφανίστη] ὑπερηφανίω & ὑπερηφανίζω, voces à LXX. usitatæ. Clem. Alex. 36. C 367. D. Orig. in Jo. 12. D. Hinc expendendus Origenes contra Cels. p. 412. De hac voce Suidas, ὑπερηφανῶ αἰνέσκειν, accusativo gaudet: addens postea, ὑπεριδεῖν, τὸ κατὰφρονεῖν γινέσθαι. Idem, ὑπερηφανίζομαι, ὑπερηφανοδομεῖν —

P. 5. v. 29. ἐν ἀπορχαῖς & Συείαι] Ut distinguatur à reliquis ejusdem nominis urbibus, quæ plures erant: at hæc earum, ut loquitur Stephanus, ὡς ἐπὶ Ἀρπύχης δέκα πόλεις ἀναγράφονται decem sc. urbes eo nomine insignitas invenerat ἐν ἀναρχαῖς.

ταῖς· εἰς δὲ, inquit, πλεον. Ipse sc. plures observaverat, & tredecim enumerat, ut nunc editur. Addenda autem est decima quarta ex MS. veteri, ἡ Ἰουαείας ἢ Λαμωπὴ λεγομένη. Appianus etiam tradit sedecim Antiochias ab uno Seleuco conditas esse in memoriam Patris sui. Πόλεως δὲ ᾗκειν ἐπὶ τὸ μῦθος τῆς ἀρχῆς ὅπως ἐκαστὴν αὐτῆς Ἀντιοχείας ἐπὶ τῷ πατρὶ. Syriacis p. 86. Recte etiam Antiochia Syriæ dicitur, ut non solum distinguat ab illa Antiochia, quæ in ipsa Asia Lydiaca sita est, & Stephano dicitur Ἀντιόχεια Ἀσδίας, & Phlegonti ἡ ὠρεὶς Μαυιάδης· unde in veteri nummo Ἀντιόχεια Μαυιάδης, ut observavit Holstenius, sed etiam ab earum una, quæ in ipsa Syria fuit, sed non ejusdem famæ, quæ dicebatur *Antiochia ad Euphratem*; hæc autem *ad Daphnum aut ad Orontem*, dicta est *Antiochia Syriæ*, non tantum, quia in Syria sita est, sed quia Syriæ metropolis fuit, quam Strabo *caput Asiæ*, Marcellinus *pulchrum Orientis apicem* vocat. Stephanus. Δάφνη, ὠρεάσκειν ἐπὶ τῇ μὲν τῇ ἑσθίας Ἀντιοχείας μετὰ πόλιν. Hic quidem Ignatius non dicit, sed indicat se fuisse episcopum Antiochiæ, & ibi in vincula conjectum, ad Troadem jam perductum esse. Sed in epistola ad Romanos vocat seipsum diserte ὁ ἡγεμὼν Σουείας, quod idem & aliquid majus significat. Et certe veteres omnes tradunt eum Episcopum Antiochiæ fuisse: & quia constat, tum Petrum, tum Paulum Antiochiæ versatos esse, ideo ab Apostolis ordinatum fuisse aliqui tradunt. quod non est perinde certum.

P. 5. v. 32. Κατὰ θέλημα] Absolute pro *voluntate Dei*, ut in epist. ad Polycarp. ὡς τὸ θέλημα ὁρῶμεν· & propius ad hanc rem in initio epist. ad Romanos. Certe Interpolator hoc loco habet θέλημα τοῦ Θεοῦ & ita V. I. in suo codice legisse videtur. Quære an respexerit 1 Cor. XVI. 12?

P. 6. v. 4. Χειροτονήσας] 2 Cor. VIII. 19. Πρεσβυτέρους, οἱ τὰς ἐκείνων χειροτονήσαντες ἢ πῆμνους. Thomas Magister.

P. 6. v. 5. Θεοφιλοῦσιν] V. I. Deo venerabilem, subaudi, virum. Nam in MS. legitur Θεοφιλοῦσιν per duplex v. ubi prius v. pro ex pronunciatione Græcorum ponitur. Voluit igitur Θεοφιλοῦσιν vel Θεοφιλοῦσιν. quod certissimum. Nam & eadem vox ab Interpolatore hic retinetur, & in genuina ad Philadelphenses epistola à Troade eodem tempore scripta sic explicatur: χειροτονήσας ἀποστολὴν εἰς τὸν πρεσβυτέρου ἐκείνου πρεσβυτέρου. Πρεσβυτέρου vox Attica in numero singulari. Thomas Mag.

P. 6. v. 6. Ὅτι εἰρηνοῦσιν] De tempore differendum contra Baronium & Halloixium. An tempore terræ-motus?

P. 6. v. 16. Ἀσπάζεσθαι] Imitatio Apostolorum, præcipue S. Pauli, cujus epistolæ salutationibus plenæ sunt. 1 Cor. XVI. 20. Ἀσπάζομαι ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. Phil. IV. 21, 22. Tit. III. 15. Gloss. Ἀσπάζομαι, saluto, amplector. Salutat, Ἀσπάζεσθαι. Salutatio, ἀσπασμός. Insignis salutatio Caldonii Episcopi inter Cyprianicas XXIV. Salutate nostros, vos nostri. an vestros?

Ibid. Ἡ ἀγάπη ὅτι ἀδελφῶν] i. e. ἀδελφοί. 1 Cor. XVI. 20. Phil. IV. 21. Tit. III. 15.

P. 6. v. 17. Ἐν Τρωάδι] Ex Syria per Troadem iter. Lucianus p. 392. de seipso, Ἦσαν δὲ Σουείας, ὡς δὲ τὴν Τρωάδα συμπελάσσειν αὐτῶν. sc. Peregrino Philosopho ad Olympia. De Troade V. Stephanum.

P. 6. v. 19. *Οτι κατὰ*] *Os* pro *ὅτι* ex MS. posuimus, cui consentit V. I.

P. 6. v. 26. *Εν ὀνόματι*] Hæc in textum ex margine primo irrepsisse videntur: ubi vel ut glossēma, vel ut varia lectio, aut correctio habebatur: nam paullo ante dixerat, *ἐν ὀνόματι*. Certe hæc non agnoscit V. I. & plane superflua sunt.

P. 6. v. antepenult. *Ἀσπάζομαι τὸς οἶκους*] *Οἶκος* vocat, quos S. Paulus nunc *οἶκος*, nunc *οἰκίαι* nominat: familiæ autem quæ intelligantur, explicat, *οὐδὲ γυναιξὶ καὶ τέκνους*. Hinc lux illi loco 1 Cor. I. 16. *Ἐλπίστου δὲ καὶ τοῦ Στεφάνου οἶκον* i. e. non tantum Stephanum, sed omnes, qui ad ejus familiam pertinebant. *Ἀσπάζομαι* videtur esse tum salutatio propter salutem, tum valedictio. Ariemid. l. II. c. 2. *Ἀσπάζεσθαι δὲ τὸς οὐκείους, καὶ ἀποσπορέειν, καὶ καταφιλεῖν, ἀγαθόν*. Salutationes signa communionis Ecclesiasticæ: unde Lucianus Confessor inter epistolæ Cypriani XXII. *Saluta Numeriam & Candidam*.

P. 6. v. penult. *Τὰς παρθένους τὰς λεγομένας ῥέας*] Gloss. *ῥέας*, viduitas, *celibatus*: *ῥεα* γυναικός, *viduitas*. *ῥεα ἀνδρὸς*, *celibatus*. Harmenopulus l. VI. tit. de V. S. Seneca in Agamemnone,

Ante te morantur virgines

Vidua domi.

Tertull. de velandis virginibus c. 9. *Plane scio alicubi virginem in viduatū ab annis nondum viginti collocatam*: qua de re queritur.

P. 7. v. 2. *Τὸν οἶκον Ταύιας*] V. I. *domum Thaviae*. Vulg. legit *Γαυίας* quumque Γ & T. tam similes literæ sint, & in MSS. sæpe confusæ reperiuntur, dubitari non immerito potest, an mulieris hujus nomen Gavia fuerit, an Tavia. Mihi Gavia potius fuisse videtur. De Gavia enim sæpe legimus, de Tavia non item. Reines. 664. 671. 693. 743. Gavia mater & filia. Gavia Gorgonia. Gruter. 1031. 8. Gavia filia Gavii Daphni. Reines. 693. & 664. Gavia Domata vel Donata, filia dulcissimæ. Gavius Quinctilianus. Gavius inter Græcos nomen tritissimum.

P. 7. v. 4. *Ἀλκίω*] Cujus quoque meminit in epist. ad Polycarpum. Inscript. XXXII. in appendice Marm. Oxon. *Ἀλκή Τριμυκενέστου τῆς Ἀπύλλου*. Inter Latinos Grut. Inscript. 310. 4. *Alce fecit*. Alce nomen erat cujusdam feminae, quæ tricesimo plus minus abhinc anno Smyrnæ vixit, & soror erat Nicetæ, quem certum est hoc ipso tempore Ignatii vixisse, & patrem fuisse Herodis, qui tunc Smyrnæ Irenarcha fuit, (De Niceta Smyrnæo V. Reines. 609. qui eum ante vixisse vult) quum S. Polycarpus passus est, A. D. CXLVII. Quæ quidem eadem esse potuit cum hac nostra: nam Christiana inde fuisse videtur, quia Acta eam honoris causa nominant. Quum enim Acta illa Polycarpi prius Herodem, & patrem ejus Nicetam, memorassent, postea addunt, *καὶ τὴν γυναικαὶ τῆς Νικητίου τῆς Ἡρώδου πατέρα, ἀδελφὸν δὲ Δάλκην, ἐντυχὲν τῷ ἱγνατίῳ* ubi hæc femina corrupte Dalce nominatur: qui quidem vetus error est. Sic enim locus ille à Rufino translatus est: *Instigabatur autem Nicetas, Herodis pater, frater autem Dalcæ, adire judicem*. Varie autem corrupti sunt hi codices; quum unus *Δάλκην*, alius *Δάλκην* habeat, ut testatur Valesius. Sed codex Actorum Usserii recte habet, *ἀδελφὸν δὲ Ἀλκίης*, & vetus illorum Actorum. Interpres, *fratrem vero Alces*: & codex MS. Savilii pariter, *ἀδελφὸν δὲ Ἀλκίης*.

22 *D. Joannis Pearsoni Annotationes &c.*

Αλλος. Idem igitur nomen fuit, si non & eadem femina, ratione cujus, utpote Christianæ, frater ejus Nicetes intercesserat pro Polycarpo.

P. 7. v. 5. Τὸ πρῶτον μὲν] MS. μὲν & ita etiam in epist. ad Polycarpum editum est. Phil. IV. 1. Ἀδελφοί μου ἀγαπᾶτε καὶ ἐπιμένετε.

Ibid. καὶ Δάφνον τὸ ἀσύγκριστον] V. I. ita legebat, & *Daphnum incomparabilem*. Inscrip. apud Grut. 780. A. Fabius Daphnus. 1077. C. Cornelius Daphnus. Reines. L. Valerius Daphnus, 589. bis. Ti. Claudius Daphnios pro Daphnus. 640. Daphnus enim vulgare nomen erat ea ætate, ut multæ aliæ Inscriptiones apud Grut. ostendunt. 654. 1. Daphno Sumptuario. 333. 5. Daphnus Imp. T. Cæf. Aug. Vespasiani Ser. Pecul. 1069. 8. Inscrit. de domo Vespasiani. 240. Qu. M. Coelius Daphnus. A. Cascellius Daphnus. P. Faunius Daphnus. Inter Deipnosophistas Athenæi numeratur Daphnus Ephesius. ἀσύγκριστος S. Paulo viri nomen est. Rom. XVI. 14. hic autem epithetum esse articulus Daphnum sequens indicat, & *incomparabilem* significare videtur: ad Latinæ linguæ phrasim accommodatum. Græci enim veteres aliter eam vocem usurparunt. Hesych. ἀσύγκριστος, ἀνόμενον, ἀσέπχον. Glossa vero, ἀσύγκριστος *incomparabilis*. Epiphan. 418. & 413. Hermes p. 50. καὶ ἡ πρῆξις τοῦ ἀσύγκριστου ἵσασι. Versio Latina, & *omne negotium tuum erit incomparabile*. Vox hæc in Latinis inscriptionibus frequenter occurrit. Gavius Leo filio incomparabili Pompeio. V. pro B. Reines. 919. Marito incomparabili, 728. 1022. Patri incomparabili, 710. Animæ incomparabili, 748. Conjugi incomparabili, 423. 429. 574. 701. 711. 730. 732. Amico suo incomparabili, 425. Conjugi karissimæ & incomparabili, 563. Filiis incomparabilibus, 656. 664.

P. 7. v. 6. Ἐξῆς δὲ] Solennis formula. Ita Apostoli Act. XV. 29. V. Artemid. l. I. c. 85.

A N N O.

ANNOTATIONES
D. JOANNIS PEARSONI
IN
EPISTOLAM
AD POLYCARPUM.

Pag. 7. **M**Αλλον δὲ ἐπισκοπιμὸν] Pulchra Epanorthosis & plane Aposto-
lica. Galat. IV. 9.

P. 7. v. 14. Ἀποδεχόμενος] V. I. *acceptans*, Vulg. *suscipiens*. Gloss. Ἀποδέ-
χομαι, *probo, acceptum habeo, comprobo. Comprobat, ἀποδέχεται.*

Ibid. Τὴν ἐν Θεῷ γνῶμην] Ut in epist. ad Romanos, τὴν εἰς τὸ Θεὸν με γνῶμην.
V. I. *sententiam*. Ita quidem Glossographi.

P. 7. v. 16. Τὸ πρὸς σὺν σε] Nunquam igitur ante viderat Polycarpum.

Ibid. Οὐδὲν αἰμὼν ἐν Θεῷ] V. I. *qua fruar*. Vulg. *quam acquisivi*. Phrasis Apo-
stolica. Ad Philem. v. 20. Εγὼ σε ἀγαπῶ ἐν Κυρίῳ. Theophylactus, Ἀπολαύσασθαι τὸ
σὺν χαρίτι. Idem locus apud Hesychium plenius explicatur: Ὀγαίμην, πύχοιμι,
ἀπολαύσασθαι, ἀγαλλοῦμαι. & rursus, Ὀγαίσο, ἢ ὀγαστο, ἀγαλλοῦμαι. Sed pro ὀγαστο le-
gendum ὀγαίσο, ut res ipsa postulat, & sine dubio respexit Hesychius locum
Sophoclis. p. 91. Frequens apud veteres hujus vocis usurpatio: ut in ^b Vin-
diciis ostendi. Post Ignatium statim alii usurparunt; ut Valentiniani. Ὀγαί-
μην τὸ ὀγαίματος σε, σὺν τῇ ἀγαθείᾳ. Iren. l. I. c. 18. Interpres, *Fruar nomine tuo,*
Salvator veritatis. Lucianus, 250. 43. Ὀγαίσο δὲ τὸν τὸν καλῶν ἔργων.

P. 7. v. 18. Ἡ ἐνδιδούμι] V. I. *qua indutus es*. Ita Græci, qui hanc lo-
quendi formam à Latinis accepisse videntur. Imitatur autem S. Paulum, qui
voce ἐνδύω & ἐνδύομαι hoc sensu sæpe utitur. Ephes. VI. 14. Coloss. III. 12. Vide
etiam Luc. XXIV. 49. Quære, an Græco more τὴν ἐνδιδούμι pro ἰού.

P. 7. v. 19. Περιδύναμι τὸν δρόμον σου] V. I. *Apponere cursui tuo*. Vulg. *Adji-
cere ad cursum tuum*. Περιδύναμι τὸν δρόμον, Act. XIII. 25. Τελειοῦν τὸν δρόμον, Act.
XX. 24. 2 Tim. IV. 7.

P. 7. v. 20. Εὐδίκησε σε τὸ πόπον] Pulchra hortatio & modesta. Clemens Ro-
manus ad hæc alludit, p. 58. 7. & planius p. 53. 9. V. I. *Justifica locum
tuum*. Gloss. Εὐδικῶ, vindico, defendo, ulciscor. Τὸν πόπον autem locum, quem

a Vide etiam Hesychium & Suidam in ἑγῶ. b Parte II. cap. 15.

habuit in Ecclesia, sc. Episcopatus. Hortatur igitur Polycarpum, ut locum & dignitatem officii sui tueatur & defendat; eaque, quæ ad sedem suam pertinebant, vindicet. Ita Origenes in Math. p. 279. Επει δὲ τὸ πᾶν ἐπισκοπὴς ἐκδικεῖται, ζῶνται τὰ ἑντὶ ὡς Πίστις λεκτέον, ὅτι ὁμοῦς λέγουσι. Novatianus, ut scribit Cornelius, Episcopos tres μὲν βίαις ἀνάγκησιν ἐκλογικῇ πρὶν καὶ μαλακῇ χειροτονία ἐπισκοπῶν αὐτοῖς δοῦναι, καὶ ἐνέδρα καὶ πανουργία μὴ ἐπιδόλυσαν αὐτοῖς ἐκδικεῖ apud Euseb. H. E. lib. VI. c. 43. Imo idem Novatianus seipsum ἐκδικεῖν ἐκλογικῇ vocabat. Ita apud Latinos veteres locus nominatur. Cyprianus Epist. XVI. Quando aliqui de Presbyteris nec Evangelii nec loci sui memores: & paullo post, memores loci nostri. Epist. XV. initio, Sollicitudo loci nostri. Epist. III. de Diacono, Immemor sacerdotalis loci tui & officii, ac ministerii sui oblitus. Epist. XL. de Numidico Presbytero: Promovebitur quidem, quum Deus permiserit, ad ampliorem locum religionis sue. h. e. ad Episcopatum. Ambrosiaster, vetus Auctor, Scholæ enim sunt, quæ positæ in se dant dignitatem, ut loci honor faciat gloriosum, non propria. Ad cap. XII. primæ ad Corinth. Alexander Episcopus Hierosolymitanus ante Cyprianum in epistola ad Antinoitas apud Euseb. l. VI. c. 11. Αποδείκνυμι ὑμῶς Νόμον, ὃ καὶ ἡμεῖς διέποιον τὸν τόπον τὸν ἐπισκοπῆς τὸν ἐκδικεῖ. Opus imperfectum Hom. XLIII. p. 693. A. Cathedra non facit Sacerdotem, sed Sacerdos Cathedram. Non locus sanctificat hominem; sed homo locum. Hæc in Didacalia primo, post in Constitut. lib. II. c. 2. ὅπου χειροτονία λαμβάνων χειροτονῶν ἐν τῷ τόπῳ τῷ ἐπισκοπῆς — Epiphanius. p. 386. 42. Οὐτὸς καὶ ἐκεῖνο χειροτὸν ἵσταν οἱ τόποι. Plinius Panegyrico: Nemo est ergo tam tui, tam ignarus sui, ut locum istum post concupiscat. Salmasius de Episcopatu sive officio Episcopi ista affert ex Hesychio, ἐπισκοπὴ, ἐκδικεῖν, ut prober, Episcopatum nihil aliud esse, quam patrocinium & protectionem eorum, qua sibi subiectos quis defendat ac teneatur. Sed argumentis ad eam rem probandum se destitutum esse significavit, quum hoc utebatur. Non enim Hesychium intellexit, qui vocem propheticam hic, ut multas alias alibi, exponit. ἱερεὺς nunc ἐπισκοπῇ, nunc ἐκδικεῖν à LXX. transfertur: unde orta est illa expositio. Neque enim unquam Episcopi officium dicitur ἐκδικεῖν fideles, sed locum suum ἐκδικεῖν. Ita Polycrates apud Euseb. l. V. c. 24. Θεμελίον τι καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν ἐπισκοπῶν, i. e. ἐκδικεῖν. Antiochus homil. CXI. ἀφελείας διόρθωσις φέρει παρ' αὐτοῦ ἐκδικεῖν αὐτὸν τὸν τόπον. An ἀφελείας? V. quoque Isidor. Pelus. l. II. ep. 52.

P. 7. v. 26. Ακοίμῳτον] Cyrilli Lex. Ακοίμῳτον, ἀπαυσον. Gloss. Ακοίμῳτον in-dormis. Apud Damascenum legitur ἀκοίμῳτον ὁμοῦ. quod idem est. Intelligit enim ὁμοῦ καὶ ἰσχυρῶς, ut Isidor. Pelus. l. III. ep. 324. Inde postea Monachi quidam dicti sunt ἀκοίμῳτοι, de quibus videndus du Fresne voc. *Acemiti*.

P. 7. v. antepenult. Κατὰ βούλησιν] V. I. secundum consuetudinem. Non igitur βούλησιν, sed ὁμοῦσιν legebat: ut ad Magnes. ὁμοῦσιν διοδ vertit eandem consuetudinem Dei. Vetus igitur lectio hoc loco videtur esse ὁμοῦσιν quæ vox ab Interpolatore retinetur. C & μ in MSS. sæpe vix distinguui possunt: sed repudianda prorsus versio. Philostratus in vita Apollonii. Ἀνίσταται τὰ ἐκ τοῦ ἀνδράπε πάντα, καὶ ὁμοῦσιν ἐπιτηδεύει μετὰ αὐτόν. Clem. Alexandr. 745. A.

Ibid.

Ibid. Πάτων τις νόσος βάσις] Quid est βασιζεν τις νόσος, vide Matth. VIII. 17. ex Isaiā, secundum Hebr. non LXX. unde fortasse colligi potest, S. Mathæum Hebraice scripsisse. Grotius ad locum, Ελάσων portavit, abstulit interpretatur Tertullianus. minime gentium. Sic enim Tertull. l. 3. adversus Marcionem c. 17. Ipse enim imbecillitates nostras abstulit, & languores portavit. Ελάσων igitur Tertullianus, ut alii, portavit, non abstulit, interpretatus est: abstulit autem posuit pro έλαβε.

P. 7. v. penult. Ως τίνων άθλητής] Polycarpum ut Athletam hortatur, & quidem perfectum, five paucratialsten, five pentathlon: unde τίνων & τελεώτατον γυμνάσιον apud Galen. έμ. in initio lib. 3. pag. 245. 12. Plato ο τώλεος συζητάτων έσκακός, ή στήγμων, ή πάλλων. l. VII. de legibus.

P. 7. v. ult. Οπως πλείων κόπος] Vide 1 Corinth. III. 8. Pulchra hæc est γνώμη five sententia, quam exhortationibus interferit. Κόπος labor vehemens, & agitatio corporis violenta, unde lassitudo oriri solet: major scil. quam quæ à corpore ferri possit. Κόπος Athletas proprie spectat.

P. 8. v. 2. Λοιμοτύχους] Ita enim legit Interpolator. Vulg. Interpres, pestiferos. Interpres vetus, deteriores. Antiochus, Antonius, & Damascenus, sensum respicientes, verba mutarunt, & pro λοιμοτύχους exhibuerunt άπειροσύνης. Est enim quasi pestis Ecclesiæ inobedientia. Act. XXIV. 5. Εύεργετες έδ τον άνδρα τήτων λοιμών και κηουώτα σάσην. Vulg. pestiferum, Beza pestem. male. Chrysostomus exponit λοιμώτα. υιοι λοιμοι, 1 Sam. II. 12. οι υιοι Ηλαι υιοι λοιμοι. V. I. Filii Eli filii Belial. Hieronymus ad Ephes. cap. IV. filii pestilentie. Origenes contra Cellsum l. VIII. p. 394. ώσπερ οι φαύλοι άνδρες, άνδρες άμαρτίας, υιοι λοιμοι, ή υιοι άδικίας. Sic άνδρες λοιμοι in libris Maccabæorum sæpius. Lib. I. c. X. v. 61. Καί έπολυήχθησαν προς αὐτήν άνδρες λοιμοι εξ Ισραήλ, άνδρες φθόνομοι: sic c. XV. 3. 21. quibus locis describuntur viri immorigeri, turbulenti, & seditiosi. Prov. XXI. 24. Θρασυς ή αὐθάδης και αλάζων λοιμός καλεῖται. ός δέ μνηστικαί παράνομος. & XXII. 10. Εκβαλε εκ συνιδρις λοιμών, και συνελεδούται αὐτοῦ νείκος. Ubi Aquila, Symmachus, & Theodotio χλευασίω. Apud Hesychium, λοιμών, φθοροποιών ή άμαρτωλόν των τῷ κόσμῳ, έλπιόχλον, lege έμπυόχλον. Respexit enim Lexicographus ad Psalm. I. 1. ubi Aquila transtulit χλευασών, quem secutus est Hieronymus, in cathedra derisorum. Καθίδρα λοιμών τίω των χυλῶν εργασιών και άφρόσην γνομένων — Ita Theodoretus. Quæ quidem expositio est arguta nimis. Cyprianus libro de unitate. Quos designat in Psalmis Spiritus S. sedentes in pestilentie cathedra, pestes & lues fidei. Quæ Psalmi verba ita exponit Barnabas, p. 232. quasi λοιμοι iidem essent ac rapaces: ή έπι καθίδρα λοιμών εκ έχρότου, καδώς τῷ πεινῶν τῷ καδόμενα εις άετηλίω. Clem. Alex. habet ήτοιμα per modum explicationis. De his Viris, qui λοιμοι dicuntur, quærendum ajebat S. Basilus: Εξέτασον λοιπόν τίνας άνήμασε τῶς λοιμῶς, & postquam de ea re paullo latius disseruisset, inquit, οι τῶντοι λογίζοντες, μη τῶν καδίκως έπι καθίδρα λοιμών, ή μη μελαγχῆς συνιδρις άνθρώπων φθοροποιών ή λοιμῶν. Idem igitur λοιμός & λοιμῶν, λοιμοι & λοιμῶντες. Suidas λοιμός ο φθορίος. Ab hoc adjectivo λοιμός est λοιμότης. Noster autem respicit potius Actorum quam Psalmi locum, & turbulenciores & perniciosiores intelligit, quos bonis & morigeris opponit, quos non vi sed mansuetudine subjiendos esse docet.

cet. Quæ verbi notio semper apud LXX. habetur & Scriptores Hebræicos.

Ibid. *Εν παρόμοιον ἑστίαιον*] Ad exemplum Timothei, 2 Tim. II. 25. *ἐν παρόμοιον παίδωντα τὰς ἀντιδωδύς.*

P. 8. v. 3. *Οὐ πᾶν ὄμμα*] *Imperiti medici ad omnes oculorum dolores uno utuntur collyrio.* Hieron. ep. LXI. p. 661. A. Idem in Præfatione ad Ephesios. Ita S. Apostolus Paulus per singulas ecclesias vulneribus medetur illatis, nec ad instar imperiti medici uno collyrio omnium oculos vult curari.

P. 8. v. 4. *Παροξυσμός*] V. I. *Exacerbationes.* Vulg. *Acredines.* A&XV. 39. *Εξήστο ἐν παροξυσμοῖς.* Vulg. *facta est autem dissensio.* Erasmus, *acris disputatio.* Beza, *exacerbatio.* Quum passio vehementescit: ut loquitur Aurelianus Siccensis, l. I. c. 12.

P. 8. v. 5. *Ἑμβροχῆς*] V. I. *in pluviis*, quasi legisset *ἐν βροχῆς* ut apud Antiochum legitur, & ἐν βροχῆς apud Damascenum: perperam. *μ* & *ν* sæpe in MSS. confunduntur. *Ἑμβροχῆς* Dioscorid. lib. 6. c. 14. Glossa Græco-Lat. *Ἑμβροχῆς humectatio.* *Ἑμβροχῆς impluvii*, ut Glossatores pro *impluviis*. Gloss. *implurimus μανυγῆς.* Latina vox corrupta. Vulcanius legit *implumis*. male. lege *impluvius.* *Ἑμβροχῆς impluvium.* Onomasticum vetus, *Ἑμβροχῆς impluo.* Gloss. Latino-Græc. *pluit βροχῆς.* Græco-Lat. *βροχῆς pluo.* Sensus hujus consilii optime illustrari potest ex Constit. l. II. c. 41.

Ibid. *Παῦς*] Vox à Medicis sæpe usurpata, & hic recte posita. Vide Foëfii Oeconomiam. *Παῦς accessionis declinatio.* Origenes in Joan. p. 254. *Οὐ μόνον ὁ ὅραν ἐξελθὼν ἀφίστην αὐτῶν ὁ πυρὶς. ὁ δὲ ἀειδμὸς ἀναπαύσεως τῷ* alludens, ut solet, ad diem Sabbati, qui dicebatur *ἡμέρα ἀναπαύσεως.*

P. 8. v. 7. *Σαρκικός καὶ πνευματικός*] Male hæc fugillant nuperi Critici. Recte explicat Interpolator.

P. 8. v. 8. *Τὰ φαινόμενά σου*] i. e. corpus tuum.

P. 8. v. 9. *Κολακείας*] Interpol. *ἐπαποδόσεως* an *κολακείας*, ut apud Antiochum?

P. 8. v. 11. *Ο ἡμεῖς*] Vide Antiochum & Usserium.

P. 8. v. 13. *Εἰς τὸ θεῷ ἐμπνεῖν*] V. I. *à Deo potiundum*: an pro *ad Deo potiundum*?

Ibid. *Νῆρι ὡς θεῷ ἀδελφῆς*] V. I. *Vigila, caute te gere.* In Epist. ad Smyrn. ἀναγίνσκαι. 2 Tim. IV. 5. *Σὺ δὲ νῆρι ἐν παντί, κακοπάθεισον.* V. Philon. apud Euseb. l. II. c. 18. p. 58. B. Origen. in Joan. 146. B. Celsum apud Orig. l. III. 157. Philonem Jud. p. 1030. E. Polycarpus, *νῆροντας ὡς τὰς εὐχάς.* Tertullianus ad Martyres: *Nempe enim ut Athletæ segregantur in strictiorem disciplinam, ut robori ædificando vacent, continentur à luxuria, à cibis lautioribus, à potu jucundiore; coguntur, cruciantur, fatigantur: quanto plus in exercitationibus laboraverint, tanto plus de victoria sperant.* Vide quoque Theophylactum ad 2 Tim. IV. 5.

Ibid. *Τὸ δῶμα*] V. I. quum recte reddere non potuit, caute Latinis literis expressit. Interpolator pro sua libidine vocem mutavit, & pro *δῶμα δῶμα* posuit. Hujus vocabuli, quum variz & valde diversæ significationes ei tribuuntur, expositio hoc in loco pendet ex præcedentibus: *Νῆρι, ὡς θεῷ ἀδελφῆς.* Est enim vox Agonistica, ad Athletas pertinens. Vult igitur Polycarpus, ut athletam, non hominum, sed Dei, præmium quidem, ut athlete solebant,

solebant, exspectare, non autem humanum, non coronam aut pecuniam, sed à Deo dandum, & munus Deo dignum, immortalitatem sc. & vitam æternam. Illud enim est ἀθλον Dei athletic proprium. Sic eam vocem usurpavit posteriorum Sibyllinorum conditor, secundi seculi Scriptor, præmium ipsum nunc δῖμα simpliciter, nunc ἀθλον τὸ δῖμας appellans. p. 196.

Ἀγὼς γὰρ Χεῖρας τῶν τοῖς τοῖς δῖμα βραβεύσει,
καὶ δολίμους εἴψει, αὐτὰς δῖμα μάρτυσι δώσει
ἀθάνατον, ἃ ἔχει καὶ θανάτου τὸν ἀγῶνα ποιῶσι.
Παρθενικοῖς δὲ δραμῶσι χαλῶς ἀφάρετον ἀεθλον
δώσει τὸ δῖμας.

Hæc Phrygia femina, ejusdem cum S. Ignatio seculi, scripsit. Nam agonum victores apud veteres à præmio vel στεφανίῳ vel δῖματι dicebantur. Athen. p. 584. C. Οὐ γὰρ στεφανίτης ὁ ἀγὼν ἔστιν, ἀλλ' ἀργυρείτης. Gr. Inscript. p. 314. 1. à latere. vel δῖματτοι, ut Jul. Poll. l. III. c. 20. Θῖμα etiam quoddam argentum five pecuniam significabat, quum apud Trapezitas depositum fuit. V. Salmaf. de fœnore Trapez. p. 563. Huc refer Tobix IV. 9. δῖμα γὰρ ἀγαθὸν θισανεύσεις σταυτὸς εἰς ἡμέραν ἀνάγκης. Θῖματτοι autem Ἀργυεῖται dicti sunt: unde Pindarus.

Σικυβέν δὲ ἀργύρου

εἴντες σὺν οἰνῶνσι φάλας ἐπέαν.

Inter Marmora Arundelliana recitantur Publii Citharædi agones, additurque, δῖματτις τὴ καὶ θαλασσιαῖς. Seldenus reddit, omnia proposita præmia habuere, & fuere difficillima. At quis θαλασσιαῖς Græce dixit pro difficillimo? Agones omnes illi erant argentarii seu pecuniarii, neque ullum ex illis præmium habuit talento minus. Exodi XXV. 1. λυχνία ἢ θαλασπῖα. Orig. in Matt. 347. E. θαλασπῖοι λίθοι. Suidas in τάλαντον. Hesychius, θαλασπῖον, βαρύ. Socrates Rhodius in descriptione convivii Cleopatrx apud Athenæum p. 148. θαλασπῖς εἰς ἑξέτα μωδὸς δέδωκε, interprete Dalechampio, talenti sumptu convuebendas rosas curavit.

P. 8. v. 16. Ἀντίψυχον] V. I. mire reddidit refrigerium, quasi legisset ἀναψυχον ut ipse in epist. ad Trallianos, ἀναψυχὸν vertit refrigerare.

P. 8. v. 18. Ἐπεροδιδουκαλουῦντες] 1 Tim. I. 3. & VI. 3. Δούσημι ἐτιερόδου. Euseb. p. 522. D.

P. 8. v. 19. Καταπαυσιπῶν] V. I. Stupefaciant. Gloss. καταπαύω, stupefacio.

P. 8. v. 20. Στῆνι ἰδραῖος] Hesychius, ἰδραῖος, σταθεροί, ἀσάλευτοι. Cyrill. Lex. ἰδραῖοι, σταθεροί, ἀσάλευτοι, στεροί. Respiciunt ad 1 Corinth. XV. 58. & VII. 37. ὅς δὲ ἔστηκεν ἰδραῖος. Pertinet ad omnes fideles, ut sint ἰδραῖοι, præcipue vero ad Ecclesiæ Pastores. Gloss. ἰδραῖος, firmus, stabilis. Ab ἰδρα ἰδραῖος, ab ἰδραῖος ἰδραῖος & ἰδραῖωμα: unde S. Paulo σῦλον καὶ ἰδραῖωμα τ' ἐκκλησίας. 1 Tim. III. 15. Ita Lugdunenses apud Euseb. Attalum vocant σῦλον καὶ ἰδραῖωμα τῶν ἐνταῦθα. Basil. Cæsar. ep. LXII. de Mufonio Neocæsariensi Episcopo, ἱεροῦμα πατερίδος, ἐκκλησιῶν κόσμος, σῦλος καὶ ἰδραῖωμα τ' ἀλλοθείας. Triphon apud Lucianum, ἐκ ὧν, ὡς ἐκ ἀδρόθωτα τὰ τ' ποιητῶν, καὶ ἀμφίλοξα, καὶ μωδίππυ ἰδραῖωμα.

P. 8. v. 21. Δείρω] Magni est Athletæ, Pancratiastæ aut pugilis. Δείρω. Gloss. varulat δέριται. Δείρω, πῆπω, varulo, castigo. Δείρω, ἐκδέρω, cædo. 1 Cor.

ἃ Μέχρι καὶ θανάτου ποιῶσι ἀγῶνα.

* D 2

IX. 26.

IX. 26. οὗτο πυλίσκος, ἔχ' ὡς αἶρα δέρον. Idem est quod αἶρα quamvis Suidas distinguit: ipse tamen aliter in δέρον. Hesychius, αἶρας, αἶμαστος. Gloss. αἶρας incasus. Apud Suidam Ποταμοδέρτης, *fluvium tundens*. Portus, satis inepte. Legendum enim Ποταμοδέρτης, quam vocem Suidas habet ex Artemidoro.

P. 8. v. 22. Εἴνεκα σου] Ita sæpe Christus ἔνεκα ἑμοῦ. Εἴνεκα σου. Rom. VIII. 36. *propter te*, ut Vetus Interpres, vel *tui causa* ut Novus.

Ibid. Πάντα ὑπομένει] Gloss. *Tolerare*, ὑπομένει. Onomast. *Sustinet*, ὑπομένει. *Tolero*, φέρω, ὑπομένω. ὑπομένω, *tolero*, *fero*, *passo*, *sustineo*, *patior*, *perpesso*, *perfero*. πάντα ὑπομένειν, exemplo S. Pauli, 2 Tim. II. 10.

P. 8. v. 24. Καρὲς καταμάθων] *Considera*, non male. Gloss. *καταμαθάνει*, *considerat*: & *καταμαθάνω*, *considero*, *condisco*. *καταμάθους*, *consideratio*. Matt. VI. 28. *καταμάθωντι τὰ κρίνα τῷ ἀγροῦ*. V. I. *Considerate lilia agri*. *δοκιμάζειν τὸν καρπὸν*, Luc. XII. 56. *τῷ καρπῷ δολοῦν*, Rom. XII. 11. *ιδεῖν τὸν καρπὸν*, Rom. XIII. 11. *ἐξαγαγέτω*, Ephes. V. 16. Coloff. IV. 5.

P. 8. v. 25. Τὸν ὑψηλίστον] Pulcherrimus hic locus est, & accurate explicandus.

Ibid. Ἀρχεγον] Clem. Alex. lib. VII. 700. C. τὸν ἀρχεγον καὶ ἀναρχον ἀρχὴν τε καὶ ἀναρχὴν τῶν ὄντων τὸ ὑψόν. Ad hunc alludere videtur Epiphanius, 396. 20. V. Athanas. 2 dial. de Trinitate.

P. 8. v. 26. Τὸν ἀόρατον, τὸ δὲ ἡμᾶς ὁρατὸν] Iren. p. 277. D. *Invisibilis & visibilis factus, incomprehensibilis factus comprehensibilis, & impassibilis passibilis*. Idem 379. D. 331. B.

Ibid. Τὸν ἀνιδέατον] Athanas. ad Epietum p. 586. C. V. Theodotum Ancyranum. Concil. Ephes. 1014. D.

P. 8. v. 27. Παθόντων] Theodotus Ancyranus. pag. 11. Naz. Orat. XVII. 273. C. τὰ τῷ ἀπαθὲς παθόν. Orat. XL. 671. C. ἀπαθὲς διότι, παθόντων προσλήμματα. Orat. LI. 538. C. D. παθόντων σαρκὶ, ἀπαθὲς διότι — quem & vocat διὸν παθόντων κατὰ τῆς ἀμαρτίας. Orat. XXXVI. Videndus omnino Eranistes Theodreti, & discutiendus.

Ibid. Τὸν δὲ ἡμᾶς παθόντων] Barnabas: Πιστεύσωμεν, ὅτι ὁ ὑψὸς τῷ θεῷ ἐκ ἡδύατο παθόν, εἰ μὴ ἀπὸ ἡμᾶς.

P. 8. v. 28. ὑπομέναντα] Barn. 219. ὑπομένειν εἰς τὸν ὑπόμενον. 241. ἀπὸ ἡμᾶς ὑπομέναντα.

P. 8. v. antepenult. φροντίζε] Non tantum *φροντίζε curam suscipe*, sed ut V. I. *curator esto*: ut sc. Episcopus ad officium suum pertinere sciat, quod sit φροντίζε. V. Philip. IV. 3. & Cyprianum de habitu Virginis.

Ibid. Μὴδὲν ἄνω γνώμης σὺ] Hæc habet S. Chrysostomus tom. VI. p. 645. Vide quæ diximus contra Savilium & Usserium in Vindiciis.

P. 8. v. penult. Μὴδὲ σὺ ἄνω διὸ γνώμης τὴν πορείαν] V. I. *Neque tu sine Deo quid operare*. Non videtur legisse γνώμης hoc loco.

P. 8. v. ult. Οὗτος ἰδὲ πορεύσθης, εὐσταθὲς] Pessime hæc reddidit V. I. *Quod autem operaris, sit bene stabile*: ac si legisset δὲ pro ἰδὲ & εὐσταθὲς pro εὐσταθὲς. Lectio cod. MS. vera est. Tu igitur cum D. Vossio redde: *quod neque facis, constans quum sis*. Ex hoc loco desumpta sunt, & in didascalia Ignatij

tui conjecta, quæ nunc Constit. Apostol. lib. II. c. 2. exstant de Episcopo: Εγω οὖν καὶ ἡγούμενος, σφόδρα, κόσμιος, εὐσεβής. Nescire se proficitur Phrynichus, qui post Ignatium scripsit, unde εὐσεβεία & εὐσεβής in Græcam linguam irreperierint, & eam rem consideratione dignam judicavit. Nos igitur paullo consideremus. Εὐσεβής quidem de constitutione corporis usurpabant Epicuræi: de qua Orig. contra Cels. l. III. p. 159. τὸ τ' οὐκ εὐσεβής κατὰ φύσιν. De animo potius accipitur, & de constanti & immoto ejus tenore, & stabili, placido & quieto statu. Optime Plutarchus ostendit in Lycurgo: *illud nec timori nec iracundie subijcitur, sed cum spe & fortitudine consistit*. In Psalmo VI. Solomoni attributo, Εὐσεβεία καρδίας αὐτοῦ ἐξήμνησεν τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. Appianus in Syr. p. 66. τὸ πολιτείας ἐδὲν βέλαιον, ἐδὲ εὐσεβείας ἐχέουσιν. Hippolytus de Susanna, τὸ γὰρ σφόδρα καὶ εὐσεβείας ἴσθι. εὐσεβείας. Gloss. V. Εὐσεβής, firmus, constans. Quiescit, εὐσεβείας. Orig. contra Cels. p. 128. 56. & 152. 35. εὐσεβειώτας apud Hermam. p. 48. Orig. in Jo. ποιμαίνοντες ἑαυτοὺς ὡς Χριστὸς ἀφ' οὗ τοῦ σπύριτος αὐτοῦ ἀρχὴν ἔχει καὶ εὐσεβείας. 30. B. & contra Celsum. 50. εὐσεβείας καὶ ἀρετῶν. Jos. 739. 29. Cyril. Catech. 241. B. εὐσεβείαν ἀνδρῶν culpat Phrynichus. sæpe utitur Philo. τὸ ἐπιεικὲς καὶ τὸ εὐσεβές. Orig. contra Cels. p. 363. Religione Christiana fiunt homines ἐπιεικέστεροι, σεμνότεροι, εὐσεβεστέροι. Εκκλησία μὲν γὰρ τοῦ κυρίου, οὗ ἐπιπλεονεῖ, ἡ Ἀθήνη, ἀρχαία τις καὶ εὐσεβείας. 128. ἀσφύτως ἀσυνέπειος πλάσσει δὲ τὸν ἐξ ἀνομιᾶς εἰς τὴν εὐσεβεύσαν βίαν. 152. qui locus est corruptus. εὐσεβὴ καὶ ἡγούμενος κατὰ φύσιν. Philo 385. E. 2 Macc. XII. 2. ἐκ τῶν αὐτῶν εὐσεβείας καὶ τὰ τ' ἐπιεικείας ἀρετῶν. Εὐσεβείας Philo 978. E. 984. E. Ἀνδρίας μὲν δὲ βέλαιος, ἀπειθαρχῶν δὲ ἀντὶ τοῦ καλῶς ἀσυνέπειος ἐστίν, ἀπειθαρχῶν δὲ ἐστίν. Socrates apud Stobæum p. 4. & Democritus apud eundem. αἱ ἐν μεγάλῳ ἀσυνέπειον κινεῖσθαι τὴν ψυχάν, ὅτε εὐσεβείας εἶδῃ, ὅτε οὐδυνῶνται.

P. 9. v. 1. Πυκνότερον συναγῶναι γινώσκουσιν] V. I. Sæpe congregationes fiunt. Gloss. πυκνός, crebro, assidue. V. Suidam in πυκνὴ ex Clidemo & Harpocrate. Frequentius potius verterim, quod Latine utrumque significat. Non enim de crebris, sed de confertis & plenis conventibus agit: ut sequentia ostendunt, & ipse ad Ephesios. §. XIII. Lucian. 143. 13. καὶ ὁ μὲν τὸς σύνοχας ἔστω καὶ πυκνός. Συναγῶναι idem quod συνάγειν. Συναγῶν, Collegium, Collectus, Conventus, Concilium.

P. 9. v. 2. Δύλας καὶ δέλας] Totam hanc sententiam ipsissimis verbis exscripsit Auctor incertus in libro, qui exstat in Bibl. Medicæ, scamno 6. numero 4. cui titulus est *Expositio præceptorum Christi*: qui sic habet fol. 18. Τὸ ἀγιὸν Ἰγνατίου τοῦ Θεοφόρου πρὸς Πολύκαρπον ἐπίσκοπον Σμύρνης. Δύλας καὶ δέλας — usque ad ἐπιθυμίας.

P. 9. v. 3. Ὑπερέβει] Orig. in Matth. 376. A.

P. 9. v. 9. Τὰς κακοτεχνίας] V. I. Malas artes fuge. ut κακοδιδασκαλία, in Epist. ad Philadelph. §. VI. ἀφελεῖτε τὰς κακοτεχνίας καὶ ἐπίδρατε — Clem. Alex. 249. D. 39. A. Euseb. 522. C. Iamblich. de Mysteriis. 174. Galenus ad Thrasylbulum. Orig. contra Cels. 321. A. Philo Jud. 1003. D. μένου τέχναι, Orig. in Matth. 380. Theages Pythagoricus apud Stobæum, Προσέειπε γὰρ μὴ φερόμεν τὰ τέχναι, ἀ δὲ κακὰ τὰ κακοτεχνία.

P. 9. v. 10. Πιεῖ τέτων] Ut in Epist. ad Smyrn. μὴτε σελὶ αὐτῶν λαλεῖν.

Ibid. Ομιλίαν μὴ ποιεῖς] V. I. Homiliam fac. Particulam negativam non agnoscit.

agnoscit : & fortasse delenda est. Videntur enim hæc non ad priora, sed posteriora spectare.

P. 9. v. 12. Ἀρκείδης] V. I. *Sufficere*. male: potius, *acquiescere, contentus esse*. Luc. III. 14. 1 Tim. VI. 8. Ebr. XIII. 5. Orig. in Cels. p. 116. τῇ ῥητῇ μόνῃ ἀρκέμενοις. Epiphani. 452. 8. αἰρησόμενοι στήματα ἀρκείδης ἢ σταπύλῃ καὶ βρώματι. n. 14. ἀρκείδης τῶν λόγων κατέστη. Orig. contra Cels. ad finem operis: Εὐ αὖ ἔχει ἀρκείδαι ὑμᾶς τοῖς ὑπὸ τοῦ λόγου αὐτοῦ ἐπαγορευθεῖσι βιβλίοις. p. 166. de Christo, τότε μᾶλλον ἀρκείδαι τῶν αὐτῶν ἔρα, ἢ ἄλλα προσέειπεν. Male illic Interpres. Epiphanius in Ancorato c. 106. ἐρώσῃς μὲν καὶ μὴ ἀρκέμεναι τοῖς ἔξωθεν ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῖς ἰδίῃ ἀδελφῇ φθαρύσῃς. Clem. Rom. p. 3. τοῖς ἐρωδίοις τῷ θεῷ ἀρκέμενοι. Sic Irenæus dixit Valentinianos *nulla apolytrofi sensibili usos esse*, καὶ ἀρκείδαι αὐτοὺς τῇ ᾧ ὅλων ἐπαγνώσει. V. I. *ἔ* *sufficere* *his universorum agnitionem*: potius, *contentos esse*. I. I. c. 18. Alexander apud Joseph. l. II. belli Judaici: Ἀπύχονται ὁ κατὰ Λιβύην γαμῶν. οὐ δὲ ἐν ἀρκείδισα τέτῳ, πάλιν ὅτι ἔμῳ ἔστιν ἀναγκάσιμος.

Ibid. τοῖς συμύτοις] *Viris, maritis*. Ο συμύτος *maritus* ἢ συμύτος *uxor*. Dionysius Alexandrinus apud Euseb. l. VI. c. 42. de Chæremone Episcopo Nili, Οὗτος εἰς τὸ Ἀράβιον ὅρος ἄμα τῇ συμύτῳ φέρων, ἐκ ἀπαλειπόμενον. Unde *syme-cious, mariti & uxoris in vita consuetudo* Clemens Alex. 178. A. 423. A. Marm. Arundell. apud Reinesium pag. 725. 773. Inscriptio apud Gruter. pag. 1068. 1.

Αὐτὸς δὲ δ' ἐν χειρὶ τοῦ ἐπιτάφου ἐκ ἀπιδύκων
Συμύτις ἀγνοῦντας τῆς καταφθιμένης.

Ita ὁ καὶ ἡ σύζυγος. Orig. in Jo. 71. A. Unde vetus illa lectio apud Apost. Phil. IV. 3. σύζυγος γυνώσκω quam Chrysostomus, Theodoretus, Oecumenius, & Theophylactus rejiciunt. Sed Isid. Pelusiota l. IV. ep. 112. mire legit & explicat. Cyrilli Lex Ουμζύγον, γαμωτῶν. Inscriptio apud Aringhum l. IV. c. 27.

ΑΤΡΗΛΙΑ ΘΡΕΠΤΗ
ΑΤΡΗΛΙΩ ΗΛΙΟΔΩΡΩ.
ΣΤΑΔΙΩ ΓΑΥΚΤΤΑΤΩ.

Ubi duplex ΑΑ male ponitur pro simplici M. Sic ΑΑ VIII. pro M. i. e. menses VIII. & p. 970. Certissima emendatio ex alia inscriptione. Reines. 869. 906. 929.

P. 9. v. 14. Ἀγαπᾶν] V. I. *diligere uxores*. Ex quo patet legendum *τοῖς συμύτοις*, ut nos ex codice MS. supplevimus: in quo scribitur *συμύτις* pro *συμύτις* ex vulgari pronuntiatione: non, *ut illæ sufficiant viris, sed illis viri sui sufficiant*: ut loquitur Auctor operis imperfecti in Matt. Hom. IV. 621. D. *Bonus homo, si uxorem habuerit, non tentatur in libidine, i. e. non fornicatur: sed sufficit ei uxor sua: malus autem habens uxorem fornicatur, & non est contentus una.*

P. 9. v. 16. Ἐν ἀγνείᾳ μένει] 1 Cor. VII. 8.

Ibid. Εἰς τιμὴν τοῦ Κυρίου καὶ σαρκὸς] V. I. *in honorem carnis Domini*: an potius *Domini carnis*? Interpolator, εἰς τιμὴν καὶ σαρκὸς τοῦ Κυρίου.

P. 9. v. 17. Ἐν ἀκαυχῶντι μένεται.] V. I. *in ingloriatione*. Ita habet uterque MS. Qui *in gloriolatione* legebant, addiderunt, *Domini*.

In Epistolam ad Polycarpum.

31

P. 9. v. 19. Πρέπει δὲ ταῖς γαμύταις] Nuptiæ sc. in Ecclesia fiebant, & benedictio sacerdotalis solenniter impertita nuptis. Hoc seculo secundo. Clem. Pædag. l. III. c. 11. p. 248. B. Τίνοι γὰρ ὁ ἀριστοτέλης ἐπιτίθει χεῖρα; τίνα δὲ λογίσει; ἢ τὴν γυναικα τὴν κακοσημένην, ἀλλὰ τὰς ἀλλοτείας τέχας, καὶ αὐτῶν ἄλλω κεφαλῇ. Tertull. ad uxorem l. II. c. ult. & de pudicitia cap. 4. Ex his omnibus *haud evinci potest* --- inquit Seldenus Ux. Hebr. l. II. c. 28. qui hic confutandus.

P. 9. v. 28. Συγκοπιᾶτε] Alloquitur Episcopum, Presbyteros, & Diaconos. Οἱ κοπιῶντες ἐν τῇ λόγῳ.

P. 9. v. 30. Οἰκονόμοι] Episcopi, Luc. XII. 42. Tit. I. 7. 1 Corin. IV. 1. 1 Pet. IV. 10.

Ibid. Πάρεδροι] Presbyteri. Thomas Magister : Πάρεδρος, ἢ συγκληδίδρος, συνέδριος δὲ Ν.

Ibid. Υπαρέται] Diaconi.

Ibid. Ἀρέσκειτε ὃ στρατεύετε] Hic militiam Christianam explicare aggreditur : quæ quidem spiritualis est, non carnalis. 2 Cor. X. 3. 4. Adhortatur igitur, *ut sint boni milites Jesu Christi* : ut loquitur S. Paulus 2 Tim. II. 3. Explicat autem more Paulino respectu ad Ministros Evangelii, ut 2 Tim. II. 4. V. I. *qui se probavit ἐρασιλογησάτω* quia delectus fiebat per literas probatorias. Τὸς στρατευομένους ταῖς ἡγούμεναις. 1. Clem. Roman. p. 48.

P. 9. v. 31. Οψώνια κομίζετε] Quod S. Paulo λαβεῖν ὀψώνιον. 2 Cor. XI. 8. Κομίζεσθαι idem est quod λαμβάνειν. V. Theodor. in loc. Οψώνια. Lat. *stipendia*. Philoxeni Gloss. *Stipendium, συντρέπον, ὀψώνιον στρατιωτικόν*. V. I. *Stipendia feritis*. Interpolator κομίσαντες de futuro. Rectius & Græcus & Latinus de presenti : loquitur enim de Clero, qui à populo ὀψώνια accipiebat.

P. 9. v. 32. Διοίρτες] V. I. *Otiōsus*, minus recte. V. Stewechium pag. 70. *Emanfor & desertor*. Excerpta vetera, *Desertores, λοιποτάται*. De Maximino Lactantius de mortibus Persecutorum, cap. XLVII. *Ademerat enim pudorem deserendi desertor Imperator*.

P. 9. v. antepenult. Μένετε ὡς ὅπλα] Μένετε nam desertores arma abjiciabant. V. I. *maneat, ut scutum* : quali ἀσπίς legisset, vel ὅπλον, & quia Scuti postea mentio nulla. Onomasticon V. *Scutum*, ὅπλον. Philox. Glossa, Scutum, ἀσπίς καὶ ὅπλον. Inde ὀπλίται, gravis armaturæ milites, propter scutum & hastam. Gloss. ὅπλον, *telum, scutum*. Psalm. V. 3. ὡς ὅπλον ἐὼς δούλει ἐσφάμενος ἡμᾶς. Vetus Versio, *ut scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos*. XC. 5. ὅπλον κυκλώσει με ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ. *Scuto circumdabit me veritas ejus*. Alludere videtur ad verba S. Pauli, τὰ ὅπλα τῆς φωτὸς. Rom. XIII. 12. Baptismus enim semper ut φωτισμὸς spectabatur. Hebr. VI. 4. & X. 32. φωτίζειν καὶ καθαρίζειν idem. 2 Reg. XII. 2. & XVII. 27, 28. Hæc suggillat Blondellus pag. 40. qui hic castigandus est.

Ibid. Ἡ πίστις ὡς περικεφαλαία] *Fides ut galea*. Ephes. VI. 17. 1 Theff. V. 8. Esa. LIX. 17. V. Isidor. Pelus. ep. l. I. 126. Fides comparatur scuto apud S. Paulum, quod idem significat : & idem quoque in Oneirocriticis significat, quoniam utrumque inter τὰ σκιπασθῆ ὅπλα numerantur. Artemidorus, ἰδίως δὲ καὶ ἡ ἀσπίς γυναικα σημαίνει, καὶ ἡ περικεφαλαία.

P. 9

P. 9. v. ult. Η ἰσχυρὰ ὡς πανοπλία] V. I. *sustinentia ut omnis armatura.* Veteres *armaturam* simpliciter dixere. Gloss. *πανοπλία*, *armatura*. Ephes. VI. 13. *Ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τῆς θεοῦ*, accipite *armaturam Dei*. & VI. 11. *Ἰνδύσατε τὴν πανοπλίαν τῆς θεοῦ*, induite vos *armaturam Dei*. Cyprianus, *induite tota arma Dei*, ad Thibaritanos: at in libro tertio Testimoniorum, *induite arma Dei*. Tertull. adv. Marcionem l. V. Porro *quum quidem inducere nos jubeat armaturam, in qua stemus, ad machinationes diaboli*. Ambrosiaster, Ephes. VI. 11. *induimini vos armis Dei*. 13. *ideo accipite universitatem armorum*. Primalius, *propterea accipite arma Dei*. Prudentius in Psychomachia:

Lex habet istud

*Nostra genus belli, furias, omnemque malorum
Militiam, & rabidas tolerando extinguere vires.*

Et mox,

*Omnibus una comes virtutibus associatur,
Auxiliumque suum fortis patientia miscet.
Nulla anceps luctamen init virtute sine ista
Virtus: nam vidua est, quam non patientia firmat.*

Optime Isidor. Pelus. l. I. epist. XXV. ἀλλ' ἰσχυρὸς ὡς ἰσχυρὰ.

Ibid. ἀπὸ τοῦ] Glossæ juris, ἀπὸ τοῦ, ὡς ἰσχυρὰ. Τὸς ἰσχυρὸς ὡς ἰσχυρὰ. Artemid. 237.

P. 10. v. 6. ὡς ἰσχυρὰ] Quum esset Troade certior factus est, finem persecutioni Antiochiæ per Trajanum impositum esse. De qua re dubitari non debet: nam à Joanne Antiocheno, Historico probato, apud Suidam, observatum est, ὅτι Τρωαδὸς τοῖς Χριστιανοῖς ἀναρχηθῆναι πρὸς τὴν μὲν πρῶτην & τὴν δεύτεραν παρὰ τὸν Τιβεριανὸν & tum subjungit Tiberiani historiam. Tiberiani autem relatio facta est ad Trajanum, quum esset Antiochiæ, ut testatur Joannes Mallela, Antiochenus & ipse.

P. 10. v. 8. Ἐν ἀμεινία] Glossa, *securus ἀμεινία*. Suidas, ἀμεινία ἢ ἀν-
ος, Hesych. εὐδωμία, εὐδωμοσύνη, ἀμεινία, χαρὰ. V. I. in *sollicitudine*: sed sine dubio scriptum fuit, in *insollicitudine*: ut in Glossario ἀμεινία, *immetuens*: sic ἀχρηστία, *incommoditas*, ἀσυνείδητος, *inconscientia*, ἀπειροσύνη, *incuriositas*, ἀμαθία, *indisciplina*. Philoxeni Gloss. *inlubre*, ἀλυσία. Scriptum est pro *inlubio*, b pro u, *inlurves*, vulgo *illurves*.

P. 10. v. 10. Ἐν τῇ ἀνάστασει] V. I. in oratione ex MS. Caiensi: an legit ἀνατίσει; Ea enim vox aliquoties male ἀνάστασις scribitur: an legit αἰτήσις, ut apud Interpolatorem exstat? Sed Montacutii codex in *resurrectione*: quod verum est, & illud oratione abbreviatura est.

Ibid. Μαθητῶν] MS. μαθητῶν. Quære, an ut à μαθητῶν μαθητῶν, ita à μαθητῶν μαθητῶν.

Ibid. Πρίν] Hæc refert S. Polycarpus in epistola ad Philippenfes.

P. 10. v. 11. Θεομακαριστότατε] V. I. *Deo-beatissime*. Hinc colligo hanc interpretationem factam fuisse ante A. 650. quando Scriptor quidam Martinum Papam *Deo-beatissimum* vocat, p. 66. B.

P. 10. v. 14. Καταξιώσαι] V. I. dignificari. minus recte. Glossa Philoxeni, καταξιοῖ, dignatur.

P. 10. v. 19. Όταν αὐτὸ ἀπερίστη] V. I. qui ipsi perfecti estis, vel, ut codex Montacutii, quoniam. Legebat igitur Interpres αὐτοὶ, quod puto verum esse, & ὅτι pro ὅταν quod etiam verum esse sequentia suadent.

P. 10. v. 21. Τὸ συντονὸν ὃ ἀληθείαι] V. I. compendium veritatis. male. Legit igitur, ut Interpolator, codd. Nydpruccianus & Florentinus, σύντομον. Augustanus autem codex, & Anglicanus, ut & Medicæus, quem representamus, recte habet σύντονον. Σύντονον, σποδρὸν, ἰσχυρὸν, συνεχές. Suid. τὸ εἰς τὰς περὶ ξεις σύντονον. V. Μάρτυρ. Sæpe σύντονον & σύντονον confunduntur in veteribus Scriptoribus: ut apud Suidam in Ἀλφειῶς, συντέμνωσ ἔχει, sed verba sunt Symmachi apud Scholia Aristophanis, συντόνας ἔχει, ὥστε Οὐλυμπιακὸς σταδιοδρόμος. Σύντονον autem ὃ ἀληθείαι, ut ἀκρον ὃ ἀρχή.

P. 10. v. 22. Δι' ὀλίγων γραμμάτων ὑμᾶς περιέλασα] V. I. per paucas vos literas consolatus sum. Brevibus vos literis adhortatus sum, hac nempe ad Polycarpum, & altera ad ipsos Smyrznos.

P. 10. v. 24. Ἐπὶ] V. I. quia igitur. Legebat ergo ἐπὶ οὖν.

Ibid. Πόσωις ἐκκλησίαις] Scripserat ad Ecclesiam Smyrnazorum & Philadelphensium: ad alias autem scribere non potuit. Quare scribit privatim ad Polycarpum, ut ipse ejus loco ad alias scriberet.

P. 10. v. 26. Ἀπὸ Τραδάς εἰς Νεάπολιν] Ut S. Paulus. Act. XVI. 11.

P. 10. v. 27. Ταῖς ἡμετέροις ἐκκλησίαις] V. I. aliis ecclesiis. male. quid esset ἡμετέροις, non intellexit. Gloss. ἡμετέροις, antequam. Redde, prioribus seu anterioribus illis ecclesiis, quæ in Asia versus Syriam jacebant, præter Philadelphicos, ad quos ipse scribebat de eadem re. ἡμετέροις tam de loco, quam de tempore.

P. 10. v. penult. Ἰνα δοξασῇτε] V. I. ut glorificeris: quasi legisset δοξασθῇ. Sed ea conjectura non opus est. Mos enim est Ignatio ita loqui.

A N N O.

* E

ANNOTATIONES
D. JOANNIS PEARSONI
IN
EPISTOLAM
AD EPHESIOS.

Pag. 11. Π ^{Ληρώματα}] Ita ipse in epistola ad Trallianos, *ὡς ἀσπάζομαι ἐν ληρώματι*. Hujus vocis sunt variae significationes, (veteres enim varie adhibebant) quarum illa ad hunc locum proprie pertinere videtur, quæ, quid sit *ληρώμα* τῆς πόλεως, indicat. Ita Nazianz. 375. A. 159. B. 410. C. & hic sensus maxime facit contra Schisma. Vide item Chrysost. Tom. III. Edit. Savil. p. 822. v. 22. & 823. v. 3.

Ibid. *Εὐλογηδὲς ἐν ληρώματι*] An spectare videtur Rom. XV. 19. *ἐν πληρώματι δόξης*; V. Theophylactum. *κεφαλὴ τῶν χειρῶν ληρώματος*. i. e. Episcopus Ecclesiae. Naz. 39. D. qui lucet *παρὰ τὸ ὅτι οἰκουμενὸς πληρώματι*. 149. B.

P. 11. v. 18. Τῶν ἀξιωματικῶν] Ut ipse in epist. ad Romanos ad finem. *ὡς ἐπὶ τῶν ἀξιωματικῶν*, tanquam discipulos Pauli, quem *ἀξιωματικόν* vocat in hac epistola, uti etiam postea ecclesiam Romanam *ἀξιωματικόν* appellat.

P. 11. v. 19. Τῶν ὡν ἐν Ἐφῶν τῇ Ἀσίᾳ] Irenæus de S. Joanne, l. III. c. 1. *ἐν Ἐφῶν τῇ Ἀσίᾳ Ἀποστόλων*. *Εν ἰωνίᾳ παῖδες Ἐφῶν*. Artemidorus p. 15. ut Duris in epigrammate eam indigetat,

— τὴν Ἰάδων πολλὸν ἀοισδοῦντιν.

P. 11. v. 24. *ὧστε διχαί*] Onomasticon V. *Indoles, φῶς*. Barnab. in præfat. epist. — *supra modum exbilaror beatiss & præclaris Spiritibus vestris, quod sic naturalem gratiam accepistis*. An *ὧστε διχαί* nihil aliud, quam *διχαίως, merito*? Hæretici dicebant Catholicos *χρίσιν* tantum gratiam habuisse. Iren. 28. B.

P. 11. v. 28. *ἀκρίτως*] Hæc sententia valde perplexa est, neque satis sani sunt codices. In Græcis duo vocabula deesse quidem videntur, quæ tamen in suo codice vidit & transtulit V. I. Eorum loco in codice Mediceo exstat satis longa pars sententiæ, quam etiam vidit Interpolator, aut ipse adhibuit pro more suo: totam autem sententiam imperfectam reliquit. Interpres, *videre festinastis*: forte scriptum fuit *ἰδεῖν ἱκανοῦν*, post *ὁμομαχῶς*. Quod si post *ἱκανοῦν* statim, *ἐπὶ οὖν*, omnia erunt clara & perspicua. Vetus Interpres huic loco perturbato & corrupto in Græcis lucem affert: qui tamen in editis minus integre representatus est. Sic enim habent MSS. —

Spe-

Sperantem oratione vestra potiri, in Roma cum bestiis pugnare, ut potiri possim discipulus esse, videre festinastis. Hinc apparet, quæ in codice Græco, quem habuit vetus Interpres, quæ Florentino addita aut detracta. Sic igitur Græca legenda sunt: ἐλπίζοντα τῇ προσευχῇ ὑμῶν ἐπιτυχεῖν ἐν Ρώμῃ, ἵνα ἐπιτυχῇ δυνάμει μαθητῆς ἱδν, ἰδὲν ἐπιδιδάσκειν vel ἐπαδασκεῖν. Potius autem, puto, ἐπιδιδάσκειν, quia Interpres solet ἐπιδιδάσκειν ita interpretari.

P. 12. v. 4. Ἀπίλκω] V. I. *suscepi*. an recte? *accepi per Onesimum*. Erat igitur Onesimus Ephesiorum Episcopus Smyrnam missus, ut viseret & refo-
cillaret Ignatium.

Ibid. Ὀνησίμω] Huic contemporaneus Onesimus, Plutarchi servus, qui cum Epicteto disputans, introductus est à Phavorino. In isto seculo & sequioribus nomen istud vulgare fuit.

P. 12. v. 23. ἵνα ἐν μῇ ὑποταγῇ] Hic locus in codice Florentino interpolatus est. Ille, quem vidit V. I. sic se habet, ἵνα ἐν μῇ ὑποταγῇ καταρτισθῇ, ὑποτασσόμενος τῷ — Illud enim ἵνα ille non agnoscit, & videtur esse superfluum.

Ibid. ἀναψύξει] MS. ἀναψύξαι. Neque aliter legit V. I. dum vertit, *refrigeret*. Hinc patet ἀναπαύειν & ἀναψύχειν idem fere significare apud Veteres: ἀναπαύειν à motu, ἀναψύχειν à calore & aestu liberare. Inde *refrigerium*, & *refrigerare*, & *refrigerari* apud Latinos, primo de incarceratis apud Tertulianum frequenter, & in passione Perpetuæ; deinde de mortuis. Hinc *æternum refrigerium* apud Iren. l. IV. c. 14.

P. 12. v. 36. Σωδιδασκαλίτης] Mira vox: neque enim puto vocem simplicem διδασκαλίτης uspiam occurrere. V. I. *Doctores*, Interpolator σωδύλοις, *conservis*. An σωδιδασκαλίται, qui communem Magistrum & Doctorem habentes, scil. Paulum, imo & Joannem? Ignatius enim Joannis discipulus fuit.

P. 12. v. antepenult. Ὑπαλειψῆσαι] Nihil hic viderunt Interpretes. Vetus, *suscepi*, quod est ὑπολειψῆσαι. Interpolator pro eo posuit, ὑπομνησῆσαι, *commone-ri*, ad sensum paullo propius. Patricius Junius legendum putat, ὑπολειψῆσαι, *relinqui*, i. e. *vobis longe inferiorem esse*. Sed neque ἰδὲν μὲν, neque ὑπ' ὑμῶν, talem interpretationem patitur. Nihil mutandum. Lectio codicis Medicæi & emendata & clara, & necessario recipienda & conservanda est. Hic enim ὑπολειψῆσαι est *ungi*, *excitari*, *instrui*, *ad certamen præparari*: & quidem à Doctore seu Magistro. Plutarchus in vita Periclis sic loquitur de Damone: τῷ δὲ Περικλεῖ συνῶν, καὶ δάπτει ἀδελφῇ, τῇ πολιτικῇ ἀλείπτει καὶ διδάσκει. Sic Isidorus Pelus. l. III. epist. 265. Suidas, Ἀλείπτει, οἱ πρὸς τὰς ἀγῶνας ἐπα-
σσωῦντες. Οὐδὲν γὰρ λέγει ἀλείπτειν εἰς ἀρετὴν. Hic optimus Magister ostendit, quo modo Christianus instrui debet ad patiendum pro nomine Christi: *Quum igitur par erat, ut vos me admonere, impellere, incitare, instruere velletis* —

P. 13. v. 3. Ἀσέμετον] V. I. *incomparabile*, ac si ἀσύμετρον legisset. S. Jacobus cap. III. v. 17. hanc vocem de sapientia, quæ de cælo est, usurpavit. Ipse Ignatius in initio epist. ad Trallenses etiam utitur: ubi V. I. *insepara-
rabilem* vertit. Vulgatus, *sine dolo*. Idem habet in fine epist. ad Magnes.

ἀλλήλῃ τῷ πνεύματι. Uterque reddit inseparabilem Spiritum. An indubitabilem? Basil. ἀλλήλῃ τῷ πνεύματι.

P. 13. v. 12. Συμφώνῃ ἀγάπῃ] *Consona charitate*. V. Orig. in Matth. 204. C.

P. 13. v. 14. Χρῶμα θεοῦ λαβόντες] Interpolator pro χρῶμα substituit συνάρεσαν. V. I. reddidit *melos*. Hesych. χρῶμα παρὰ τοῖς Μουσικοῖς χορεία.

P. 13. v. 15. Ἀδελφῷ] Euseb. in vita Constantini l. I. c. 13. de Constantio, ejus patre, loquens, Μυρίων δὲ καὶ ἄλλων τῶ ἀνδρὸς ἀρετῆς παρὰ τοῖς πᾶσι ἐδοξάσαν. Chrysost. de Babyla, Antiocheno Martyre, agens, Οὐ γὰρ ὄντι ἐν τῇ κατ' ἡμᾶς οἰκονομίᾳ ἡ χάρις, ἐκ ἑδῆς, ἡ πίστις, ἔτι ταῦτα ἐκ ἡμῶν τὰ παραδόξα.

P. 13. v. 24. Ἀνακαταμένους] V. I. *conjunctos*. Interpolator habet, ἀνακαταμένους, qui pendetis pro ἀνακαταμένους. Ἀνακαταλάττω τὸ ἀγνὸν πνεῦμα ἢ ἐχέτω ψυχὴν. Origen. in Jo. 30. A. 35. D. — ἢ ἀνδρῶν τῶ ἡδὺ τῶ θεοῦ, ἢ τῇ δόξῃ αὐτῶ ἀνακαταμένους.

P. 13. v. 28. Ὡς ἐστὶν] Iren. l. IV. c. 73. Ὡς ἐστὶν τῷ πνεύματι *minora esse eo qui fecerit*. Ὡς ἐστὶν τῷ τελείῳ, *deficiunt à perfectō*.

P. 14. v. 8. Τὸν οὖν ἐπίσκοπον] Ergo Episcopus auctoritatem habet à Christo, utpote ipsius οἰκονομῶν.

P. 14. v. 21. Δυσδιαπνύτους] V. I. *difficile curabiles*, five sanabiles, ut in MS. Caiensi. Interpol. ἀνίατα γὰρ νοσήσαν, quasi incurabilis esset morbus ille, ut ex antiquis aliqui putarunt,

Nec formidatis auxiliatur aquis.

Sed aliud ἀδυσπνίατος, incurabilis, insanabilis, ut glossæ reddunt, aliud ὁδυόσπνιος. Disputabant veteres Medici, an hydrophobia esset morbus incurabilis, ut apud Caelium Aurelium legimus de morfu canis rabidi: antequam ad hydrophobiam perveniat, omnino eum curabilem putabant, sed difficulter.

P. 14. v. ult. Περὶ ψήμα ὕμνων] V. I. *peripsima*, ut & paullo post. 1 Cor. pag. IV. 13. Orig. in Jo. 363. D. Barnabas ἔγὼ περὶ ψήμα ἀγάπης ὕμνων. 220. Glossæ veteres MSS. bibliothecæ Corbientis, ut refert Menardus: *Peripsima, limatura metalli, & purgamenta potus, & quisquiliæ domus, & rasura cujusque rei*. Onomasticon vetus, κόρυμα, περὶ ψήμα, Scobs. Lex. Cyrilli, περὶ ψήμα, κατὰ πᾶν, πᾶν γινόν, allusione ad S. Paulum facta. Α ψήμα & ψήμα. Hesych. ψήμα, ἀσπράγμα. περὶ ψήμα, (lege περὶ ψήμα) ἐκμάσθη, ἀσπρίσθη. Suidas, περὶ ψήμα, κατὰ πᾶν, lege κατὰ πᾶν. Gloss. ὁδυόσπνιος, *cermentorium*. Notat Labbæus in codice Germ. legi *termentorium*, in Reg. *termentorium*. Tu lege *cementorium*. Tob. V. 18. Ἀργύριον τὸ ἀργυρεῖν μὴ φθίσαι, ἀλλὰ περὶ ψήμα τὸ πᾶσι γίνεσθαι. Apophthegma Nili Abbatis, μακάριος ἐστὶ μοναχὸς, ὁ πάντων περὶ ψήμα ἑαυτὸν λογιζόμενος.

Ibid. Καὶ ἀγνίζομαι] V. I. *& castificetur*. Scripsit, ut opinor, *castificer*. Ἀγνίζομαι pro ἀγνισμῷ εἰμι quod adhuc apertius est in epist. ad Trall. versus finem. ἀγνίζω ὕμνων τὸ ἑμὸν πνεῦμα, i. e. ἀγνισμῷ ἐστὶ. Male scriptum fuit ἀγνίζω. & αἱ in MSS. sæpius confunduntur.

P. 15. v. 10. Βύσας] V. I. *obstruentes aures*. Hesych. βύσας, πύσας, φράξας. Idem βύσας, τὰ ὅτι ἐπὶ τῶν ὤτων. Suidas, βύσας, φράξας. Ignat. in epistola ad Trall. uno verbo, viz. κωλύει, utitur. Vult igitur Christianos aures suas obturare contra

contra hæreticos, quod Judæi facere solebant contra blasphemos. Act. VII. 57. *συνέχον τὰ ὄτα.* Iren. l. III. c. 4. de sermone barbaris hominibus, sed Christianis vere institutis: quibus si aliquis annuntiaverit ea, quæ ab hæreticis adinventæ sunt, statim concludentes aures, longo longius fugient, ne audire quidem sustinentes blasphemum colloquium. Psal. LVIII. 4. *ὡς τὸ ἀπώδεν καρπὸς ἐν βούκῃ τὰ ὄτα αὐτῶν.* Ecclesiastico Latino XXVIII. 28. *sepi aures tuas spinis, & noli audire linguam nequam.* Isid. Pelus. l. I. ep. 30.

P. 15. v. 17. *Ἀγαγὼς*] V. I. *Dux vester*, perperam. *Ἀγαγὼς, ἀγαγὼς* aliquando id significat, sed hoc loco non potest. Similitudines hæ non placent: sed tales viri & sanctissimi & doctissimi profecuti sunt: & fortasse hoc ipso loco impulsæ, & exemplo viri maximi inducti, id fecere. Alterum etiam locum fugillat Blondellus, quod idem Spiritum S. vocat *γενίον*, quo *ἀγαγὼς* utitur. Sed, ut recte observavit Vossius, male *hominem* interpretatus est, quum *trochleam* significet. Hefych. *ἀγαγὼς, ὁ ἵμας*, & illud Homericum, *σῶδ' ἤνευ ἱμῶν* exponit *σῶδ' ἵμας δὲ τὰς ἀγαγὼς ἔστ' ἵππων.* Onomasticum vetus, *babena, ἱμία, ἀγαγὼς.* Alii, *ductorium, ἀγαγὼς.* Ita apud Xenophontem.

P. 15. v. 19. *Συνόδοι*] Hefych. *συνὸς, συνοδοιπῶς.* Idem, *φωλῆμα ἐν φωλιαί, τῶν διδόνων καὶ συνοδῶν οἴκοι.* Gloss. *συνὸς, συνοδῶν, comes.* Lat. Græc. *comes, συνοδοιπῶς, συνὸς, ὁ συνοδῶν.* V. I. *Convivatores*, recte. *Dilectio*, inquit, *via est, ducens ad Deum.* Vos igitur in ea via comites estis, ferentes Deum & Christum, quasi solenni pompa tendentes ad ipsum Deum. In talibus enim sacris processionibus erant multi, qui ferebant sacra quædam vasa, vel alia.

P. 15. v. 25. *Πρὸς τὸ ἄλλαν*] Preces pro nondum conversis.

P. 15. v. 26. *Προσυχᾶτε*] V. I. *Deum oratis*, male. *orate*, ut postea.

P. 15. v. 29. *Μαθησθεύετε*] Præclare hæc dicta sunt, ut doceant gentes, si non doctrina, saltem exemplo.

P. 15. v. penult. *Περὶ τὸ ἄχρον*] Eleganter sane & proprie *τὸ ἄχρον ἐν τῷ ἡμῶν* opponuntur. Orig. adv. Celsum pag. 16. inde vero ad alia inanimata, ut mare, nunc *ἄχρον*, nunc *ἡμῶν* dicitur. Exemplum illustre est in Oneirocriticis Astrampsychi hujus oppositionis, quam tamen percipere non potuerunt duo viri in Græcis maxime versati. Versus apud Suidam exstant.

Θνήϊς θαλάσσης ἀχρὶς διὰ δόνας,

Θνήϊς θαλάσσης ἡμῶν τῶν καλόν.

Portus utrobique θ expungit, & legendum *νήϊς* recte docet: sed male vertit.

Natatia marina sævos indicat dolores:

Natatia marina interdum somnium bonum.

Meursius in Mantissa in priori versu *νήϊς*, in posteriori *θνήϊς* scribendum censet, & sic interpretatur: *Natans sive fluctuans mare convenit doloribus: mortuum autem sive placidum mare ac tranquillum è contra somnium bonum portendit.* Mira hæc sunt, *νήϊς θαλάσσης, fluctuans mare, θνήϊς θαλάσσης, placidum mare.*

Natatia maris turbidi indicat dolores:

Natatia maris placidi bonum somnium.

Quinto.

Quum quis somniat se in mari natum, si turbidum ei videatur, mali, si placidum, boni ominis est. Libanius in panegyrico Juliani p. 230. καὶ ὅλος ὁ γένος ἀνθρώπων ἡμερον, καλῶ δὲ ἡμερον τὴν ἐν ἡμετέροις ζῶντας νόμοις· ἀν' ἡμεροτέροις; ἡμεροὶ νόμοι. Orig. adv. Celsum p. 115. ἡμερὶ νομοθεσία. p. 116. ἀρχὴ ἡδὴ ἡμερῶνται ἀρχαί τε λόγῳ p. 50

P. 16. v. 3. Τὴν πλεον ἀδικησάν] MS. ἀδικησάν, ἀποστερησάν, & ἀδικοσάν. Locus est corruptus, & sic opinor restituendus, ἢ τίς πλεον ἀδικησάν — interrogative. Hæc videntur ἀπώδετα. Interpolator sententiam suo modo explicat.

P. 16. v. 23. Πάρεσθ] V. I. *Transitus estis*: ut antea παροδυσσάτες, & in epist. ad Rom. versus finem, ἔχ' ὡς παροδύοντα. Hesych. παροδῶ, ἀλγίσαις. Ephesum recte petebant, qui ex Oriente iter versus Romam instituebant. Hæc non intellexit Interpolator: itaque reddidit, παροδύεις γὰρ ἐγὼ, ἀλλὰ τὸ διὰ Χριστὸν ἀναμνησθῶν sensu plane nullo. In MS. Anglicano, παροδύεις γὰρ τῶν· & in MSi margine, πεισθῶς ἐστὶ τῶν. Sed vetus codex recte exhibet, παροδύεις, eamque vocem Interpres agnoscit. Sensus est, *Vos in Epheso, per quam transeunt illi, qui in Oriente condemnati Romam mittuntur.*

P. 16. v. 24. Παῦλε συμμύσται] Qui participes facti estis mysterii S. Pauli à Domino immediate revelati, & ad Ephesios præcipue explicati, ut ipse explicat, Ephes. III. 4. V. Hieronym. præf. comm. in istam epist. Chrysost. in argumento, Ἐστὶ δὲ νομμάτων μετὰ τὴν ἐπιστολὴν ὑψιλῶν καὶ δογματικῶν — καὶ ὑψιλῶν σφιδρα γίμει τὸ νομμάτων καὶ ὑψιλῶν — λέγει δὲ καὶ τὰ βαρύτερα τῶν νομμάτων αὐτοῦ ἐμπνεύσει. Inde, opinor, Origenes Celsum provocans ad sapientiam Pauli ex epistolis intelligendam, inter reliquas primam nominat epistolam ad Ephesios. p. 122. Paulo post S. Ignatium S. Polycarpus in epist. ad Philipp. 3. π. ἐγὼ, ἔτι ἄλλοι ὅμοιοι ἐμοὶ διὰ τὴν κατακολυδίαν τῇ σοφίᾳ τῇ μαχεῖν καὶ ἐνδύειν Παύλου. Μύσαι, vox frequentissima apud omnes Scriptores. Sic alloquitur auditores suos Nazianz. Orat. 34. p. 537. τί τὸ πᾶν ἐπαδόν, ὃ φίλοι, καὶ μύσαι, καὶ τὸ ἀληθείας συνιρασά; Chrysost. hom. 72. & 85. in Matth. ἴσασιν οἱ μύσαι τὸ λεγόμενον. Erant autem illi μύσαι & συμμύσαι nulli alii, quam πᾶσι & fideles omnes, qui admittebantur ad Eucharistiam percipiendam: qui pariter participabant cum S. Paulo Eucharistiam, & in mysteriis fidei per ipsum præcipue instituti & eruditi sunt. Unde Veteres Ephesios μύσαι signanter dictos putabant. Præclarus locus est, & ad hanc rem appositissimus in vetustissima Chrysostomi vita paulo post mortem ejus scripta, qui consuli & legi meretur.

P. 16. v. 25. Μαρτυρησάν] V. I. *Martyrizati*. Sine dubio intellexit cruentam ejus passionem. Sed videtur potius exponendum secundum S. Scripturæ loquendi modum.

P. 16. v. 28. Ἐν πάσῃ θησολῇ] Hieronymus contra Luciferianos: *per omnem Pentecosten*: non per unamquamque Pentecosten, quasi quotannis in festo Pentecostes, sed per totam, per omnes dies quinquaginta, qui à Paschate ad Pentecosten numerabantur. Opus imperfect. Homil. 19. 579. *De quibus cavendis in omni epistola sua sollicitè monet Apostolus.* Gravis autem controversia est de hac epistola S. Pauli, an ad Ephesios scripta sit: nam antiquitus legebatur τοῖς ἑσπ. sine ἐν ἑσπ. c. I. v. 1. Τοῖς ἀγίοις πάντων MSS. & Marcion scriptam ad Laodiceos putabat, ut aliqui volunt.

Missa

Missâ est per Tychicum, Asianum quidem, Act. XX. 4. non Ephesium: ut illa ad Colossenses cum iisdem verbis: & videtur omnino illa ex Laodicea esse hæc ad Ephesios, quæ numeratur inter Ecclesias Asiæ. Apoc. I. 11. Scripta est etiam è vinculis Romæ. Neque tamen ullibi indicat Apostolus se illos, ad quos scripsit, antea vidisse: neque Presbyteros eorum alloquitur, quos ante triennium mœstos reliquerat, neque fratrem quenquam salutatur, aut de Ephesio quopiam quærit. Missâ est igitur hæc epistola ad Ephesios, sed scripta tanquam ad Asianos omnes: imo missâ est & ad reliquas Asiæ Ecclesias, & ad Laodiceos. Monendum igitur duxit Ignatius, quæcunque præclare de iis, ad quos scripsit, dicta sunt, ea omnia ad Ephesios pertinere.

P. 16. v. penult. Πικρὸς] Hefych. πικρὸς, σιωπῶς, σιγῶς. Cyrill. σιωπῶς, πικρὸς. De frequenti seu conferta & plena synaxi hæc intelligenda esse etiam illud suadet, quod de pace sequitur, quæ intelligi solebat contra Schismaticos: ut Cyprianus de unitate, *Ad pacis præmium venire non possunt, qui pacem Domini discordiæ furore ruperunt.* Καὶ γέγονεν ἐκ ἡμετέρων, ἀλλὰ σιωπῆς ἢ ὠχῆς. Athanas. in apologia ad Constantium.

Ibid. Ἐπὶ τὸ αὐτὸ] V. I. in id ipsum. Phrasis scripturaria. Vulgata versio, *hoc ipsum agitur.* Vide 1 Cor. XIV. 23. Act. IV. 26. & alibi. Interp. in unum. Act. II. 1. in eodem loco. Act. II. 44. pariter. Gloss. ἔπὶ τὸ αὐτὸ, ibidem, in id ipsum, in unum. Eccles. XI. 6. Clem. Rom. ἔπὶ τὸ αὐτὸ συν-αχθῆναι.

P. 17. v. 6. Ἡμεῖς ἔσμεν] V. I. quæ sunt. Videtur legisse, αἱ πρὸς εἰσιν quod videtur rectius, aut certe explicare voluisse Græca, ac si ita scripta fuissent: nam & Interpolator ἡμεῖς retinet.

P. 17. v. 8. Θεὸς ἐστίν] V. I. Deus est, ac si legisset εἶδε, perperam omnino. Non observavit Græcæ linguæ idiotismum. Interpolator multo melius εἶδεν ἀνδραπον δὲ πηλῆν, ad sensum & mentem Auctoris explicandum.

P. 17. v. 9. Εἰς καλοκέρδιαν ἀκόλουθα ἔστι] V. I. in bonitate sequenda sunt. perperam. Non est ἀκολουθήσα, sed ἀκόλουθα. Gloss. ἀκόλουθα, ἔστι λόγος ἢ πράξις. ἀκόλουθα congruum, consequens. Præter fidem & charitatem reliqua, utpote illis congrua & consentanea.

P. 17. v. 22. Ἡσυχίας] Philo Judæus sæpe. Gloss. ἡσυχία, silentium. ἡσυχαστής, Silentarius. Sic V. I. hunc locum exponit. Mox, οὕτως μυστήρια κεραιῶν, πάντα ἐν ἡσυχίᾳ τοῦ ἑαυτοῦ. Ut ibi ἡσυχία opponitur κεραιῶν, ita hic opponitur λόγῳ, & omnino σιγῇ vel σιωπῇ significat, ut ipse ante σιγῇ usurpavit.

P. 17. v. antepenult. Οἰκοφθόροι] Breviter exprimit 1 Cor. VI. 9. Hefych. οἰκοφθόρος, μοιχῆς. Gloss. οἰκοφθόρος, domi corruptor. Barnab. p. 249. ἢ πορνείας, ἢ μοιχεύσεις, ἢ παιδοφθορέσεις.

P. 18. v. 20. Κατ' οἰκονομίαν τοῦ] V. I. secundum dispensationem. Vulg. secundum dispositionem. Phrasis Paulina. Coloss. I. 25. 1 Tim. I. 4. ubi vulgo legitur οἰκοδομίαν τοῦ minus recte, ut opinor. Beza testatur in multis vetustis codicibus legi οἰκονομίαν. Οἰκοδομία autem in N. Testamento nunquam legitur, sed οἰκοδομῆς alibi autem occurrit οἰκοδομία. Hæc vox de incarnatione Christi sæpe usurpata, sed ab hæreticis sæpe etiam usurpatur, ut distinguerent.

rent Salvatorem superiorem ab eo, qui erat *dispositionis*. i. e. *Οἰονομήας*. Iren. 280. A. & alibi sæpius. Reliquis postea Patribus eo sensu familiaris fuit. Orig. in Jo. 142. A.

P. 18. v. 25. *Ἡ παρδρία Μαρίας*] Auctor operis imperfecti in Matth. Hom. V. *Ideo de desponsata & in domo habita natus est, ut partus Virginis diabolo celaretur*. Ante eum Origenes, Hieronymus, Ignatio nominato, S. Basilii sub nomine vetusti Scriptoris. Post eum Andreas apud Usserium, nominato etiam Ignatio, & Auctor ineditus apud Vossium. Vide quoque Leon, Serm. de nativitate Christi. Maximum Taurinensem Hom. 6. Euseb. demonstr. Evang. p. 499. D.

P. 18. v. 27. *Κραυγῆς*] *clamore, vociferatione, revelatione, & clarissima patefactione dignissima*.

P. 19. v. 24. *Κλῶνται*] MS. *κλῶνται*. lege *κλῶνται*.

Ibid. *ὅς ἐστι πάρεμμος*] V. I. *quod est*. Legit igitur ὅ.

P. 19. v. penult. *ὅθεν δεδμημένος*] Vincit igitur in Syria, Antiochiæ scilicet, quod asserendum est contra Blondellum, & ibi militibus traditus, ut ipse dicit in epist. ad Romanos.

ANNO.

ANNOTATIONES
D. JOANNIS PEARSONI
IN
EPISTOLAM
AD MAGNESIOS.

P. 20. **E**N Μαγνησίᾳ τῇ πρὸς Μαίανδρον] Hoc diligenter notavit Eusebius. Eam v. 10. celebrant Strabo, Livius, & Ptolemæus. ἡ πρὸς Μαίανδρον, ut distinguatur à Magnesia ἡ ἐν Σιπύλλῳ. Sic in fœdere Smyrnæorum & Magnesianorum, quum Magnesiæ & Magnesium sæpissime mentio facta fuisset, tandem circa finem ad maiorem certitudinem dicitur ἐν Μαγνησίᾳ τῇ πρὸς τὴν Μαίανδρον. Quod certe necessarium fuit, quia Smyrnæi obligati juramentum Magnesiis dare ἀφ' τῆν μητέρα τὴν Σιπύλλῳ. Inscriptio in cœmeterio ecclesiæ Armenorum Smyrnæ, Ταῖα Ἡρακλείδου Μαγνήτης ἐπὶ Σιπύλλῳ. Μάγνη. Σίτυ. in nummo apud Sponium: Μαγνήτην Σίτυλ. in nummo apud Patinum. Themistocles epist. XX. ad Polygnotum de rege Persarum: Ἀφ' ὧν ἡ δὴ τῆς αὐτοῦ βασιλείας, Μύντα καὶ Λέμψαχον καὶ ἡ δὴ Μαίανδρον Μαγνησίαν ἡμῶν δίδωσιν. Athenæus: Ἀπώλοντο δὲ καὶ Μαγνήτης, οἱ πρὸς τὴν Μαίανδρον ἀφ' τοῦ πλέον ἀναδύναι. l. XII. c. 5. Vel à montibus vel à fluviis distinguebantur urbes, quæ in Asia minori erant cognomines. Ut hæc à Mæandro, ita Antiochia ad Mæandrum, & Apamea πρὸς Μαίανδρον. Euseb. 183. A. Prusæ ab Hyblion fluvio. Nummus Gallieni apud Patinum, Πρωσίαν πρὸς Ῥέλιον. p. 413. Ο δὴμαρ ἡ Λαοδικίαν πρὸς Λύκον. Spon. tom. 3. p. 146. Latine etiam exprimitur, *Populus Laodicensis* A. F. Lyco. i. e. à fluvio Lyco. Pindarus ejusmodi urbes vocat οἰκίσματα ποταμῶν. Horatius, *domus fluviorum*.

P. 20. v. 15. Πρωτέλειον] Male Collectores, πρῶτον, *prælium*. Onomasticon V. πρῶτον, πρῶτον. Πρωτεύεται τῇ καρδίᾳ. 2 Cor. IX. 7.

P. 20. v. 16. Καταξιωθείς] V. I. *dignificatus*. Gloss. καταξιώται, *dignus judicatur*. Sed intelligendus est ex mente Apostoli, qui sæpe ea voce utitur.

P. 20. v. 17. Ονομαστος Σιτοπ.] Faber Stapulensis putat nomen hoc esse Christianum, alii Martyris aut Confessoris. Mihi videtur esse nomen, quod illi ab omnibus tributum est. Sc. Θεοφύλακτος & adjungo, *in eis*.

P. 20. v. 20. Πίστις τε καὶ ἀγάπη] Ita edidimus ex MS. Medicæo: cujus lectionis

tionis vestigium superest in veteri Interprete, *fidei, quod & charitatis*: nam pro τὶ legit τὸ male.

P. 20. v. 23.] Εμπόριον] S. Paulus utitur, ἐμπόριον. Hesych. ἐμπόριον, βιά. Suid. ἐμπόριον, βιά. Idem, κρείων ἢ τὸ πολέμῳ καταδρομή. Gloss. *calumnior, tempto: calumnia, temptatio.*

P. 20. v. 25. Ηξιώσθην] V. I. rursus, *dignificatus sum.* Gloss. *dignatus, αξιωσθης. Dignati estis, ut vos viderem.*

P. 20. v. 26. Δάμα] V. I. per *Dama*, male. Inscriptio apud Thyatiram, Μάρτυ Οὐλπίου Δάμα Παράδοξος. Male redditur, *Dama-Paradoxus.* Spon. tom. 3. p. 107. Αρχίας Δάμα Ταναρχαίου. Spon. t. 2. 123. Δάμας, Δάμα. Lat. *Dama.* Gruter. 991. 13. P. L. Rabinius *Dama.* Reines. 835. S. Basil. ep. 291. Insignes Martyres memorantur Εὐλόχιος ὁ Δάμας.

Ibid. Τῶν ἐπισκόπων] Euseb. III. c. 36. Εἴχαν δὲ τὴν ἐν Μαγνησίᾳ οὗτος Μακρόδωρος, ἡ δὲ πόλις ἐπισκόπου Δάμα μνημὸν πεποιήται. *Alteram autem (epistolam dedit) ad ecclesiam Magnesie, quæ ad Meandrum sita est, in qua etiam Damæ Episcopi mentionem facit.*

P. 20. v. penult. Ζητώνος.] MS. Med. & in codice Caiensi, *Zenonem.* Sed Græcum nomen retinet Interpolator, & agnoscit vulgatus Interpres.

P. 21. v. 3. Μὴ συγχωρεῖται] Sed MS. habet συγκατατίθει, de qua voce cogitandum. V. I. non coluit. Ita Gloss. συγχωρεῖται, coītor. Jo. IV. 9. ἡ γὰρ συγχωρεῖται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. *Judæi enim & Samaritæ nullo ad se invicem officio utuntur.* Unde συγχωρεῖται apud Clem. Alex. *conjunctus virtutis & veritatis usus.* 318. C. Interpolator, μὴ καταφευγῆν. In significatione inde derivata, *nimis familiariter uti, despicere, vilipendere.* Συγχωρεῖται τῷ ἰδιώτῃ τῷ ἐπισκόπῳ. h. e. *vilipendere Episcopum propter ætatem:* de qua re monuit Timotheum Episcopum S. Paulus, 1 ep. IV. 12. μὴδὲ οὐ τὸν ἰδιώτην καταφευγέτω nam familiaritas parit contemptum. Noluī Ephesiis contemptum exprobrare, sed tantummodo causam remove, sc. familiaritatem nimiam, quam oriri inde noverat, quod Episcopus juvenis esset.

P. 21. v. 21. Οὐκ εὐνοοῦσιν] Clem. Alex. sæpe. Orig. in Matth. 38f. & in Jo. 87. D. τὴν χάριν εὐνοοῦσιν δὲ ἐξουσίαν. Cyrill. Catech. 16. B. 22. C. vide etiam Artemidorum l. I. c. 22.

P. 21. v. 23. Κατ' ἐπιστολὴν] Barn. ὅτι οὐκ ἐπείσθη ἐπιστολῇ. 219.

P. 21. v. 26. Τὸν ἴδιον τόπον] De Juda legimus, Act. I. 25. πορευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἴδιον. *Unicuique sc. suus post mortem assignatus est locus.* Sic apud Clem. Roman. Petrus dicitur abiisse εἰς τὸν ἰδιώτην τόπον τὸν ἴδιον. Paulus autem εἰς τὸν ἄλλον τόπον.

P. 22. v. 1. Επεὶ οὖν] Exhortationem ad unitatem hic instituit bene longam. V. Vindicias nostras, p. 55.

P. 22. v. 3. Καὶ ἀγάπη] V. I. & dilectione. Nihil igitur muto. Moneo tamen in MS. haberi, ὁ ἀγάπῃ, sensu bono, & fortasse vero. Certe codex Anglicanus retinet ἀγάπῃ, ut & Augustanus.

P. 22. v. 12. Καταπύτω τὸν πλησίον] Ita in Edit. Voff. In MS. Medicæ, καταπύτω τὸν πλησίον. V. I. *adspiciat proximum.* Interpolator, καταπύτω τὸν πλησίον. *Quæ vera lectio est.*

P. 22. v. 22. *μία μερομήνη, μία νύκτις*] 1 Tim. II. 1. V. Orig. contra Celsum. 178. A.

P. 22. v. 24. *Εἰς ἕν*] Interp. *quod*, corrupte: forte legit ἓ.

P. 22. v. 26. *Ὡς ὅτι ἓνα Ἰησοῦν*] *Ὡς εἰς ἓνα Ἰησοῦν*. V. I. *ut in unum*. Addimus ut hoc loco ex codice Montacutii apud Usserium.

P. 22. v. antepen. *Μὴ πλανᾶσθαι τοῖς ἐπιτροβήσις*] Hæc est secunda hujus epistolæ pars, qua eos maxime præmunit contra hæreticos, eos præcipue, qui Judaïsmum introducere conabantur, contra quos clare & expresse disputat. Erant autem ii ea tempestate, qui divinam Christi naturam negabant, ut Ebionitæ, Cerinthiani, Nazaræi, & Helxaitæ. V. Vindicias, p. 55.

P. 22. v. penult. *Μυθώματα*] *Ἰουδαϊκὴ μυθολογία*. Orig. contra Cels.

P. 22. v. ult. *Ἀναφιλίαν οὖτοι*] Hieronymus ad Osee cap. 3. de Judæis loquens, *Illi*, inquit, *res inutiles amant, traditiones hominum, & scripturarum somnia diligentes*.

Ibid. *κατὰ νόμον*] De his contra Cels. p. 272. *Εξουσι δὲ πῶς &c.*

Ibid. *κατὰ νόμον Ἰουδαίων*] *Νόμον* est glossa. V. I. *Secundum Judaïsmum*, rectius sine dubio, prout scriptum erat in antiquo codice, quo usus est Interpres. Glossa inde primo apposita, mox in textum recepta. An *Ἰουδαίων ζῆρ*, *secundum legem, vitam judaicam agimus?* Vix illud concedendum.

P. 23. v. 13. *Μακρὴν σαββατίζοντες*] V. I. *Non amplius sabbatizantes*. *Σαββατίζον* est *sabbatum observare*, sive *celebrare*: quod faciebant Judæi. Hunc morem Ecclesia observavit tunc, quum Auctor hic scripsit: non ergo quarto seculo scripsit, ut vult Dallæus: tunc enim Christiani sabbatum observabant, præter Dominicam. Canon Apostol. LXVI. *Depositio interminatur cuivis Clerico, qui aut die Dominico aut sabbato, uno excepto, jejuna- ret*. Aliqua igitur sabbati observatio fuit, quando hic canon scriptus est. Scriptus autem ille est, postquam Græci Pascha Dominicum celebrabant, & antequam Romani sabbatis jejunabant. Non igitur hoc factum est ideo tantum, quod Marcionem averfarentur, qui mortuus est, antequam Dominica Paschalis apud Græcos obtinebat.

Ibid. *κατὰ κρείττω ζῶντες*] V. I. *Secundum Dominicam viventes*: ubi deesse *vitam* apparet. V. Cotelerium, qui *ζῶν* importune hic insertam putat, locumque obscurare existimat. Clariora hæc quidem sunt, si vocem *ζῶν* omittamus, quam vetus Interpres non agnoscit. Si autem retineamus, eamque non cum præcedenti *κρείττω*, sed cum sequenti *ζῶντες* jungamus, idem plane sensus erit. *Ζῆρ & ζῶντες* idem Græce significat. S. Joannes primo *κρείττω* vocavit, secundus Ignatius: vel fortasse primo S. Paulus. 1 Cor. XVI. 2. ubi Cod. Wechel. *καὶ μὴ σαββατίζοντες & κρείττω*.

P. 23. v. 14. *Ὁς πῶς ἀρνούται*] V. I. *quod quidam negant*. Ad marginem in editione Amstel. *alii quem*. Inde Observator *quam* expiscatus est: *Alii*, inquit, *ad Christum ipsum referentes, sic reddiderunt, quem quidam negant*. Quinam, quæso, hi alii sunt, qui legebant *quem*? Vulgatus Interpres neque *quod*, neque *quem* reddit: nam Interpolator hæc verba Græce non habet: sed pro more suo alia eorum loco adhibuit, quæ sententiam magis perspicuam reddere putavit. Notaverat quidem Usserius, unum codicem

veteris Interpretis habere *quod*, alterum *quem*: sed ad hæc verba notatio illa non spectabat, verum ad sequentia, *per quod*, & *per quem*. Sed in MS. codice οἷντος ἀπρὶν. Interpres secundum utrumque codicem MS. *quod quidam*. Habemus igitur unam lectionem Græcam, & unam Latinam, sed à Græca diversam. Græca defendi non potest, sed nec Latina, nisi in suo codice Interpres viderit scriptum, ἡμεῖς. inde ex acuto accentu factum est οἷντος. Sed videndum an Græca lectio defendi possit ex sequentibus: ὅς τις ἀπρὶν. Hinc colligit Observator, eos, contra quos hic scribit Ignatius, mortem Christi negasse. p. 167.

P. 23. v. 16. Τημενόμεν] V. I. *sustinemus*, pro *sustineamus*.

P. 23. v. 21. Οὐ δυνάμεις ἀπέμνη] V. I. *quem juste expectabant*. Sic codex Montacutii recte: male Caiensis *quod*.

P. 23. v. 25. Μιμήσονται] Caiensis, *persequeretur*. Mont. *persequatur*: forte *persequetur*. Interpolator μιμήσονται sed vulgatus Interpres *tentaveris*. nam & in Anglicano codice μιμήσονται.

P. 23. v. 29. Τημενόμεν] V. I. *deponite*, vel *seponite*. *præterite*, *omittite*, *rejicite*. Codex Nidpruccianus, ἡμεῖς. quod & noster Interpres refert. Sed melius ἡμεῖς, ut Medicus, Augustanus, & Anglicanus codex. Suidas, ἡμεῖς, ἀναβάλλεται. Τὸ πρὶν ἡμεῖς, *dilatione in præsens facta*. Artemid. 236.

P. 23. v. antepenult. Τὸν παλαιὸν ζύμην] V. I. *inveteratum*, i. e. *antiquatum*. 1 Cor. V. 7. πάλαιον ζύμην. V. Orig. in Matth. 270. A. De Eustathio Episcopo Antiochiæ Chrysostomus, in encomio, Εὐχόμενον ἅπαντας οἷς ἡ ἀλήθεια, ἡ ἡμεῖς ἀπρὶν, ἡμεῖς οἱ διὰ τὸν μακάριον Μελέτιον παρὸν δασι ἐλθόντα τὸ φάρμακον ἅπαν λαοῖν. *Ad veram fidem omnes fermentavit, nec prius decessit, quam Deus beatum Meletium præparasset ad totam massam percipiendam*.

P. 23. v. penult. Εὐχόμενον] V. I. *exacuens*, male: forte scripsit *exacescens*. οὐχὺς & ἐξὺς acuo: sed ἐξίς aliud, *acesco*. Onom. V. *Aceo*, *acesco*, ἐξίς male, pro ἐξίς.

Ibid. Νέα ζύμην] Νέα ζύμην *Christus*, h. e. *doctrina à Christo revelata*: unde ad salem transit, quem loco fermenti adhibere Christus videtur. Novum hoc fermentum est, quod declaratur. Matth. XIII. 33. Luc. XIII. 21.

P. 23. v. ult. Ἀλίσματα] V. I. *salvificemini*, pro *salificemini*, i. e. *salimini*: ut recte observavit Vossius. Matth. V. 13. Marc. IX. 49. Gloss. ἁλὺς, *salitura*. Interpolator, ἀλίσματα. Interpres ejus, *exsultate*. Quæ ab loco aliena sunt. Quamvis Interpolator ἀλίσματα accepisse videtur pro *congregemini*, sive *συνῶλίσματα* quod non inepte reddi potest, *συνῶλίσματα*, *simul conjuncti* & *uniti vivite*. ut in Act. I. 4. *συνῶλίσματα* ubi aliqui legebant *συνῶλίσματα*, ut Epiphanius & Beda. De qua voce legimus apud Hesychium, *συνῶλίσματα*, *συνῶλίσματα*, *συνῶλίσματα*.

P. 24. v. 2. Οσμὴς] V. I. *ab odore*. Metaphoram enim Auctor persequitur, uti solet: nam ex putredine malus odor. Artemid. I. V. somnio 4. ἡ δὲ μὴ τὸ μὴ λαθεῖν αὐτὸν ἐσημαρ.

Ibid. Εἰσχυρότεροι] Ita scripsimus ex MS. pro ἐκχυρότεροι. tum re ipsa hoc postulante, tum etiam Interprete, qui reddidit, *redarguemini*.

In Epistolam ad Magnesios.

45

P. 24. v. 3. Καλῶν] MS. habet λαλῶν. Interpres, *præfari*. Interpol. λαλῶν
ἐπὶ γλώτῃς.

P. 24. v. 6. Σωήχθῃ] V. I. *congregaretur*. σωαχθῇ. Interpol. mutans te-
norem sententiæ habet σωήχθῃ.

P. 24. v. 10. Περιλάσσειν] V. I. *præservari*: minus recte. Gloss. περι-
λάσσειν, *præcaveo*.

P. 24. v. 14. Ηγμονίαι] V. I. *ducatus*. male. potius, *procurationis*. Ηγ-
μὼν *procurator*.

P. 24. v. 23. Εὐσέπειαι] V. I. *verecundamini*. Gloss. εὐσέπειαι, *verecundor*,
revereor. *Verecundatur*, εὐσέπει.

P. 24. v. 28. Καταδιδῶν] V. I. *prosperentur*: ac si legisset, καταδιδῶν.

ANNO.

ANNOTATIONES
D. JOANNIS PEARSONI
IN
EPISTOLAM
AD PHILADELPHENSES.

P. 25. Φιλαδελφῶν] Interpres, *ad Philadelphicos*: potius *Philadelphenses*. v. 23. Φ Male posteriores, *ad Philadelphenos*. Steph. ὁ πάλτις Φιλαδελφός. S. Hieronymus in Ignatio: *Inde egrediens, scripsit ad Philadelphenos*. Nam cives Philadelphie Asiaticæ Φιλαδελφῶν non dicebantur, sed tantum Philadelphie Syriacæ. Josephus initio libri XX. Steph. Φιλαδελφία πόλις Λυδίας. Θεοδοῖος ἐπίσκοπος Φιλαδελφίας Λυδίας. Steph. Τετὴν Φιλαδελφίαν ἐκπαρὸς πόλις Συρίας.

P. 25. v. 27. τῆς Ἀσίας] Ut ab iis distinguat, quæ extra Asiam, imo ut ostendat eandem esse, ad quam scripsit S. Joannes Apocal. c. I. 4. Ecclesie in Asia ex sunt. v. 11. *Ephesus, Smyrna, Pergamus, Thyatira, Sardis, Philadelphia, Laodicea*. Ad tres ex his scripsit Ignatius. Observant Grammatici, Europe & Asia nomina Homeri ætate nondum obtinuisse.

P. 26. v. 14. καταπλάσμαι] Hesych. καταπλάσσειν, καταπλάσσειν. Gloss. καταπλάσσειν. obstupesco, stupeo, stupesco. Ita Interpres, *obstupui*. h. e. valde admiratus sum.

P. 26. v. 26. Λύκοι] S. Paulus Act. XX. 29. Λύκοι βαρεῖς. Euseb. in præf. Historiæ Ecclesiasticæ. Auctor Resp. ad quæst. 4. ἂν τι τὸ αἶψαν λύκοι βαρεῖς ὑπὸ τῇ Ἀποστόλῃ ἀνωμαλίσθωσι, οἱ τῶν αἰρίων ἀρχαῖοι. Rhodon vocavit Marcionem λύκον Πορτικόν. Ita Nazianz. Orat. XXXIV. p. 537. — Λύκος Ἀραβικὸς, ὃ ἀλλόφυλος, ὃ καὶ τὸν ἐξόντιον τοῖς σπέρμασιν. Cyril. Hierosol. Catech. VII. συναρπάξαι τοὺς οὐράνους, φύγει τὰς λύκους, ὃ ἐκκλησίαν μὴ ἀναχῶρι.

Ibid. ἀξίους] Ut ante in epist. ad Polycarp. §. III. Putaret aliquis legendum esse ἀναξίους sed hæreticos intelligit, qui, quum fide digni maxime videri videntur, tum fallunt. Aristides de oratione Politica. p. 654. ἀξιότητις δὲ καὶ τὸ δίκαιον φέρεται &c. Hi sunt epist. ad Trall. §. VI. κατ' ἀξίαν πτωχόφθοι. Gloss. *Tetricus, durus, severus. austerus, severus, austerus*. De hæreticis Epiphanius. hæ. XIX. τὸ πηλασμένον οὐραγόν, καὶ οὐκ ἀπείλω ἔτοιμον. Ita Lucianus Alexandrum Pseudomantin describit. 176. 36. Ita apud Euseb. Pseudo-

Pseudoprophetae describuntur. l. II. c. 20. ex Josepho, & l. V. c. 16. De Themifone antiquus Auctor apud Euseb. l. V. c. 18. ὅτι ἡ ἐν Θεμίζον ἡ τὴν ἀξιόπρεπον ὁλοκλήριον ἡμερομένη. quem locum nullus Interpretum intellexit.

P. 26. v. 27. Αἰχμαλωτίζουσιν] 2 Tim. III. 6. Hoc expressit Irenaeus in praefatione de haereticis sui temporis: διὰ τὸ πατέρων συλλαβήναι καὶ πεινῶντας παροικίᾳ γὰρ τὸν τοῦτο τὸ ἀπλοῦς, καὶ αἰχμαλωτίζουσιν αὐτοὺς: & paullo post, ἵνα οὐ μὴ τὴν ἡμετέραν αἰτίαν συναρπάζονταί πρὸς, οἱ πατέρες ὑπὸ λόγων. & rursus, p. 18. B. αἰχμαλωτίζουσιν ὑπὸ τῶν ἀλλοτρίων, τὰς μὴ ἰδρύσας τὴν πίστιν ἀποφύλακτοντας.

P. 26. v. 29. Ἀνέχεσθαι] V. I. Recedite. An legit, ἀπέχεσθαι; Sed & ita vertit in epist. ad Trall. §. VI.

P. 26. v. penult. Φυτεῖαν πατρὸς] V. I. plantationem Patris. Orig. contra Cels. p. 161. καὶ καταφυτεύει φυτεῖαν τὴν κατὰ θεὸν γαργί. Ita V. I. apud Matt. c. XV. v. 13. πάντα φυτεῖα, omnis plantatio. Beza, omnis planta.

P. 26. v. ult. Αποδιύλισμένον] V. I. abstractionem: quæ licet mala versio sit, veram tamen lectionem indicat. Idem enim in epigraphe epistolæ ad Romanos, ἀποδιύλισμένους reddidit abstractis. Legit enim ἀποδιύλισμὸν, quod rectum, separationem factam, defecationem, percolationem, percubationem: quod Interpolator exprimere non potuit, ideoque prudens omisit: & ejus Interpres in epigraphe epist. ad Romanos ἀποδιύλισμένους reddidit ablutis. Hic autem ablutioem reddere non potuit. Suid. διύλισις, διύλισις. l. διύλισις. διύλισις. Matt. XXIII. 24. Hefych. διύλισις, διύλισις. Ipse in inscriptione ep. ad Romanos, ἀποδιύλισμένους ὑπὸ πνεύματος ἁλλοτρίου χρώματος. Gloss. διύλισις, defæco, fæco, jacco, percolo. διύλισις, deliquat, eluit, defæcat. Ita Latino-Græc. defæcat, διύλισις, διύλισις: & defæco, διύλισις. Suid. ἀλγεῖν, ἀλγεῖν, διύλισις. Hefych. πνεύματος, ὁλοκλή. Gloss. percolo, διύλισις, διύλισις. colat, ὁλοκλή, διύλισις, διύλισις, ἀποδιύλισις, colare, percolare. διύλισις Clem. Ale x. Pædagogi l. I. 96. B. Gnostici, inquit, vocabant meliorum recordationem διύλισις τὸ πνεύματος percolationem Spiritus: quam ipse sic interpretatur, διύλισις ἡ τοῦτο τὸ ὑπὸ τῶν ἀποκρίσεων τὸ ἀμνηστῆσαν χεῖρσιν χεῖρσιν. Idem Christianos dicit διύλισις βασιλείαν. 802. col. I. πνεύματα ἀλάττωτα συμπληγμένα τῇ ψυχῇ διύλισις — Ita Valentiniani apud Iren. l. I. c. 11. unde Clemens explicandus est.

P. 27. v. 9. Οὐ συγκατάβηται] V. I. non concordat. potius, non credit, non præbet assensum. Λίσις τοιαῦτα συγκατάβηται ὁπατοῦνται in Jo. 76. A. πνεύματος συγκατάβηται. 86. D.

P. 27. v. 20. Ἀνέρεπτος] Gloss. ἀνέρεπτος, abreptus. Josephus. p. 428. Διότις ἡ ἑλπίς ἀνέρεπτος μὴ εἰς Ρώμην ἀνέρεπτον γεγονέναι. Cujus casus erat huic Ignatii similis. Erat enim à terra sua Romam in vinculis abductus. Ita ipse Joseph. p. 423. de Pompejo, Ἐπεὶ εἰς Ρώμην ἐπείχτο δὲ μὴ τῆς γενεῆς καὶ ἀνέρεπτος διδιδόν. V. I. Romam perrexit: ducebat etiam cum sua generatione Aristobulum vincitum. pro ἐπείχτο l. ἐπείχτο, vel ἀπείχτο. Plut. 257. C. διότις ἐν ἀνέρεπτος καὶ συνήλπιτο καὶ διδοῖ, ὑπὸ τῶν Λατῶν ἐπείχτο. Chrysost. Orat. p. 302. 20. ἐν μέσῃ ἀνέρεπτος τὸ ἀγνοῦν ἀπαρτῆς. Sed ἀναπάρτῃς potius legendum videtur, ut Interpolator habet. Gloss. imperfectum, ἀναπάρτῃς. Ita ipse ad Ephesios. Sect. III. Εἰ γὰρ καὶ διδιδμαὶ ἐν τῇ ἐνέματι, ὑπὸ ἀπάρτῃς ἐν ἰσχύ. Χεῖρ.

P. 27. v. 21.

P. 27. v. 21. Εἰς δὲν] V. I. hæc non agnoscit, sed sunt in vulgata editione.

Ibid. Ἀπαρίτων] Vox à Philosophis usurpata, ut à Phavorino Synchrono, quem sæpissime corripit Phrynichus, ut minus Atticum. p. 84. ἀπαρτισμένον, ἀπαρίτων, ἢ τὰ δὲ τότεν ἀπαρτα σύλεια.

P. 27. v. 22. Προσφυγὼν] V. I. *confugiens* : ita igitur Græce legit, & eodem modo etiam Vulgatus. Vetus mendum ex abbreviatione natum. Puto enim legendum προσφυγῶν, ut respondeat τῷ ἀζαπῶν *confugiamus ad Evangelium & Apostolos* : h. e. ad Novum Testamentum. Sic enim locuti sunt vetustissimi Christiani. *Amemus etiam Prophetas* : h. e. Vetus Testamentum à Prophetis scriptum. Interpolator quum legisset προσφυγὼν, pro ἀζαπῶν postea scripsit ἀζαπῶ.

P. 27. v. penult. ἱμνωδῶν] V. I. *Interpretetur* : nimis stricte & dilute. *Εὐμενοῖεν* majus aliquid significat. Celsus apud Orig. lib. III. 146. ἵδ' ὁμῶς σὺντα τοῖς πνεύματι ἱμνωῖεν ἀγαθόν.

P. 28. v. 1. Πιστομὴν ἔχοντες] Multi enim Judæi Christianam fidem amplexi sunt, contra quos Judæum disputantem introduxit Celsus non diu post mortem Ignatii, & Origenes, qui toto seculo & amplius post Celsum scripsit, male respondit. l. II. 56.

Ibid. Χριστιανῶν] Quære, an ut Antiochiæ primo nomen Χριστιανός, ita ab Ignatio primum usurpata vox Χριστιανῶν ;

P. 28. v. 2. Ἀνεχέσθαι] S. Paulus sæpe ἀνεχέσθαι utitur, nunquam ἀνεχέσθαι. Sed illi dicitur ὁ ἐν ἀνεχέσθαι. 1 Cor. VII. 18. & ita ἀνεχέσθαι opponitur τῷ ἀντιστάσθαι sive ἀντιμαχεῖσθαι.

P. 28. v. 4. Στήλαι] V. I. *columnæ*. Vulg. *Statuæ*, potius *cippi*. Clem. Alex. 574. D. vide Steph. in voce Σέλας, & corrige versionem ex Athenæo. Hegesippus apud Euseb. l. II. c. 23. Καὶ ἐν αὐτῷ ἡ στήλη ἰδοὺ παρὰ τοῦ ναοῦ. V. Valesii notas. p. 32.

P. 28. v. 22. Μεγάλῃ φωνῇ] V. I. *magna voce*, *Dei voce*. Forte *Dei voce* est explicatio : sed potius Interpretem legisse puto, δὲ φωνῇ, & hæc verba præterminissa fuisse in Græcis à Librario, ut fieri solet, ubi eadem vox repetitur.

P. 29. v. 7. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς] Transitus hic fit ad eos refutandos, qui tunc Judaizabant, nihilque admittere voluere ex Evangelio depromptum, nisi quod ex lege Judaica probari potuit. Monet igitur Fideles, ut ab altercatione cum talibus Hæreticis abstineant, nihilque faciant κατὰ ἑλθεῖν (Suid. ἑλθεῖν, ἢ ἀπὸ λόγων φιλονικία, *contentio, quæ fit verbis*, ubi vane & contentiose serra ducitur. *Ambitus, κακοδοξία, ἑλθεῖν*) sed ut omnia faciant κατὰ Χριστοῦ μαθήται, *secundum eam doctrinam, quam à Christo iidem didicerant*. Opponit enim per quandam ἀνάστασιν Χριστοῦ μαθήται contra ἑλθεῖν, ut tanquam Χριστοῦ μαθήται illius doctrinam amplecterentur, vel eam, quam δὲ Χριστοῦ μαθητῶν à discipulis Christi vel ipsi hauserant, vel ab iis traditam acceperant. Hanc cautionem urget ab experientia. Novit enim, quod tales Hæretici, quando cum ipso disputabant, dicere solebant : quales erant, qui primo Antiochiæ populum docebant legem adimplere : & sine dubio illic etiam postea eandem doctrinam prædicabant, & in Asia. Cerinthus enim illic potissimum versatus est. Εἰς τὸν δὲ ἔτος ὁ Κερνός ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἀγρεύων, καὶ οὕτως τὸ κηρύσσειν

τοῦ ἁρχὴν πεπονημένον. Epiphan. Idem de Ebione, οὗτος μὲν ἐν Ἑβραίων, καὶ αὐτὸς ἐν τῇ Ἀσίᾳ εἶχε τὸ κήρυγμα. Ipse igitur, cum hujusmodi hæreticis sæpe congressus, in litem & jurgium incidit. Idem igitur consilium dat de Ebionis & Cérinthi discipulis, qui tunc in Asia dispersi erant.

P. 29. v. 13. Πέριος] Πέριος, i. e. prius scriptum invenitur. Vox sæpissime usitata. Athen. p. 646. Μνημονεύει αὐτοῦ Εἰπίππος. Ἐν Κύδωνι περὶ αὐτοῦ τὸ μαρτυρεῖται. Interpres, Eorundem meminit & Epibippus. Testimonium exstat in Cydone. minus recte. Eorundem meminit Epibippus in Cydone. Testimonium in superioribus habetur, five ante citatum & productum est. nempe pag. 642.

P. 29. v. 15. τὰ ἀδύνατα] V. I. inapproximabilia: legit igitur ἀδύνατα. Cyrilli Lex. Ἀδύνατον, ἀφλάττον, ubi pariter legendum ἀδύνατον. Θύγειν, ἀφλάττει pro θύγειν. In omnibus enim libris MSS. & inscriptionibus » sæpe pro « ponitur ex vulgari vitiosa Græcorum pronuntiatione. A θύγειν igitur, non à θύγειν. Θύγειν, φάσκει, ἀφλάττει, ἀδύνατον, intactum, inviolatum, & etiam purum, seu minime inquinatum. Hesych. Θυγάτων, μασημάτων. Sunt enim, quæ vel tactu violantur, aut etiam inquinantur. Gloss. Ἀδύνατος, intactus, illibatus, intemeratus: & Ἀδύνατα, illibata. Illa igitur Archiva sunt illibata, intemerata, & pura, quibus mors & resurrectio Christi, & ex illis nata fides continentur. Suid. Ἐδύνατον, εὐαγγελίον, εὐφλάττον.

P. 29. v. 19. Καὶ οἱ ἱερεῖς] Locus hic valde insignis est, quo distinctio ponitur inter Sacerdotes & summum Sacerdotem. Summus autem Sacerdos attribuitur Christo. Ebr. IV. 14. Clem. Rom. p. 75. Orig. in Math. 410. D. Vide Acta S. Polycarpi.

Ibid. κρείσσον δὲ] Videtur potius legendum, κρείσσον, sed nihil mutandum: quia κρείσσον legebat Interpres, melius.

P. 29. v. 22. Αὐτὸς ὁ δὲ θύγειν] An ὁν; Clem. Rom. p. 47. de quo male censet Photius. Clem. Alex. Strom. I. VI.

P. 29. v. 23. Δι' ἧς εἰσέρχεται] Orig. t. 2. in Jo. 179. B. in Cantic. 74. H.

P. 29. v. 25. Εἰς ἐνότητα θεοῦ] V. I. in unitatem fidei. an legit πύλας? Hæc omnia clarissime ad Christum referuntur, cujus legalis Pontifex typus tantum fuit. Ille enim non tantum Pontifex, sed & janua est. Christus ipse se januam vocavit. Jo. X. 7, 9. & iphis Apostolicis temporibus hæc vox sæpe usurpata est: unde illa ad Jacobum Justum, Ἀπάγγελον ἡμῶν, τίς ἡ θύρα τοῦ Ἰησοῦ τοῦ σωτηρίου, doce nos, quod sit ostium Jesu crucifixi. ut refert Hege-sippus apud Euseb. lib. II. c. 23. Ipse est, qui aperit ostium verbi. 2 Cor. II. 12. Coloff. IV. 3. Apoc. III. 8. θύρα τῆς πίστεως. Act. XIV. 27. θύρα Παλῆστ.

P. 29. v. antepen. Ἀπάρτισμα] Luc. XIV. 28. ἀπαρτίσμις.

P. 30. v. 16. Ἀνδρὲς μεμαστυμένοι] Ut paullo post, ἀνδρὶ ἐκκλησίᾳ. Hæc proprie de Diacono dicuntur. Act. VI. 3. μαρτυρούμενον. Act. X. 22. & XXII. 12. 1 Theff. II. 12. 1 Tim. V. 10. III Epist. Jo. v. 12.

P. 30. v. 18. Πύλα] Interpol. γὰρ vel γαίᾳ. Unde Baronius ad annum Christi CXII. §. 8. Erat pariter Agathopus Diaconus: putatur ejusdem quoque fuisse ordinis Garvia, eo nomine vir dictus, Ignatii studiosissimus.

ANNOTATIONES
D. JOANNIS PEARSONI
IN
EPISTOLAM
AD TRALLIANOS.

P. 31. **T**^{ραλλιανός}] Ita in MS. V. I. *ad Trallesios*, ac si legisset, *πρὸς Τραλ-
λῖους*, ut apud Interpolatorem exstat. Sed probanda est MS.
codicis lectio. De hac urbe agens Stephanus, inquit, *τὴν ἰστικὴν Τραλλιανόν.*
In martyrio S. Polycarpi, *ὅτι ἀρχιεπίσκοπος Φιλίππου Τραλλιανός.* Inter Olympionicas
Ἀσπιμύδας Τραλλιανὸς παγκράτιον. Olymp. 193. *Τιμόθεος Τραλλιανὸς σάδον.* Olymp.
163. Asclepius Trallianus Nicomachi Arithmeticam commentario illustra-
vit. Anthemius Trallianus, celeberrimus templi S. Sophiæ Architectus.
Procop. Suid. *Παλίαν Τραλλιανὸς σφιστὴς καὶ φιλόσοφος.* Eunap. p. 124. *Ἐξ Ἀσίας τῆς*
Τραλλιανῶν πόλεως. De Trallianis Strabo sæpe. Phlegon Trallianus hoc tem-
pore vixit, postea Hadriani libertus. Alexander Trallianus, Medicus in-
signis. *Πόδιος Τραλλιανῶν.* Inscript. Spanhem. in Juliani Cæsares p. 312.

P. 31. v. 4. *Τῇ ὕπνῃ ἐν Τράλλεσσιν*] *Τῇ ἐν Τράλλεσσιν* Euseb. *ad Trallenses* Hiero-
nymus: sed Græcus ejus Interpres, *πρὸς Τραλλιανόν*, recte. *Τράλλεις* nomen ur-
bis, plerumque numero plurali. Juvenalis,

Ille Andro, ille Samo, hic Trallibus aut Alabandis.

Eusebii Chronicon, *Tralles terræ motu ceciderunt*: unde Balbum quendam
Trallianum, qui vixit sub Marco & Commodo, vocat Phrynichus. *τὸν δὲ
Τράλλειον.* pag. 78. Christodorus Epicus scripsit *πύρρην Τράλλειον.* Suid. v. *Χριστό-
δωρος.* Philostratus in Polemone de Munatio, *ὃς ἦν ἀπὸς ἑνὸς ἐκ Τράλλειων.* Apol-
lonius Aphrodisiensis Historicus scripsit librum *περὶ Τράλλειων*, teste Suida.
Cives etiam ab antiquis Latinis *Tralles* dicebantur, ut à Varrone apud Apu-
lejum, p. 52.

Ibid. *τῆς Ἀσίας*] Steph. *Lydiæ*, Xen. *Phrygiæ.* *Τῇ πρὸς Μαγνήδην* dixerat
de Magnesia, non dicit de Trallibus, quamvis & illa *πρὸς τῇ Μαγνήδην πολίμῳ*,
ut Steph. Sed satis eam distinxerat, quia alia urbs Tralles in Asia non fuit.
In Caria quidem urbem quandam ponit Stephanus, quæ prius Charax,
postea *Trallis* dicebatur. *Ἐστὶ καὶ Καραίας ἄλλη πόλις Χάραξ, ἢ νῦν Τράλλεις.* 1 Pet. I. 1.

Πόντος

Πόντον, Κιλικίας, Καππαδοκίας, Ασίας καὶ Βιθυνίας. Ita apud Phrynichum distinguuntur Bithyni & Asiani. p. 40. Sic Derbæi & Asiani. Aët. XX. 4. Πόντον καὶ τὴν Ἀσίαν. II. 9. Κιλικίας καὶ Ἀσίας. VI. 9. *Septem Asiae ecclesiae*. Apoc. I. 4. Non erant in hac Asia Pontus, neque Bithynia, neque Cilicia, neque Cappadocia.

P. 31. v. 15. Πολύτιμος] Hujus meminit Eusebius.

P. 31. v. 21. Εὐνοίας] V. I. *aequanimitatem*: melius Vulgatus, *benevolentiam*.

P. 31. v. 22. Ἐδοξα οὐρανόν] V. I. *gloriatum sum inveniens*. pessime, quasi idem esset, quod ἰδοῦσα, aut quasi ἰδοῦσα sine voce aliqua sequente significaret *gloriarī*. *Videbar invenisse*, à δοκῶ, non à δοξάζω.

P. 32. v. 15. Ἐξemplάριον] V. I. *exemplarium*. Vulgatus *exempla*: corrupte, ut opinor, pro *exemplar*. Quamvis Latina vox est à Græcis usurpata, potius tamen *exemplar* dicitur, quam *exemplarium*.

P. 32. v. 17. Τὸ κτάνημα] V. I. *compositio*. Vulg. *institutio*. Tit. II. 3. Orig. de martyrio, pag. 293. κτάνημα χειμεριῶν. in Matth. 294. D. Coelius Aurelianus lib. I. c. 2. *Quidam Medici etiam attendunt aëris qualitatem, quam cūstasma vocant*. Dioscorides 397. F. *Constitutio*, κτάνισμα. Orig. in Jo. 27. C. κτάνισμα τῆς πύλης. Jos. 763. 21. βλέπεις μοι τὸ σημεῖον τὸν τῆς ἐκκλησίας κτάνισμα. Cyril. præf. in Catecheses. pag. 3. A. Plato, τῆς ψυχῆς ἰατρὴν κατάνισμα. Κατάνισμα Stoicorum Cicero vertit, nunc *constantias*, nunc *sedationes*.

P. 32. v. 20. Ἀγαπήντας] Locus fœde corruptus ac deploratus. Interpres certe corruptum invenit, nec quo modo verteret, novit. Videntur hæc corrupta ante ætatem Interpolatoris, quod maxime antiquitatis indicium. Salmasius tentavit, sed infelicitè satis. Tu lege, ἡγομένης ἀγαπήντας, sed quære: pro ἰαυτὴν πότιον, lege σωτηριώτερον, ut Interpolator: σω facile in ταν, & α in πο: ceteræ omnes literæ apparent in σωτηριώτερον. Reliqua explicatione tantum egent: eis τὸτο φῶδω, in tantam mei existimationem deveni, ut — δέχομαι φῶδω, unde & οἶκος & οἶμα. Aliud enim οἶμαι, & aliud δέχομαι.

P. 33. v. 5. Στραγγαλιώτης] Orig. in Matt. 204. A. Οὐδὲν ἐν τοῖς δέοις λόγοις ἐπὶ οὐλοῖον ἢ στραγγαλιώτης. Auctor imperfecti Operis in Matt. Hom. 49. *Ecclesiae filius modice justitia est nutriendus, quasi tenero lacte secundum angustias faucium fidei suæ*. 713. B. & Homil. 38. 667. A. Sicut enim infanti, si dederis fragmentum panis, quoniam angustias habet fauces, effocatur, magis quam nutritur: sic homini imperfecto in fide, & puero in sensibus, si altiora mysteria sapientiæ volueris dicere, angustiam habens fidem & sensum, magis scandalizatur, quam edificatur.

Ibid. Οὐ κεδόν] V. I. *non secundum quodcunque ligatus sum*: fideliter, sed inepte. *Non quia*.

P. 33. v. 6. Καὶ δυνάμει] Lego duabus vocibus, δυνάμει νοῦν. V. I. legēbat δυνάμει νοῦν. Sed melius est, δύναμαι νοῦν, quod retinuit Interpolator.

Ibid. Τὰ ὑπεράγια, καὶ τὰς] Theologia Ἀνατολική non potuit esse Ignatio incognita. V. Vindicias p. 140. 141. & Galeum ad Iamblichum p. 206.

P. 33. v. 9. Παρὰ τὸν] *ideo, capropter*: respondet τῷ δέον.

52 *D. Joannis Pearsoni Annotationes &c.*

P. 33. v. 15. Οἱ κρυφοὶ] Forte legendum, οἱ ἐν αἵματι abbreviate pro αἰετικοί.

P. 34. v. 10. Καρβύδι] Vel καρβύδιον. V. I. *obsurdescite*. Vulg. *obturate aures vestras* : ut ante, βίοντες τὰ ὄτια.

P. 34. v. 28. Θανατηφόρον] Satis purus Scriptor Artemidorus Daldianus, Ignatio nostro suppar, lib. IV. c. 59. ἡ μὲν ἰδαία θανατηφόρος ἔσται τετάρτη. *Oleam* (i. e. in somnio visam) *mortiferam esse observatum est*. Jacob. III. 8. μισὶ ἰούθ θανατηφόρος. Epiph. V. 47.

P. 35. v. 15. Αναψύχων] V. I. *refrigerare*. Vox ab Apostolo Paulo sumpta. 2 Tim. I. 16. & à vetustissimis Scriptoribus Christianis sæpissime usurpata.

P. 35. v. 21. Ὁ δούλευμαι ὑποταχῶν] V. I. *qua conor potiri*. prorsus male. Vulg. *cui subjaceo*.

P. 35. v. 23. Ἡ ἀγάπη Σμυρναίων] i. e. Smyrnæi.

P. 35. v. antepen. Ἀγνίζετε ὑμῶν τὸ ἑμὸν πνεῦμα] V. I. *Castificate vestrum meum Spiritum*. sensu nullo. Unde apparet vetustissimum hoc in Græcis codicibus mendum. Inde Interpolator sic emendare conatus est : ἀποψύχεται ὑμῶν τὸ ἑμὸν πνεῦμα, ut in Epistola ad Romanos scribitur, quod ab hoc loco alienum est, ut ex sequentibus patet. Lux autem aliqua nescio quo modo ex vulgato Interprete Latino, qui sic reddidit : *Castificet vos Spiritus meus* : ut recte videretur levi mutatione hunc locum restituisset D. Vossius, dum legit Ἀγνίσματα ὑμῶν τὸ ἑμὸν πνεῦμα. V. ep. ad Ephes. §. VIII. Si illic retineatur ἀγνίζομαι, hic legendum ἀγνίζεσθαι.

A N N O-

ANNOTATIONES
D. JOANNIS PEARSONI
IN
EPISTOLAM
AD ROMANOS.

P. 36. **E**^N μεγαλειότητι] Gloss. μεγαλειότης, majestas, magnitudo. Vox de Deo v. 5. usurpata à S. Petro 2 Ep. I. 16. & à S. Luca Evangelista IX. 43. Orig. in Jo. 81. A. 122. E. contra Celsum. p. 150. ἡ βλασφημία τοῦ ὁτι δὲ ὁ υἱος τοῦ θεοῦ ἐξουθεμεδα, διδασκόντες πάντ' ὅτι οὐκ ὀνομαζόμεθα ἀνδρώπινος βραχύτητος, οὐκ ὡς οἱ ἄλλοι ὅτι δὲ οὐ μεγαλειότητα. & p. 323. ἡ μόνος ὁ μίγας καθ' ἑμᾶς ἐστὶν ὁ ὅλος θεὸς καὶ πατὴρ μετέδωκε τὸ ἑαυτοῦ καὶ τὴν μεγαλειότητα τὴν μονογενεὶ καὶ ἀσφαλείᾳ πάσης κτίσεως. Clem. Alexand. vocat μεγαλειὸν κράτος. Nam à μεγαλειότης μεγαλειότης. Tertull. *Deus summum magnum*.

P. 36. v. 6. Ὁ ὡς Πατὴρ] Optime, ut δύναμις ὡς. Ὁ ὡς proprium etiam Dei Epithetum : unde ὁ ὡς idem quod Deus. Act. VII. 48. & Christus ὡς ὡς. Luc. I. 32.

P. 36. v. 8. Ἐν δόλματι.] Τὸ δόλμα sc. Patris. Matt. VII. 21. Τὸ δόλμα, quod vult : unde *Quod vult Deus* nomen Viri.

P. 36. v. 11. Ἡς ἀρχὴν] Eustath. in Dionysium p. 118. de Antiochia, ἐξ ὧν αὐτὴ τὴν κοίλιν Σελείας ἀρχήν. Edictum exstat apud Joannem Antiochenum. Ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μετροπόλει ἱερᾷ, καὶ ἀσπίδι, καὶ αὐτονομίᾳ, καὶ ἀρχῇ, καὶ ἀσφαλείᾳ ἡμεῶν ἰσχυροῦς Γάβριος Καίσαρ. p. 278.

Ibid. Ἐν τῇ πόλει Ῥωμαίων] *In ipsa urbe Roma cum suburbiis*. Libanius in Dianam p. 666. de Atheniensibus, δούκ' ὅτι οὐκ ὄντισι πλείους ἀξίον χωρίον Πειραιῶς καὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ἢ μὲν ἐστὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ὁ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος. Smyrn. Decret. edit. Oxon. p. 15. τὸ χωρίον Παλαιμαγνησίον. Orig. in Jo. 159. E. ἐκεῖ τὴν πόλιν χωρίον περικύκλωται. 1 Cor. I. 2. ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῷ καὶ ἡμῶν idem quod ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ. 2 Cor. I. 1. Non infrequenter nomen civitatis aut incolarum τῇ πόλει adjungitur ; ut in titulo Epistolæ, quam Abgarus Princeps Edeffæ apud Euseb. I. I. c. 13. inscripsit Jesu σωτῆρι ἀγαθῷ, ἀναφανέντι ἐν τῇ πόλει Ἱεροσολύμων. h. e. *præcipue quidem Hierosolymis & locis circumvicinis*. Χαρίον veteri Glossario *villæ & rus*. V. I. *in loco chori*. An legebat χῆρον an χῆρον : Judæi urbem incolebant :

bant tempore Augusti. Jos. l. XVII. c. 12. trans Tiberim. Philo legat. ad Cajum. 1014. C. Christiani autem non tantum in urbe trans Tiberim, sed in suburbiis.

P. 36. v. 14. Περὶ θειότητος ἡ ἀγάπης] Pulchra ἀγάπης, & à nostro sæpius usurpata. Dixerat, ἡμεῖς περιέχονται ἐν τούτῳ, quæ in loco maxime præsidebat, nunc eandem in charitate etiam præminere ecclesiam ostendit: & inter reliquas ecclesias has etiam laudes inserit, quod inter reliquas ecclesias eminebat Romana in operibus misericordiæ & charitatis. Id vero nos docet Dionysius Corinthiorum Episcopus in epistola ad Romanos, 55 post hanc anno scripta, apud Euseb. l. IV. c. 23. Ἐξ ἀρχῆς γὰρ ὑμῶν ἔσθ' ἐστὶ τὸ πᾶντας τοὺς ἀδελφοὺς ποικίλως ἐργατεῖν, ἐκκλησίαις τε πολλαῖς ταῖς καὶ πάσαν πόλιν ἐφόδια πέμπειν. Vide ibi plura.

P. 36. v. 19. Ἀδιακρίτως] Hæc imitatus est Clem. Alex. 95. ἀδιακρίτως ἐν ταῦτα ἡγχασημένοις.

P. 37. v. 12. Πλέον ἢ με παρέχεσθε] Πλέον δὲ μοι ἢ παρέχεσθε vel μὲ pro μί.

Ibid. Τῷ σπονδιαδῆναι θύῳ] Imitatur S. Paulum, qui quum Romæ morti proximus esset, ἵδε σπίνδουμαι, dixit. Ἀ σπίνδω σπίνδω. Idem igitur est σπίνδω & σπονδίζω, quamvis vox minus usitata.

P. 37. v. 15. Τὸν ἐπίσκοπον Συρίας] Quum Antiochia esset caput & metropolis Syriæ, ipse autem esset Episcopus Antiochiæ constitutus, non immerito se *Episcopum Syriæ* appellat. Nam licet *Metropolitæ* nomen ea tempestate non inveniatur, ille tamen Episcopus, qui in metropoli consistebat, aliquod jus habuit in ecclesiis in aliis urbibus Metropoli subjectis secundum leges Romanas. Unde postea talis Episcopus *Μετερωλίτης*, à Latinis *Metropolitanus* dicebatur.

P. 37. v. 17. Εἰς θύον] De Christo Auctor Operis imperfecti. Hom. 32. 650. D. *Galileam patriam suam, de qua natus fuerat, quasi Sol altius ascendens, reliquit Orientem, & venit in Judæam, quasi ad occasum, ubi fuerat oriturus.*

P. 37. v. 18. Καλὸν τὸ διελθεῖν ἀπὸ κόσμου εἰς θύον.] V. I. *Bonum occidere à mundo in Deum.* Καλὸν τὸ διῶαι ἀπὸ κόσμου εἰς θύον. Epiphan. 278. Καὶ πάλιν εἰδὼν ἔτι τοι κόσμοι πᾶτες τῶν φασέων διωάσων ἐκ τέτε τὸ κόσμος, ἐξ ᾧ ἀνατέλλουσιν.

P. 37. v. 20. Οὐδὲ πῶτε ἑσπέραντι ἰδένι] Laudat Romanæ ecclesiæ charitatem erga reliquas ecclesias, ac præcipue in Syria, ubi semper erant legiones Romanæ, in quibus eo tempore non pauci erant Christiani.

P. 37. v. 29. Οὐδὲν φανερὸν ἀιδόνιον.] Ἀιδόν.

P. 38. v. 7. Ἀλάθωμαι] Ἀλάθωμαι.

P. 38. v. 8. Εὐφροσύνημαι] Εὐφροσύνημαι.

P. 38. v. 11. Τότε δὲ ἔσομαι μαθητής] Lactant. de mortibus Persecutorum §. 16. *Hoc est esse discipulum Dei, hoc est militem Christi.*

P. 38. v. 22. Ἀπὸ Συρίας] Hæc ab Eusebio laudantur totidem verbis, quibus veteris Interpretis versio: quod hic cum cura observandum. Maxime enim confirmat sententiam nostram, dum epistolam Græcam Latinæ conformem edimus.

P. 38. v. 23. Διὰ γὰρ τῆς διωάσεως] Male hæc suggillant quidam, quæ recte explicari

explicari possunt, præsertim ex Philone p. 1028. B. C. *terra marique*: terra sc. ab Antiochia ad Seleuciam, & jam nunc Smyrnæ: mari à Seleucia ad Smyrnam. V. Baronium A. 109. §. 7.

Ibid. *Ἐνδεδιδοῦσι δὲ καὶ λέοντες*] An huc pertinent *παράλλειος θῦραι* apud Josephum de Maccabæis?

P. 38. v. 24. *Στρατιωτικὸν τάγμα*] V. I. *militaris ordo*. Non recte *τάγμα* *ordinem* transtulit. *Τάγμα* *numerus militaris*. V. Vales. p. 249. Alicubi idem significat in Eusebio, quod apud nostrum. V. Libanium in necem Juliani. p. 266. D. ubi eleganter agit de ferocia & truculentia custodum & militum.

P. 38. v. 28. *Οράμεν Ἴ θηρίων*] V. I. *Sortiar bestiis: potiar feris*. potius *feris* quam *bis leopardis*. Hæc verba tanquam præclara & illustria citat Chrysostomus in Encomio.

P. 28. v. 29. *Ἐτοιμα*] V. I. *promptas*. Unde quid legerit, vix intelliges. Apud Eusebium legitur etiam *σύντομα*. Sed Vossius legit *σύντομα* neque aliter legisse videtur Rufinus, qui ita transtulit, *quas ego opto acriorum parari*: unde Vossii lectionem probat Valesius. *Τάχει συντόμα*. Philo Jud. 1006. B. *τάχῃ καὶ συντόμοι*. 1011. D. Plato in Symposio de amore, *ἀνδρῶν ὅν καὶ ἴσως καὶ σῶντων*. Hefych. in *πυρρίχλει*, ἢ ἐν βελονῇ ὄρχησι καὶ σῶντων *πυρρίχλει* ἔλεγον —

Ibid. *Συντόμως*] Hefych. *συντόμως*, ἀφ' ἑαυτῶν. Sed alibi, *συνεπιμαρτύρια*, ἅμα, ὅμοι, *συντόμως*. *Optat, ut bestiae non singulatim, sed simul communi laceratione comminuantur*.

P. 39. v. 2. *Μαδῶντις ἔθ*] V. Iren. l. II. c. 47. Græce.

Ibid. *Μαδὲν με ζῆλῶσαι*] Ita Eusebius legit, & V. I. *nihil me zelare*. Valesius legere maluit, *μαδὲν τι ζῆλῶσαι* sed nihil mutandum. Supponendum tantummodo *ὄντι*, quod vulgare est. Rufinus apud Eusebium legisse videtur *ζῆλῶσαι*, dum vertit, *facebat invidia, vel humani affectus, vel nequitia Spiritalis, ut Jesum Christum merear adipisci*. Sed ille locum male distinxit, neque melius interpretatus est. Hic enim *ζῆλῶσαι* nihil habet *invidiæ*.

P. 39. v. 4. *Πῦρ καὶ σπαρὶς*] Exprimit tormenta Christianis adhiberi solita, & ad quodcunque eorum se paratum esse ostendit. De Diocletiano Lactantius, *Sedebat ipse, atque innocentes igne terreat*. Idem, *omnis sexus & ætatis homines ad exustionem rapti*. Chrysost. in descriptione novissimæ persecutionis, tom. V. orat. XLII. p. 75. 33.

Ibid. *Θυρίων τι συστάσεις*] V. I. *congregationes*. Vales. *impetus*.

P. 39. v. 5. *Σκορπισμοὶ ὀσίων*] V. I. *dispersiones offium*. *Dissipationes*. Psalm. XXI. 15. *Δισκορπισθὲν πάντα τὰ ὀσά μου* quod interpretatur Origines per *ἀποκομιδῆναι*, in Jo. p. 185. Lucianus. 150. I. *τὰ μὲν ἔσθλα πάντα χαμαὶ ἐσπέρησεν ἀποσεισάμενος*. Ariemid. l. II. c. 31. *ἐπιδόσκει δὲ δημοσίᾳ ἐπιδόσκει παρ' ἑαυτοῦ, τῆς μὲν νοσήσι θάνατον προσεγγίζει, καὶ τῆς ὀσείας σκορπισμὸν καὶ δόλυνον*. Lactantius de mort. Persecut. §. 21. *quorum artus quum dissiparentur*.

P. 39. v. 6. *Ἀλυσμοὶ*] *Ἀλυσμοὶ* vel *ἀλυσμοὶ* utrumque in MSS. Eusebii reperitur, non *ἀλυσμοί*. quæ vox hic locum non habet. *Ἀλυσμός* ab *ἀλίσιν* nihil aliud est, quam jactatio corporis. V. I. *molitiones*. *Ἀλυσμοί*. Vales. *confusio*. V. Eunap. p. 83.

P. 39. v. 7. *Καὶ κόλασις τῷ ἀσέβει*] Vel *καὶ καλάνσις*, ut V. I. *male punitio-*
nes

nes diaboli. Hieronymus, *tormenta*, unde apud Sophronium βάρανι, Rufinus, *supplicia*. Puta has καλῶσις vetustissimis Christianis frequenti sermone usurpatas esse, qualium exempla non pauca memorantur. Cels. apud Orig. p. 303. Ο τῷ θεῷ πάντες ἀρετὰ ἡγήσονται ὑπὸ διαβόλου καὶ καταζέχοντος ὑπ' αὐτοῦ, διδάσκει καὶ ἡμᾶς ὅτι ὑπὸ τούτῳ καλῶσις καταφεγγεῖν. Unde mihi videtur Christianos ea ætate *punitiōnes diaboli* memorasse, tanquam à Christo prædictas. Orig. in Jo. 146. D. Διὰ μαστῶν καὶ πνευμάτων πορνῶν. Justinus. 360. καλῶσις μέχρι θανάτου ὑπὸ τῷ δαιμονίῳ καὶ τῷ σπαπῆς τῷ διαβόλῳ. V. Suid. ἡμέτερα πορνῆα.

P. 39. v. 25. Συμῆχοντάς με] V. I. *continent*, potius *constringunt*, *coarctant*. Phrasis Scripturaria. Luc. VIII. 45. & XII. 50.

P. 39. v. 26. Διαρπάσσει] V. I. *rapere*. Onomast. V. *Diripio*, διαρπάσσει.

P. 40. v. 1. Εμὸς ἕως] Εὖρος ἕρηνιος. Philo 359. C. Justinus 225. D. Εὖρος ἕως με τῷ ἁγίῳ πνεύματι. V. Halloixium. 409.

P. 40. v. 2. Φιλῶν π] Ita Interpres legit, quasi duæ voces essent, & ὕδαρ addidit, male. Legendum φιλῶν π una voce, i. e. ἐρῶν π, *amanti* : quod & ἄ particula probat.

Ibid. Ὑδαρ ἢ ζῶν] Hebræis מ'ן מ'ן Gen. XXVI. 19. Levit. XIV. 15. Cant. IV. 10. Jo. IV. 10. & VII. 38. Apoc. XX. 6. & XXII. 1.

P. 40. v. 3. Ἀλλέμενον] V. I. *loquens*, perperam : an legit λαλέμενον ? Ignatius imitatur Evangelistam Jo. IV. 14. *salientis*. Irenæus de Samaritanâ, l. III. c. 19. *habens in se potum salientem in vitam æternam*. Frontinus de aquæductibus Romæ de Agrippa, *Singulari cura compluribus salientibus aquis instruxit urbem* : & rursus p. 113. ubi pro corruptelas forte legendum *conceptelas* : i. e. piscinas, ut ante Lex antiqua, *Ne quis aquam oletato dolo malo, ubi publice salit*. Salientes publici. Reines. 471. de numero publicorum salientium. Martial. l. XI. epigr. 97.

Marcia, non Rhenus, salit hic, Germane.

Marcia est aqua urbis. & l. IX. epigr. 99.

Multum, crede mihi, refert, à fonte bibatur

Qui fluit, an pigro quæ stupet unda lacu.

Ἀλλέμενον, Anglice *Springing*, vitæ effectus. Gloss. salit ἄλλεται, πιδῆ, ὕδαρ ἔει. An ὕδαρ ἔει ? Vincent. Lirin. c. 25. — *ut possint deinceps vivæ & salientis aquæ fluentia potare*. Huic videtur opponi ὕδαρ ἀκίνητον. Joseph. 418. 5. Suidas, ἄλλέμενον πῶς : quid significat, non addit.

Ibid. Εὐδῶν] *Ab intus, ab intra*. Ex κοιλίας. Jo. VII. 38. Quid sit εὐδῶν, Ammonius de differentia verborum ostendit.

Ibid. Δεῦρος] V. I. *Veni*. Matt. XIX. 21. ubi quoque Vetus Interpres, *Veni*. Beza, *adesdum*. *Ad verbum, & huc, sc. ades*, ἐκτελεπικῶς. Sic Jo XI. 43. Ἀδζαρε δεῦρος εἶπεν. V. I. *Lazare veni foras*. Act. VII. 3. δεῦρος εἰς γῆν, *veni in terram*. Sunt enim Grammatici, qui pro verbo accipiunt, ut Etymol. Usurpatur respectu loci aut temporis. Occurrit apud Aristophanem sæpe.

P. 40. v. 11. Καὶ ἄνθρωπος] κατ' ἀνθρώπου Phrasis Apostolica.

P. 40. v. 20. Εὰν ἐπιδοκιμασθῇ] V. I. *Si reprobis efficiar : si repudier*. Marc. VIII. 31.

P. 40. v. 22. Εἰ Συρία] Ergo non tantum in urbe, sed in provincia Syria

riæ jurisdictionem habuit Ignatius : ut de Polycarpo loquitur Hieronymus.

P. 40. v. 26. Ως ἐξελθὼς αὐτοῦ καὶ ἐλθὼν] Imitatur S. Paulum, 1 Cor. XV. 8. ἐξελθὼν δὲ πάντων, ὡς ἐκ τρώματι, *tangam abortivo.*

P. 40. v. antepen. Αἱ μὴ προσήκουσά μοι] V. I. *non advenientes mihi*, male : potius, *ad me non spectantes : ad meam jurisdictionem non spectantes.* Gloss. προσήκουσας, *pertinentes.* Onomast. V. *Necessarii*, προσήκουσας, *pertineo, attineo.* Interpres male putavit Ignatium per urbes illas peditem Smyrnam usque pervenisse. Sed cogita. Hic enim locus accuratam explanationem postulat, ut cum passione conspiret.

P. 40. v. ult. Περὶ ἧς] Προάγειν ut προσέμικται. Tit. II. 13. dum ille mari, isti terra.

P. 41. v. 4. Περὶ τῶν προσελθόντων] V. I. *advenientibus mecum.* non *mecum*, sed *mibi.* Male alii συνελθόντων. Non enim Ignatium ex Syria Romam committatus est Crocus, sed ab Ephesiis missus, & in itinere occurrebat. Fortasse pro ἐλθόντων legendum ἐξελθόντων.

P. 41. v. antepen. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ] V. I. *in ea, quæ ante ix Kal. Sept.* Augusti igitur vicesimo quarto die Smyrnæ scripsit Ignatius ad Romanos, apud quos postea passus est.

Ibid. Σεπτεμβρίου] Metaphrastes, Σεπτεμβρίου, nulla necessitate. *Kalendæ Septembres* recte dicitur. Græci solebant mensibus Romanorum uti. V. Reines. p. 984. & alios.

DISSERTATIO

D. JOANNIS PEARSONI,

De anno, quo S. Ignatius à Trajano Antiochiæ ad
bestias erat condemnatus.

EX Joanne Mallela docet D. Usserius Ignatium condemnatum esse in-
eunte anno 107. sed Mallela ipse falsus, aut non recte explicatus.
Nam Trajanus non vidit Antiochiam post adeptum imperium ante
finem anni 112. sexennio fere, post illud tempus, quo eum volunt Igna-
tium condemnasse. Quod est primo à nobis demonstrandum.

I. Dubitari non potest quin Hadrianus Trajanum in expeditione Orien-
tali comitatus sit. Hadrianus autem A. D. 112. factus est Archon Athenis,
& Trajanus eo ipso tempore fuit Athenis, ubi aliquamdiu moratus est. Tra-
janus A. 111. Consul designatus est VI. ob hanc expeditionem, quam tum
molitus est. A. 112. consulatum iniit Romæ: absens enim Consulatum
suscipere noluit. Suscepto Consulatu veris initio expeditionem iniit, ac
primo in Achajam trajecit, ubi dum moratur, ad eum veniunt Legati ex
Oriente, etiam ab Indis.

Ex Achaja in Asiam aut Ægyptum transit. In Ægypto duo fecit: quæ-
sivit de eventu belli, & dedicavit spolia Casio Jovi, in quæ epigramma ex-
stat Hadriani: & inde cum exercitu per Seleuciam profectus est Antio-
chiam.

II. Idem inde demonstratur, quod ante illum annum semper in Occi-
dente versatus est. Secundo Tribunitiæ potestatis anno Consulatum susci-
pere noluit, quia Kal. Jan. in Germania fuit. Tertio Trib. pot. anno susce-
pit Consulatum Romæ, ibique mansit. Trib. pot. quarto iniit Romæ Con-
sulatum quartum, ut bellum primum Dacicum susciperet, quod eodem an-
no confecit. Trib. pot. quinto Consulatum non suscepit, quia nondum
Romam à primo bello Dacico redierat. Trib. pot. sexto iniit Consulatum
quintum, ut bellum secundum Dacicum susciperet: quod bellum peregit,
occiso Decebalo *ὁν χεῖρ καὶ μόλις*. Trib. pot. decimo A. 106. ex S. C. tro-
phæa. apud Spanhemium in Juliani Cæsares p. 233. Per totum annum 106.
mansit in Dacia, ubi civitates condidit, & provinciam tributariam fecit.
Dum in Dacia moratus est, Arabia à Palma recepta. Unde Imperator VI.
dictus est.

III. Ex

III. Ex numero victoriarum, unde Imperator dictus, idem clarissime ostenditur. Post fugam Decebali, primo bello Dacico confecto, dictus est Imperator IV. triumphavit de victo Decebalo A. D. 102. Ex Dacia reversus, ex S. C. hunc titulum habuit sub finem ejus anni, ut patet ex inscriptione apud Oconem pag. 200. neque Imperator V. dictus est ante annum 106. Nam Tribunitiæ potestatis nono adhuc Imperator IV. ut patet ex inscriptione apud Gruter. 247. 1. exeunte sc. anno 105. vel ineunte 106. Sed eodem Trib. pot. nono & A. D. 106. dictus est Imperator V. ut constat ex ^a Occone, Grutero, & Reinesio, victo rursus Decebalo. A. 107. invenit thesauros Decebali, & Decebalus seipsum interfecit. Trajanus autem civitates condidit in Dacia, eamque provinciam tributariam fecit: quo tempore Palma recepit Arabiam. A. 108. Trajanus è Dacia reversus triumphavit secundo de Dacia, & tunc dictus est Imperator VI. hoc anno exeunte. Grut. 190. 4. Post hunc annum titulo Imperatoris VI. diu contentus est, ut inscriptiones apud Grut. indicant. Trib. Pot. 13. Imper. VI. Trib. Pot. 14. Imp. VI. Trib. Pot. 16. Imper. VI. Trib. Pot. 17. Imp. VI. Hucusque igitur sub finem A. D. 113. nullam victoriam obtinuerat in Oriente. A. 114. exeunte vel ineunte 115. Trib. Pot. 18. Imp. VII. à prima in Oriente victoria. A. 115. Trib. Pot. 18. Imp. VIII. & IX. & adhuc Dacicus. A. 116. T. P. 19. Imp. XI. sed quære.

Ex his omnibus inscriptionibus patet, Trajanum non ante annum 114. in Oriente Imperatorem appellatum esse. Quod si intrasset Antiochiam A. D. 107. & tunc contra Parthos expeditionem fecisset, per septennium integrum nulla victoria contra Parthos potitus esset: quod est maxime sane incredibile.

IV. Facile probari potest, Trajanum ex Occidente ante annum 112. pedem non tulisse. Nam sepeliverat Suram, antequam reliquit Romam, ut tradit Dio. Sura autem Consul fuit A. 107. & sub eo COS. factus est Hadrianus Prætor. Hadrianus jam Prætor existens, factus est Legatus Leg. Minervæ, & approbatus à Trajano, bello hoc Dacico secundo, factus est Consul A. 109. suffectus scilicet. In Consulatu comperit à Sura, adoptandum se à Trajano esse. Spart. ergo Sura adhuc in vivis, anno 109. jam affecto.

V. Trajanus in occidente fuit, & quidem in Italia tunc quum Plinius erat Proconsul Bithyniæ: ex Oriente autem in Italiam nunquam reversus est. At Plinius non profectus est in Bithyniam ante annum 109.

Varie sunt Virorum doctorum de proconsulatu Plinii sententiæ, dum explicant Eusebium in Chronico.

Prima est Baronii, qui tradit Plinium, quinto Trajani anno missum in Bithyniam, eodemque tempore scripsisse literas ad Trajanum de Christianis: sed eum, opinor, nemo secutus est.

Secunda est sententia Halloixii, missum quinto, venisse in provinciam sexto Trajani, ubi per plures annos officio functum esse, ac demum literas

^a Trib. Pot. 7. Imper. IV. Occo p. 202. 8. Imper. IV. p. 203. 9. Imper. V. p. 204.

scripsisse ad Trajanum de Christianis anno imperii ejus 10, ut puto 11.

Tertia Usserii, qui Halloixii argumenta probat, & ad annum Trajani decimum literas refert.

Sed ex his nemo quicquam certi affert. Baronius primum ex principiis manifesto falsis statuebat, eum quinto Trajani anno missum. Halloixius concedit Baronio, tunc eum missum fuisse, nullam vero concessionis rationem reddit. Usserius probat Halloixii plures annos. Ego neque quarto neque quinto Trajani anno missum fuisse Plinium in Bithyniam censeo, sed demum undecimo.

Non quarto, quia tunc erat Trajanus in Dacia, neque ulla ex Bithynia epistola scripta est ad Trajanum in Dacia.

Non quinto, tunc enim erat Centumcellis in Italia judex.

Non sexto, tunc enim Trajanus in Dacia rursus, ubi permansit per quadriennium: neque rediit Romam, ante annum imperii undecimum. Tunc autem adhuc erat in Italia Plinius: nam ibi scripsit epistolam ad Caninium de scribendo Poëmate de utroque bello Dacico.

Dico igitur eum missum in Bithyniam sub ætatem anni undecimi, ibique permansisse per biennium, usque ad ætatem anni decimi tertii. In more enim positum fuit, ut Magistratus Bithynorum per biennium officio fungerentur. . . . Proc. Bithyniæ apud Imperat. Claudium . . . *alterum biennium*. Sic postea apud Lactant. de mort. Persecutor. §. XVI. legimus de Donato, quod per decennium in carcere permansit: id factum fuisse sub Præfectis Bithyniæ, Flaccillo, ita lego, non Flaccino, Hierocle, & Priscilliano, biennio sub singulis, postquam sc. Diocletianus & Maximianus purpuram deposuerant. Nam Præfectus, Decessor Flaccilli, non nominatur, sed sine nomine innuitur his verbis . . . ubi *profectus* corrupte legitur, & legendum, *Præfectus*. Successor Priscilliani erat Eratineus. §. XL. Nempe quinque fuere Præsides Bithyniæ per tractum temporis decennalis persecutionis, quorum primus non nominatur, quia quum illic esset Imperator, per Præfectum Prætorio res Nicomediæ gestæ sunt.

Sed quia pluribus annis Plinium in Bithynia fuisse asserit Halloixius, idque colligit ex pluribus natalibus Trajani à Plinio in provincia celebratis, quorum aliquos nominat, alios omittit, ex his ego potius colligendum putavi, non plures, quam duos annos in Bithynia permansisse Plinium. Nam intra quinque menses tres solennitates observatæ sunt: sex autem, neque plures, neque pauciores, à Plinio indigitantur, & à Trajano grato animo agnoscuntur. Plinius autem per totum hoc biennium ad Trajanum scripsit, Romæ vel in Italia consistentem.

Nam quum primo venit in provinciam, scribit de mensuris fideliter agendis. Rescribit Trajanus, *Mensores vix etiam iis operibus, quæ aut Romæ, aut in proximo sunt, sufficientes habeo*. Lib. X. ep. 29. Rursus scribit de Architectis ad Trajanum, qui respondet, *Modo ne existimes brevius esse ex Urbe mitti, quum ex Græcia etiam ad nos venire soliti sunt*. ep. 49. Rursus Edicta plura mittere ad Trajanum Domitiani, Vespasiani, & Augusti voluerat: quod tamen omisit, *quia*, inquit ep. 71. *vera & emendata in scrip-
tis.*

De anno quo S. Ignatius condemnatus erat. 61

niis tuis esse credebam. Scrinia autem illa, ubi, nisi Romæ, erant? Quod si hæc vera sint, quis non credit, Trajanum ante decimum quartum vel decimum quintum imperii sui annum Romam non reliquisse?

Quid igitur sentiendum est de anno, quo Trajanus S. Ignatium Antiochiæ ad bestias condemnavit, & Romam misit ad hoc supplicium subeundum? Res ipsa certe expedita est. Nam Trajanus imperii sui anno decimo octavo, Messala & Pedone Consulibus, (Consulatus autem Pedonis ad A. D. 115. Urbis 868.) Antiochiæ hibernavit, & erat exercitus Trajani valde gentilis: ubi ingens terræ motus exstitit, ex quo Imperator ægre evasit: ut observat Dio. Hos terræ motus ideo contigisse Gentiles crediderunt, quia eorum Dii negligebantur: id autem imputabant Christianis. Quare quum Ignatius, Antiochiæ Episcopus, Christianorum in Syria quasi Princeps haberetur, hunc Imperator, vere in Parthos exercitum ducturus, in judicium vocat, & vocatum condemnat: quod ab eo nunquam factum ante legimus: sed ex liberis sanctissimi Episcopi responsis hoc fecit. Non hæc nos excogitamus: sunt autem à Joanne Mallela, qui Antiochenus fuit, diserte tradita. V. Ussér. p. 53. 54. Sed quid tandem sentiemus de loco illo Mallelæ, in quo suam sententiam fundavit optimus Usserius? Respondeo, si intelligatur de Trajano, qui in imperio Nervæ successit, falsissimus est, ut ostendimus: si referatur ad martyrium S. Ignatii, etiam illud contra mentem Mallelæ fit. Sed si aliter eum intelligamus, neque veritati neque Mallelæ injuria fiet. Sic igitur Mallelam interpretor, Trajanus, Trajani, filii Nervæ, pater, rediit Antiochiam A. D. 79. Pone Trajanum patrem pro filio & A. 79. pro 107. & omnia constabunt, & ipse sibi Mallela. Factum hoc sub Vespasiano, quia Trajanum in pretio habuit, quod ille sub ipso Vespasiano Tribunus fuit in bello Judaico A. 67. forte Consul suffectus 74. Hunc igitur fecit Vespasianus Procos. Asiæ A. 79. quo postea ipse mortuus est. Sub patre tunc militavit Trajanus filius juvenis adhuc XXI. annos natus. Pater Trajanus A. 78. Parthos superavit, & ad Antiochiam reversus est Jannarii 7. A. 79. ad suscipiendum Proconsulatum Asiæ, quem ei indulgit Vespasianus pater. De qua victoria Parthica intelligendus est Plinius: *Nonne incunabula hæc tibi, Cæsar, & rudimenta, quum puer admodum Parthica lauro gloriam Patris augeres?*

Damnatus igitur ad bestias S. Ignatius A. D. 116. eodem anno exeunte Romæ passus est. Scriptæ sunt ergo hæc Epistolæ anno Æræ vulgaris 116.

SCHOLIA

SCHOLIA & ANNOTATIONES
 THOMÆ SMITHI
 IN EPISTOLAM S. IGNATII
 A D
 S M T R N Æ O S.

P. I. **K** AI ληφ δῶ] Ita quoque legebant vetus noster Interpres & Interpolator, distinctim & separatim, non per appositionem, ut quidam vir doctus ex fortuita hujus particulæ conjunctivæ omissione in versione Vossiana interpretatur. Verba enim non sunt de Spiritu Sancto & Christo intelligenda, neque ad præcedentia referri debent, *Ecclesie in Smyrna commoranti in puro spiritu & verbo Dei*: sed potius ad posteriora. S. Ignatius Smyrnæis salutem cum integritate mentis & omni divinæ scientiæ ex verbo Dei hauriendæ profectū optat. Hic est ὁ ληφ τῷ δῶ ἢ ἡ μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ, de quibus perhibuit testimonium divinus Apocalypses cap. I. 2. 9. propterque idem verbum Dei ac testimonium Jesu Christiani istius seculi mortem libentissime oppetiere. Apocalypf. XX. 4. ne alia loca memorem. In hac epistola dicit pientissimus Martyr Philonem & Agathopum se ex Syria comitatos fuisse εἰς ληφον δῶ.

P. I. v. 15. Οὐτως] Ita, hoc modo. quod excidit è veteri hac versione. Proculdubio enim Scriptor divinus particulam istam οὕτως, quam retinet quoque Interpolator, tum emphaseos, tum explicationis causā, ex industria inseruit: quasi dixisset, *se Christum Deum glorificare, eo quod eos tali sapientia, quam præ se tulere, h. e. vera & orthodoxa mysteriorum fidei cognitione, quatenus sapientiæ mundanæ, quam Gentiles philosophi tantopere crepabant, contradistinguantur, Deus ipse imbuisset.*

P. I. v. 18. Σαπίτε ἢ πνεύματι] Phrasis sæpissime à S. Ignatio usurpata: i. e. vere, omnino, ex integro, ac sine ullo defectu, omni cum sinceritate & affectu, & absque aliqua dissimulatione: prout ex subjecta materia interpretari licet. Sic ἡμεῖς σαπίτες ἢ πνεύματι in epistola ad Magnesios: quibus optat, ut prosperi sint σαπίτες ἢ πνεύματι. Monet feminas in epistola ad S. Polycarpum, ut sint contentæ viris σαπίτες ἢ πνεύματι. In epistola ad Trallentes, quod Smyrnenfes

Smyrnenfes ipsum recreaverint *σάρκι τε καὶ πνεύματι*. Salutat quoque Romanos, in titulo epistolæ, *κατὰ σάρκα καὶ πνεῦμα unitos*. Idem dicendum de adjectivis *σαρκικός καὶ πνευμαλικός*, quæ distinctim variis rebus applicantur, deque iis prædicantur, ut de resurrectione Christi, de charitate, de diligentia, de S. Polycarpo, de ipso Christo in epistola ad Ephesios, *ἐκ τῶν ἁγίων σαρκικός τε καὶ πνευμαλικός*, ut reliqua taceam. Sed de his phrasibus vide D. Pearsonum in Vindiciis Ignatianis part. II. p. 198. & D. Hammondum Dissertat. II. cap. II. pag. 85.

P. 1. v. antepen. *Κατὰ δόγμα καὶ δόξαν διῶ*] Aliter, ut omnes norunt, legēbat Theodoretus *ἐν Ἀσθένῃ*. cap. IV. *κατὰ δόξαν καὶ δόξαν*, voce *διῶ* omīssa, genium suum potius quam codicem secutus, quasi altera lectio, quam hoc modo emollire satagebat, nimium cruda illi videretur. Omittuntur omnino hæc verba ab Interpolatore : quæ facile tolerari possunt, & sanum sensum includunt : *ab omni æternitate voluit Pater, ut Filius sit cum ipso coæternus*. Nec ab hoc loquendi genere postea abstinerunt Patres. Explicat vero D. Pearsonus de incarnatione Christi, Vind. Ignat. P. II. pag. 100.

P. 2. v. 7. *Εἰς τὰς αἰῶνας πρὸς αὐτὸν*] Videtur hoc dici de omnibus sanctis & fidelibus, qui *εἰς τὰς αἰῶνας* sive in omne ævum in Christum credituri sint, sive ex Judæis, sive ex Gentilibus, è quibus, quasi totidem membris, coagmentatur & coalescit corpus ecclesiæ Christianæ, quod juxta phraseos Apostolicæ formam *unum* appellat : nempe illius resurrectionem illis fore *ὄραµον* sive signum & vexillum, ad quod, ducem salutis secuturi, congregabuntur, utpote fide illius, tanquam peculiari indicio, ab impiis & infidelibus discernendi.

P. 2. v. 13. *Τὸ δοκεῖν αὐτὸν πεποιθέναι*] Videtur inferendum *κατὰ* ante τὸ *δοκεῖν*, vel potius utrobique legendum, *τὸ δοκεῖν*, ut apud Theodoretum, & ita in ceteris locis. Hoc videntur asseruisse isti hæretici, ac si ignominiosum & plane esset erubescendum fateri Christum vere passum esse. *Αὐτὸν τὸ δοκεῖν ὄναι*. Videntur esse Christiani, & non sunt.

P. 2. v. 15. *Λογισµένους*] Id est, Phantasticis, qui Christum non reale sed phantasticum corpus habuisse asseruerunt, vel qui erant *extra corpus ecclesiæ*, quod antecedit. Sed hæc altera ratio nominis vix videtur admittenda.

P. 2. v. 18. *Αὐτὸν ὁῶν*] Alter Interpres, *novi*, ut & Rufinus in sua versione Eusebii, scio, h. e. *Non solum Christum in carne fuisse post resurrectionem novi, sed & jam existere, & esse in cælis in eadem humana natura subsistentem credo, & certus sum*. h. e. ut ipse explico, *Christus resurgendo non amisit veritatem & essentiam corporis sui, quod nempe antea gestabat, & in quo passus est, sed in eodem in terris post subsistebat, & jam in cælis subsistit*. V. Vindicias Ignat. II. 120.

P. 2. v. 26. *ὡς σαρκικός, καὶ πνευματικὸς ἡνωµένος τῷ Πατρί*.] Theodoretus in *Λουγύτῳ* paullo aliter : *Μετὰ δὲ τῇ ἀνάστασι καὶ συνήγαγε καὶ συνῆκεν αὐτὸν, ὡς σαρκικός καὶ πνευματικὸς ἡνωµένος τῷ Πατρί*. Quæ lectio Theodoreti mihi videtur vitiosa ; hæc vero, quam exhibet codex Medicæus, longe meliorem fundit sensum : h. e. *Quamvis Christus per divinam naturam sit Deo Patri unitus, tamen post resurrectionem à mortuis, vitalibus animæ & corporis actio-*
nibus,

nibus, quas coram ipsis exseruit, sese verum corpus humanum, ex carne & ossibus constans, gestare demonstravit.

P. 3. v. 13. *Τὸ πάλιν ἀνδρῶν ἡλικίῳ*] Hæc male omittuntur ab Interpolatore. Ille, qui verus & perfectus homo nascendo factus erat, vigorem mentis, ut hæc omnia propter ipsum sustinere valeam, infudit, meque illius gratia corroboravit.

P. 3. v. 16. *Οὗς ἐκ ἐννοῦ*] Quidam impii, injustis præjudiciis occæcati, Christum *ἐν σαρκὶ* sive in carne fuisse, sine qua non potuit esse *τὸ πάλιν ἀνδρῶν*, præfracte negant, nulla fide prophetis, legi Moysi, Evangelio, passionibusque Christianorum, qui ob hanc veritatem, tot claris & irrefragabilibus iudiciis & argumentis firmatam, mortem cruentam subire, adhibita.

P. 3. v. 27. *Μέγας ἔμελλον ἔσθαι τοὺς ἁμαρτωλούς*] h. e. usquedum renuncient errori de passione ejus, quam fictam & imaginariam somniant, virtute cujus nos tandem resurgemus. Verba post *μελλόντων* omisit Interpolator, utpote ab ipso non intellecta.

P. 3. v. penult. *Ἀγγέλους ὁρατοὺς τὸ καὶ ἀόρατους*] Ne ipsi quidem Angeli, juxta mentem S. Ignatii, salutem assequi possunt absque fide in sanguinem Christi. S. Hieronymus lib. II. Comment. in Ephesios. Descendit ergo in inferiora terræ, & ascendit super omnes cælos filius Dei, ut non tantum leges prophetasque compleret, sed & alias quasdam occultas dispensationes, quod solus ille novit cum Patre. Neque enim scire possumus, quo modo & Angelis & his, qui in inferno erant, sanguis Christi profuerit: & tamen quin profuerit, nescire non possumus. V. Vind. II. 90. De Angelis & Principibus invisibilibus nihil habet Interpolator.

P. 4. v. 5. *Εἰς τὸν χάριν*] i. e. *πρὸς τὸν χάριν* vel, ut reddit Cotelerius, contra gratiam Christi.

P. 4. v. 7. *Τὴν πρόμην τῶ θεοῦ*] Divinæ voluntati in Evangelio, de vitæ humanioris erga alios quoscunque exercendæ officiis, peculiarem in modum manifestatæ.

Ibid. *Ποιὶ ἀγάπης ἡ μέλη αὐτοῦ*] Gnostici erant moribus efferis, charitate ceterisque affectibus mansuetioribus plane vacui, neque alienæ miseriæ sensu tacti. V. S. Polycarpi epist. ad Philippenfes p. 19. & S. Barnabæ epistolam versus finem.

P. 4. v. 9. *Οὗ καὶ τοῦ ποδῶν καὶ τοῦ χεῖρος*] Locum hunc de podagricis & paralyticis, aliisque, quorum nervos artusque morbi pro varia illorum ratione & temperamento afficiunt, interpretandum reor. Si quis vero de debitoribus, aliisque ob Christianæ fidei professionem in carcerem conjectis, & vinculorum nexu ibi legatis, & de qualicunque *ἀλγῶν*, sive ex ægritudine, sive ex atroci Gentilium odio orta, oppressis interpretari velit, non multum refragabor.

P. 4. v. 11. *Εὐχαριστία καὶ ὁμοδοχία*] (Theodoretus habet *εὐχαριστία* & fortasse rectius) *ἀπὸ τοῦ καὶ ὁμοδοχία* — Eucharistia sive panis Eucharisticus caro Christi mystice. Noluerunt hi hæretici, contra quos disputat S. Ignatius, celebrare Eucharistiam, in qua caro Christi typice repræsentatur: quia tunc

tunc confiteri adigerentur, Christum fuisse vere incarnatum. Admisso enim hoc sacro percipiendi carnis & sanguinis Christi symbola ritu, proprium dogma de abnegata Christi humanæ naturæ veritate ipsi jugularent. Quippe compertissimum est, hujus sacræ solennitatis representationem à Christo institutam & ab omnibus veris Christianis ex necessitate peragendam, supponere rem representatam vere & realiter existisse. Quum vero hoc negaverint Gnostici, ab omni eucharistia & oblatione, precibusque stans isti officio convenientibus, & quibus in sacro illo ritu, maxime Christiano, peragendo uti consuetum erat, ex principiis ipsorum sibi esse abstinendum duxerunt. Fides S. Martyris hac ex parte nequiquam convellenda est, etiamsi de ejusmodi hæreticis primi & secundi sæculi ab eucharisticis ritibus plane abhorrentibus taceant Ecclesiastici scriptores. Sola ipsius auctoritas sufficit. Eodem argumenti genere utitur Tertullianus adversus Marcionem lib. IV. c. 40. ut à D. Usserio aliisque hanc rem tractantibus observatum est. Hujus autem periochæ defensionem vide in Vind. II. 131. Tota hæc sectio omittitur in vulgatis Græcis codicibus, quam codex Medicæus conservavit integram, uti & Theodoretus, & vetus noster Interpres. In causas hujusce omissionis inquirere non libet: quum Interpolatores pro libidine & arbitrio suo, interdum ex rei ignorantia, interdum ex propriorum dogmatum, quæ à communi regula fidei & morum desciscunt, amore, multa in vetustis Auctoribus aut expungendi, aut mutandi, aut refingendi facultatem sibi assumpserint.

P. 4. v. 17. *ἀπαύρι*] Ita quoque in suo codice legebat V. I. *diligere*. Fortasse hoc vult S. Martyr, illorum maxime interesse, ut ipsi quoque in beatam vitam resurgant, *acquiescere* in revelationibus Evangelii, nec mysterium hoc sanctissimum vanis blasphemisque oppositionibus & disputationibus sollicitare, sed cum affectu & amore amplecti hanc *ἀπαύρι τῷ θεῷ*. *ἀπαύρι* enim mihi videtur opponi *τῷ ἀντιθέτῳ* quod præcedit.

P. 4. v. 22. *ἡ ἀνάστασις τοῦ κυρίου*] Resurrectio Christi tot claris indiciis, probationibus, & testimoniis, quibus contradici nequit, in Evangelio patet, ut perfectæ demonstrationis vim apud omnes habere debeat. Ad consummationem firmissimæ fidei in hoc articulo nihil amplius potest desiderari. V. epistolam ad Philadelphenses. §. IX.

P. 4. v. 28. *ὡς εἶπεν ἐν πολλοῖς*] Frustra & male addit Interpolator, *ἀπονομήτας*.

P. 4. v. antepen. *ἡ ὅτι ἀνὰ αὐτοῖς ἐπιτίθηται*] V. I. *quam, lū* sensu non dispari. *Ista Eucharistia solummodo pro vera, firma, & licita habenda est, quæ vel ab ipso Episcopo, vel sub ipso, h. e. illo præsentē, sub ipsius oculis peragitur, vel quam ipse aliis in locis à Presbyteris ad hoc sacrum munus obeundum deputatis fieri permittit aut jubet.* Quod itidem mox repetit S. Ignatius, idemque de baptismi administratione monet.

P. 5. v. 27. *ἡ πλεῖστα πέντε*] Forte hæc verba separatim à sequentibus intelligi debent hoc modo: *Neque fides vestra, quam integram servastis, vos unquam in ruborem dabit, neque ipse Jesus Christus, in quem credidistis.* Interpolator habet *ἐν ἰσὺ Χριστῷ*, & pro *πέντε* reponit *ἐκ*.

P. 5. v. 28. Η αἰσωνυχὴ ὑμῶν ἀπῶλετο] An fama sola, an literis, an effectu? ut in fine hujus periochæ, & alibi in his epistolis.

P. 5. v. 31. Οὐκ ὦν ἔξῃ ἐκείνου εἶναι] Modestix & humilitatis causa B. Martyr reticet nomen & titulum Episcopi. *Non dignus illo episcopatu fungi, utpote omnium infimus.* Sæpe hoc in his epistolis repetit. Tantum in epistola ad Romanos, quum necessitas id postulaverit, seipsum Episcopum Syrix & Παιμφῶ nuncupat: ἐκεῖνός τις videtur poni pro ἐκείνῳ, quod rectius est. ἔξῃ ὦν ἢ ἐκείνου πᾶν in epistola ad Ephesios.

P. 5. v. penult. Οὐκ ἐκ αὐθεντίας] *Hanc dignitatem mihi contigisse ex sola gratia & favore Dei agnosco: non quod mibimet ipsi vel minimum sim conscius, quasi ipse meruissem.*

P. 6. v. 3. Καὶ ἐπὶ γὰρ καὶ ἐν οὐρανῷ] *Coram Deo & hominibus.*

P. 6. v. 7. Καὶ ἀπὸλαύον τὸ ἴδιον μέγεθος] *Restituitur hodie jam Antiochenorum ecclesiæ pristinus splendor & magnitudo, quæ tantæ civitati, reginæ Orientis, conveniebat. Christianis jam licet conventus sacros agere, & idem, quod antea, ecclesiæ corpus constituere: quod satis ostendit unitatem particularis ecclesiæ sub uno episcopo, licet jam per vim abducto. Omnium vestrum corpus.* S. Polycarp. ad Philipp.

P. 6. v. 20. Ὁμοῖον] Alter Interpres videtur legisse ὁμοῖον. *Et debuerant quidem omnes cum imitari: ὁμοῖον πᾶντες αὐτῷ μιμεῖσθαι* mutata verborum constructione. Sed lectio prior neutiquam debuerat sollicitari, utpote recta & sana, etsi elegantius Atticis non satis congrua.

P. 6. v. 22. Ἡ χάρις] Absolute; ut in epistola ad S. Polycarpum versus finem. Frustra & absque omni necessitate addit Interpolator, καὶ χάρις.

P. 6. v. 26. Ἐν ὀνόματι] Alterum hoc plane redundat: nec agnoscit V. I. quod Librarius male repetiit ex antecedentibus.

P. 7. v. 5. Αἰνέημι] V. I. incomparabilem. Sed videtur esse proprium nomen viri: ut apud S. Paulum ad Romanos XV. 14. Vix enim dicendum est, S. Ignatium quenquam, utut bene merentem de ecclesia & de ipso, hoc immodico elogio adornare voluisse. Nec, ut puto, articulus, τὸν, prout supponit D. Pearsonus, in MS. Medicæo reperitur. Non negaverim tamen τὸν αἰνέημι, nimirum cum præposito articulo, in epistola interpolata reperiri, & ita in codice suo veterem Interpretem, quem sequitur D. Pearsonus, legisse videri.

SCHOLIA & ANNOTATIONES
 THOMÆ SMITHI
 IN EPISTOLAM S. IGNATII
 AD
 S. POLYCARPUM.

Pag. 7. ΠΡΟΔΕΙΝΑΙ ΤΗΣ ΔΡΩΜΗΣ ΣΕ] Hæc & alia, quæ in hac epistola occurrunt, imitatur Impostor, qui S. Ignatii nomen mentitus est, in epistola ad Heronem.

P. 7. v. 26. ΑΙΟΙΜΕΝΟΝ ΠΝΩΜΑ] Videtur opponi πνώματι τὸ ἀρπιάζον καὶ καταρτίζον. Rom. XI. 8.

P. 7. v. antepen. Κατὰ βοήθειαν Θεοῦ] Quæ verior lectio est, & quam agnovit alter interpres, secundum adjutorium Dei: licet V. I. in suo codice legisse videatur κατὰ ἑμῶν ἡμετέρας συνήθειας Θεοῦ, secundum consuetudinem Dei. quod utique habet Interpolator. Sed quænam est illa Dei consuetudo, quam, singulis, prout illorum res tulerint, locuturus S. Polycarpus, debet imitari? Locutio sane dura & omnino rejicienda.

P. 8. v. 1. Χάεῖς σοι ἐν ἡμῖν] Eodem sensu, quo apud S. Petrum reperitur, I epist. II. 18. ὅτι ὃ χάεῖς. & 20. ὅτι χάεῖς πρὸς Θεόν. Si fratribus, qui doctrinæ & disciplinæ tuæ morem gesserint, benignus sis, quid gratiæ illinc promereberis? Hoc vix laude & commendatione dignum cuiquam videbitur.

P. 8. v. 7. Διὰ τῶτο σαρκικὸς εἶ ἐν πνευματικῷ] Variis affectibus, qui tum à naturali statu, tum à spiritali, in hac arctissima corporis & animæ unionē fluunt, quum sis compositus. inde pro varia rerum ratione prudenter te agere oportet.

P. 8. v. 8. Τὰ φανήδρα] Quæ coram manifesta sunt, inque oculos tuos incurrunt, blandientium more tractes, κολακίως, (uti legebat Antiochus, licet alia persona κολακίως sed male:) & placide feras. Quod non intellexit Interpolator, qui substituit ἐπαινεδῶτης, corrigas: quam tamen lectionem secutus est Damascenus.

P. 8. v. 9. Τὰ δὲ ἀέφατα] Futura vero, quæ omnem conspectum humanum fugiunt, à Deo pete, ut tibi manifesta fiant: vel τὰ ἀέφατα, arcana illa mysteria, quæ obtutu humano perfecte discerni & dignosci non possunt, nisi Deo revelante: ob hæc Deus exorandus est, ut omni charismate ad munus Episcopale rite & pro dignitate obeundum abundes.

Ibid. Αἴτι] Quod tolerari potest. Cotelarius αἴτι citra necessitatem.

P. 8. v. 13. Εἰς τὸ θεῷ ἐμπνεῖν] V. I. à Deo potiundum. Error proculdubio Librarii, pro ad Deo potiundum: ut notarunt Usserius & Pearsonus: ut ipse cum ceteris tuæ curæ commissis Deum assequaris. In hac tua statione, in hac temporum lucta, res afflictæ Christianorum tuam opem desiderant, imò & exposcunt, ut navarchi prosperos ventorum flatus, ac mari procelloso jactati portum. Hanc periochen neutiquam intellexit Interpolator, qui supplendi sensus causâ addidit τὸ εὐχόμεν: sed prorsus male.

P. 8. v. 23. Ἰνα ἡ ἀνὴρ ὑμῶν ἀποδοῖ] Apodosis apta & concinna, nec sanæ Theologiæ incongrua: ut Deus pro infinita sua lenitate nos, si quoquo modo ex fragilitate humanæ naturæ deliquerimus, sustineat, & benigne se erga nos gerat. Superflue vero nec ad mentem Apollolici Scriptoris explicat Interpolator, ἀναμῖν εἰς τὸ βασιλεῖαν.

P. 8. v. 25. Τὸν ἀρχαῖον] Omni tempore priorem, ante orbem conditum. Hæc & quæ sequuntur, de Christo plane intelligenda sunt, & ejus æternam divinitatem clarissime exprimunt.

Ibid. Τὸν ἀρχαῖον] Antequam tempus esset. h. e. ab omni æternitate.

P. 8. v. penult. Μὴ οὐκ ἂν τοῦ θεοῦ πρὸς μέσων] V. I. neque tu sine Deo quid operare. Male in textum editionis Vossianæ irrepsit τὸ γινώσκων: non enim reperitur in MS. codice Medicæo. Nec repetitione illius vocabuli opus erat. Nihil tu facias nisi quod placeat Deo: siue quod conveniat divinæ ordinationi: eodem quidem sensu. Occurrit tamen in hoc loco apud S. Chrysostomum in oratione de uno Legislatore, si modo ille sit illius Auctor: qua de re inter magnos viros non parum controvertitur.

P. 9. v. 1. Συνερχομαι] Conventus sacri, diebus festis aliisque, si commodum videbitur.

P. 9. v. 2. Δύο καὶ δύο] Multi è servili conditione utriusque sexus à primis Apostolorum temporibus Evangelium amplectebantur, quos S. Ignatius animo fore modesto monet: neque inde flagrantius æquo concupiscere oportere, ut à servitutis, cui aut sorte nascendi aut qualicunque causâ essent addicti, nexu liberentur. Neutiquam vero concesserim ut pro τῷ κοινῷ τῷ κοινῷ, multo minus λόγῳ substituatur. quod plane putidum est.

P. 9. v. 6. Μὴ ἐράττωμεν ἀπὸ τοῦ κοινῷ ἐλευθερώμεθα, ἀλλ' εἰς δόξαν τοῦ πατρὸς δουλεύωμεν, ἵνα κρίνῃτε] ἐλευθερίαν ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν κοινόν] ultimis verbis hujus periochæ omisissis, aliisque inversis: quod citantibus frequenti usu venit. ἐράττωμεν, desiderant: uti hic quoque præter Antonium habet Antiochus: & recte quidem. Interpolator, αἰρέττωμεν, elegant: quum hoc non esset in illorum potestate.

Ibid. Ἀπὸ τοῦ κοινῷ] An à communi sorte & conditione servorum? an à communitate, cui addicti erant? alii enim civitatis servi, alii privatorum: an à communibus sumptibus sive publico ærario Christianorum? quisque apud se prout lubet, statuatur.

P. 9. v. 10. Ομιλῶν μὴ ποιοῦ] Μὴ deest in MS. nec agnoscit V. I. quasi S. Ignatius Polycarpum admonuisset, ut de hisce malis artibus frequentes orationes coram populo habeat, quo ab iisdem magis sedulo caveatur. Interpolator

polator habet particulam istam negativam, *μη ποιοῦ* h. e. cum hisce malis artibus nullum commercium habe aut consuetudinem: sed tum pro *μη τῶν* ponendum videtur *μηδὲ τῶν*.

P. 9. v. 16. *Εἰς τιμὴν τοῦ κρεῖντος σαρκὸς*] V. I. in honorem carnis Domini, i. e. in honorem Christi incarnati, qui humanam naturam sanctificavit, & castissime vixit. Sed videtur esse transpositio in Græco textu, & τὸ *τῶν σαρκὸς* debet conjungi cum *ἀγγελία*.

P. 9. v. 18. *Εὖν γινώσκῃ πλεον*] In vulgatis editionibus *πλεον* corruptissime. Sensus vero videtur esse hujusmodi: Si quis inani *δυσκοροῖα* elatus, aut ex morum castitatisque ostentatione se magis æquo spectandum cognoscendumque velit, ut in aliorum opinione Episcopo præferatur, ille omni sano judicio vacuus est.

P. 9. v. 20. *Ταῖς γαμυμέναις*] In vulgatis editionibus *γαμήναις* prorsus male. Vix enim puto τὸ *γαμήν* dici aut posse aut debere de mulieribus.

Ibid. *Μὴτὲ γινώσκῃ τὴν ἐκκλησίαν*] Hinc clare patet nuptias non fuisse habitas justas & legitimas absque sententia Episcopi & benedictione sacerdotali in primis Christianismi seculis. Ut hoc modo fierent, sanctissimus Martyr, auctoritate Apostolica, ut videri potest, ductus, serio monet.

P. 9. v. 24. *Τῇ ἐκκλησίᾳ σπεύσας*] Jam ad Smyrναeos, quibus præfuit Polycarpus, orationem transfert & dirigit S. Ignatius: nec id à communi usu abludit. V. Apocalypf. II. 10. Non enim satis habuit ad eos peculiarem scripsisse epistolam, sed ut testatiorem patientioremque ejus erga illos affectum faceret, huic epistolæ pro necessaria ista inter Pastorem & gregem in mutuis pietatis charitatisque officiis consuetudine, coram iis legendæ, hanc sectionem, quæ ad illos proprie spectat, adjungi & inseri sapienter statuit.

P. 9. v. 25. *Τὸν ὑποτασσόμενον*] Antiochus habet *ὑποτασσόμενον*, uti statim pro *αὐτῷ*, ut cetera convenient, *αὐτῷ* sed non recte. V. Vind. I. 16.

P. 9. v. 28. *Συνομιᾶν* & quæ sequuntur] Non sunt hæc ad literam exigenda, & perversi & rixosi ingenii est ita rigide interpretari, quæ metaphorarum, quas vel pueri norunt, ope plana & manifesta fiunt. *Omnia facite concorditer.*

P. 9. v. ult. *Διπλόνα*] Quicquid vobis à Deo in vicem talenti committitur & deponitur, illud in usus necessarios tum vestri tum aliorum impendendum est, ut debitam bonorum operum mercedem ex infinita Dei benignitate tandem in altera vita reportetis.

P. 10. v. 3. *Ὡς ὁ θεὸς ὑμῶν*] Legendum *μετ' ὑμῶν* ut apud Antonium; ut aliquatenus respondeat *τῷ μετ' ἀλλήλων*.

P. 10. v. 7. *Καὶ γὰρ*] Ideo etiam ego.

P. 10. v. 17. *Χειριστὸς*] Ut pote Dei servus, in cujus potestate est, & cujus voluntati, non suiipsius, parendum est. Ideo nemini iter hoc, Dei causa suscipiendum, utut difficile & laboriosum, declinare licebit.

P. 10. v. 19. *Πιστεῖν γὰρ τῇ χάριτι, ὅτι*] Transpone verba, *ὅτι τῇ χάριτι*, h. e. *ἀπὸ τῆς χάριτος*.

P. 10. v. 27. *Ὡς τὸ δόγμα*] Mandatum Imperatoris Trajani. Sed dubito.

P. 10. v. 28. Ταῖς ἑπομέναις ἐκκλησίαις] Ecclesiis anterioribus, quæ nempe inter Smyrnam & Antiochiam sitæ sunt, & quas S. Martyr, relicta Syria & longo isto minoris Asiæ tractu peragrato, nuper inviserat.

P. 10. v. 29. ὡς δὲ γὰρ οὐκ ἐστὶν] *Utpote perspecto Dei consilio.*

P. 10. v. penult. Δόξα σοι] V. I. legebat δόξα σοι, *glorificeris.* Sed fortasse enallage numeri hic potius admittenda videtur. Hoc charitatis & benevolentiae Christianæ officio longum duraturo, imo in æternum celebrando: αἰωνίῳ ἔργῳ, phrasi Oratoribus usitata.

P. 10. v. ult. ὡς ἔτι οὐ] Verba hæc cum superioribus sunt connectenda, & de S. Polycarpo intelligi debent, & non cum sequentibus conjungenda: ut perperam intellexit V. I. Hoc enim non finit S. Martyris humilitas & modestia, idque sæpe sæpius & acerrime quidem deprecatur. Qui vero ea posterioribus adjungi volunt, pro ὡς legi debere contendunt. Sed non opus est hac emendatione.

P. 11. v. 2. Αὐτῷ] Recte. Nam fortasse ipse Epitropus, illius maritus, erat aut mortuus aut absens.

P. 11. v. 9. Ἐπισκοπῇ] V. I. *visitatione*, i. e. sub cura & regimine unius Episcopi, nimirum vestri Polycarpi. Alloquitur jam universos istius urbis Christianos. Codices Augustanus & Leicestrensis habent ἐπισκοπῇ & fortasse rectius.

SCHOLIA & ANNOTATIONES
 THOMÆ SMITHI
 IN EPISTOLAM S. IGNATII

A D

E P H E S I O S.

P. II. **E**N μεγέθει θεῷ πατρὶς καὶ πατρὶσματι] Πλῆρωμα sive αὐτόρρημα, sive immensa
 v. 13. Dei natura, quæ implet res & loca omnia, spatiumque, ultra quod
 intellectus humanus vel concipere vel fingere possit.

P. II. v. 17. Εκλελεγμένῳ ἐν πάθει ἀλθινοῦ] P. Junius legi vult, πῶς sed
 male. Sensus hic manifestus videtur: *electam virtute meritorum mortis &*
passionis Christi, quam ille vere subit. Hæc enim epitheta referri debent
 ad ἐκλεκτόν, quod post εἶναι in quarto casu subtellegendum est, non ad δέξαι.

P. II. v. 23. Τὸ πολυαγαπῶν σε ὄνομα] *Existimationem, famam, quæ apud*
omnes amabilis est, illorumque affectus allicit. Ad ecclesiam scribit singu-
 lari numero, utpote in uno capite, Christo, & eidem Episcopo unitam.
 Sed quare ergo in ceteris epistolis non eadem reperitur loquendi forma?
 Veruntamen non est, quod accuratorem Grammaticam in homine occu-
 patissimo, & in itinere variis negotiis & molestiis districto exigamus. In-
 terpolator ad tollendam istam, ut sibi videbatur, ἀνεργολογίαν, substituit
 τὸ ὑμῶν.

P. II. v. 25. ἦσαν διὰ] *Bona indole sive natura per Spiritum sanctum*
infusa. Vos qui præclaram hanc laudem ex ista ingenita indole acqui-
vistis. V. epist. ad Trallianos in initio. *incoquinatam mentem habentes,*
 καὶ κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ φύσιν. Quædam habet V. I. quæ in Græco textu desunt: qui
 hoc modo reformari possit: ἀποδείξμεν, ut habent vulgati codices, ἐν θεῷ —
 ἐν μυσταῖς — hæc enim particula ἐν è Græco exemplari videtur excidisse, ex
 veteri Interprete restituenda. Sensus aliter hujus sectionis, hiulus & plane
 perturbatus ob quorundam verborum defectum, haud facile explicandus.

P. II. v. antepen. Τῷ κοινῷ σωτῆρι καὶ ἐκδότῃ] *Ob Christum, cujus no-*
mine censemur, utpote communem Salvatorem nostrum, & omnium Chri-
stianorum spem. 1 Tim. I. I. *vel ob spem vitæ æternæ, ad quam nos omnes*
anbelantes adspiramus.

P. II. v. ult. Θεωρημαχῶν] Hic quod deest in textu, è versione supplen-
 dum est: & vice versa.

P. 12.

P. 12. v. 1. Επιτυχῆν δυνάσθαι] Τὸ επιτυχῆν hic redundare videtur : & plane omisit Interpolator.

P. 12. v. 13. Παραμένειν αὐτὸν] Addit Interpolator ἀμωμον absque aliqua necessitate.

P. 12. v. 26. Επιτακτοῦμοι] Insignis error Librarii & plane intolerabilis, pro ὑποτακτοῦμοι, *subjecti* : ut habet V. I. & codex Medicus.

P. 13. v. 4. Τὸ παρὸς ἡ γνώμη] Γνώμη hic idem videtur esse cum τῷ λόγῳ. Quæ phrasis quum paullo durior videretur Interpolatori, illam molliendo, corripit sensum. Καὶ ὃ Ἰησοῦς Χριστὸς πάντα κατὰ γνώμην ποιεῖται τῇ πατρὶ. Quid si legamus τῇ γνώμῃ hoc sensu. *Christus Dei Patris voluntate & sententia Princeps ecclesiæ dei dei sive constitutus, sicut & Episcopi ipsius sententia.* quod nimirum sequitur : οἱ ὀνόματι οὗ τοῦ πατρὸς — *Episcopi ex voluntate Christi ubique per omnes terrarum tractus stabiliti, quam nimirum Apostoli ab ipsius ore didicerunt, & in ipsius nomine in universis ecclesiis definitiverunt.* Hæc enim lectio non mihi sollicitanda videtur. Eadem occurrit in re prorsus eadem in inscriptione epistolæ ad Philadelphenses — οὐ τῷ ἐπι-
στατῶν ἢ τοῖς οὐδ' αὐτῶν ἀποστολικοῖς ἢ ἀρχιερεῖς ἀποδιδέσμευται.

P. 13. v. 6. Εἰ γνώμη ἰατρὸς Χριστὸς] Doctissimus Hammondus præpositionem εἰ vult deleri, & legi γνώμη casu recto, ut in prior parte hujus periochæ, ad mentem quoque V. Interpretis, quasi ab illius codice illa particula omnino abfuisset, *Jesu Christi sententia.* Hæc turpi negligentia omittens Interpolator, alia diverſi argumenti stупide & prorsus ἀπεροῦνοῦς substituit.

P. 13. v. 23. Οἷα ἀνδραγαθῶν] *Non qualem homines seculo addicti inter se familiari sermone de rebus variis solent exercere.*

P. 13. v. 24. Εὐευχαριστοῦν] V. I. *conjunctos*, quasi *immixtos & simul adunatos.* Sed comparationes hujusmodi, quæ sequuntur, non sunt ad rigorem literæ exigendæ, sed molliter interpretandæ.

P. 13. v. antepen. Πάντες ἑκκλησίας] *Totius ecclesiæ, ipsi subjectæ, & sub ipsius cura & regimine adunatæ.* V. Vind. II. 118.

P. 13. v. penult. Εἰς τὸ αὐτὸ] *Ad eundem sacrum cætum.*

P. 14. v. 4. Καὶ ὁσὺ βλάπτει] Ob dignitatem venerabilis est Episcopus, etiam dum minus loquitur & imperat. Vide quæ habet §. XV. & in epist. ad Philadelph. in initio.

P. 14. v. 16. Τὸ ὄνομα περιέχει] Vel Christi vel Christianorum (vide ep. ad Philadelph. §. X.) utpote nomine tenus Christiani & Pseudo-Christiani : quales erant Ebionitæ & Gnostici. Τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ἐν ὑποκρίσει ποιούντων τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Polycarpus ad Philadelph.

P. 14. v. 24. Εἰς ἰατρὸς] Christus, qui animis faucibus æque ac corpori morbis infirmitatibusque laboranti adhibet medicinam.

P. 14. v. 21. Γεννῆς καὶ ἀγέννητος] Legebat V. I. γεννῆς καὶ ἀγέννητος, *genitus & ingenuus* : uti quoque S. Athanasius in libro de Synodis Arimini & Seleuciæ, & Theodoretus in Ἀντίπλη, nisi quod illic pro ἀγέννητος legitur & ἀγεννῆς non tam casu quam consilio sive Auctoris sive Librarii. Alteram

vero sectionem sequitur Gelasius in libro de duabus Christi naturis, *factus, & non factus*. V. D. Bullum in defensione fidei Nicænæ. p. 75.

P. 14. v. 26. ὅτι ἀπαθεί] Christus post resurrectionem nullis infirmitatibus, ægrotudinibus, affectibusque, quos antea subierat, jam futurus obnoxius.

P. 14. v. ult. ἁγίζουμαι] Legendum ἁγίζουμαι ipse offerat in victimam pro ecclesia Ephesiorum. vñp enim apponendum esse ante ἱμῶν olim sentiebam: sed jam dubito, quum in parallelo loco occurrat absque præpositione. ep. ad Trall. §. XIII. Interpolator sensum vocis non intellexit, ideo hoc modo παραρρέζω. Πειλίσματα ὅ ἱμῶν εἰς τὸ ἁγιοποιεῖν Ἐφεσίους ἐκκαθάρσας.

P. 15. v. 2. Πνευματικῶς] Ad finem spirituales diriguntur.

P. 15. v. 23. Κατ' ὅλην βίον] Secundum vitam hanc Christianam, quæ alia est à naturali.

P. 15. v. 28. Μαθητεύσατε] Ut bonis vestris operibus instructi convictique de suis malis moribus pudeant & ad Deum convertantur, indeque discipuli fiant Christi.

P. 15. v. antepen. Τὰς ἀποστολὰς] Deest quippiam ad absolvendam syntaxin. Interpolator habet ἀποπέλαται quod non inconcinnum videtur.

P. 16. v. 3. Τίς πᾶν ἀδικεῖ, τίς ἀποπειρεῖ, τίς ἀδυνατεῖ;] Hæc verba parenthesis includi oportere puto — Nobis quidem diligenter laborandum est, ut simus Domini Christi in omni mansuetudine & patientia imitatores. Quod argumentum fortius urget, ad ipsos provocando: quis majorem injuriam passus est unquam, quam ipse Christus passus fuerit? quis magis destitutus, aut majori ludibrio & contemptu exceptus, tanquam esset nullius pretii & ob vilitatem plane rejiciendus? Divinissimum hoc Christi exemplum sequimini, ne quis malus affectus, ne qua mala doctrina, βλατὴν, quam diabolus suorum mentibus inferere solet, in vobis reperiatur. Hæc enim metaphora ex frequenti usu S. Ignatii mire delectari quis negaverit? V. epistolam ad Philadelph. §. III. & ad Trallian. §. VI. ubi seipsum clarius explicat: — ἀλλοτρίαν δὲ βλατὴν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔχοντες. eodem plane sensu, quo impia illa & blasphema dogmata nuncupat ἡ ἀρετὴ ἐξαρτάται. ibid. §. XI.

P. 16. v. 6. Μίμνητε] Ex festinatione variat personam sanctissimus Scriptor, accuratæ locutionis parum curiosus. V. I. maneat: ac si legisset μίμνητε. Nec quicquam omnino refert.

P. 16. v. 12. Ἐν τῷ Θεῷ] Quæ verba omittuntur ab Interpolatore: si interponatur particula ἢ post μίμνητε, sensus erit facilis: Aut hoc aut illud solum agamus, ut in Jesu Christo inveniamur, ad vitam veram & immortalem in cælis obtinendam magis inde comparati & dispositi.

P. 16. v. 21. Ἐγὼ καταλείψω] Adjudicatus à Trajano ad bestias, vos vero ab ejusmodi suppliciis per Dei misericordiam liberati.

P. 16. v. 23. Τῇ εἰρήνῃ ἡμεῶν] In pace firmati, & extra omne periculum.

Ibid. Πάρεστε] Hanc lectionem frustra deserit D. Hammondus, Dissert. II. pag. 90. & totam periocham turbat.

P. 16. v. 28. Ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ] In tota epistola, sive in illa epistola passim laudes vestras celebrat. ut antea monens ἐκκαθάρσας, §. V. totius ecclesie. Fru-

stra hanc lectionem sollicitat D. Hammondus. ibid. V. Pearsoni Vindicias II. pag. 118.

P. 16. v. antepenult. Εἰς εὐχαρίστας τοῦ κυρίου εἰς διῆκον] Ad frequentes sacras synaxes Ephesios hortatur vir sanctissimus, utpote in quibus solennes gratiarum actiones Deo præstantur, & maxime glorificatur Deus ob mysterium redemptionis hominum per mortem Christi in illis sacratissimis ritibus representatam.

P. 17. v. 8. Θεὸς ἔστιν] V. I. Deus est. prorsus male. Sic explico: *Hæc duo, fides & charitas, simul conjuncta, Dei sunt. i. e. à Deo proficiscuntur, & sunt præterea præcipua religionis Christianæ officia, ceteraque, quæ ad bene sancteque vivendum requiruntur, sunt horum quasi appendices & ἀνὰ λυδὰ.* Hic quoque peritia veteris Interpretis desideratur, qui perperam εἰς καλοκαρδίας ἀλλυδὰς ἔστιν, in bonitate sequenda sunt.

P. 17. v. 14. Οὐδὲ γὰρ ἴσμεν ἡμῶν] Hoc est, ni fallor, neque enim id præfidenter statuo: *Nos non possumus præstare, quod suscepimus, nisi ope fidei, qua in finem usque in sanctitate vitæ & bonis operibus præstandis perseveramus.* Locus sane perplexus, & ab Interpolatore omnino omissus.

P. 17. v. 17. Σιωπῇ καὶ εἰρήνῃ] Esse Christianum sine strepitu verborum.

P. 17. v. 20. Αὐτὸν δὲ μενέμεναι] Christus suiipsius gloriæ per universam vitam, etiam quando maxime mira & divina missione prorsus digna præstitisset, non velificatus est, utpote ab omni ostentatione vacuus.

P. 17. v. 21. Οὐδὲν ἴσμεν καὶ ἡμῶν] Qui sermonibus Christi auscultat, imitatur ejus stupendam modestiam & humilitatem. Quod enim Christus silendo fecit, ille dum vitæ sanctioris regulas ab ipso institutas & traditas vere & sincere observat sequiturque, inde melius habet perspectum. Qui integrum hunc vitæ Christianæ apicem & perfectionem affecutus est, sive loquitur, sive silet, continuo vitæ ipsius tenore se esse Christianum demonstrat. Totam hanc periocham, eo quod non intellexerit, pro more suo penitus neglexit Interpolator.

P. 17. v. 24. Κρίνον] Christum. (de illo enim tota sectio procedit) qui mox nuncupatur διός. ubi, ut sæpissime alibi, imitatur S Paulum. 1 Cor. III. 16.

P. 17. v. 28. Οὐτε καὶ ἔστιν καὶ παρόντων] Hoc, (nempe, Deum in nobis esse) & revera ita se habet, & nobis tanquam ob oculos manifestabitur ex hoc indicio, si illum vere, & sicut lex Christiana postulat, diligamus. Pene tædet toties meminisse omissionum Interpolatoris.

P. 17. v. antepen. Οἰκοδομοῦ] V. I. domus corruptores. qui seipsis mollitiæ abutuntur, aut illicitis nefandisque concubitibus indulgent; quum sint domus & templa Dei: cujus spiritus οὐκ ἔστιν habitat in nobis. εἰς τὸν ναὸν τοῦ διός οἰκοδομοῦ, οἰκοδομοῦ τῶν οὐκ ἔστιν. 1 Cor. III. 17. Vulgatus Interpres, masculorum concubitores.

P. 18. v. 1. Πίστις τοῦ] Qui doctrinam fidei, quam Deus per Christum revelavit, ὡς pro qua fide, sive in cujus confirmationem Christus mortem oppetiit, falsis dogmatibus hæreticisque commentis corrumpit. De hac

καὶ διδασκῶν vide supra sect. IX. quæ mox appellatur διδασκαλία τῷ ἀρχιεπίσκοπῳ τῷ αὐτῷ τῷ sect. XVII. Pro πρὶν δὲ Interpolator habet τῷ Χριστῷ ἐκκλησίαν, & sensum hujus periochæ misere pervertit. Hæretici illi, contra quos disputat S. Ignatius, ex illius sententia longe in pejori statu erunt, quam vita & turpissimis moribus flagitiosi.

P. 18. v. 10. Εἰς τὴν ζωὴν [ἡ] A vita Christiana proposita, quam vos juxta sanctam professionem in baptismo factam persequi oportet.

P. 18. v. 11. Διὰ τὴν [ἡ] Quare non hac solenni institutione contra hasce impias fraudes & præsigtias sapientia instructi sumus, qui doctrinam Jesu Christi Salvatoris nostri ex speciali gratia Dei acceperimus? Hoc ipso nomine edocti sumus, quod nemo nisi abjecta spe salutis ignorare potest, ut Christum ejusque Evangelium, in quo quicquid de Deo revelavit, continetur, amplectamur & confiteamur.

P. 18. v. 15. Πεινάω τὴν ψυχὴν τῷ σώματι [ἡ] Vitam meam dabo, tanquam victimam piacularem pro doctrina crucis.

P. 18. v. 17. Πῶς οὐκ [ἡ] Omittitur τὸ χαρισματικόν; quod est apud Apostolum. 1 Cor. I. 20. nisi pro illis reposuerit S. Ignatius, τὸ ἔργον τῶν ἀρχιεπίσκοπων οὐκ ἔστιν; Interpolator habet δυνατὸν, i. e. potentum: quod non intellexit suus Interpres, qui reddit, ubi exultatio dictorum? omilla altera voce.

P. 18. v. 22. Ἰνὰ τὸ πᾶν [ἡ] Christus genitus & baptizatus est, ut aqua, solenni ista institutione purificata, sit sacramentum in remissionem peccatorum per sanguinem Christi, & sordes peccatorum abluat. Theodoretus habet, ἵνα τὸ πᾶν ἡμῶν καθαρισθῇ. V. Catenam in S. Lucam, cap. III. 21. Interpolator, ἵνα ἀποκαθάρσιν τὸ πᾶν τῶν ἡμετέρων & ἡμετέρας τῶν ἀρχιεπίσκοπων. Sed hæc aliena sunt à mente S. Ignatii.

P. 18. v. 26. Τὰ μυστήρια πάντων [ἡ] Quæ jam omnium ore celebrantur, & nullo modo, uti mysteria Gentilium, celantur & reticentur. Hæc tria inquit S. Martyr esse mysteria, quæ omnes vere Christiani jam aperte, quasi proclamatione facta, confitentur.

P. 18. v. 27. Ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐπάχθην [ἡ] uti quoque habet Andreas Hierosolymitanus apud Usser. p. 12. Interpolator omittit δὲ. Hæc juxta Dei consilium & decretum ab omni æternitate, in qua seipso fruebatur, quæ diu latuerant, typis quoque silentio obruta, jam hæc eadem clare revelantur, nec amplius reticenda, sed ubivis voce sonora evulganda.

P. 19. v. 6. Εἰς τὴν αἰδῶν [ἡ] V. I. in novitatem vitæ æternæ. Christus in carne manifestatus novam clarioremque de vita immortalis in cælis fruenda fidem & doctrinam mundo, fugatis ignorantie tenebris, indultoque Evangelii lumine, intulit. ut postea eis καὶ τὴν αἰδῶν. Sect. IX. ep. ad Magnes.

P. 19. v. 7. Ἀρχὴν δὲ ἐλάμβανον [ἡ] Sensus mihi videtur esse ejusmodi: Christus ab initio incarnationis & in isthoc momento humanam naturam divina operatione perfectam assumpsit: vel, Dispensatio illa de Christo nascituro tum revera initium in terris habuit, quæ in mente divina ab sæculis æternis exstabat, & apud Deum perficiebatur. Alter Interpres ἀρχὴν reddit principatum, (cetera vero miserrimum in modum pervertens) quasi hoc voluisset S. Ignatius, Christum à Deo Patre summam tum in cælo tum in

terris potestatem morte sua adeptum fuisse. Sed hoc, ut quidem puto, ad mentem illius parum facit.

P. 19. v. 8. Εἰδὼς τὴν αἰῶνα συνουσίαν] h. e. in regno Satanae, eo quod jam mali spiritus sibi metuere inceperint, quod jam Christus carne assumpta mortem ipsam vel moriendo dissolvere esset propositurus.

P. 19. v. 12. Εἰ τὴν δευτέραν ἐπιστολὴν] Epistolam alteram sive libellum ad Ephesios ampliori verborum contextura scribere in animo habuit S. Ignatius, nempe de Christi incarnatione, ceterisque rebus ad ipsius vitam ac mortem spectantibus. V. Vind. II. 136.

P. 19. v. 15. Εἰς τὸ ἰσχυρὸν ἀρδέναι] h. e. ut τὸ ἰσχυρὸν ἀρδέναι sive de Christo factō homine, quatenus ista dispensatio ad passionem & resurrectionem ipsius refertur. Haec plenius vobis ex fide illa & dilectione, quam erga illum habeo, deinceps manifestabo.

P. 19. v. 18. Ὅτι οἱ ἄγιοι ἀρδῶσι] Particula ὅτι videtur determinare sensum verbi συνήγαγον sive συνέγαγον ad tempus praesens modi indicativi, ut V. I. reddit, & non ad imperativum, ut habet Gelasius, ac si à suo codice plane abfuisset τὸ ὅτι: quod non agnoscit Interpolator. Rationem enim reddit S. Ignatius propositi illius, quod in se susceperat, Hoc ideo faciam, ὅτι quoniam vos &c.

P. 19. v. 19. Συνήγαγον] Theodoretus habet συνέγαγον: & quidem rectius. Adde ex eodem τὸ μίαν αἰῶνα, in una fide, quod habent & Gelasius & vetus Interpres, & codex quoque Medicus. Quae verba Vossius ex festinatione inter excribendum in suo exemplari omisit.

SCHOLIA

SCHOLIA & ANNOTATIONES
 THOMÆ SMITHI
 IN EPISTOLAM S. IGNATII
 AD
 MAGNESIOS.

P. 20. Π^{Θνωτάτος}] V. I. *multibonam ordinationem*. Alter Interpretes re-
 v. 13. *Cuius dilectionem bene dispositam, i. e. bene ordinatam juxta re-
 gulas Christianæ doctrinæ.*

P. 20. v. 16. Καταξιδεύς ὁ ἱερεὺς] *Cognomento quasi sacro ὀνόματι, & di-
 vine pulchro, quod nuper dignatione divina adeptus sum, ornatus, vinculis
 jam constrictus, ecclesias Christi laudare & celebrare pergo.*

P. 20. v. 18. Ἐν ὅλῳ καρπῷ καὶ ἐν ὅλῳ] *Integram nimirum perfectamque
 Magnesiis optat unionem fidei & charitatis, maxime vero Jesu Christi &
 Patris: quod de spiritali illa & mystica communione, quam fideles &
 sancti habent cum Deo Patre & filio ejus Jesu Christo, 1 Joan. I. 3. Joan.
 XVII. 21. intelligendum est. Sensus hic optimus & luculentus est. Lo-
 cum hunc foede corruptum esse hariolatur Vedelius, qui pro ὁλοῦν substi-
 tuit ὁλοῦν seu ὁλοῦν, in quibus unionem invenio. Literalis & pene bar-
 bara versio Antiqui Interpretis ita restituenda est hac nova interpunctione:
 — Jesu Christi, qui est nostrum semper vivere, fidei, & charitatis, —*

P. 20. v. 25. Ἐν τῷ ἱερωσύνῳ] Sensus hujus sectionis imperfectus videretur. Non enim huic illationi respondet aliqua ἁλῶν quod neutiquam vi-
 rio verti debet S. Martyri inter concussiones militum hæc epistolas festi-
 nante calamo scribenti.

Ibid. Δὲ Δάμα] Meminit quoque Damas fictor in epistolis ad Antioche-
 nos & ad Heronem. Damas autem & Demas idem mihi esse videntur.

P. 20. v. ult. Ὁ χάρις τοῦ] i. e. *favori & benignitati divine illam in
 ista excessu dignitate constituenti.* vel fortasse χάρις hic ponitur vice τῆς χά-
 ριτος. Aliter legebat Interpolator junctim χάρις τοῦ ἐν ἱερῷ τοῦ Χριστοῦ.
 pag. 140. Quæ sequuntur apud V. I. defunt in textu, nec ea agnoscit In-
 terpolator, & sunt plane additicia.

P. 21. v. 7. Οἱ ἀγενεῖς] h. e. *non attendentes juventuti Damae, qui
 vester Episcopus constitutus & ordinatus est.* Frustra substituit P. Junius
 ἀγενεῖς

συνελκόμενος. Sensus hic mihi quidem verus esse videtur : quem attigit Interpolator, ὃς οὖν τὴν παρομένην ἀποφύττας νύκτα. Ad ætatem enim Damæ, quum plane juvenis esset, quod ex vultu ipsius cuivis manifeste apparebat, verba ista παρομένη νύκτι, referri debent : non tamen prorsus abnueri tempus nuperæ recentisque ordinationis hic quoque posse intelligi. Ordinem vero apud V. I. pro ordinationem poni tralatitium est.

P. 21. v. 11. Οὐλόουτος ἡμᾶς] Ita quoque legebat V. I. volentis nos : quod tolerari potest. In honorem Dei, qui vult nos, subintellige, communi hac professione Christiana conjunctos, & eadem ecclesiastica disciplina confæderatos, episcopo curvis, si sit senex, sive juvenis, sincero affectu & reverentia morem gerere. Cotelæus reponit ἡμᾶς nec quidem negaverim veriore esse lectionem.

P. 21. v. 15. Τὸ δὲ τοῖς τοῖς] Si hic ponatur interpunctio, omnis difficultas evanescit. Quod vero ad hoc monitum de vera & sincera obedientia juveni Episcopo præstanda spectat, ὃς ἄλλοι, illud quod supra jamjam dixi, non tantum ad hominem quantum ad ipsum Deum, qui intimos cordis recessus penetrat, & hanc hypocrisis celatamque contemtionem vindicabit, debet referri : vel si ὃς ἄλλοι pro ratione sensu Mathematicorum accipiat, sensus erit parum diversus. Hoc est ejusmodi consilium, in quo, non hominum sed omniscii Dei ratio maxime habenda est. Ad hunc modum interpolator recte explicat, ἔχει ἀναποδῶ.

P. 21. v. 20. Εὐνοουμένων μὲν καὶ καλῶν] Justa auctoritate constitutum fatentur, illo tamen inconsulto omnia agunt.

P. 21. v. 22. Διὰ τὸ μὴ βέλαιος] Eo quod non recta & firma fide neque iusto & stabili ordine juxta præceptum Christi & Apostolorum ad sacros cætus sub cura peculiarium Episcoporum sese conferant.

P. 21. v. antepenult. Τὸ δὲ παρὰ τὴν οἰκὴν τοῦ αὐτοῦ πάτρός] h. e. propter Christi passionem, vel juxta ipsius passionem, quam, tanquam exemplar coram oculis positum exhibitumque, imitari, quavis iusta occasione oblata, debemus. Male ergo inserit Interpolator ὡς τῆς ἀλαδίας, & omnino præter mentem S. Martyris.

P. 22. v. 9. Εἰς τὴν ἐκείνην] Christus, qui ante omnia secula erat apud Patrem, utpote æterni Patris æternus filius, tandem apparuit in fine mundi Judaici, quando novum seculum sub Evangelio esset incipiendum : vel, in fine mundi universi. Crediderunt enim istius seculi Christiani, rerum omnium consummationem non procul abfuisse. Ita verba, quæ paullo antecedunt, videntur intelligenda : ἐπεὶ ἐν τῷ τῷ παρόντι ἔχει quum omnia jam ad interitum sive ad ultimum finem vergant. uti in epistola ad Ephelios, §. XI. ἔχοντες καὶ more loquendi apud Apostolos frequentissimo.

P. 22. v. 15. Πρεσβυτέρους] Presbyteris, quos Episcopus supra vos in curam regimenque animarum vestrarum collocavit.

P. 22. v. 16. Εἰς τὸν οὐρανόν] Ut inde incorruptæ fidei regulas ad veram doctrinam cognoscendam ediscatis.

P. 22. v. 22. Ἰδίᾳ οἰκῇ] h. e. separatim. Neque aggrediamini, ut quicquam à vobis separatim extra communionem Episcopi & Presbyterorum in conven-

conventiculis vestris factum, rationi congruum, justum aut decens appareat, falsusque color aliunde inducatur.

P. 22. v. 22. Μία προσευχή, μία πίστις] Unio fiat in precibus, in fide & intellectu mysteriorum fidei, in spe, in charitate, & in puro isto gaudio, quod ex spe vite future & bona conscientia oritur.

P. 22. v. 24. Εἰς ἱσὺν] V. I. quod est: ac si ὁ legisset. uti quoque habet Antiochus, homilia LXXX. Εἰς videtur esse melior lectio, quæ mox reperitur.

P. 22. v. 28. Τὸν ἀπ' ἐνὸς πατρὸς] Filius, quando in mundum venit, à Patre exiisse dicitur, & tamen in Patre est: (ἡμεῖς δὲ ὡς, ut paullo ante) & ad Patrem reversus est: h. e. post resurrectionem. V. Vind. II. 40. 55. & Bullum. p. 290. Verba hæc, penitus ab Interpolatore omissa, ad τὸν ἡμεῖς ἡμεῖς personarum S. Trinitatis, cujus frequens mentio apud Græcos Patres occurrit, referri possunt.

P. 23. v. 1. Ἰουδαϊσµὸν] V. I. secundum Judaïsmum. Igitur τὸ ῥήµα glossēma frustra & omnino superflue additum videtur. Nec opus est, ut legamus Ἰουδαϊσµὸν, aut Ἰουδαϊσµόν, ut habet Interpolator. Κατὰ Ἰουδαϊσµὸν & κατὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, quod mox sequitur, & deinde paucis interjectis κατὰ Χριστιανισµόν, rectissime sibi invicem opponuntur.

P. 23. v. 3. Κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν ἡ ζωὴ] Prophetæ secundum fidem in Christum venturum, vel vitam vere Christianam ab omni flagitio puram egerunt.

P. 23. v. 5. Εἰς τὸ πνεύµατος] Præcipuus finis & scopus Prophetarum est, ut adventum Christi prædicerent & enarrarent, per quem Deus voluntatem ejus universis hominibus esset tandem aliquando manifestaturus.

P. 23. v. 8. Οὐκ ἀπὸ ὧν ὁ Θεὸς ἐγενήσατο] Prius dixerat ἀπ' ἐνὸς πατρὸς ἐγενήσατο. Insignis hic locus optime explicatur à viris præstantissimis, quos hic nominare, quum id nemo ignorare possit, incongruum & absurdum videbitur, contra iniquas exceptiones & cavillationes illorum, qui inde αὐστηρίαν epistolarum S. Ignatii impugnare tentaverint.

P. 23. v. 12. Εἰς καὶνὴν ἐλπίδα] V. I. ad novitatem spei, h. e. ad verum plane novarum, utpote veteribus incognitarum, spem. Vel, si transverint à veteri Judaïsµo, in quo erant innutriti, ad novitatem Christianæ doctrinæ, quæ novam vitam in altero seculo obtinendæ spem fovet. Alter Interpres, ad vacuum spem: quasi legisset καὶνότης, ut habet codex Augustanus: Nydpruccianus vero νέωτης.

P. 23. v. 13. Κατὰ κυριακὴν] Τὸ ἡμέραν hic necessario subintelligendum est, quod ex sequentibus patet.

P. 23. v. 14. Ζωὴν ζωῆς] Istud τὸ ζῶν est merum ἄλλοµα & plane rejiciendum: nec agnovit V. I. Fortasse reponendum est ἰορταζοῦν.

P. 23. v. 15. Δι' αὐτοῦ καὶ θανάτου αὐτοῦ] Per ipsum, i. e. Christum, qui pro nobis mortuus est.

Ibid. Ὁν πνεῖς ἀρνούται] V. I. legebat ὁ, quod quidam negant. Nec interest, utro modo legatur. Hoc in loco contra Ebionæos videtur disputare S. Ignatius, qui, divinitatem Christi negantes & Judaïsµum introducere satagentes, mysterium illud de salute hominum per Christi mortem procuranda pariter quoque & ex consequenti pernegabant.

P. 23. v. 16. Δι' ἡ μυστηρίου] *Per mysterium mortis Christi gratiam fidei accepimus: quapropter mortem ipsam sustinemus.*

P. 23. v. 23. Παρὸν ἑαυτοῦ] *Quando ipse à mortuis resurrexit. S. Matth. XXVII.*

P. 23. v. 26. Μιμνήσκει] V. I. *persequatur.* Interpolator μιμνήσκει prorsus male. Vossius legendum contendit, μιμνήσκει alii μιμνήσκει. Sed forsan lectio hæc, cruda licet, tolerari potest, hunc nimirum in sentum: *Si Deus eodem modo nobiscum egerit, quo contra ipsum agere solemus, miseri peribimus.* Psalm. CXXX.

P. 23. v. 29. Ἀλλὰ ὁρῶμεν] *Alio nomine quam Christianorum.* Ebionæis enim & Gnosticis sacrum illud commune nomen à Christo inditum plane sordebat.

P. 24. v. 1. Τίς ἐν ὑμῖν] Forte reponendum τί. Sed si altera lectio, quam etiam agnoscit V. I. pro genuina habeatur, tum interpretari oportet, *aliquis inter vos.*

P. 24. v. 14. Πραχθέν] præpone, à ποιῶ propter Grammaticæ rationem: uti habet V. I. *quæ facta sunt.*

P. 24. v. 19. Ποῦς ἵνα] *Cum aliquo ex vobis non sum conferendus.*

P. 25. v. 1. Καὶ ἀλλήλοις] V. I. *adinvicem:* pro diversa nimirum ratione dignitatis & subordinationis.

P. 25. v. 8. Οὐκ ἔστις ὁμοῦ καλῶδου] Retinet S. Martyr titulum & nomen episcopalis dignitatis, humilitatis causa. Igitur male additum est ab Interpolatore.

P. 25. v. 13. Ἐπίσταντες Σμύρνης] Duplici modo explicari potest. Ephesii, qui Smyrnam ab Epheso mei causa venerunt, & qui jam Smyrnæ agunt: vel Ephesii, qui commercii & negotiorum causa hic Smyrnæ ante adventum meum degebant tanquam incolæ, licet Epheso oriundi, & forte nascendi istius metropoleos cives. Sed prior interpretatio magis placet, utpote menti S. Ignatii longe accommodatior.

P. 25. v. 18. Ἐν τῷ] *Διὰ τοῦ, ob honorem.*

SCHOLIA & ANNOTATIONES
 THOMÆ SMITHI
 IN EPISTOLAM S. IGNATII
 A D
 PHILADELPHENSES.

P. 25. **A** Γαλλιαδῶν] Recte. Vocabulum enim hoc frequenter occurrit v. 28. apud Scriptores N. Instrumenti, quos imitatur S. Martyr. Vulgati codices habent ἀγαλλιών, sensu eodem.

P. 26. v. 2. Παράμονον] *Gaudium stabile, & quod nullis vicissitudinibus, quæ menti ægritudinem inducere solent, obnoxium, perpetuo manet.* Vulgatus Interpres habet, *singulare*; vera & Grammatica vocis notatione non intellecta. V. I. *incoinguinatum*: ac si legisset ἄμωμον. Occurrunt enim hæc verba conjunctim in epistola ad Magnesium §. VII. ἐν τῇ χαρῇ τῇ ἀμωμῇ, *in gaudio incoinguinato.* Identidem reddit hanc vocem in epistola ad Trallenses ἄμωμον ἀφροσύνην *incoinguinatam mentem.*

P. 26. v. 6. Ἐν γράμῃ] h. e. *secundum γράμιν, juxta sententiam & ordinationem Christi per Apostolos factam.*

P. 26. v. 9. Ὁν ἐπίσκοπον ὑμῶν] Sensus hujus loci mancus videtur, nisi legamus τὸν ἐπίσκοπον ὑμῶν. Ita habet Interpolator cum additamento διακόνου ὑμῶν τὸν ἐπίσκοπον.

Ibid. Οὐκ ἀπ' ἑαυτοῦ, ἰδίᾳ δὲ ἀνδράπων] h. e. *non ex proprio impulsu aut inanis gloriæ affectatione, aut quopiam malo affectu, neque emendicatis ambitibusque suffragiis populi; sed designatus, ἀνεδεικνύμενος, declaratus, & constitutus episcopus Philadelphensis; sed solo Dei & Christi amore ductus episcopale hoc munus sive ministerium in commune bonum universi populi Christiani & ecclesiæ ab ipsius beatissimo Fundatore institutum ex intuitu & sensu ejusmodi publicæ utilitatis in se suscepit.*

P. 26. v. 15. Ὁς ὡρεῖ.] V. epist. ad Ephes. §. VI. & XV. Hic illius episcopi modestiam laudat & admiratur S. Ignatius, qui se mitem ac mansuetum erga immorigeros gessit, & tacuisse visus est; isthoc tamen silentio potentior, potestate Episcopali tempore comodo majori cum fructu usus, quam ii qui effreni verborum profusione, dogmatumque vanorum ostentatione aures & mentes Christianorum conturbant.

P. 26. v. 16. Συνομιλοῦμαι] Vulgati codices συνομιλοῦμαι. quæ vox occurrit in epistola ad Ephesios §. IV. συνομιλοῦμαι — οὐ καὶ χορδαὶ καὶ ψαλτὴρ. Hic vero casibus inverlis, οὐ καὶ χορδαὶ καὶ ψαλτὴρ quia de solo Episcopo loquitur, quem tanquam citharam chordis consonam, h. e. cum populo suo convenientem representat. Perperam ergo reddit V. I. *concordes estis*.

P. 26. v. 18. Τὴν εἰς θεὸν αὐτῷ γνώμην] *sententiam juxta consilium & præceptum Christi, probam, piam, justam, & quæ auctoritate divina nititur.*

P. 26. v. 23. Ἀλλὰ θείας] Deest particula connexiva καὶ, quæ præponi debuerat: quam habet V. Interpres in codice Cantabrigiensi, licet à D. Usserio prætermittam. Cum prioribus ergo conjungi & potest & debet, *Filii igitur lucis & veritatis*: nec opus est, ut cum τὸ πνεῦμα construat, perturbato verborum ordine; præsertim quum τὸ πνεῦμα sine aliquo adjuncto statim sequatur. Frustra addit Interpolator τὴν ἐκκλησίαν. Hic enim πνεῦμα per se est *divisio sive separatio ab ista ecclesia, cui præest Episcopus.*

P. 26. v. 26. Ἀξιωμακοὶ] *Qui videntur digni fide, & non sunt.* quod expressius dixit S. Ignatius in epist. ad S. Polycarpum: οἱ δοκῶντες ἀξιωμακοὶ εἶναι ἡδονῆς καὶ. blanditiis carnis impurarumque cupiditatum permissu & indulgentia: quod Gnosticis aliisque hæreticis exprobrarunt Apostoli, & antiquissimi ecclesiæ Christianæ Scriptores.

P. 26. v. 27. Θεοδύμους] Christianos, qui medio versus Deum cursu voluptatum præstigiis irretiti impeditique flaccescunt, & præda fiunt hosti animarum. Alio sensu usus est hoc vocabulo S. Ignatius in epistola ad Polyc. pro legato aut nuncio ad Ecclesiam Antiochenam mittendo. §. VII. quem in epist. ad Smyrneneses §. XI. Θεοδύμους appellat. Ita enim illic legendum est, ut supra adnotavi, pro Θεοδύμους.

P. 26. v. ult. Ἀποδιυλισμένων] Ἀποδιυλισμένων. V. I. *abstractionem.* *Tantum abest, ut vos schismatis postulem, ut ab istiusmodi sordibus facibusque puri & purgati sitis.*

P. 27. v. 3. Μετανοήσαντες] Poenitentes, præsertim Schismatici ad communionem & unitatem ecclesiæ admissi & reconciliati per Episcopum. V. mox. §. VIII. ubi appellatur ἐκκλησία.

P. 27. v. 8. Ἐν ἀλλοτρίᾳ γνώμῃ] *In doctrina à veritate, & potissimum ab hoc dogmate, de unitate ecclesiæ ad ipsam stabilendam necessario, aliena.*

P. 27. v. 9. Τὸ πᾶν εἰς συγκρατῆσθαι] V. I. *iste passioni non concordat.* Potius, *non credit*, h. e. *non consentit* huic veritati, Christum nimirum sanguine suo fundasse ecclesiam, quam schismate convellit & evertere conatur. Interpolator, ὅτι καὶ ἐν Χριστῷ, ὅτι τὸ πᾶν αὐτῷ καὶ πάντες perperam omnino, nec ad mentem sensumque S. Martyris.

P. 27. v. 11. Μία σὰρξ] *Una caro Christi in Sacramento Eucharistia per symbolum panis exhibita: unus idemque sanguis, ut unus idemque calix.* Interpolator, ἐν αὐτῷ τὸ αἷμα, τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἐκχυνθέν.

P. 27. v. 20. Ἀτέλειος] V. I. *imperfectus.* Proculdubio legebat in suo codice ἀτελής, uti quoque habet Interpolator. Sequitur enim proxime, ἀπερὶστα ὅμωσιν εἰς θεὸν καὶ ἀπαρτί — quo vocabulo hac ipsa in re antea usus fuerat in epistola ad Ephesios §. III. ὅτι ἀτελής — nempe se adhuc imperfectum

factum credidit, licet vinculis abductum, nec nisi morte perficiendum & consummandum.

P. 27. v. 22. Εἰς δὲ τὸ μέλλον] V. I. futuro tempore reddit, propitiationem habuero. ut illo peculiari statu, qualiscunque sit, qui misericordia mihi obligit, tandem consummer. Interpolator, ἐκ δὲ τῶν, vocatus sum.

Ibid. Περὶ τοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ] Evangelio, quod consulendum est, utpote quod Christi in cælis absentiam supplet. Forte περὶ τοῦ εὐαγγελίου, confugiamus : ut melius conveniret cum sequentibus : ὃς τὸς ἀποστόλους δὲ ἀπαύειν. Interpolator vero, ut S. Ignatium, præ festinatione regulis Grammaticæ & Rhetoricæ Schematismis haud sollicitè, multo minus accurate attendentem, excusaret, sequentia verba ad eandem singularem personam restringit : ὃς τὸς ἀποστόλους δὲ ἀπαύειν.

P. 27. v. 23. Ὡς οὐκ ἔστιν ἡμεῖς] ac si Christus jam in terris esset in sua præsentia corporali, & à suis cultoribus coram adeundus.

Ibid. Τοῖς ἀποστόλοις δὲ ἐπισκόποις & ἱεροῖς] Scriptis Apostolorum, qui synedrium ecclesiæ Christianæ constituebant, quibus fides adhibenda est, ac si ipsi jam Hierosolymis consilio simul adsedissent.

P. 27. v. 25. Εἰς τὸ εὐαγγέλιον] V. I. in Evangelium. Licet τὸ εἰs redundare videatur, expungi vix concesserim. De rebus in Evangelio clarius manifestatis Prophetas multa annunciaffe : ut post in hac epistola, eadem præpositione retenta. Οἱ δὲ ἀποστόλοις προφητῶν καταγγέλλαντες εἰς αὐτὸν. §. IX.

P. 27. v. 26. Εἰς αὐτὸν] i. e. Christum : quod videtur reponendum juxta V. I.

P. 27. v. 28. Ἐν ἰσχύϊ τοῦ Χριστοῦ] uniti per fidem in Christum venturum.

P. 27. v. 30. Συνεβλήθησαν] Propheta cum Apostolis in Evangelio consummati : utpote de quibus utrisque insigne testimonium illic reliquit Christus.

P. 27. v. 31.] Ἐν τῷ εὐαγγελίῳ & κατὰ τὸν λόγον] In evangelio, quod communia spei omnium fidelium objecta clare revelavit : vel in evangelio Christi, qui est omnium Christianorum spes ; ut appellatur in fine hujus epistolæ, & epistolæ ad Ephesios.

P. 27. v. penult. Ἐὰν δὲ πρὸς Ἰουδαίους] Perinde erit, si de Ebjonitis & Cerinthianis si de Gnosticis hæc periocha intelligatur, qui quum essent hæretici, aliis, ut circumciderentur, subdolis Scripturarum de necessaria istius Judaici ritus observatione interpretamentis, Judæis præsertim, quorum gratiam hac ex parte captatum ibant, persuadere.

P. 28. v. 3. Ἐὰν δὲ ἀποστόλοις] Tam bi quam illi, qui post impleta vaticinia & prædicationem Evangelii Christum non consenserunt, neque familiaribus sermonibus prædicant & agnoscunt, plane mihi videntur in cippos conversi, figura tenus homines, vita & religionis sensu vacui.

P. 28. v. 8. Μὴ τοῦ διαβόλου τῷ πνεύματι αὐτοῦ] Ne diaboli ipsius, vel potius, cæjuspiani hæretici, consilio, sententia, & blanditiis à placido mentis statu in angores dejecti. Verba vero hæc τῷ πνεύματι αὐτοῦ omittuntur ab Interpolatore.

P. 28. v. 12. Οὐκ ἔστιν τις καυχώμενος] Nemo inter vos sive clam apud se sive publice coram aliis rumores jactabundos spargere potest, quod, dum apud vos præsens essem, rem vestram familiarem aliqua modo immutatum iuerm. Hoc enim studiose & sedulo cavebam, ut hac ex parte omnem gloriandi materiam illis præscinderem.

P. 28. v. 15. Εὐχαριστῶ, ἵνα μὴ] Hoc vero à Deo precor, ut illud, quodcumque sit, quod dixi, non cedat in testimonium contra ipsos.

P. 28. v. 18. Τὸ πνεῦμα ἡ ἀληθεία, ὃνὸν θεὸς ὢν.] Revelatio doctrinae Evangelicæ, quia à Deo procedit: vel potius, sacer iste impulsus, quo a Deo, mihi hoc dictante, animatus sum, est infallibilis.

P. 28. v. 22. Μὴ γὰρ παρὶ] Adde ex veteri Interprete θεὸν παρὶ. Quod quoque legisse videtur Interpolator.

P. 28. v. 25. Μᾶλλον ἢ ποῦ] Christum testor me salubria hæc monita de obedientia Episcopo præstanda & de unitate servanda, non ab aliquo homine, sed à spiritu sancto in Scripturis loquente edoctum fuisse.

P. 29. v. 1.] Εὐχάριστον ἐστὶν τὸ ἰδίον ἡμῶν] Hoc, quod mei est officii, & quod ad munus Episcopale spectat, sponte mea, absque impulsu aliorum, utpote Dei gratia indolens meam adjuvante, ad unitatem proclivis, faciebam.

P. 29. v. 7. Διὰ τοῦτο] Interpolator addit, ἀδελφοί sed absque aliqua necessitate.

P. 29. v. 10. Εἰ τὰς ἀρχαίας] V. I. in veteribus: ac si hic allusum esset ad libros veteris Instrumenti, aut ad libros veterum Iudeorum; quasque etiam ii, contra quos disputat S. Ignatius, nulli testimonio ex Evangeliiis deprompto fidem adhiberent, nisi ex istis antiquioribus codicibus adstrueretur. Sed mihi omnino videtur reponendum τὰς ἀρχαίας, ut habet Interpolator (licet Interpres iste juxta alteram lectionem reddit in antiquis) h. e. in archivis: quod vocabulum mox bis resumit S. Martyr, ut de hac lectione tanquam vera vix dubitari possit. Circa hæc tempora de authenticis codicibus Evangeliorum verisimillimum videtur fuisse non modicas disputationes, distractis sollicitisque hac de re Christianorum animis; unde dogmata illa de œconomia Christi in terris probari possent, quæ fraude hæreticorum, alia Evangelia sub nominibus Apostolorum supponentium, aut vera diversimode corruptumpentium, in disceputationem veniebant. Ad hosce codices originales merito erat provocandum, si quidem alicubi in archivis pro certo ac compertissimo repositi exstiterent. Hæc nimiram sententia, quam hic protulit S. Ignatius, hæreticorum erat, qui auctoritatem IV. Evangeliorum, quæ orthodoxi Christiani frequenti diligentique manu versabant, subvertere maximopere cuperent & anniterentur, quasi codices isti, quos tractabant, essent novitii & recentes, & nuperrime, si non adinventi, saltem descripti fuissent. Horum autem importunis clamoribus, qui hoc ex archivis sibi ostensum vellent, quum obviam iverit intercesseritque S. Ignatius, nimirum non opus esse ejusmodi archiva & autographa consulere, quum eorundem apographa jam à longo tempore exstent, ubivis inconcussa fide ab omnibus hætenus recepta, inque iis describatur quicquid ad historiam vitæ & mortis Jesu Christi, quod nobis cognitu necessarium est, pertinet, regesserunt maleferiati homines, huic justæ responsioni parum adquiescentes, ὅτι ἡ ἀρχαία (si hæc lectio vera aut sententia perfecta sit sine cujuscumque particulæ immutatione: nec quicquam hac ex parte adjuvat Interpolator, qui pro more suo

a Vossius contendit particulam negativam addi debere, ὅτι ἡ ἀρχαία, pro ἀρχαία sed parum probabiliter. In margine sui codicis habet D. Pearsonus, ἢ ὅτι pro ὅτι.

penitus omisit) exemplar istud originale propositum esse, & in publicis tabulariis custoditum, & consulentibus exponendum, ut lites enatae tollerentur; hujus solius auctoritati standum esse: vel æquum hoc à nobis proponitur & in medium obicitur, tanquam cardo controversiæ, quæ jam alterutrinque disceptanda & discutienda venit. Immodestum hoc postulatam de istius archivis conquirendis & consulendis rejicit sapientissimus & fortissimus Martyr, ἡμεῖς δὲ ἀρχεὶν ἐκ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ipse Jesus Christus supplet vicem omnium archivorum: nec opus est aliis archivis, quam publica Christianorum fide in Christum, in ipsius passionem, quam pro salute humani generis in cruce subiit, & mortem, & ab inferis resurrectionem. Hæc sunt nostra Archiva ἀδελφοί, (sic enim legi oportet) illibata, ab impuris hereticorum glossis intacta, quæ nulla audax manus polluere & temerare potest. Hæc nobis abunde suppetunt, nec aliis, præterquam apographis, & publica Christianorum fide, quibus in Christiana doctrina instruimur, ad justificationem & salutem nostram necessaria, indigemus.

P. 29. v. 15. Τὰ ἀδελφὰ ἀρχεῖν] Miram incogitantiam hic prodit V. I. Mibi autem principium est Jesus Christus, inapproximabilia principia — neutrius vocis veram significationem allecutus. Idem quoque male alter Interpres, mibi antiquitas Jesus Christus est: & principatus ejus est crux & mors ipsius &c.

P. 29. v. 19. Ἰερεῖς] Sacerdotes sub Mosaïca dispensatione constituti.

P. 29. v. 20. Ὁ ἀρχιερεὺς] Ut summus sacerdos Judæorum solus ingressus est sancta Sanctorum: ita Christus ἀρχιερεὺς διὰ τοῦ ἰσχυροῦς ἐκείνου ἰσχυροῦς οὐ τοῦ αἵματος. Ebr. X. 11. 12. Ἀρχιερεὺς μίνας. Ebr. IV. 14. five ὁ μίνας ἱερὸς οὗτος & οἶκός τοῦ οὐδοῦ. X. 21. Ipse sempiternus Pontifex, Dei filius, Jesus Christus: S. Polycarpus in epist. ad Philipp. Ille enim est sacerdos summus, de quo loquitur S. Ignatius: Ille solus novit arcana Dei, & revelavit voluntatem ejus hominibus.

P. 29. v. 25. Εἰς ἐκκλησίαν] Ut paullo supra. Τὸ δὲ αὖ quoque habet Interpolator. Legebat vero V. I. ἡμεῖς.

Ibid. Εὐαγγέλιον δὲ π] Hoc nempe proprium & peculiare habet Evangelium, quod Salvatoris Domini nostri Jesu Christi adventum, & in terris præsentiam, & mortem, & resurrectionem enunciat.

P. 29. v. antepen. Ἀνάγκη ἐστὶ ἀδελφοί] An morum, an immortalitatis per resurrectionem, quando corruptibile fiet incorruptibile? Δὲ γὰρ τὸ ἀδελφὸν τὸ ἐν ἀδελφῷ ἀδελφῷ. I Cor. XV. 53. Evangelium enim exquisitiores vitæ instituendæ regulas proponit, & ubique resurrectionis & vitæ immortalis in altero mundo fidem ingerit, & quasi sæpius inculcando perficit. Forte etiam ἀνάγκη ἀδελφῶν idem est ac ἀνάγκη ἀδελφῶν, perfectio incorrupta, i. e. integra puraque completio eorum quæ prædixerunt Prophetæ, de quibus immediate ante locutus est S. Ignatius.

P. 30. v. 5. Χειροτονῶν δὲ διάκονον] Constituire quempiam à diaconis, ut hac legatione fungatur: juxta laxiorem istius vocis apud Scriptores Græcos sensum & significationem.

P. 30. v. 8. Αὐτοῖς οἷς τὸ αὐτὸ γινώσκουσιν] V. I. *ipsis in id ipsum factis*. Sed forte legendum γινώσκοντες, ob hoc ipsum illis factum: h. e. ob tranquillitatem redditam.

P. 30. v. 12. Οὐκ ἔστιν ἀδύνατον] *Hoc à vobis, si promptum animus geratis, licet non absque aliqua difficultate, fieri potest*. Pessime Interpolator: ἔστιν ἀδύνατον. Frustra emendavit D. Junius, πῶτά τινος nec sensum expiscari potuerunt aut ille aut D. Usserius, qui ex vera lectione codicis Medicæi quam confirmat V. I. facile fuit.

P. 30. v. 15. Πρὸς τὸν Φίλον &] *Quod ad Philonem & Reum Agathopodem spectat, illi de vestra liberalitate & benevolentia, qua illos, dum apud vos essent, excepistis, multa testantur*. Stylus S. Martyris hic mire confusus videtur. Neque enim victus & militibus circumseptus elegantia & accurate sententiarum vacare potuit.

P. 30. v. 23. Αὐτοῖς δὲ] *Ipsis condonet gratia Christi*.

SCHOLIA

SCHOLIA & ANNOTATIONES
 THOMÆ SMITHI
 IN EPISTOLAM S. SIGNATII
 AD
 TRALLIANOS.

P. 31. **E**N πλήρωμα] An πλήρωμα hic denotet universam Christianorum
 v. 9. istius ecclesie multitudinem?

Ibid. Εἰς Ἀποστολικὴν χάριν] *Juxta formam Apostolicæ salutationis.*

P. 31. v. 14. Οὐ κατὰ χάριν ἀλλὰ καὶ φύσιν] *Inculcata hæc mens non acquiritur usu & exercitio, sed divina gratia & habitu innato, quam illi indidit & iniecit doctrina & institutio Christiana: ut antea in epist. ad Ephesios in initio, ποιεῖτε διὰ τῆς χάριτος. S. Barnabas in initio epistolæ, quod sic naturalem gratiam accepistis. & pag. 229. Οἱ δὲ ἐν τῷ ἑμῶν διὰ τὴν χάριν & διὰ τὴν αὐτῶν διδασκαλίαν. V. I. Scitote, quia (lege scit ille, qui) naturale donum doctrinæ suæ posuit in nobis.*

P. 32. v. 4. Μυστήριον] *Lege μυστήριον cum Interpolatore & veteri Interprete, qui sensus explendi causâ addit, ministros: ministros existentes mysteriorum Jesu Christi.*

P. 32. v. 9. Τὸς ἀρχόντας οὗς Ἰησοῦς Χριστὸς] *Rectius in codice suo legebat V. I. οὗς ἐν τοῦτο Ἰησοῦ Χριστῷ, ut mandatum Jesu Christi: uti in epistola ad Smyrnazos § VIII. τὸς δὲ διακόνους ἐν τῷ ἑμῶν οὗς δὲ ἐν τοῦτο. Primam tamen lectionem retinet Antiochus Monachus, qui sequentia multo verius & accuratius habet: Ομοίως πάντες ἐν τῷ ἑμῶν τὸς διακόνους, οὗς Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ τὸ δίδωκεν, οὗς τὸ πατέρα. Inde textus Græcus, qui verborum trajectionem & additionem admisit, reformandus videtur.*

P. 32. v. 17. Τὸ κατὰ φύσιν] *Animi constitutio ex bona indole orta, quæ ex habitu & temperamento corporis dignoscitur. Statusque corporis naturalis, dotæque animi quasi inde enata est potens virtutis documentum. Docet, dum silet: moresque, modestia & mansuetudine conditi, magnam vim in aliorum mentibus, vel ipsis invitis, exerunt, coguntque vel impios hæreticos illum diligere & venerari.*

P. 32. v. 20. Ἀγαπῶντας] *In margine sui codicis, quo jam utor, annotavit D. Pearsonus: Hæc corrupta videri ante ætatem Interpolatoris: quod maxima*

maximæ antiquitatis indicium: certe ante Interpretem hunc Latinum magis inquinata esse. Hunc locum foedissime corruptum luxatumque & quem frustra tentarunt magni viri, Claudius Salmasius, Isaacus Vossius, & Patricius Junius, felicissime sanavit redintegravitque sagax D. Pearsoni ingenium.

P. 32. v. 22. *ἡ ἀνίστατο*] Hic quidam inferendam volunt particulam negativam, *ὃ*, ut hæc sententia cum notissima B. Martyris humilitate, qua omnem sui arrogantem opinionem amolitur, conveniat: & sic legebat Interpolator, licet cetera parum intellecta mutilaverit. Mihi potius particula ista priori sententiæ parti præfigenda videtur, *οὐ γὰρ ἡ ἀνίστατο*, hoc nimirum sensu: *Quum Episcopus vester ob externum corporis habitum & placidissimos mores, ceterasque bonæ mentis dotes, sit apud hæreticos, Christianæ veritatis hostes, & Gentiles, à veri Dei cultu alienos, plane venerabilis, non mihi temperandum est, quum id possim, quin in tanti viri laudes vehementiori impetu me effundam: eis tamen ἡ ἀνίστατο, in hoc vero non id mihi assumo, ut ipse jam ex sententia Imperatoris ad mortem damnatus, quasi Apostolus, vobis præcipiam.* Sed huic conjecturæ tanquam penitus incertæ vix fidendum habeo. Judicent eruditiores, sed candide, & absque supercilio Critico.

P. 32. v. 27. *οὐ γὰρ ἀγνοῦντες* μὴ] Hic præ modestia vir sanctissimus verba hujusmodi, *μὴ γὰρ ἴσθι*, quæ coram apud ipsum Tralliani aliique de futuri, quod instabat, martyrii gloria differentes protulere, reticet, ne jactare & plus æquo efferri videatur. Interpolator *μὴ ἐννοοῦντες* explicatione superflua.

P. 32. v. 29. *ὁ ἴσθι*] Sentio cum D. Vossio, Interpolatorem addendo *τὸ ἴσθι* S. Ignatio contrarium sensum effinxisse: quasi hæc de diaboli malitiosa cupiditate, qua ad illum perdendum incitaretur, dixisset. Hoc enim cuivis maxime apparuit, neque quenquam latere poterat. Potius de suiipsum pro Christo moriendi desiderio, quo ille sibi maxime conscius æstuebat, intelligendum videtur. *Licet id multi, de illo non recte judicantes, ignoraverint; inde vero se animo magis oppressum esse, & acrius quidem confiteri, ne iste ardor mentis in jactantiam desciscens sibi cedat in præjudicium, aut impediat, ne gloriosum illum exitum, quem tantopere ambiisset, assequatur.*

P. 33. v. 3. *καὶ συγγνωμονῶντί μιν*] Hæc sunt in parenthesi includenda.

P. 33. v. 5. *καὶ γὰρ ἐγὼ ἐκείνῳ δίδωμι*] *Non facultatem hanc supercoelestia intelligendi mihimet arrego, eo quod vincit sim.*

P. 33. v. 6. *ἀνέλεμ*] Adde *τοῦ* quod habet Interpolator & V. I. quod in codice Medicæo oscitantia Librarii excidebat.

P. 33. v. 7. *τὰς πνευματικὰς τὰς ἀγγελικὰς*] *Diversos ordines (τάξεις, ut habet Interpolator) & gradus Angelorum, quos Deus Ἀρχοντας constituit: Dan. cap. X. Chrysostomus in encomio S. Ignatii illum dicit familiari cum Angelis conversatione participem fuisse ἑστῶν καὶ ἀποκρίνων. Inter ἀποκρίνων vero recenseri merito videtur divina illa & supercoelestis scientia de ordinibus Angelorum.*

P. 33. v. 9. Παρὰ τῶν] *Licet hæc sciam, (vel, his exceptis prætermis-
sive) in numero discipulorum adhuc sum recensendus. Multa enim nobis
desse fateri plane necesse est & omnino oportet, ne aliter inani hujusmodi
scientiæ jactatione à Deo deficiamus.*

P. 33. v. 15. Οἱ καὶ ἐν παρακλίσει] Locus plane corruptus, in quo resti-
tuendo multi sudarunt. Isaacus Vossius legendum statuit, οἱ καὶ οἱς παρα-
κλίσειν quod facile & ἀναγνώστως admitti possit, si veterem versionem ad
hunc modum emendare liceat: *qui & inquinamenti implicant: cuius inge-
niosæ conjecturæ favet Interpolator, & τὸν δὲ ἐν παρακλίσει.* Hanc tamen impro-
bat M. Meibomius in præfatione ad dialogum de Proportionibus, legendo,
syllabis tantum collectis, οἱ & ἐν παρὰ ἐμπλήσει quam emendationem quo-
que profert Cotelerius. Sane τὸ ἐν παρὰ à V. I. redditur *inquinatus*, in episto-
la ad Ephesios, ubi de hæreticis loquitur: ὁ τοῦτο ἐν παρὰ γινώσκων, *talis in-
quinatus factus.* Quid si legamus, οἱ & ἐν παρὰ vel οἱ μὲν; Sed hoc est hario-
lari, & Andabatarum more in tenebris digladiari. Vossianam vero corre-
ctionem verisimiliorem esse verba sequentia demonstrant, hoc sensu: *quod
hæretici, sub speciosis novæ illuminationis mysticæque & sanctioris verita-
tis nominibus & titulis, doctrinæ Christianæ suæ, sive venenatæ & exitiosæ sive
turpia & impura, dogmata dolose innectunt; ut venefici medicamenti dulce
& vino ac melle conditum virus solent immiscere, ab incautis, quos certius
volunt occidere, avidius & non sine delectatione imbibendum.*

P. 33. v. 19. Καὶ.] *Hoc ipso haustu certam ineluctabilemque mortem.*
V. I. legebat ἐν ἰδὼν καὶ sed vitiose.

P. 33. v. 24. Καὶ τὸν ἀποστασίου] Interpolator videtur legisse κατὰ τὰ δι-
στάματα, hoc modo παραρρέζον — καὶ ὁ ὅμιν οἱ μαρτυροῦντες ἀπὸ τοῦ.

P. 33. v. 27. Προστυτὴν & ἀλάστον] V. I. legit προστυτὴν & ἀλάστον numero
singulari. At proculdubio legendum προστυτὴν aut προστυτὴν & ἀλάστον, ut
habet Interpolator. *Qui communicat cum Episcopo ceterisque illi in admi-
nistranda sacra functione & præsertim in celebranda eucharistia subordina-
tis, mente & judicio purus est: sin aliter, conscientiam integram non habet.*

P. 34. v. 6. Τὸ ἐν δὲ πλῶν] *Populus Christianus in cætibz sacris con-
gregatus.* Hoc misere pervertit Interpolator, & de doctrina Christianorum
interpretatur.

P. 34. v. 15. Ὑποχθονίαν] Male intelligit Interpolator de iis, qui cum
Christo resurrexere.

P. 34. v. 25. Ἄρα ὁ κατὰ ψεύδεται] Interpolator ἄρα κατὰ ψεύδεται absque par-
ticula negativa: Vossius levi mutatione emendat, ἄρα ἐν κατὰ ψεύδεται. Sed
lectio codicis Medicæi, quam V. I. sequitur, retinenda videtur: & merito
quidem, si verba interrogative accipiantur: *Nonne, si Christus, ut ipsi blas-
phemant, putative solum passus sit, ipse moriendo Dominum Chistram splen-
dido hoc mendacio traducam?* Superflue autem addit Interpolator, τὴν σωφὴν
τὴν καὶ.

P. 34. v. ult. Κλάδι τὴν σωφὴν] Male Interpolator, τὴν πατρὸς. Metaphora
hac de arbore crucis plusquam semel usus est S. Ignatius. *Nolunt hi hæretici
Evangelicam doctrinam de passione Christi amplecti & profiteri: ex hac au-*

tem professione & fide enascitur incorruptio integritasque morum, utpote ejusmodi ramorum genuinus germanusque fructus. *Vi hujus fidei in passione Christi per prædicationem Evangelii facti sumus membra corporis ejus, quum ille sit caput ecclesie: Deo hanc unionem Spiritualem promittente & operante.*

P. 35. v. 5. *Ος ἐστὶν αὐτός.*] Fortasse hoc vult B. Martyr, qui Deus est ipse Christus. V. I. legebat ὁ quod est ipse.

P. 35. v. 8. *Ἀπὸ συμπάσης τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ.*] Lege cum V. I. & Interpolatore *πῶς.* Episcopis Presbyterisque, ecclesiarum legatis, qui huc me videndi causa venerunt, jamque præsto mihi adsunt.

P. 35. v. 9. *Οἱ καὶ πάντα.*] V. I. *Qui secundum omnia.* Non opus est, ut repnamus *ai.* Interpolator majoris explicationis causa, ut constructio inde salva fieret, & quidem non inficere: *ἢ οἱ ἱερεῖς.*

P. 35. v. 14. *Ἐξαιρέτως καὶ*] Hæc vox male hic transposita debet sequi particulam conjunctivam *καὶ*, vel interpunctio post *καὶ* *καὶ* apponenda est. Item post *καὶ* comma appingi oportet, in honorem Patris, Jesu Christi, & Apostolorum, quorum successores sunt Episcopi.

P. 35. v. 21. *Ὁ μέγας*] V. I. *qua conor.* fortean mendose pro *coronor*, i. e. *circundor, cingor.* *quæ me, morte appropinquante, circumstat.* Alter Interpres, cui subjaceo. Vedelius legit *μεγίστος*, propinquus, vicinus sum, & interpretatur, *quam propediem consequar.* Non vero mihi displicet prior lectio, quam codex Medicæus & vulgati præ se ferunt.

P. 35. v. 26. *Ἀγαθὸν*] Subintellige *ἐπίσκοπος* sive *Episcopus*: quod ob modestiam & humilitatem reticet Vir Sanctissimus, ut antea observatum fuit. V. epist. ad Smyrnicos §. VIII. & ad Ephel. §. XXI.

P. 35. v. antepen. *Ἀγίζῃ ὑμῶν*] Rectissime correxisse videtur Cotelierius *ἀγίζῃ* quod etiam in oram codicis mei conjeceram. Tunc autem videtur inferendum *ὁμῇ* vel *αὐτῇ ὑμῶν*. Interpolator habet *ἀποστείλας ὑμῶν τὸν πρεσβύτερον.* Quæ forma loquendi occurrit in fine epistolæ ad Romanos.

SCHOLIA & ANNOTATIONES
 THOMÆ SMITHI
 IN EPISTOLAM S. IGNATII
 A D
 R O M A N O S.

P. 36. ^Ε^{Ανωθεν} In exemplari Symeonis Metaphrastæ ex codice Medicæo in v. 5. bibliotheca Regis Christianismi desumpto, & ad me per V. Cl. & doctissimum D. Papebrochium, S. J. Theologum, transmissio, legitur ^{ἐναυμην, ανετα} : omnino male ; (quum codex in archivis Baroccianis in bibliotheca Oxoniensi, quem contuli, habet ^{ἐναυμην}) ni potius dicendus sit error festini exscriptoris. Codex Nydpruccianus habet ^{ἐναυμην}, contra fidem & scripturam aliorum codicum. Sed laboris pene infiniti, vix tamen cuiuspiam, saltem non magni, usus & momenti erit observare & in censum referre omnes variantes lectiones aut codicum vulgatorum Græce, aut Interpretum Latinorum. Sufficit veteris Interpretis, quam denuo à nobis collatam edimus, versionem ^ἐ^π^δ inhzrere, præcipuasque aliorum variationes obiter repræsentare : in quibus colligendis patientia & industria D. Usserii maxime exercetur.

P. 36. v. 6. ^{Πατρὸς ἑλίου}] Ita quoque Logothetes. In interpolatis exemplaribus & editionibus, ^{ἑλίου} ^{δὲ} ^{πατρὸς}.

Ibid. ^{ἰσὺ}] Symeon præfigit ^{κλει}.

P. 36. v. 7. ^{Μόνου}] Uti quoque apud Symeonem. In vulgatis editionibus ^{μονογενὴς, unigeniti}. Sed ^{τὸ μόνου} juxta veterem nostrum Interpretem retineri potest, ^{solius} : & fortasse rectius videtur.

P. 36. v. 8. ^{Ἡγαπημένη}] Ceteri Græci codices habent ^{ἡγαπημένη}. Cum codice Colbertino consentiunt Symeon & V. I. ^{dilecta}.

P. 36. v. 9. ^{Θιλόουσι}] In vulgatis ^{πρίουσι}. Sed lectio prior integra est, nec immutanda : quippe ad mentem S. Ignatii ; ut in epistola ad Magnéfios. §. III. ^{εἰς τιμὴν ἡμῶν τῆς θιλόουσι} ^{ἡμῶν}. V. I. ^{in honorem igitur volentis nos}. Mutavit autem Interpolator ad vitandam, ut putabat, ^{παραπολίαν} quia ^{τὸ θιλόουσι} præcessit. Hæc legebat Symeon recte, uti & verba immediate sequentia : ^{τὸ} enim ^{πρίον} ^{ἐν} in vulgatis, uti & ^{τὸ} ^{ἐν} ^{αὐτῶν}, additamentum plane superfluum est.

P. 36. v. 11. *ἡμῶν*] Particulam *ἡ*, quæ emphatice inferitur, codices vulgati male omisere.

Ibid. *Ἐν τῇ πόλει*] Vir eruditissimus Herbertus Thorndikius in disputatione de ratione ac jure finiendi controversias in Ecclesia: Londini 1670. pag. 386. nihil aliud per *τῇ πόλει* *Παπῶν* intelligit, quam *Vaticanum*, ubi erat sedes ecclesiæ Romanæ propter Petri tumulum, qui Judæos *Vaticanum* habitantes ad fidem adduxerat. Ingeniose quidem, magis quam solide. Quis enim concellerit Christianos isthoc tempore in colle Vaticano, loco maxime conspicuo, ecclesiam, quasi primam omnium ecclesiarum Romæ, ob sacros conventus extruxisse, aut Judæos ad fidem Christi ex prædicatione S. Petri conversos ibi solum habitasse? & non potius in regione Transiberitana, in quam illos olim concluderat Imperator Augustus, ut ex Philonis ad Cajum legatione patet, ac etiam in suburbiis? Inde quoque Christianos non uno tantum loco, sed alibi & passim per Urbem, ubi occasio tulisset, ad Deum & Christum colendum clam convenisse à vero non absimile est. Non ergo videtur S. Martyr hac phrasi peculiarem aliquem Romæ locum, in quo Christiani conveniebant, respexisse, sed Urbem ipsam in genere cum pomœriis, sive ecclesiam, ex Christianis in ista principe civitate conflata, cui ex dignitate loci, eo quod esset sedes imperii, hæc præ eminentia obtingebat. Usserius in veteri Latina versione legendum putat *chorii*, *Græca voce* *χῳρῆς* *retenta*, quasi V. iste I. idem innuisset cum altero Interprete, qui explicatius reddidit, in loco regionis Romanorum, tanquam ejusdem cum *χῳρῆς* significatus. Isaacus vero Vossius audacter pro more suo in Græco textu legendum contendit *χῳρῶν* quia S. Ignatius *choris* comparat cætus Christianorum: addita hac ratione; *uti singulis choris suus est magister, cujus ad modum & mensuram omnes attendunt: ita quoque singulis chori Romani membris præsidem ponit ecclesiam, cui concorditer omnes parere debeant.* Sed tanti nominis auctoritas, alias magni facienda, parum ad inficetam istam conjecturam fulciendam valet. Marcus Meibomius in præfatione ad dialogum de proportionibus, Hafniæ 1655. gloriatur, se hujus loci, variis celeberrimorum Virorum explicationibus infelicitè tentati, veram lectionem quam minima Scripturæ immutatione proferre posse, nimirum pro *χῳρῆς* substituendo *τὸ νοεῖν* additque explicationis gratia, *Romanum episcopum* *ἢ τῇ πόλει* *Κεῖν* *Παπῶν* *ἀναστῆναι*, *Dei loco Romanis præsidere.* Quis vero criticam hanc audaciam patienti animo ferat? Ecclesiæ Romanæ, sive universo Christianorum illic degentium cœtui, inscribitur epistola, non istius sedis episcopo; nec si verba hæc ejusmodi interpretamentum admiserint, cuidam sani sincipitis credibile videbitur, hoc elogium soli Romano Pontifici, nempe illum *ἢ τῇ πόλει* *Κεῖν* sive *vice Christi* suis peculiarem in modum præesse, S. Ignatium voluisse assignari: ceteris ejusdem meriti, ejusdem dignitatis, ejusdem sacerdotii exclusis. Sed futilem istam hariolationem non est ut operose nimis damnem. Barbaram licet hanc locutionem appellaverit vir summus Isaacus Casaubonus, Exercitat. XVI. ad Annales Baronii n. 150. mihi illius explicatio, à D. Pearsono adhibita, plana, facilis, & ad mentem S. Ignatii maxime accommodata videtur:

detur: nec opus est, ut illa ad regiones suburbicarias, quod suave aliquorum infomnium est, (hoc enim esset res diversorum seculorum contra fidem historiz commiscere) referatur.

P. 36. v. 13. *Ἀξίοντι*] *Quæ finem propositum, qualiscunque sit, consequatur.* Legebat V. I. ut observat D. Usserius, *ἀξίοντι* *digne ordinata.* Alter Interpres habet *fide digna*, ac si legisset *ἀξίοντι*, uti idem quoque monet; quod habet codex Nydpruccianus, vel *ἀξίοντι*.

P. 36. v. 15. *Ἀξίοντι*] Aliqui codices *ἀξίοντι*, facili errore.

P. 36. v. 16. *Χριστὸν*] V. I. legebat *Χριστὸν*, *Christi habens legem:* quæ lectio verissima est, ut censet Vossius. Additur in vulgatis *πρωτοπρεσβυτέρου*.

Ibid. *Εν ὁνόματι Ἰησοῦ* —] Vulgati codices habent, *ἐν ὁνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος*.

P. 36. v. 17. *κατὰ οὐρανὸν*] Forte excidebat particula *τοῦ*, quam tamen non agnoscit V. I. quæ in vulgatis reperitur: quod videtur elegantius. Transfit jam Auctor ab ecclesia, quod idem est, ad personas, è quibus illa conflatur.

P. 36. v. 18. *Πάντη ἰσχυρῶς*] V. I. legebat *ἐν πάσῃ*, *in omni mandato ipsius:* quod fortasse suppleri debet; *in omnibus Christi præceptis tam animo quam corpore concordibus.*

P. 36. v. 19. *Χάριτος*] Vulgati codices *πίστεως χάριτος* citra necessitatem.

P. 36. v. 20. *Ἀπὸ πάντων ἀλλοτρίων χρομάτων*] *Illibatis & sanis, & ab omni admixtione heretici dogmatis purgatis:* allusione ad lepram facta, quæ colorem morbidum debitaque crasi contrarium corpori inducit.

P. 36. v. 22. *Χριστὸς τοῦ τοῦ ἡμῶν*] Vulgati codices perperam habent: *ἐν τοῦ* καὶ *πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ* vide infra quæ habet Symeon. Lectio vetus & vera proculdubio ab Interpolatore & Symeone erat immutata. Inscriptio sive titulus, qui huic epistolæ apud Symeonem Metaphrastam præfigitur, cumulat is istis epithetis omnino vacuus, ita se habet in codice Barocciano CXCLII. p. 65. b. quem, licet apud Halloixium & Usserium exstet, cum gratia candidi Lectoris hic quoque apponam. *Ἰγνώσκω ὁ καὶ διὰ τοῦτο [δοξάζωντος & ἐν Ἀρτοχρεία ἁγίας τοῦ τοῦ ἡμῶν ἐκκλησίας] τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν μεγαλειότητι πατρὸς υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ τοῦ ἡμῶν, ἐκκλησία ἡ ἀληθινή καὶ πρωτοπρεσβυτέρη, ἐν δολύματι τοῦ δολύστατος τοῦ πάσης, ἃ ὅτι κατὰ ἀγάπην Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ τοῦ ἡμῶν, ἡ τοῦ τοῦ ἡμῶν ἐν τῷ τοῦ τοῦ ἡμῶν τοῦ τοῦ ἡμῶν, ὡς καὶ ἀπαράστα ἐν ὁνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ οὐρανὸν καὶ πνεῦμα ἁγίου πνεύματος ἡμῶν ἐν τῷ τοῦ ἡμῶν, πνευματικῶς χρομάτων τοῦ τοῦ ἡμῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τοῦ τοῦ ἡμῶν καί.* In exemplari ad me ex Belgio transmissio legitur quoque *τοῦ τοῦ ἡμῶν καί.* Quæ notulis supra inclusi, pessime inferciuntur contra modestiam sanctissimi Martyris, contraque morem ipsius in ceteris epistolis adhiberi solitum. Sed quod ad epitheta in inscriptione, à Symeone omiſsa, utut magnifice cumulata, spectat, ea tam quoad compositionem, quam quoad sensum defendi, & à vitio *ροδοσίας* liberari posse recte asserit D. Vossius, qui veteris Interpretis auctoritatem Metaphrastæ longe præfert, fusissime vero ostendit D. Pearsonus in Vindiciis Ignatianis, Part. H. cap. 14. & 16.

P. 36. v. 24. *Επεὶ ὡξάνον*] Proculdubio male: licet idem quoque habent codices vulgati & Symeon. Omnino enim legi oportet cum utroque Interprete

terprete ἐκτελέων, *deprecans*. Hac voce composita antea utitur S. Ignatius. Librarius vero, qui perperam dividebat, ad connectendum sensum, & ne oratio contra regulas Grammaticæ suspensa videretur, particulam ὅ post Ἀδελφῶν sustulit, quam retinet uterque Interpretes. Nolui tamen vocem istam emendatorem in textu Græco reponere: quum in hac editione codicem Colbertinum ἀπὸ λέγει sequi proposuerim. Quod hic semel monuisse sufficiat.

P. 36. v. 25. Ἰδεῖν] Tempore secundo futuro, ut D. Vossius recte monet. *Precibus à Deo obtinui, ut vobis tandem aliquando præsens adsum, vosque meis oculis sim quoque visurus.*

Ibid. Τὰ ἀξίδια ὁρῶντα] Ad mentem veteris Interpretis, *dignas visione facies*, Symeon ad tollendam omnem ambiguitatem habet τὰ ἀξιοδιὰτα ὁρῶντα, non ἀξίδια τὰ, repetito articulo, ut D. Usserius putavit. Longe rectius, *dignos Deo vultus*: quo sensu vox ista sæpissime apud S. Ignatium occurrit.

P. 36. v. 26. ὤ] In vulgatis codicibus ὤ. Male prorsus. Miror Symeonem hanc verborum consequentiam omisisse.

P. 36. v. 28. ἀποτίσαντα] D. Pearsonus in ora codicis sui emendavit, ἀποτίσαντα. Certissimum autem est illud legisse utrumque Interpretem.

Ibid. Θέλημα τοῦ θεοῦ] Τὸ τοῦ θεοῦ, quod etiam habet Metaphrastes, perperam additur. Non agnoscit V. I. cum quo consentiunt editi codices. Solet S. Ignatius apponere τὸ θέλημα absolute absque aliquo additamento, quo neutiquam opus erat.

P. 36. v. 29. Εἰς τίνα εἶναι] Patricius Junius, V. Cl. vult legendum ἱέρα, absque aliqua necessitate. Versio literalis non displicet, *in finem esse: ut dignus habear, jamjam appropinquante fine vitæ, martyrium hoc desideratissimum consequi*. Omnia enim isto tendere voluit viditque, & ab ejusmodi auspiciatissimis initiis justam istud propositum attingendi spem in animo præceperat S. Ignatius. Metaphrastes habet εἰς τίνα ἕως εἶναι, parum eleganter, imo prorsus insubide.

P. 36. v. 30. Ἀεὶ] Εἰς apud Metaphrastam. omnino male.

P. 37. v. 3. Εἰν περὶ ὑμῶν πείσανδός μου] Sensus fuit integer: *Difficile erit mihi Deo potiri, si quidem vos mihi parcatis: h. e. si vos impedimento sitis prætextu benevolentiae, quæ plane carnem sapit, erga me, quo minus martyrium, ad quod damnatus sum, Romæ subeam: πείσαντος φίλου πατρὸς, ut explicationis causâ addit Interpolator. Eandem cautionem mox repetit S. Ignatius, verbis paullum variantibus, sensu tamen germanissimo, εἰν περὶ ὑμῶν μὴ καὶ ὁρῶντα. Hinc ergo emendanda est vetus versio, si quidem vos non parcitis mihi, delendo particulam negativam μὴ, quæ abest quoque apud Metaphrastam, & in codice, quo usus est alter Interpretes etiam vetus, tamen potero, si vos peperceritis mihi. D. Pearsonus illam non male retineri posse censet, si debito suo loco in contextu Græco restituatur. Illum vide fuse differentem de hac periocha Vindic. Ignat. part. II. pag. 135.*

P. 37. v. 5. Οὐδὲ θέλω ὑμῖν] Lectio sane ποικίλόν κώματον, & omnino rejicienda, utpote contra fidem omnium codicum Græce editorum, exemplaris Metaphrastæ, & utriusque Interpretis, qui legunt ὑμῶν. Neque Grammaticæ ratio,

ratio, aut istius vocis compositæ constructio, aut sancti Auctoris mens ejusmodi interpretationem ferre potest: *nolo enim vobis tanquam hominibus placere.* S. enim Ignatius Romanos monet & hortatur, ut id faciant, quod, quasi seipsum corrigens, eodem quasi spiritu laudando dicit, illos jam facere.

P. 37. v. 7. Οὐδ' ἴδω] *Non enim talem unquam aut tam commodam Deo potiundi occasionem, quam gloriosa hac morte, quam ambio, nanciscar: neque vos ipsi quicquam excellentius, ob quod celebrabimini, aut nomina vestra in monumentis duraturis inserentur, præstare poteritis, si velitis acquiescere, omni pro me intercessione posthabita.* Verba hujus sententiæ post τὴν ἰούιν penitus à Symeone omituntur.

P. 37. v. 10. Ἀπ' ἑαυτοῦ] h. e. ἑαυτοῦ. Sed altera lectio, vetusta quidem, ut ex nostro Interprete liquet, tolerari potest. Neque enim S. Ignatius elegantias phrasium captare exultandus est.

P. 37. v. 12. Τρέχω] V. I. vox. Forte, ut in margine annotavit D. Usserius, *velox.* Si indebita misericordia erga hanc meam carnalem vitam, quam lubentissimo animo depositurus sum, tacti fueritis, iterum in hoc stadio, cujus metam prope attingo, mihi erit decurrendum: vel potius, in hoc cursu & itinere adhuc detinebor, nec Romam adibo.

Ibid. Πλέον μαι μὴ παύεσθε] Locus recte constitutus ex manuscripto, quem in vulgatis codicibus corruptum, πλέον ἢ με παύεσθε, D. Usserius & D. Pearsonus ex veteri versione hoc modo restituerunt: πλέον ἢ μαι μὴ παύεσθε vel παύεσθε. *Plus autem mihi non tribuetis: hoc est, non de me melius mereri, mihi ve majus beneficium conferre potestis.*

P. 37. v. 14. Ἰνα ἐν ἀγάπῃ ᾠέσθε] *Ut pro fraterna in me charitate, vos omnes, tanquam in choro congregati, unanimi concentu Deum glorificetis, quod mihi in alienas terras, procul à natali solo, abducto & adhuc abducente, hanc patientiam, constantiam, & zelum pro Christo moriendi indiderit.*

P. 37. v. 15. Τὸν θρόνον Σουλ] V. Annales Eutychii Patriarchæ Alexandrini pag. 336. S. Martyr justam sibi occasionem enatam, absque tamen minima ostentatione, pene coactus hoc in loco sumit, dignitatem suam, & jurisdictionem, quam in ecclesiis Syriæ habuit, memorandi: uti postea versus finem epistolæ se ecclesiæ, quæ est in Syria, ποιμένα vocat.

P. 37. v. 16. Εὐφρανέτω εἰς δόξαν] Codex Colbertinus hac in periocha accuratissime consentit cum veteri nostro Interprete, cujus auctoritas hinc maximi æstimanda est. Facebant ergo omnes conjecturæ, utut ingeniosæ, ut παρεφρανέτω εἰς δόξαν, nota distinctiva illic posita, pro εὐφρανέτω, & hariolationes Interpolatoris, qui male legendo εὐλὼν pro εὐλὼν, (à qua voce nova incipit sententia, sive pium S. Martyris epiphonema) & pro libidine sua, quum mentem S. Ignatii minime intellexerit, alia verba addendo, omnia misere corripuit & pervertit. Eadem habet Symeon cum utrisque, nisi quod τὴν superflue inferciat ante μεταμελῶν, & in fine sententiæ ἀνατελῶν pro ἀνατελῶ prorsus male habeat. Rectissime ergo εὐλὼν τὸ δόξαν. Δόξαι enim & ἀνατελῶ respectu Antiochiæ, unde devenerat, & Romæ, quo properabat, ob diversam climatum positionem hic opponuntur. Inde allusio fit ad mortem & resurre-

surrectionem. De occasu suo in hoc mundo sibi gratulatur S. Ignatius, utpote in altero apud Deum, instar solis aut stellæ, exoriturus. Hujus loci ampliorem illustrationem vide apud D. Pearsonum Vindic. Ignat. part. I. pag. 131.

P. 37. v. 20. Οὐδὲν] Codices vulgati & Symeon, ἰσὺν quod plane idem est. Utrumque enim casum regit verbum. V. I. ἐν ἰσὺν. *Hanc gloriam moriendi pro Christo nemini adhuc invidistis: vos, inquam, qui alios exemplo & hortatibus ad martyrium pro nomine Christi subeundum animare soliti fuistis.*

P. 37. v. 23. Μόνον μοι δυνάμει] Symeon: μόνον μοι δυνάμει αἰτίουσι δυνάμει Θεοῦ Θεοῦ, ἵνα μὴ μόνον λέγωμαι Χριστιανός, ἀλλὰ καὶ εὐρισθῶ καὶ λέγεσθαι δυνάμει, καὶ τίτις πρὸς Θεοῦ ἰσχυροῦμαι, ὅτι κόσμῳ μὴ φαίνομαι. Ita pro more suo verba & sententias aut addit aut decurtat. Sensus Martyris, quem durum nimis, si integram periocham retinuisset, fortasse sentiebat Metaphrastes, pius admodum est, & explicatu facilis: *Hoc solum agite, ut vires tum animi tum corporis, à Deo nimirum, in me infundi petatis, ut non solum professione, sed voluntate & sincero cordis affectu, & denique moriendo revera Christianus inveniar: tum enim & fidelis habebor & ero, omnium judicio, quum ex hac vita excessero.*

P. 37. v. 29. Αἰώνιον] Legebat V. I. φανερόν, ἀπαθόν. *Nihil apparentia bonum est.* D. Pearsonus corrigit φανερόν. Nec opus est, ut substituamus vel apparentia vel apparens. Frustra particulam ὅ post ἰσὺν interfecit Symeon, qui hic cum codice Colbertino consentit, & pariter habet versiculum S. Pauli, omisum à nostro Interprete.

P. 37. v. 30. Οὗτος εἰμὶ ἐγώ] Hanc reliquam hujus sectionis partem penitus omisit Symeon: priorem vero sententiam Interpolator. S. Ignatius hoc modo, ni fallor, explicandus est. *Passionibus Christianorum, qui pro ipsius nomine mortem tanta cum animi lubentia & constantia oppetunt, Christus, Deus noster, licet jam in celo apud Deum humana natura existens, hominibus manifestior sit: vel si malis, pie & erudite Lector, qui in Patre est, per ineffabilem divinæ essentiae communicationem, magis hoc modo manifestatur, seque incredulo mundo invicta martyrum fortitudine, tanquam novis clarioribusque indiciis, ex quo terras reliquerit, dignoscendum præbet.*

P. 37. v. penult. Οὐδὲν] Codex Colbertinus hic à veteri Interprete variat, & plane corruptus & mutilus est. Recte hoc in loco sese habent vulgati codices, nisi quod ob male intellectam S. Ignatii mentem, sensum, perperam interpungendo, verbisque, quæ minime necessaria sunt, supplendo, corruerit Interpolator. Locus sane intricatus est, quem cum D. Vossio ex fidelissimo hoc nostro Interprete ita refingendum puto: ἡ προτιμωμένη τὴν ἡρώον, ἀλλὰ μάλιστα ἐστὶν ὁ Χριστιανός, μάλιστα ὅταν μωσῆτι καὶ πρὸ κόσμῳ. Interpolator, qui à verbis ὁ Χριστιανός novam periocham inceperit, sibi necessitatem ea quæ sequuntur, una cum textu analogo ex Evangelio S. Joannis, addendi, ad complendum sensum, pro versutia sua imposuit. Hoc ergo modo S. Ignatium interpretari libet: *Vere Christianum esse, sive mori pro Christo, non à qualicunque persuasione humana, utut forti, & importuna, sed a mentis magni.*

magnitudine ab ipso Deo inspirata oritur: nemo enim internecino & implacabili hostium fidei Christianæ odio aliter sese exposueris. Tempore præsertim persecutionis vere Christianus non videtur ad præparandum corporis abrogare (ut verbis S. Pauli utar) siue persuasibilibus humanæ sapientiæ verbis animatus, sed potenti Spiritus sancti gratia adjutus, se adeo fortem & magnanimum ostendit præstatque, ut mortem cum gaudio & triumpho oppetere non solum velit, sed & audeat.

P. 38. v. 4. Εὐνοῖα] V. I. concordia. ac si legisset ἀμύνοια. Sed non adeo recte. Vide supra, ὁρίζομαι γὰρ τὸ ἀγαπᾶν ὑμῶν.

Ibid. Γίνωμι] Vide, annon S. Ignatius scripserit γινώσκω: quod suspicor.

P. 38. v. 6. Εἰρη] Ita quoque Symeon, qui in hac & sequenti sententia cum Codice Colbertino concordat.

P. 38. v. 7. Ἀλέθωμι] D. Pearsonus corrigit, ἀλέθωμι. Hanc præclaram sententiam citant S. Irenæus lib. V. adv. hæres. cap. 28. Euseb. hist. Eccles. lib. III. c. 36. ut alios præteream.

P. 38. v. 10. Μὴδὲ καταλείπωσι τὸ σῶματός μου] Proculdubio excidebat τὸ πρὶν ante τὸν uti legebat V. I. nihil derelinquant eorum, quæ corporis mei: & habent vulgati codices, quod elegantius videtur: Symeon vero omisit. Ut totus integerque devorer æferis, ne minima quidem corporis mei parte relicta. Ex ratione addita satis liquet, S. Ignatium, quantum in ipso erat, nimiam superstitum in colligendis martyrum reliquiis diligentiam amoliri satagisse.

P. 38. v. 11. Γίνωμι] V. I. inveniar. quasi τὸ εὐρίσκω, quod præcedit, hic iterum in textu repeteretur. Sed manus ipsius & oculus errasse videtur.

P. 38. v. 12. Ἀναδύω] Lege ἀναδύω. Ita fane: ut habent V. I. vulgati codices, & Symeon.

P. 38. v. 13. Ο κόσμος] Symeon, ἐν ὁ κόσμος. male.

P. 38. v. 14. Χεῖρον] Vulgat. cod. Κόρον.

Ibid. Τέτιον δουὴ οὐρίδω] Interferi debet τὸ δὴ ex fide veteris Interpretis. vulgati codices habent διῶ. Abest vero apud Symeonem, qui superflue addit, κατὰ τὸν.

P. 38. v. 17. Κατακτεῖν] Vulg. ἐλέγχει, contra fidem codicis Colbertini, Symeonis, & V. I.

Ibid. Ελευθεροῖ] Mox male addit Interpolator, ὡς δὴ λέγει θεός.

P. 38. v. 18. Ἀπολύθειν ἡμῶν] Vulgati codices hic optime consentiunt cum veteri Interprete ἀπολύθειν ἡμῶν ὡς λέγει θεός.

P. 38. v. 21. Κορυμβὸν ἢ μάστιγιν] Desunt hæc verba apud V. I. nostrum; & fortasse obliterari debent, licet in ceteris quoque reperiantur.

P. 38. v. 22. Ἀπὸ Σουλῆς μεγάλῃς πόλεως διασημαχῶ] Symeon habet — μεγάλῃς πόλεως αὐτῆς διασημαχῶν. Plane piget ulterius omnes ineptulas Metaphrastæ variationes sollicitè venari. Parallelum locum hinc à Pseudo-Ignatio surreptum vide in supposititia epistola ad Tarsenses in principio.

P. 38. v. 23. Διειρημένος] Vulg. habent cum Eusebio ἐν διειρημένῳ. Frivolum admodum fortasse quibusdam severis Lectoribus videbitur, ejusmodi leviusculis variationibus insistere: quorum censuram deprecor.

P. 38. v. 24. Ος ἐστὶν σπασιωτῶν πάγμα] Lege δὲ & σπασιωτῶν. Habent non solum vulgati

vulgati codices; sed etiam Eusebius, qui hanc integram periocham citat, Eccles. Hist. l. III. c. 36. Frustra igitur obtenditur, hanc explicationem ab aliena manu esse insertam. Quid enim obstat, quo minus liceat S. Martyri seipsum interpretari, uti subinde solet?

P. 38. v. 26. *Ἐκ δὲ τῆς ἀδικίας αὐτῶν*] V. I. in *injustificationibus autem ipsorum*. Legisse videtur *ἀδικήμασιν*, vel saltem in animo habuit barbaram hanc vocem, quam ita interpretatus est.

P. 38. v. 27. *Παρά τῷ*] Idem quod *ἀπὸ τῷ*, sive *ἐν τῷ*. Verba hæc, ut observat D. Usserius, Paulinis respondent, 1 Cor. IV. 4. *ἀλλ' ἐκ ἐν τῷ ᾧ* *κρίμας*. Habentur apud Eusebium & in ceteris codicibus, desunt vero apud Metaphrastam, ut inde, uti ex innumeris aliis, de hujus exscriptoris oscitantia & hariolationibus certum faciamus judicium.

P. 38. v. 28. *Οραίνω*] Vox B. Martyris pro Christo moriendi desiderio accommodatissima, qua sæpe utitur. Unde quid nostro Interpreti, qui *sortiar* reddidit, in mentem venerit, divinare non possum. Aut illum deseruit sua diligentia, aut locus à librariis corrumpitur.

Ibid. *Ἡτοιμασμένον*] Euseb. *ἱπόμενον*.

Ibid. *Καὶ οὐχόμαι ἱπόμενα*] Legitur apud Eusebium, Symeonem, & Interpolatorem.

P. 38. v. 29. *Αὐτὸ οὐχόμαι αὐτόματα*] Vossius recte, ut mihi videtur, corrigit *αὐτόματα*. Hieronymus in catalogo Scriptorum Ecclesiasticorum in Ignatio: *quas & oro mihi veloces esse ad interitum*. Rufinus vero, *quas & ego opto acriores parari*.

P. 38. v. penult. *καὶ αὐτὰ ἡ ἀνορία*] Ita quoque Eusebius & Metaphrastes, respectu habito ad τὸ *ᾄδων*, quod præcedit, hoc nimirum sensu: *si vero feræ quasi invitæ & à naturali rabie cohibite noluerint*. V. vero noster Interpres & Interpolator *ἐκείνη* legebat, illud ad B. Martyrem referentes, hoc sensu: *si vero me hoc unice volentem & ardenti desiderio id fieri cupientem aggredi & fatali morsu adpetere noluerint*.

P. 39. v. 2. *Ζηλώσῃ*] Locus obscurus, nec explicatu facilis. Dubitatur, an verba isthæc priori sententiæ annexi debeant, tanquam pars ipsius, an vero distincta prorsus, & per se absolute explicanda. Legebat V. I. una cum Eusebio *Ζηλώσει*, uti quoque codices vulgati habent, modo infinitivo: non male quidem, præsertim si subaudiatur particula conjunctiva *ὅτι*, quæ est conjectura D. Pearsoni, hoc sensu: *adeo ut despectis rebus visibilibus & invisibilibus, ne quicquam horum æmulari & desiderare aut velim aut possim, ut Jesum Christum consequar*. S. Hieronymus, mutilata sententia, quasi τὸ τῶν ἀοράτων à suo codice abfuisset, interpretatur; *nihil de his, quæ videntur, desiderans*: legendo *ζηλώσει* participialiter, hoc sensu: *ego, qui, jam morti appropinquans, discipulus esse incipio, nihil nunc in hoc mundo visibili desiderans*. Rufinus, quantum ex ejus laxa versione conjecturam facere licet, *Faceßat invidia vel humani affectus & nequitie spiritalis*, legebat *ζηλώσει* modo optativo, aut *ζηλώσῃ* cum codice Colbertino: ac si voluisset, *nihil rerum visibilium aut invisibilium mihi invideat aut æmuletur gloriam hanc pro Christo moriendi, quam tantopere peto*: vel planius, *nemo aut*.

aut hominum, aut Angelorum, sive bonorum, sive malorum, hunc mihi bonorem inuideat, quem sollicite ambio. Qui sensus hic optime quadrare videtur, & maxime eligendus est. Plane omisit Symeon, quæ non intellexisse videtur. Valesius legi posse censet, *μὴν τε ζῆλόν μου*, contra fidem manuscriptorum.

P. 39. v. 4. *Διαπομαί, διαρίσεις*] Habentur quoque in vulgatis codicibus & apud Symeonem, quæ in suo codice non legebat V. I. neque Eusebius. Omittuntur quoque ab Hieronymo in catalogo, & in versione, sive potius paraphrasi Rufiniana, quam secutus est Haymo in historia Ecclesiastica Breviario lib. III. c. 4. & plane superflua videntur, ab Interpolatore tantum amplificationis causa addita.

P. 39. v. 5. *Συγκοπή*] Ita quoque in suis codicibus legebant S. Hieronymus, Symeon, & uterque Interpres, numero singulari. Eusebius vero & Græci codices vulgati habent *συγκοπῶν*, quos exprimit Rufinus.

P. 39. v. 6. *Ἀλισμοί*] Sive *ἀλισμοί* utroque modo scribitur. Lectio proba, quam confirmat Eusebius. Male in codice Augustano *ἀλομοί*. Inde de Græci istius contextus interpretatione quorundam conjectationes inficetæ, plane abjiciendæ.

Ibid. *Κατὰ κολάσεις*] Eusebius simpliciter habet *κολάσεις*, quem sequitur Symeon. Vulg. cod. tantum singulariter *κόλασις*, numero verbi quoque variato. S. Hieronymus, *tota tormenta diaboli*. Num legebat *ἐλαί*; vix credo. Ita nempe Victorius edidit: quod vitiosum plane videtur; nec id vocabuli in sua versione Græca agnoscit Sophronius.

P. 39. v. 7. *Ἐπ' ἐμῆ*] *Ἐπ' ἐμῆ*, Eusebius: quod idem est.

P. 39. v. 9. *Τετρα*] Ita quoque habet Symeon: sed rectius legebat V. I. *πέντα* cum quo consentiunt ceteri codices.

P. 39. v. 11. *Μάλλον*] Proculdubio perperam. *Καλὸν* legendum est cum V. I. Interpolatore, & Symeone.

Ibid. *Ἐπὶ χειρὶν Ἰησοῦ*] Rectius V. I. & Interpolator, *ἀπὸ Ἰησοῦν χειρὶν*. Symeon habet *ἐν χειρὶ Ἰησοῦ*.

P. 39. v. 12. *Τί γὰρ ὠφελεῖται*] V. I. omittit hunc S. Matthæi versiculum: nec dubito, quin ab antiquissimis codicibus abfuerit.

P. 39. v. 16. *Ὁ δὲ παρὸς μοι ἐπικύπτει*] *Hoc vero lucrum seu sænus à Deo in altera vita rependendum, mihi jamjam morituro imminet instatque*. Alludit ad illud S. Pauli ad Colossenses. cap. I. 21. *καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδι*. V. I. refert articulum ἰ ad Christum, parum, ut mihi quidem videtur, considerate. Hanc sententiam omisere Interpolator & Symeon.

P. 39. v. 17. *Σύγχροτον*] Vulgati codices *συγχρονιστὶ*.

P. 39. v. 19. *Μοὶ ἀποδανῆν*] Lege *μὲ*. ut habent vulgati codd. & Symeon & V. I. *Ne mihi impedimento sitis, quo minus vitam immortalem beatamque in cælis assequar. Ne velitis me mori, qui cum Deo & Christo esse cupio.* h. e. *nolitis me vere mori*. S. Martyr in hisce circumstantiis constitutus vitam productiorem quasi pro morte habuit. Hunc sensum pene attigit Interpolator addendo, *θανάτος γὰρ ἔστιν ἡ ἀπὸν χειρὶ ζῆν*.

P. 39. v. 20. *Κόσμου μὴ χαρίσθητε*] *Mundo ne gaudeatis*. prorsus male. Rectius legebat in suo codice V. I. *ἀπὸ κόσμου ἢ μὴ χωρίζεσθαι*, *per mundum non separetis*

separetis me: ut me sejungatis à communione Dei, ulteriorem moram in hoc mundo intercessionibus vestris procurando, quum hoc maxime velim, ut apud Deum statim sim: vel si altera interpunctio sit admittenda, Dei volentem esse, per mundum non separetis me, & tu dñi dñorum mō sicut alio xpoq nō p̄xēdā. Sed prior Græci textus distinctio forte melior & verior est. Quod vero additum est in veteri versione nostra, *neque per materiam seducatis*, in nullo Græco codice, hætenus memorato, reperitur.

P. 39. v. 21. Ἀνθρώπος δὲ ὤν[ων] V. I. tantummodo, homo ero. *Ero perfectus homo in Christo Jesu. Sed verisimilius est τὸ Θεοῦ ex festinatione exscriptoris excidisse.*

P. 39. v. 23. *Xεῖν τῷ θεῷ μὴ*] Anastasius Sinaita in *Οὐρανῷ* cap. 12. *Ἐδούτε μὴ μὴ τῷ θεῷ μὴ* *Xεῖν τῷ θεῷ μὴ*. Non legebat V. I. in suo codice *Xεῖν* nec opus est. videtur addi explicationis causa. Quod vero ad ultima verba, *τῷ θεῷ μὴ*, spectat, quum ceteri codices & ambo Interpretes consentiant, miror Symeonem ea omittere aut velle, aut posse, aut audere.

Ibid. *Ex ταύτῃ*] Ita quoque Symeon. Editiones Morellii, Vairlenii, aliorumque, quæ αὐτῷ ἐνταῦθα ἔχουσιν, hinc emendandæ. *Hunc meum zelum, quo cōstringitur animus, fundendi sanguinem pro Christi testimonio, quisquis Christum in corde habet, vereque amat & agnoscit, facile capere & intelligere potest, eodemque affectu rapitur, modo mentem advertat, & hac de re serio cogitet: quod quidem ego opto & hortor.*

P. 39. v. 29. Μαλλον ἐμοι γινωσκει] V. L. *ipsi autem magis mei fiat* : ac si legisset αὐτοί. Hinc in sua editione reponit Cotelarius αὐτοί ὃ μαλλον ἐμοι γινωσκει. Sed τὴ αὐτοί, ut habet hic codex, cum quo consentiunt vulgati codices & Symeon, mihi magis placet, & ad antecedentem periochen potius referri videtur. ἐμοι etiam retineri potest, modo cum D. Vossio ἐμωσυνωσκει sumatur. Quod quum aliqui non intellexerint, quasi dativo casu singulari positum esset, ob analogiam Grammaticæ substituerunt, οὐτως, τὸ δέοι.

P. 39. v. 31. Επὶ Συμεῶν] Ita quoque Symeon. ceteri codices ἐπὶ Συμεῶν.

P. 39. v. antepen. *M^o d^o*] Paulo aliter hanc sententiam, inde obscuratam, legisse videtur V. I. eodem tamen sensu: *His potius, quæ jam mente firma & maxima deliberatione scribo, fidem adhiberi volo, quam iis, quæ fortasse mediis in angustiis positus, & cogitationibus mentem avocantibus distractus, in carcere, si daretur copia, scripturus sum.*

P. 39. v. ult. *zōw*] Addenda est particula *zō* ex V. I. aliisque codicibus. Corruptissima sunt apud Metaphrastam, *izōn zōp*.

P. 40. v. 1. Ο ἴσως ἔπος ἐκείνου] Pene superfluum hic adnotare videbitur, quum omnibus notum sit, hanc celeberrimam S. Ignatii sententiam five apophthegma citari ab Origene in prologo ad commentarios in Canticum Solomonis, & à Dionysio Areopagita in libro de divinis nominibus cap. 4. in quo dicit nomen ἴσως, quam ἀΐσως, quibusdam è sacris five ecclesiasticis Scriptoris suorum temporum (veri enim Dionysii, qui Apostolis ætate suppar erat, personam in se suscipit Auctor ille antiquus, quisquis fuerit) & præsertim S. Ignatio, quippiam longe augustius ac divinius in se continere videri. De horum autem verborum sensu variæ inter eruditos agitantur

tantur lites & controversiæ, in longas Dissertationes productæ, quibus per harumce stricturarum & scholiorum brevitatem in præsentī me immiscere non licet. Partes tamen * Antiquorum, qui hæc verba de Christo crucifixo, unico amoris S. Ignatii objecto, in quod flagrantissimo animæ æstu propendebat, interpretantur, quam Neotericorum, qui de vanis hujus mundi cupiditatibus & desideriis illa intelligi debere censent, tueri mallem.

P. 40. v. 1. Καὶ ἡ ἐστὶν ἐν ἐμοὶ πῦρ φιλόλογον] Locus in se non est adeo difficilis explicatu, sed quem male intelligendo indocti Interpolatores & Librarii corruerunt. Cum codice Colbertino conveniunt Symeon & Menzum Græcorum ad XX diem Decembris. Sed longe præferenda videtur vulgatorum codicum & veteris Interpretis, cujus versio pene in omnibus ad literam exigitur, lectio, luxata quidem, sed quæ absque vel unius literulæ mutatione restitui possit: h. e. si, ut optime pro solita illius ἀγνοία suggerit D. Pearsonus, legamus, φάσιν pro φάσιν π. i. e. ἐφ' ὧν ubi distinctio adhiberi debet. Hac vero neglecta, Interpretes iste vetus participium dativi casus, quod cum pronomine ἐμοὶ convenit, in duas voces dividens, posteriorem contra regulas Grammaticæ cum sequente ὅδῳ, (à qua novam, eamque oppositam, sententiam incipere particula adversativa satis clare ostendit) plane aliud agens, perperam connectit. Sensus vero mihi ejusmodi videtur, quasi hoc planioribus verbis, omni figura vacuis, dixisset S. Ignatius, Martyrii, quod moram trahere videbatur, impendio appetens: *Dum Jesum, cujus amore totus ardeo, pro me crucifixum contemplan, flammæ, quas degener rerum mundanarum cupido solet accendere, in me penitus extinguuntur; potius pectus meum gratia Spiritus sancti, tanquam largo & perenni aquarum viventium profluvio, madens & persusum sentio. Inde voce celestis intus sonante, ad moriendum pro Christo animatus, veni, quid cessas? festina ad Patrem.*

P. 40. v. 2. Ὅδῳ δὲ ζῶν καὶ λαλοῦν ἐν ἐμοὶ] Paria quoque habent Symeon & Menzum, nisi quod majoris explicationis gratia τὸ μάλλον inferatur ante ζῶν. Vulgati codices, ὅδῳ δὲ ζῶν, ἀλλήλων ἐν ἐμοὶ, voce satis propria, & ad exundantem vim divinæ gratiæ, quæ instar salientis aquæ constanter sine quapiam remissione & cum impetu in cordibus fidelium fluit, exprimendam appositissima, & fortasse alteri præferenda. Allusum autem, ut nemo non videt, ad promissionem Christi, S. Joan. IV. 14. & VII. 38.

P. 40. v. 5. Ἀστὶν θεῷ δίλω] Multa hic, quæ occurrunt quoque apud Metaphrastam, & reperiuntur etiam in vulgatis codicibus, manifestam sapiunt interpolationem. Sed explicationibus, utut piis & orthodoxis, textus non erat temerandus. De sensu verborum quæritur, an hoc innuere velit S. Ignatius, se omnibus eduliorum corruptioni obnoxiorum delectamentis, hujusque vitæ voluptatibus ejuratis, non alium cibum & potum desiderare, præter Eucharisticum: cui hæc magnifica elogia maxime conveniunt: nec, id si Baronio concederetur, video fidem Christianam inde quicquam damni passuram esse. Non autem nimis rigide ad regulas Græcæ eloquentiæ, aut

* Hos Græci communissime sequuntur, ut ex Menæo ad XX Decembris de S. Ignatii die natali patet: ὁ στίχον μὲν ἐφ' ὧν ἀγνοία τὸ φάσιν ἐν, ἐφ' ὧν ἐφ' ὧν, ἵδω, καὶ ἐφ' ὧν ἐφ' ὧν ἐφ' ὧν.

ad usitatas loquendi apud Oratores formulas, exigendus est stylus Ignatianus: quippe aliquid dandum est martyrii Candidato, extra se quasi raptodum totus in contemplatione rerum spiritualium & cœlestium defigebatur, si ejusmodi novis phrasibus uteretur, quæ tamen facili ac bona interpretatione, prout æquum postulat, leniri possint. Iniquissimum ergo foret, si quis hac de causâ in S. Ignatium morose animadvertere velit, eo quod sanguinem Christi vino eucharistico representatum, *τὸ ἀγίασμα ἀποδύσσει, charitatem incorruptibilem* appellaverit: quum sanguis ille pretiosus Jesu Christi, in cruce effusus, dici mereatur fundamentum charitatis Dei erga fideles in æternum duraturæ. An vero potius dicendum sit, S. Ignatium, sacramentalibus hisce locutionibus utentem, hoc tantum innuere, se jam omnibus mundanis vanitatibus spretis abjectisque, morti propinquum, unicum hoc cupere, quasi longioris moræ in terris penitus tœderet, ut ad præsentiam Christi, humana natura in cœlis regnantis, admitteretur, illic æterna visionis Dei beatitudine fruiturus. Quæ interpretatio magis, quam altera ad mentem enthei Scriptoris congruere mihi quidem videtur. Vide vero Isaacum Casaubonum hac de re latius & doctissime differentem Exercitat. XVI. ad Annales Ecclesiasticos Baronii. cap. 39.

P. 40. v. 12. *Θαλάσσει*] Ita quoque Symeon: sed V. I. & vulgati codices *Θαλάσσει* rectius.

Ibid. *Θαλάσσει, ἰνα*] Symeon *Θαλάσσει ἔν, ἰνα* — sed vulgati codices plane omittunt & versiculum 20. capitis II. epistolæ ad Galatas interpolant, qui non solum in codice Colbertino & apud V. I. ut vides, sed etiam apud Symeonem abest.

P. 40. v. 15. *Θαλάσσει, ὅτι*] Mutilantur hæc à Symeone, *ἰσως ὃ Χεῖρος ὑμῶν ταῦτα θαλάσσει, τὸ ἀποδύσσει ἑαυτὸν, ὅτι ἀλλοθὶ λέγω.* Interpolator, *αὐτὸς ὃ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ καὶ ὁ υἱὸς* *ἰσως Χεῖρος θαλάσσει ὑμῶν ταῦτα, ὅτι ἀλλοθὶ λέγω* ceteris omissis. *Christus infallibilis magister, qui voluntatem Patris verissime declaravit, hæc, quæ de me vere & citra ostentationem dixi, vobis quoque, si non ex revelatione, saltem ex eventu, per mortem meam manifestabit.*

P. 40. v. 17. *Αἰνῶσαι ἐξ ἑμοῦ*] Eadem, quæ in hac sectione sequuntur, habet Symeon. Piget autem insulas frivolasque vulgatorum codicum interpolationes, & mutationes apponere.

P. 40. v. 20. *Εάν ἀποδοκιμασῶ*] V. I. *Si reprobus efficiar. h. e. si a morte liberabor, quasi rejectancus, & hoc honore, quem tanto animi cum fervore ambio, prorsum indignus.*

P. 40. v. 23. *Ποιῶν τὸ θεῖον χρίσμα*] i. e. Christo: ut ex immediate sequentibus clarissime liquet. Male ergo habet Interpolator, *καὶ κωίη, καὶ σπέρμα, ὅθεν εἰμι ὁ ποιῶν ὁ καλός.* Hac enim superflua explicatione enervat testimonium, quod ubique in his epistolis ingerit S. Ignatius, de divinitate Christi.

P. 40. v. 24. *Εμπροστίον*] Ita ceteri codices. *Christus Deus noster meas absentis vices in Syriacis ecclesiis administrandis longe melius supplebit, vobis quoque adjuvantibus: imo curam, quam impenderam, infinitis modis exsuperabit.* Vetus Interpres sponsonem & securitatem promissi pro voto sumens,

sumens, reddit, plane ad eundem sensum, *vice episcopi sit*: sed forte legebat *ἐπισκοπῆσαι*, modo optativo, & αὐτὸς pro αὐτῷ.

P. 40. v. 24. Καὶ ἡ ὑμῶν ἀγάπη] Phrasis S. Ignatio familiaris. Frustra addit Interpolator, *eis αὐτόν*. Charitas enim Christianorum Romæ degentium, quam implorat, ad Antiochenos, potius quam ad Christum, debet referri.

P. 40. v. 29. Καὶ ἡ ἀγάπη τῶν ἐκκλησιῶν] Vide supra in epistola ad Philadelphenses, *ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐν Τρωάδι*. & ad Trallianos, *ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη Συμμεριανῶν*.

P. 40. v. 30. Τῶν δεξιῶν μου εἰς ὄνομα Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐχ. V. I. *ut non transeuntem*, quasi legisset: *ὡς ἐχ*. Sed videtur esse error exscriptoris istam particulam negativam transponentis. *Me receperunt ecclesie in nomine Christi, non tanquam advenam, illas in hoc itinere festino prætergredientem, sed tanto cum amore & zelo, ac si essem illorum episcopus. Hoc ab illis propter Christum factum erat.* Quidam codices habent *ὡς ὄνομα*, intolerabili Librariorum sive inscitia sive licentia.

P. 40. v. antepenult. Καὶ ὃ αἱ μὴ προσήκουσι] Hic iudicium pariter ac industria destituit veterem nostrum Interpretem, qui non ita solet turpiter labi, verba hæc, *non advenientes mihi*, male interpretando. Ex præcedentibus sensus hic colligi videtur, dum fusius & planius ecclesiarum charitatem, quam jamjam deprædicaverat, hoc indicio & probatione illustrat. *Multi ab ecclesiis, non mei juris, & ad me neutiquam spectantibus, in hoc nimirum ultimo itinere, quod in mundo restat emetendum, ut mihi obviam irent missi, me singulas civitates ingressurum honoris causa præcessere: προσήκουσιν* verbo neutraliter sumpto: quod pariter habet Metaphrastes. Sed si legamus juxta vulgatas editiones, *προσέχουσιν*, sensus idem erit, *me nempe, quasi nobili famulatio & comitatu stipatum, ad suas urbes deduxerunt.*

P. 41. v. 3. Κεῖναι, τὸ ποδηγεῖν μοι ὄνομα] Præpone particulam *ἵνα*, ut habent V. I. & Symeon. Crocus ab Ephesiis ad illi, versus illam urbem tendenti, occurrendum mittebatur. Quibus verbis ista periocha clauditur. Non enim ille cum S. Ignatio è Syria veniebat.

P. 41. v. 4. Πιστεὶ τῶν προσελθόντων με ἐπὶ Συρίας] Lectio proba, quam verba sequentia satis clare firmant. Verisimillimum enim est quosdam Christianos, relicta circa idem tempus Antiochia, recta via & citra omnes ambages, Romam petiisse. Hos novos hospites & peregrinos homines, vere pios probosque, utpote qui Deo pro sanctitate morum & illis ipsis pro sinceritate fidei fruantur, dignos, quos illorum charitati & benevolentiae impensissime commendat, eddiceri vult, se non longe ab ista Urbe abfuturum. Non enim dubitandum erat, quin illi è Syria fratres, Romam longe maturius pertinentes, eorundem sacrorum consortes de ecclesiarum Syriacarum statu, & præsertim de S. Ignatio ad bestias damnato, singillatim certos reddidissent. Hæc à veteri nostro Interprete confunduntur, qui *προσσελθόντων* cum Interpretore, aut *προσελθόντων* cum Symeone, addito pronomine *μοι*, legisse videtur. Quid autem de suis præcursoribus scribat S. Ignatius, quum minime intellexerit Metaphrastes ille, totum illud penitus omisit, hæc tantummodo retentis: *Εστὶ δὲ σὺν ἄλλοις πολλοῖς ἅμα ἔμοι καὶ Κεῖναι, τὸ ποδηγεῖν μοι ὄνομα τῶν προσελθόντων*.

Sirmus in *Declarat* vis *hæc* *Sirmus*. *Expositio* N — verum si lectio vulgatorum codicum, *expositio* *Sirmus*, retineatur, nova expositione veteris nostri Interpretis versio, quæ in editione Usseriana, inserta parenthesi, (*quibus & manifestatis*) perplexa, & vix cuiuspiam boni sensus capax videtur, hoc modo restitui potest: *De advenientibus* (h. e. *αὐτῶν τῶν ἀποσπῶντων*, ut bene conjectatur D. Pearsonus) *meum à Syria*, (qui simul egressi mecum ex Antiochia, compendiosiorẽ viam sectati sunt) *in Romam ad gloriam Dei, credo vos cognovisse*: viz. quicquid ad ecclesias istas, quicquid ad me spectat: *quibus & manifestis* (proculdubio pro *manifestabitis*, ita enim scribi oportuit) *prope me existentem*.

P. 41. v. penult. *Τῶν, Αἰγύπτου*] Additio superflua, ac male signata, & plane rejicienda.

SCHOLIA

SCHOLIA & ANNOTATIONES
THOMÆ SMITHI
IN
MARTYRIUM S. IGNATII.

Pag. 46. **O** τῷ ἀποστόλῳ Ἰωάννῃ μαθητῆς] De discipulatu S. Ignatii sub cura v. 4. & institutione S. Joannis Apostoli altum silent Scriptores Ecclesiastici, quorum plerique omnes, sive ejusdem, sive diversi ævi, in enarrandis Sanctorum *Martyriis* occupati, parentum, patriz, nataliumque memoriam, & universam illorum vitæ præcedentis rationem, institutum, reliquasque *σεβασίας* literis mandare posterisque tradere neglexerint. Interim ex horum Actorum fide statuendum videtur, Ignatium fuisse auditorem S. Joannis, licet de tempore & loco, sive in Palæstina, sive in Syria, sive potius, una cum S. Polycarpo (quod mox asseritur, §. III.) in Asia Minori, nondum constet.

P. 46. v. 6. *Ἡ τοῖς πῶν*] Lege *ἡ* pro *ὡς*, quod in codice suo non habebat vetus Interpres, particula conjunctiva *ὡς*, quæ sequitur, deleta.

P. 46. v. 7. *Ἐπιμελῶς*] Neuter Interpres habet.

P. 46. v. 8. *Παραγῶν*] V. I. *mitigans*, male. *Egressus, transiens, quum vix procellas evasisset.* Quænam autem illa mala essent, quæ S. Ignatius in ista persecutione sub Domitiano passus fuerat, & ex quibus eluctatus est, ex defectu historiarum pariter nos latet.

P. 46. v. 12. *Τῷ τῶν πῶν πῶν*] Lege *τῶν πῶν πῶν*, labore spirituali, ut alter Interpres habet: licet fortasse *τῶν* tolerari possit.

P. 46. v. 17. *Ἡρόδης γάρ*] V. I. *dubitavit*, i. e. *animi anxius erat.* Redde potius, *dolebat animo*, sive *tristitia afficiebatur.* Conveniunt hæc mirifice cum Epistolis, quæ ubique testantur zelum, quo effervescebat S. Ignatius, morte cruenta veri in Christum amoris, prout ipse post auditam sententiam damnatoriam exclamans voce quasi triumphabunda agnovit, documenta dandi, utpote martyrio, quod summa sollicitudine & angore animi ambiisset, in perfectum Discipulorum ordinem adsciscendus.

P. 46. v. 21. *Περὶ τοῦ πῶν*] Lege cum V. I. *περὶ τοῦ πῶν.*

P. 47. v. 5. *Ἐλογεῖ*] *Eligeret, vellet*, scil. cœtus Christianorum: *nisi Christiani demonolatricam istam, quæ tum apud universas gentes obtinuit, amplecti cuperent*: quod male vetus Interpres refert ad Trajanum, reddendo *cogeret.* Sed fortasse hæc lectio vitiosa est ex festinatione & oscitantia Librarii,

brarii, pro qua *πὲν cogitaret* vel quippiam simile mihi quidem videtur substituendum.

P. 47. v. 7. Ο *ἐκ*] Aberat in codice veteris Interpretis, & quidem longe rectius. Est enim assumentum & perperam insertum.

Ibid. Εὐσεβὺς *ὄντως*] Lege cum V. I. οὐσεβὺς *ὄντως*.

P. 47. v. 26. Ο Χριστὸν ἔχον ἐν σέβει] Idem ac Χριστὸν ἐν καρδίᾳ ποπῶν quod mox sequitur: titulo quidem satis apto, qui omnibus vere Christianis pari jure indi possit. Hac autem vera est hujus cognomen, S. Ignatio jam peculiaris, ratio, de quo vide D. Pearsonum pulchre & erudite differentem in Vindiciis Ignatianis, parte secunda, cap. XII.

P. 47. v. ult. Οὗ τῆς βασιλείας ὁυαίμην] Uterque Interpres legisse videtur *ουαίμην*. Hic, *cujus amicitia fruatur*, alter, *cujus amicitiam acquisivi*. Sed Græci codicis lectio, quam aliquo modo paraphrasi sua firmat Symeon, ne-tiquam debet sollicitari, imo recto stat talo. S. Ignatius enim, quum paullo ante Christum suum ἐκπαίδων βασιλείαν, quod V. I. reddit *supercælestem Regem*, nuncupasset, *in illius regnum se admissum iri*, illoque tandem *fruiturum*, jam ferventissima prece optat.

P. 48. v. 3. Τὸ ἐπὶ τῷ ἀμαρτῶν] Τὸ ἐπὶ τῷ superflue videtur additum, uti statim, *ἀμαρτῶν* *καὶ*.

P. 48. v. 14. Εἰς τῶν δέμων] Potius *ἐν*, ut habet V. I. *in spectaculum plebis*. §. V. *ἵνα ἐπ' ἐν δέμον τῷ δέμον Ρωμαίων δυνάμει ἀγρίοις παραδοθῇ*. Alter vero consentit cum Græco, *pro avocatione populi*.

P. 48. v. 18. Διὰ τῶν συνδεσμάτων *συνδεσμάτων*.] V. I. *vinculis collocari ferreis*. Corrigere Librarii mendum, & lege *colligari*.

P. 48. v. 21. Τῇ ἐκκλησίᾳ] Idem hic ac *ἐκκλῆσιαν* & *ἐκκλησίαν*.

P. 48. v. 26. Ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ] V. I. *adducendus*. Corrige, *abducendus*. Sed alterum illud ferri potest.

P. 49. v. 20. Διὰ τῶν ἐπισκόπων] Per *Præfatos* five *Episcopos*. V. I. *per præcedentes* (hic enim interpunctio apponenda est, nec ad literas, quæ subsequuntur, referri aut potest aut debet, uti in Præfatione ostendi) h. e. *dignitate præcedentes*, vel potius rescribendum, *Præsidentes*: quo titulo Episcopi merito suo olim gavisi sunt. Hoc potius malo, quam ut fingam Interpretem nostrum in suo codice *προηγμένων* reperisse. Versionem autem Latinam ad exemplar Græcum, in quo sensus integer & intellectu facilis est, omnino conformari oportere quis non videt? Male hanc & alteram, quæ sequitur, sectionem imaginatus est D. Usserius ab Ignatianarum epistolarum collectore fuisse interfectas: quas series narrationis necessario exigit, & quæ procul omni dubio in originalibus Martyrii Actis exstabant, ut hodie Græce exstant.

P. 49. v. 31. Ἀπόντες] Lege cum V. I. ἀπόντες, *absentes*.

P. 49. v. ult. Τὰς φιλοτιμίας] Quod vocabulum bis quoque postea occurrit. Certissimum est ex variis, iisque malis hujus vocis explicationibus, quas fingit Vetus Interpres, *occupare honores*, ut hic, & mox *μελλόντων λήγειν τὴν ἀγαθότητα φιλοτιμίας*, *debente finem habere mundi inani gloria*, & *μελλόντων καταπαύειν τὴν φιλοτιμίαν*, *debentibus quiescere gloriacionibus*, illum verum istius sensum ne-tiquam

tiquam intellexisse. Per hæc *φιλομύαι* intelligo ludos solennes magno sumptu ac studio à munerum publicorum magistratuumque Candidatis, qui inde gratiam & applausum plebis Romanæ captabant, pro more exhiberi solitos. Quapropter S. Ignatius à feris militibus, jam occupata terra, ad iter maturandum urgebatur, ut Romam, antequam dies isti communis lætitiæ & publicæ festivitatis essent elapsuri, perveniret, bestiis nimirum in Amphitheatro juxta sententiam ab ipso Trajano nuper Antiochiæ latam objiciendus. Patet autem ex Calendario vetusto sub imperatore Constantio, filio Constantini Magni, confecto, in quo sola Gentilium solennia recensentur, quod edidit Lambecius in appendice ad IV. librum Commentariorum de Bibliotheca Vindobonensi, illo ipso die, quo S. Ignatius martyrium passus est, nempe decimo tertio Kalendas Januarias, *Munus Kaudida*, i. e. *Candidatorum*, celebratum fuisse. Hic enim alter dies, quum prior sexto Idus Decembres haberetur, præstitutus videtur, & qui *ἐκπαινή* sive *splendide solennis* hic appellatur: in quibus utrisque *οἱ φιλομύαι*, sive qui *publicos honores*, in annum proxime sequentem obeundos, *peterent & ambirent*, munera in Circo & Amphitheatro coram populo edebant, in quibus gladiatorum pugna & damnatorum ad bestias expositio maxime recentendæ videntur. Hæc vero eleganter quidem & commodissime horum Actorum Scriptores nuncupant *φιλομύαι*, quæ *Saturnalibus*, aut eorundem, adjecta hac celebritate auctorum, appendici, *Sigillaribus*, quorum originem tradit Macrobius lib. I. Saturnal. cap. XX. non adeo bene conveniunt. Tantum in genere & pro more suo paraphrastice dicit Symeon, *ἡμῶν ἐκείνων οὐδὲν, ἵνα δὲ δὴμωδῶς ὑπὲρ τοῖς Ῥωμαίοις παύσῃς*, nulla particulari hujus celebritatis mentione facta.

P. 50. v. 2. *Σταθῆναι* &] Supple ex V. I. *σταθουμένης ἀπὸ τῶν αὐτῶν*.

P. 50. v. 5. *Μακεδονίας*] Adde *πρὸς*, ut legebat V. I. & habet Symeon Metaphrastes.

P. 50. v. 6. *Πρὸς τὴν πλὴν ἔκτασιν πλὴν αὐτῶν Ἐπιδάμνῳ*] V. I. *ἐς* ad terram, (propositionem addo ex codice Caiensi) *quæ ad Epidamnium*. h. e. ad illum tractum terræ continentis & mediterraneæ, in quo sita est Epidamnus.

P. 50. v. antepen. *Σὺν αὐτῷ μόνῳ*] Corrige fidentissime *συναρτάμενος* ut legebat V. I. *obviatus*: & ita scriptum fuisse in codice MS. quo usus est vir eruditissimus, qui Acta hæc Græce primus inde edidit, quovis pignore contenderem, saltem ita scribi debuisse, nisi Librarius, saltem mente captus inter exscribendum delirasset, sensus necessario postulat.

P. 51. v. 3. *Ἐσχαζέμενος*] Lege cum V. I. *ἐσχαζέων*.

P. 51. v. 5. *ὅς αὐτῶν*] Legebat V. I. *ὅς, quos*.

P. 51. v. 21. *Παρά τῃ γαῖᾳ*] V. I. *ab impiis*. Forte legebat in suo codice *παρὰ τῇ ἀνοσίᾳ* sive *ἀνόμιᾳ*.

P. 51. v. 27. *Τελείωσιν*] V. I. *fruitionem*. Emenda, *fnitionem*. & adde *ipsius* è MS.

P. 51. v. 28. *Λεπίανον*] V. I. *offium*, *ὅσων* & sic legendum videtur.

P. 51. v. antepen. *Ἐν λίφῳ*] V. I. *in capsâ*. forte, si non in codice suo, saltem in animo habebat, *ἐν λάρνακι*. Sed hoc est hariolari.

P. 51. v. antepen. Θισπωε] Præpone ας, ut in suo codice reperiebat V. I.

P. 51. v. penult. Τῷ τῷ] Pro αἰ. V. I. *ab ea, quæ in martyre, (sic in MS.) gratia.*

P. 52. v. 8. Μυεῖν ἀφ' οὐρανῶν] De hisce infomniis, sive cœlitus immif-
fis, sive ex quotidianis cogitationibus, de glorioso illo S. Ignatii certamine,
phantasiz illorum inter dormiendum, quod frequenti usu venit, suborien-
tibus, non est quod quisquam indebite cautus sagaxve nimium sit sollicitus,
quasi olerent figmentum: quum nihil hic aut à fide alienum, aut verifimili-
tudinis omnino expers assertum habeatur.

P. 52. v. 9. Οἱ μὲν ἱερίους] h. e. Aliqui ad hunc modum, alii vero ad
alium.

P. 52. v. 10. Ελάττωμα, & mox ἰσχυρῶν] V. I. in utroque loco *videbant*:
quasi juxta illum, in eorum, quibus hæc visa obtigerunt, numero seipfos,
qui glorioso Martyris agoni interfuere, non recensuissent: nec quidem re-
censendi videntur. Græca potius mutanda sunt, ut versioni, quæ ad literam
fit, conformia reddantur.

P. 52. v. 11. Μαγείων] V. I. in MS. *sanctum, ἅγιον.*

P. 52. v. 12. Σταζόμενον ἐν ἰσχυρί] Lege ergo apud V. I. *supervorantem.*
Symeon Metaphrastes, ἰσχυρὸν κατὰ ἰσχυρὸν, καὶ δάπαν' ἄπ' οὗ ὃς ὁ ἀδελφὸς ἀναπνεύ-
σας ὄντων.

P. 52. v. 14. Πλεῖστον τῷ Κρείῳ] Addit V. I. *in multa confidentia, & in-
effabili gloria.*

P. 52. v. 15. Καὶ συμβαλόντες τὰς ὁφείας τῷ ὀνειδάτον] Desunt hæc apud V. I.
& perperam quidem, ut mihi videtur.

P. 52. v. 22. Καὶ ὁ ὁ φιλοχρίστου] Aliter legebat in suo codice V. I. & pror-
sus diversa habet: & *hujus insidias in finem prostravit, glorificantes in ipsius
venerabili & sancta memoria Dominum Jesum Christum.*

SCHOLIA & ANNOTATIONES
 THOMÆ SMITHI
 IN EPISTOLAM S. POLYCARPI
 A D
 PHILIPPENSES.

Pag. 54. Φ ^{Ιλίπποις}] Deest forte *iv* vel potius repone *Φιλίπποις*, ut habet co-
 dex Florentinus: & quidem rectius.

P. 54. v. 14. Δειξαμένοις τὰ μιμήματα] Putavi legi potuisse, *δειξαμένοις τὰ μιμήματα*, ostendentibus sinceri amoris indicia sive documenta: & sic in margine codicis mei olim adnotaveram. Sed jam, rejecta præcipiti hac conjectura, antiquam lectionem perquam commodo sensu retinendam esse statuo. Τὰ autem *μιμήματα* *simulachra* sive *exemplaria*, vel ad Philippenses referri videtur, quod mente susceperint, suisque moribus veræ charitatis *imaginem*, quasi vivis coloribus expressam, repræsentaverint: vel, si mavis, ad S. Ignatium & focios, utpote veræ dilectionis erga Christum, despectis omnibus vitæ periculis, forti animo & exemplo maxime imitabili exhibita, *simulachra* & *εικόνας* quos nimirum benevolo admodum affectu exceperunt Philippenses, & jam vinculis Romam abducendos in via aliquantulum comitati sunt, & extra civitatis suæ pomœria ultro deduxerunt.

P. 54. v. 16. Καὶ σπομίμελας, ὡς ἐπέβαλεν ὑμῖν] Vetus Interpres in hisce & sequentibus verbis turpiter lapsus est. Tu cum D. Pearsono in Vindiciis Ignatianis, P. I. c. V. p. 73. ita verte: *Congavissus sum vobis, qui veræ charitatis exemplaria excepistis, & deduxistis, ut vestro officio conveniebat, involutos vinculis, quæ sanctis ornamento sunt.*

P. 54. v. 21. Εξ ἀρχαίων χρόνων καταγγελλομένη] V. I. omisit *καταγγελλομένη*, declarata sive annunciata. *A primis accepti Evangelii per prædicationem S. Pauli initis.*

P. 55. v. 10. Ματαιολογίαν] Hæreticorum nimirum, qui vera religionis Christianæ dogmata vanis suis figmentis adulterarunt.

P. 55. v. 11. Πολλῶν] Lege in V. versione Latina, *multorum*: ut §. VII. *ἀπολιπόντες τὰ ματαύτητα ὅς πολλῶν.*

P. 55. v. 16. Ἐρχεται] Melius *ἐλεύσεται*, ut legebat V. I. *qui venturus est.* Sed prius verbum tolerari potest: quasi diem ultimi judicii prope instare, quæ

quæ erat communis Christianorum istius seculi, & etiam sequentium, opinio, credidisset sanctissimus Martyr.

P. 55. v. 26. Γενῶν ἀπὸ χρίδου] Hujus vocis inusitatæ significatio hoc frequenti cujusdam Viri doctissimi scholio optime explicatur: Eustathius in Iliad. ψ'. Πύωντες τὰς τ' χεῖρας δακτύλους, καὶ ὅπως σφραγίζοντες εἰς πύκνωσιν οἱ πυγμαῖοι ἀδύσαν· εἰς χρίδον συσφύροντες· ὅπου κότυλλον φασὶν οἱ σοφοί. Suidas, Πυγμὴ, πάλιν, σύγκλεισις δακτύλων, χρίδου. Ita in Lexico Hesychii Græco, πυγμὴ est χρίδος, in Cyrilli Græco Latino, χρίδου, pugnus, & in Philoxeni Latino Græco, pugnus, χρίδου.

P. 56. v. 2. Οἱ πᾶσι] Adde ex V. I. & ex Evangelio, Matth. V. 3. τῇ στήμῃ.

P. 56. v. 5. Οὐκ ἐμαυτῷ ἐπαύλας] V. I. non à meipso imperans: lege, *impetrans*: ut recte emendat Cotelarius, sensu verissimo: *Hanc libertatem nibimet non permisi aut arrogavi, nisi à vobis & literis vestris prius invitatus, & quasi provocatus, ἀλλ' ἐπεὶ ὑμεῖς προσηγάμεσθε μὲν.* Nullatenus enim placet lectio codicis Florentini, *προσηγαλίσσασθε μὲν.*

P. 56. v. 9. Τῇ σοφίᾳ τῷ μαρτυρίῳ καὶ ἐνδείξει Παύλου] Insigni elogio Polycarpus cohonestat S. Paulum *ob sapientiam*; qua voce S. Petrus de eodem utitur, 2 Epist. III. 15. h. e. ob scientiam cœlestium arcanorum & mysteriorum Evangelii: quem Patres omnis fere ævi, accumulatis istiusmodi elogiis, secutos esse notius est, quam ut testimoniis congerendis citra necessitatem insistam.

P. 56. v. 13. Τῶν ἐξαφ' ἐπιστολῶν] Non exertim & expresso nomine plures, (unicam enim, saltem ab universa ecclesia agnitam, inque Canonem receptam, ad Philippenses scripsit) sed innuere videtur S. Polycarpus quasdam alias epistolas S. Pauli, sive ad Thessalonicenses, utpote utrosque Macedoniæ accolæ, nec valde procul à se invicem distitos, sive ad Corinthios missas, iisdem vel ex consilio Apostoli, vel ex concordie & fraternæ charitatis nexu, pro more communicatas, adeoque ad ipsos Philippenses quodammodo spectare. Aliqui fortasse dixerint (neque ego quidem intercedam) variationem numeri ideo admittendam videri, eo quod frequenti apud omne genus Auctores usu veniat, quod de singulari epistola, dialogo, librove loquentes, quandoque plurali numero utantur. Sed ipsi viderint. Num vero alia ad Philippenses transmissa hoc tempore sub S. Pauli nomine circumferretur, plane incertum est, & à nemine præstandum.

P. 56. v. 16. Ἡμεῖς ἐκ μητρὸς πάντων ὑμῶν] Forte ἡμῶν. Fide renascimur, utpote *γεννημένοι ἀπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος*. S. Joan. III. 3. sive *γεννημένοι ἐκ ὕδατος καὶ πνεύματος*. 5. *geniti à Spiritu sancto per baptismum*: quando professio fidei Christianæ solenniter & necessario adhibetur: inde *fides* hîc dicta *mater omnium Christianorum*.

P. 57. v. 1. Πάντες ἀποβολῆς, κατὰ λαλῆς] Recte distinguuntur ἀποβολῆς & κατὰ λαλῆς, ut diversa mentis & linguæ vitia, in libris sacris & scriptis Ethnicorum. Κατὰ λαλῆς per se, sine aliquo additamento, paullo supra habetur. V. I. legebat ἀποβολῆς κατὰ λαλῆς *ab omnibus diabolicis detractionibus*: & sic habet codex Florentinus. Sed dubito, an recte.

S. Polycarpi Epist. ad Philippenses.

III

P. 57. v. 4. Πάντα ὑμῶν σκοπεῖται] MS. μυστοσκοπεῖται & sic omnino legendum: ut viri docti dudum observarunt.

P. 57. v. 7. Οὐτ' ἐν] MS. ἔτι π' quod longe rectius est.

P. 57. v. 11. Ὡς θεῷ ἐν χερσὶ ἀλφειοῦ] MS. θεῷ καὶ χερσὶ & ita quoque legebat V. I.

P. 57. v. 22. Πρὸ πάντων ἀπορροῦντες ἀγνοίας] Hoc est, *Juvenes ante omnia debent esse de castitate & pudicitia maxime solliciti*. V. I. omnem ignorantiam praevidentes: quasi in suo codice legisset, ἀγνοίας prorsus male. Exemplar Salmasianum habet, ὡς πάντα ἀπορροῦντες. Dubito, an recte exscriptum.

P. 57. v. 24. Καλὸν γὰρ τὸ ἀνακρίνησθαι] Legebat V. I. ἀνακρίνησθαι *bonum est enim abscondi*. Sed lectio, quam Graecum exemplar Romanum suppeditat, longe melior mihi videtur. *Ανακρίνησθαι enim est emergere, & sursum quasi ex aquis attolli*.

P. 57. v. ult. Πειρασθῆναι] Recte: infinitivus enim hic ad τὸ *Νοῦ*, quod immediate praecedit, referendus est, & constructio verborum id omnino exigit.

P. 58. v. antepen. Πρωτόκλος ἐστὶ τῷ Σατανᾷ] Ita S. Polycarpus appellavit Marcionem, quum se in conspectum ipsius protrussisset, ut illum agnosceret & salutarer, ut fratrem & Christianae communionis socium, orans, apud Iren. l. III. c. 3. ἐκρίνωσκέ μου. cujus rei historiam Graece retulit Eusebius Hist. Eccles. l. IV. c. 14. ἐκρίνωσκέ σὺ τὸν πρωτόκλον τῷ Σατανᾷ.

P. 59. v. 4. Τὸν παντεπρόσωπον θεόν] S. Clemens Romanus in fine prioris epistolae ad Corinthios, ὁ παντεπρόσωπος θεός. Recte in Latina versione, ubi ex oscitantia Librarii ponitur *prospicuatorem*, ex codice Magdalenensi *perspectorem* substituit Usserius.

P. 59. v. 19. Τὴν ἐκείνουσαν] Lege τὴν vel si retineatur τὴν, subintellige *ἐκείνην*.

P. 60. v. 13. Qui autem in his non potest se gubernare] *Qui non pudice vivit exemplumque castitatis, praesertim in isto sacro munere constitutus, prae se non fert, quo modo idem praeceptum de servanda tum mentis tum corporis puritate, & de reliquis Christianae vitae officiis, quae omnia Evangelium à suis cultoribus rigide exigit, aliis inculcare potest?* Presbyter enim ille Valens in flagitium & *πορνείας* sive illiciti concubitus videtur fuisse lapsus, licet uxorem habuisset: illam quoque ejusdem flagitii ream.

P. 60. v. 18. Qui estis in principio epistolae ejus] Hic verbum videtur excidisse: supple ergo, *laudati*, vel quippiam tale, *in ipsis epistola ad vos peculiariter & proprie missae initiis*.

P. 60. v. 20. Nos autem nondum novimus] Dubitatur, an hæc intelligi debeant de solo Polycarpo, S. Paulum, quum ipse Deum & Christum nondum novisset, adhuc gentilis, epistolam ad Philippenses scripsisse. Mihi potius de Smyrnenlibus, quos repræsentat, in genere interpretanda videntur; illos nempe, una cum ipso, aliquanto tempore, postquam Philippenses veræ fidei lumine perfunderentur, adhuc falsi Ethnicorum cultus tenebris occæcatis, tandem ad veram Dei cognitionem & Christi fidem conversos fuisse.

P. 60.

P. 60. v. 26. *Mibi autem non est concessum modo*] Supple, graviter & indecore irasci, vel, me nimis severum atrocemque adversus illos gerere. Sed dubito, annon à scopo aberraverim.

P. 60. v. ult. *Omne mihic*] *Rem istam à me petitam*, nimirum ut legatus ille, in Syriam mittendus, vestras literas ad Antiochenos deferat, *commodo tempore præstabo*. *Kai ta nap' ipson* — ubi *ta nap'* deleri debet, vel per *etiam* reddendum, hoc claro sensu, Ignatium scripsisse, quod ipsi Philippenses quoque fecerunt, ut si quis Antiochiam mitteretur, idem ille vestras etiam literas simul eodemque tempore deferendas secum haberet.

P. 61. v. 4. *Transmissæ sunt vobis*] *Lege nobis*. Depravatio enim manifesta est aut Interpretis aut Librarii.

SCHOLIA & ANNOTATIONES
 THOMÆ SMITHI
 IN EPISTOLAM
 SMYRNENSIS ECCLESIAE
 DE MARTTRIO S. POLYCARPI.

P. 62. **E**^N Φιλαδελφίᾳ] Insignis hæc de Martyrio S. Polycarpi epistola v. 9. rectissime dici potest ἐγκύκλιος five *encyclica*, ut ex Inscriptione patet; utpote ad varias ecclesias, tam in Asia Minori vicinas, quam alibi in aliis provinciis, καὶ πάντα τόπον transmissa, quas de iis solis, quæ κατὰ Πόντον juxta Pontum sitæ erant, male interpretatur Eusebius pro πάσης τῆς καὶ πάντα τόπον quum ad omnes ecclesias, ubi ubi Christianæ religionis professio vigeat, per Orientem præcipue sparsas, debeat propagari & extendi ab ipsis Philadelphensibus, quantum in ipsis erat, τῆς ἐπίκουρα ἀδελφείας (§. XX.) communicanda: eadem verborum serie in omnibus exemplaribus retenta, soloque particularis Ecclesiæ, ad quam dirigitur, nomine mutato. Sic exemplar istud, quo usus est Eusebius, ecclesiæ Philomeliensis titulum præ se fert, τῇ κατωκίᾳ ἐν Φιλομελίᾳ. Philomelium autem erat urbs majoris Phrygiæ, celebris famæ, cujus meminere Strabo, Stephanus, alique è veteribus Scriptoribus Græcis & Latinis.

P. 63. v. 6. Καὶ ὁδ] Pro καὶ D. Langbainius δὲ, Cotelarius καὶ substituit, & quidem recte.

P. 63. v. 29. Lat. *Initia*] MS. *mitia*. Male corrigit Usserius in margine suæ editionis, *immitia*: litera *m* in duas perperam resoluta. Antea dixerat vetus Interpres, five potius Paraphrasta, *verbera flagellorum fuisse dulcia*: pariter quoque hic, *crepitantia flammarum tormenta mitia* Martyribus videbantur; ut in codice Colbertino reperiebat Ruinhartus.

P. 64. v. 7. Κήρυξ μὲν ἀποσπασμένοι] Eusebius habet explicatius, (neque enim in hac prima parte Acta hæc, quæ coram habuit, exscripsit ad literam, sed interdum laxè & paraphrastice illustrat:) τῆς ἀπὸ θαλάσσης κήρυξ, καὶ τῶν ὁρίων ὁδολόγος ἀποσπασμένοι.

P. 64. v. 10. Ἐπὶ μόνῳ] In margine codicis sui conjunctim posuit eruditissimus Pearsonus ὁ μόνος rectissime.

P. 64. v. 23. Θαυμάσιος] Ita male scribitur in MS. Eusebius, τὸ πᾶν θαυμάσιον ut Grammatica constructio postulat.

P. 64. v. 25. Αἱρετὰς ἀδύς] V. I. *torqueantur innocentes*. An legit ἀδύς; ita interrogat Pearsonus. Sed proculdubio non Interpreti, sed Librario vitiosa hæc scriptura debet imputari. Ille enim postea hæc ipsa verba bis per *impios tolle* reddit, & in exemplari suo Ruinhartus reperit, *torqueantur nocentes*. Christianos ita appellabant efferi hi idololatraz, quia istorum fictitiis numinibus supplicare & sacrificare noluerint.

P. 64. v. penult. Κόιντος] Veri perquam simile videtur, Interpretem scripsisse *Cointum*; nescius fortasse, illud idem esse Græce ac *Quintus*: quod Librarii, bonarum literarum penitus rudes, corruperunt, scribendo, *In-cognitus*, ut noster, vel potius, ut alius codex habet, *Cognitus*, ex aliqua cognatione soni; quasi proprium esset hujus Phrygis nomen. Sed hic labor in purganda & excusanda hac Latina versione impensus quibusdam vanus prorsusque inutilis videbitur: neque hoc ipse inficias ivero.

P. 65. v. 5. Τὸς ἀποστόλους ἑαυτοῖς] Legendum videtur, unica litera immutata, ἀποστόλους aut ἀποδούλους, (idem ac ἀποδούλους) ἑαυτοῖς sed si τὸ ἀποδούλους retinere placet, pro ἑαυτοῖς fortasse substituendum est ἐκδοῦς. Langbainius, ἐκδοῦς. En vero nobile prudentiæ pariter ac pietatis Christianorum veteris Smyrnæ specimen, qui in hac epistola encyclica Quinti Phrygis, in ipso agone, conspectis feris, à Christiana fide turpissime deficientis, pusillanimitatem sub oculis ponens, illorum, qui, nulla necessitate urgente, non quæsit, non interrogati, sese Magistratibus Ethnicis, re non bene pensitata, temeritatem, licet non penitus damnent, tamen approbare & laudare non sustinuerint, longeque aliud Martyrii genus ab exemplo Christi docent ipsis proponendum. Ideo martyrium hoc S. Polycarpi (cujus Acta dant, qui, donec à Satellitibus deprehenderetur, prius fuga sibi consulens, ἐξέμελλεν, i. e. æquo, sed tamen forti, animo *expectavit*) appellant τὴ κατὰ τὸ εὐαγγέλιον μαρτυρίαν, quod versus finem epistolæ repetitur, §. XIX. & ejusmodi esse, ut omnes boni, qui ad illam moriendi pro Christo gloriam adspirant, hac ex parte summa cum laude sequi possint. Ejusmodi martyria sunt μαρτυρία καὶ γενναῖα, τὴ κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τὸ διὰ τοῦτον γεγονότα, §. II.

P. 65. v. 18. Ἐν ἐκστάσει γόγγυς] *Ecstasi quadam correptus inter precandum*. Eodem modo visionem hanc S. Polycarpo obtigisse fortasse dicendum est, quo illam S. Petro factam fuisse legimus Actorum cap. X.

P. 66. v. 3. Ὁ Εἰρηάρχος, ὁ καὶ κλεινός, τὸ αὐτὸ ὄνομα Ἡρόδου, ἐπαρξάμενος] Herodes ille, tunc temporis simul Εἰρηάρχος & κλεινός ἐπαρξάμενος, i. e. *electus & constitutus*, sive à Proconsule, sive à populo, (ita enim verba hæc distinguenda censeo, ὁ καὶ κλεινός, τὸ αὐτὸ ὄνομα Ἡρόδου) festinabat S. Polycarpum in arena sistere. Male hic positum arbitror κλεινός pro ὁ καὶ κλεινός sive ἀγοράμενος. Isthoc enim tempore ille aliud munus publicum, præter εἰρηαρχίαν, quæ unico anno terminabatur, videtur gessisse. Hæc non intellexit Interpres, qui Irenarchum & Herodem diversos facit.

P. 67. v. 13. Ἐν τῷ ἡερῶν] Vox ista, sequioribus seculis introducta, explicationis causâ apponebatur in margine, & inde in textum intrusa: uti

uti paullo post. Eusebius enim solum habet ἔχμα ἢ ἔχματ. Lege igitur μεταδέρναι ὅτι τὸ ἔχμα, transpositis in locum suum verbis istis, deletisque καὶ ἐχματ & καὶ ἐχματ.

P. 67. v. 24. Μὴ ἐκτραπὴς] Non ad illos conversus ex ira & indignatione ob malum tibi, casu ex violentia hac ex curru depulsione contractum, dolore, quem sentiebat inde, fortiter suppresso.

P. 68. v. 7. Οὐδὲν ἢ Καίσαρος πυχλῶ] Inter tentamenta, à Gentilibus ad expugnandam Christianorum fidem adhiberi solita, præcipuum illud videtur, illos sive cogere, sive suadere, ut sacrificarent, & per genium sive fortunam Imperatoris jurarent, & ut etiam Christo maledicerent: quæ omnia ab hisce impiis Magistratibus expertus est S. Polycarpus. Nec id unius ætatis erat institutum. Impiam enim istam praxin ad sequentia tempora continuatam fuisse docent Tertullianus in Apologetico c. XXXII. & Origines in exhortatione ad Martyrium.

P. 68. v. 14. Αἴτε τοῖς Ἀδύς] Hisce iisdem verbis, quæ non sine ingenti indignatione ab impia plebe prolata audiverat S. Polycarpus, mox oculis in cælum conversis, cum gemitu Deo supplicavit, ut facile ex contracta fronte, habitu, gestuque corporis, & vocis accentu, quivis ex adstantibus telum istud ἢ ἀδύς, Christianis falso impactum, in propria illorum capita retortum fuisse intelligere posset.

P. 69. v. 9. Αὐτὰρ δὲ] Locus explicatu difficilis, si hæc lectio retineatur ut integra. quæ rejicienda mihi plane videtur. Quid si legamus, οὐκ ἐμμετρίως; hoc sensu: nobis Christianis non facilis est resipiscencia, & mutatio animi à melioribus ad pejora. Hac ex parte nullis periculis, minis nullis nos ita amoveri & deterri possimus, ut illius nos vel unquam pœniteat. Sed hoc est plane hariolari. Valesius pro μετανοία substituere vult ἀλγόνια sed lectio Eusebiana, quæ consentit cum hisce Αἴtis, non debet, ut puto, sollicitari: præsertim quum τὸ μετανοία ad comminationem Proconsulis, ἢ μὴ μετανοήσῃς, directe referri videatur. Judicent alii.

P. 69. v. 24. Τὸν αὐτὸν λόγον] Deest αὐτὸν apud Euseb. & plane hic redundat.

P. 70. v. 4. Τὸς ἀδύς διδόναι] Euseb. Ἀδύς, ut legebat V. I. & quidem rectissime.

P. 70. v. 12. Ως] Apud Euseb. additur ζῶντα quod quoque in suo codice reperiebat V. I. Excidit vero hoc in loco, & debet interponi.

P. 70. v. 28. Πᾶσι δὲ καλῶ] Occurrit præpositio ἢ apud Euseb. Deest autem in MS. nostro: & plane mihi redundare videtur. Καλῶ desideratur apud Euseb. nescio an recte: ubi pro καλῶ δὲ μαρτυρίας, quod codex Oxoniensis habet, uti in suo habuit V. I. exstat καλῶ δὲ ποδίας, omnium virtutum habitu licet jam nudus, per universam vitam ex bona conscientia, & ἀλῶ δὲ ἀπ' ἀρχῆς ἀντιπάλαιον ποδίας, (§. XVII.) longe ante senectutem, ornabatur, & maxime venerabilis.

P. 71. v. 15. Ψυχῇ τε καὶ σώματι] h. e. tum animæ tum corporis, quæ in resurrectione inseparabili unione conjuncta, in cælesti beatitudine æternum durabunt. Sed hæc & præcedentia verba non legit, aut saltem neglexit V. I.

P. 72. v. 12. Εἰς τὴν αἰώνιον αἰώνιον] Nihil de columba apud Eusebium aut Rufinum in versione sua occurrit: omnesque vetusti Scriptores de hoc prodigio altum silent. Mendum ergo in Græco codice latere, quotquot mirandum hoc visum, utpote plane *άμωρ*, facile & inexplorate admittere nolint, pertinaciter contendunt. Huic vero ulceri medicinam adhibere multi pro versatili ingenio & comminiscendi quicquid aut cerebelli æstus, aut artis Criticæ, sed plane enormis, & parum sapienter ad rem accommodatæ, affectatio suggererit, libidine annisi sunt, sed hæcenus frustra. Illorum hariolationes hic referre plane pudet pigetque. Maxime vero omnium placuit conjectura cujusdam Viri docti, qui mihi retulit, sibi pro *αἰώνιον* videri legendum esse, *ἐν αἰώνιον*.^a Cujus sententiæ rationem & sensum ita latius explico; *Adactō in corpus sanctissimi Martyris per Confectorem pugione, aperta que ex violentia ictus læva parte, inde erupit effluxitque ingens copia sanguinis, ut ignis exstingueretur.* Hoc suavi susurro pene sopitus, quum placida & favente aure exceperim, facilis consentiebam: sed re melius pensitata & denuo in examen revocata, multa occurrunt, quæ isti conjecturæ, utut plausibili & argutæ, merito detrahare videantur. Primum quidem ne minimum quidem hujus lectionis vestigium apud Eusebium reperiri, qui illam omittere vix potuisset, si in suo codice, quem hic, ut videtur, ad literam secutus est, extitisset. Nec quicquam mysterni inest, quod vulnus istud hiulcum in sinistro aut dextro latere, si hæc verba *ἐν αἰώνιον* i. e. *χρη* contra communem usum & analogiam eo usque extendi possint, infixum fuerit. Deinde mihi exploratissimum est, verba ista *Εἰς τὴν αἰώνιον αἰώνιον* in MS. codice Oxoniensi, ex quo Acta hæc primus Græce edidit Usserius, quem bis contuli, in eadem serie cum ceteris à Librario descriptis contineri. Quid vero de particula conjunctiva *καὶ* futurum sit, per hanc conjecturam statuere non licet. Alia ergo hujus affument, quod in codicem nostrum irreperit, & unde originem habuerit, ratio investiganda est. Videtur mihi non à vero dissonum, si dixero, quempiam insubide & præter debitum morem pium Lectorem sui codicis margini, ad augendum tum miraculum, tum sanctissimi Martyris apud posteros famam, *τὴν αἰώνιον* apposuisse, & hac *συμβολή* alluisse ad ritus ab Augusto apud Romanos olim institutos, quorum solennis in Imperatorum *ἀντιστοιχία* erat usus, in quibus maxime obtinuit, ut accensa pyra *aquila* dimitteretur, versus cælum avolutura: quod testatur Herodianus in Historiarum libro quarto, qui universum illorum apparatus ibi accurate describit: *ἀπὸς ἀπὸς, οὐκ ἔστιν ἀντιστοιχίαν*

^a Quo tempore Amicum hanc suam conjecturam proferentem audiui, & hæc omnia, qualiacunque sint, in hoc scholio animadversa annotavi, penitus excidebat ex animo, V. C. Stephanum le Moyne eandem quoque, inter alias longe deterioris notæ, ex ingenio, ejusmodi commentorum seracissimo, antea procudisse, cujus dissertationem de Polycarpo in Prolegomenis ad Varia sacra postea consului. Ille ibi opinatur, Lucianum, fabula ista de vulture è rogo Peregrini exeunte producta, Christianorum fatuæ, prout impie objicere solitus est infamis nefariusque Scurra, credulitati illudere voluisse, quasi hoc miraculum in martyrio S. Polycarpi contigisse prona fide admisissent, & res illa, prout Acta hæc narrant, familiari in suis congressibus sermone ab ipsis vulgaretur. Quod nulli fundamento innititur, & plane incertissimum est, vetustis sive Græcis sive Latinis omnino obmutescitibus, nullaque traditione, ne levissima quidem, de hoc portento apud illos servata. An vero ipse de affumento hoc in Græcorum Actorum textu meliorem protulerim conjecturam, vel annon quoque à scopo aberraverim, tu, Lector erudite, pro sagacitate tua arbitraberis.

οἱ τὰ αἰθῆρα, ὅς φέρεν ἀπὸ γῆς ἐς οὐρανὸν πλὴν τοῦ βασιλέως. *Ἰσὺν περὶ τοῦ Ρομαίου, καὶ ἐξ ἐκείνου μετὰ τοῦ λοιποῦ διὰν θρησκείαν.* Ita quoque Dion Cassius lib. LVI. in funere Augusti: καὶ ἐν τῇδε δῆδ' ἐκαστὸν ταρχοὺ λαβόντες, ὑψίσαν αὐτὸν, (πλὴν πυρὸς) καὶ ἡ μὲν ἀνελίσσεται, αἰεὶς δὲ πρὸς αὐτὸς ἀφίθεις, ἀνίστατο, ὡς καὶ δὴ πλὴν Ἰσχυλὸν αὐτὸ εἰς τὸ ὕψος ἀναφέρειν. Identidem commentus est Lucianus in libello de morte Peregrini se *vulturem* ἐ media flamma ad cælum usque ascendentem vidisse: quod cum aliis prodigiis, omnem fidem exsuperantibus, ab ipso, quispectaculo isti, quando in ignem se conjecerat Peregrinus, interfuerit, pariter excogitatis, istius vanissimi hominis stupidis discipulis, narrationibus ipsius de illius exitus circumstantiis avidissime inhiantibus, & projecta prodigique credulitate, ac si res ista *πρατόδεν*, prout finxerat, gestæ fuissent, amplectentibus obtrusit. Sive igitur Romanorum istam Imperatores post mortem inter Divos referendi consuetudinem, sive hanc Luciani de Peregrino fabellam, in animo habens, & quasi sub oculos ponens, infrunitus ille Christianus, in summum decus S. Polycarpi, si *columba*, casta mitisque avis, ipsumque innocentiae emblemata, aquilæ & vulturi, avibus feris agrestibusque, opposita, ἐ rogo illius evolasse diceretur, cessurum fortasse arbitratus est. Ex margine autem in textum à Librario, sicut alia, quæ in hisce brevibus scholiis supra annotavi, intrusum fuisse nullatenus dubitandum videtur. Inde etiam fortasse Librarius iste marginale istud interpretamentum in exemplar suum ingessisse ausus est, eo quod in spuria S. Polycarpi vita, quam à Pionio descriptam fuisse mediæ & infimæ ætatis Scriptores mentiuntur, reliquisque Actis, aut tum de integro inventis, aut pessime interpolatis corruptisque, ejusmodi portenta subinde occurrere reperisset. Hinc quoque enata videtur mira ista de columba nivea de carcere ad cælum ascendente narratio in martyrio S. Benigni apud Adonem *de festivitatis Sanctorum*. Hanc autem conjecturam dum modeste & procul omni fastu propono, Lectoris candidi veniam spero me impetraturum: nec tamen, si quispiam morosulus istam inter meas quoque harrilationes reponi censuerit, id ægre feram.

P. 72. v. 32. Καὶ κοινοῦσαι τὸ ἀγίον αὐτῷ σαρκί.] Ex genuinis vetustissimisque Actis Martyrum satis liquet, Christianos, præsertim ab ineunte secundo seculo, in Martyrum sive membris discerptis, sive ossibus, sive cineribus, aliisque reliquiis colligendis diligenti opera usos, ea in cryptis locisque tutis reposuisse. Inde illorum cœmeteria frequentabant, memoriamque anniversaria κατὰ τὴν τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν ἡμέραν γνήθειον solennitate celebrabant, quod hi Smyrnenfes, quantum in ipsis divinæ Providentiæ permissu erit, se, recurrente die natali S. Polycarpi sui, facturos hic mox spondent.

P. 74. v. 8. Τὸν κύριον ἡμῶν] Supple ex codice Viennensi, qui habet τὸν κυριόν καὶ σωτῆρα, & V. I. Ἰησοῦν Χριστόν, σωτῆρα. Ἰσχυλὸν ἡμῶν. Absunt autem hæc verba apud Euseb. una cum præcedentibus, nempe ab, ἡ μὲν διδασκαλία, usque ad finem.

P. 75. v. 14. Φαγέσαντές μοι] Adde ex MS. τὴν μαρτυρίαν.

P. 75. v. antepenult. Τὸν ἐλευθέρῳ αὐτῷ] Adde ex MS. οἱ τὸ ὑψίστον βασιλεῖον αὐτῷ.

FINIS.

INDEX PROPRIORUM NOMINUM, Quæ in Epistolis S. Ignatii occurrunt.

A Gathopus Pag. 5, 30.	Crocus	12, 41.	Onesimus	12, 14.	
Alce	7, 11.	Damas	20.	Philon	5, 7, 30.
Apollonius	20.	Daphnus	7.	Polybius	31.
Asyncritus	7.	Epitropus	11.	Polycarpus	7, 11, 19, 25.
Attalus	11.	Euplus	12.	Reus	5, 30.
Bassus	20.	Eutecnus	7.	Sotion	20.
Burrus	6, 12, 30.	Fronto	13.	Thavia	7.

INDEX VERBORUM MEMORABILIORUM In Epistolis S. Ignatii.

A Γαθόπυς	4, 9.	Αζαλασπι	27.	Γίμνησις	25.
Αζαλασπι	5.	Αζαλασπι	36.	Γινετις	14.
Αζαλασπι	1.	Αζαλασπι	36.	Γινετις	4, 7, 10, 13.
Αζαλασπι	14, 35.	Αζαλασπι	36.	Χρυσός	13, 26.
Αζαλασπι	15.	Αζαλασπι	27.	Γινετις	18.
Αζαλασπι	38.	Αζαλασπι	6, 20, 31, 36.	Δαιμονισ	2.
Αζαλασπι	13, 25, 31.	Αζαλασπι	11, 16, 36, 41.	Δαιμονισ	2.
Αζαλασπι	15, 25, 36.	Αζαλασπι	13.	Δαιμονισ	10.
Αζαλασπι	7.	Αζαλασπι	8, 26.	Δαιμονισ	9.
Αζαλασπι	13, 20, 37.	Αζαλασπι	24.	Δαιμονισ	6, 32.
Αζαλασπι	32, 34.	Αζαλασπι	24.	Δαιμονισ	18.
Αζαλασπι	29.	Αζαλασπι	10.	Δαιμονισ	13.
Αζαλασπι	23.	Αζαλασπι	8, 39.	Τὸ δαιμόνιον	2, 3, 34.
Αζαλασπι	16, 13.	Αζαλασπι	26.	Δαιμονισ	3, 12, 30.
Αζαλασπι	9.	Αζαλασπι	14.	Δαιμονισ	25.
Αζαλασπι	1, 26.	Αζαλασπι	10, 11, 12, 19, 27.	Δαιμονισ	14.
Αζαλασπι	10.	Αζαλασπι	29.	Δαιμονισ	18.
Αζαλασπι	7.	Αζαλασπι	23.	Δαιμονισ	4.
Αζαλασπι	28.	Αζαλασπι	19.	Εγκλησιν	13.
Αζαλασπι	23.	Αζαλασπι	3.	Εγκλησιν	8, 15.
Αζαλασπι	10.	Αζαλασπι	2, 18, 21.	Εγκλησιν	7.
Αζαλασπι	18, 35.	Αζαλασπι	26, 36.	Εγκλησιν	27.
Αζαλασπι	1, 7, 11, 13, 22, 31, 32, 36.	Αζαλασπι	9.	Εγκλησιν	8.
Αζαλασπι	15.	Αζαλασπι	13.	Εγκλησιν	8.
Αζαλασπι	11.	Αζαλασπι	29.	Εγκλησιν	14.
Αζαλασπι	5.	Αζαλασπι	29.	Εγκλησιν	7, 9, 11, 13, 20, 22, 25, 26, 27, 28, 29.
Αζαλασπι	5, 6, 12, 25, 35, 41.	Αζαλασπι	7.	Εγκλησιν	6, 12, 32.
Αζαλασπι	27.	Αζαλασπι	27.	Εγκλησιν	17, 35.
Αζαλασπι	23.	Αζαλασπι	2.	Εγκλησιν	7.
Αζαλασπι	12, 35.	Αζαλασπι	8.	Εγκλησιν	20.
Αζαλασπι	36.	Αζαλασπι	33.	Εγκλησιν	37.
Αζαλασπι	4, 10, 26.	Αζαλασπι	8.	Εγκλησιν	3, 17, 33, 34.
Αζαλασπι	37.	Αζαλασπι	5.	Εγκλησιν	29.
Αζαλασπι	2.	Αζαλασπι	9.	Εγκλησιν	16.
Αζαλασπι	16.	Αζαλασπι	7.	Εγκλησιν	8.
Αζαλασπι	14.	Αζαλασπι	26.	Εγκλησιν	22.
Αζαλασπι	5, 8, 9, 19.	Αζαλασπι	7.	Εγκλησιν	4.
Αζαλασπι	1.	Αζαλασπι	16, 26, 33.	Εγκλησιν	36.

INDEX MEMORABILIVM VERBORVM.

Εὐταγής	8.	Ξινομύς	18.	Συζήτης	11.
Εὐταυιδάτω	21, 28.	Οίκονομία	14, 19.	Συζήτωνται	33.
Εὐταυσία	4, 16, 27.	Οίκονομ	9.	Συζήτωνται	27.
Τὸ (ἢ) 3, 12, 13, 16, 20, 21, 34		Οίκονομ	17.	Συζήτωνται	21.
Ζύμη	23.	Ομλία	9.	Συμείν	9.
Ηνωμένη	2, 22, 25.	Ομνία	22.	Συμμεύω	16.
Ηνωμένη	17, 18.	Ομνία	17, 22, 25, 30.	Συμμεύω	13.
Θαλασσοφύλαξ	34.	Ομνία	7, 10, 12, 24, 29, 39.	Συμμεύω	21.
Θάλασσα	10, 11, 36.	Οψών	9.	Συμμεύω	9.
Θάλασσα	8.	Πατήρ	8, 14.	Συμμεύω	31.
Θάλασσα	10, 26.	Παράλογος	21.	Συμμεύω	29, 42.
Θάλασσα	2.	Παράλογος	11, 26.	Συμμεύω	3.
Θάλασσα	10.	Παράλογος	6.	Συμμεύω	13.
Θάλασσα	6.	Παράλογος	34.	Συμμεύω	5.
Θάλασσα	1, 5, 6, 10.	Παράλογος	2.	Συμμεύω	15.
Θάλασσα	1, 7, 11, 15, 20, 25, 31.	Παράλογος	9.	Συμμεύω	38.
Θάλασσα	11, 34.	Παράλογος	33.	Συμμεύω	10.
Θάλασσα	13, 22, 27, 33, 37.	Παράλογος	16.	Συμμεύω	2.
Ιηρής	29.	Παράλογος	15, 40.	Συμμεύω	33.
Ιηρής	23, 24, 27, 28.	Παράλογος	16.	Συμμεύω	38.
Καθηλωμένη	12.	Παράλογος	8.	Συμμεύω	6.
Καθηλωμένη	5.	Παράλογος	36.	Τίλιν πίνε 7. 24. 6.	
Καθηλωμένη	26.	Παράλογος	22, 24, 25.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	28.	Παράλογος	24.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	17.	Παράλογος	14, 18.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	16, 32, 38.	Παράλογος	23.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	32.	Παράλογος	11, 31.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	34.	Παράλογος	36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	1, 12, 29.	Παράλογος	46.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	24.	Παράλογος	11.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	20.	Παράλογος	20.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	23.	Παράλογος	12.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	34.	Παράλογος	34.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	14.	Παράλογος	21.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	4, 39.	Παράλογος	22, 23.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	38.	Παράλογος	22, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	8.	Παράλογος	36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	12, 15.	Παράλογος	29.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	13, 26.	Παράλογος	4, 20.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	16.	Παράλογος	21.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	36.	Παράλογος	2, 24, 33.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	15.	Παράλογος	9, 16.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	11.	Παράλογος	16.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	22.	Παράλογος	23.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	4, 26, 28, 29.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	3, 5, 15, 27, 29.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	16, 27, 30.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	36.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	22.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	23, 32.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	18.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	15.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	3.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	21.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	
Καθηλωμένη	21.	Παράλογος	24, 35, 36.	Τίλιν 3, 5, 6, 7, 17, 26.	

INDEX

Quæ in hac veteri Latina S. Ignatii versione reperiuntur.

EMENDANDA & ADDENDA.

pag. 7. v. 11. lege *invenimus*. & v. 23. *L. salventur*. P. 8. v. 15. distingue hoc modo : *virum. Kavd*
virum ut confusis es. Secundum omnia tui. & p. 16. v. 8. *Ex illis quibus* *laude etiam prosumus* - Extrema tempora:
de cetero verendum est. P. 66. v. 4. post *domestici punctum* pone. P. 74. v. ult. pro *nucisvi* *L. nucisvini*.

Pag. 1. v. 9. post *Cosmas* adde *Reinesf.* p. 705. & v. 13. dele 705. P. 2. v. 26. lege *relocare*. P. 3. v. 24. dele *DCCCXV*. I. Ibid. v. 43. pro c. 27. lege c. 37. P. 5. v. 20. pro c. 216. lege c. 116. P. 6. v. 30. pro c. 42. lege c. 44. Ibid. v. pen. l. plurimus. P. 6. v. 19. l. *confutrare*. P. 7. v. 18. pro 139. lege 129. Ibid. v. ult. l. de articulo Orig. P. 9. v. 27. l. N° 7. Ibid. v. pen. loca Clementis & Heinfil reperire non possit. P. 10. v. 13. pro 289. l. 284. & dele, vide etiam p. 284. Ibid. v. 21. post da incarnationis longi debet sequi citatio ex Origine, quæ male præponitur. Ibid. v. 38. l. 5 ante addas. P. 11. v. 19. lege, p. 52. Edit. Voss. P. 12. v. 3. l. equus XXVI. 48. Ibid. v. 18. l. p. 21. Edit. Usser. P. 13. v. 40. supponit dirap[er]e.] Citatio, quæ male præcedit hæc verba, ex Justino Martyre, uti & illa ex Clemente Alexandrino, quæ sequitur, referendæ sunt ad Evangelium secundum Hebræos, ad quod illic alludum est. P. 14. v. 23. punctum ad rē edgē appone. Sequentia eis dōgma corruptū sunt ex Epiphanio desumpta. P. 15. v. 40. pro lib. VI. §. 13. forte lib. IV. §. 26. Juxta eū, Bardes nūq̃. P. 17. v. 44. post Valentinianus adde Epiphanius. P. 18. v. 2. pro c. 11. lege c. 2. & adde: xpiſtus vox Apſtolica Gal. V. 22. Rom. II. 4. & anteq̃ + xpistoteros corā. & Tit. III. 4. Item. l. IV. c. 37. ματοχὶ δὲ οὗτοι ἐστὶν παροξισμοὶ τοῦ διόλου. & ἀνακινῶσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν. P. 19. v. 5. l. Ἀγαθὸν δὲ. Ibid. v. 29. pro lib. 3. lege lib. 2. P. 19. & 22. vereor, ne Inscriptiones aliquæ Gruteri & Reinesii minus recte distinguantur. P. 26. v. 7. lege curare. Ibid. v. 19. l. Confir. l. II. c. 20. & 41. P. 29. v. 21. l. uerūdina. P. 30. v. 31. l. Sic apud Reinesf. P. 33. v. 5. l. el pro. P. 51. v. 16. l. de martyrio p. 193. P. 70. v. 1. Tunc ipse pater Ignatius] Annecio ibi posita ita reformanda est: Ecclesijs anterioribus, qua inter Smyrnæm & Antiochiam sita sunt, quarum aliquæ vicina S. Ignatii, quoniam, relicta Syria, & longa isto Minori Asia littore praternavigata, Smyrnæam appulisset, per Episcopos & Presbyteros suos inviserant. P. 74. v. 13. post sunt adde reddid. P. 93. v. 4. l. modular.

F I N I S.

